

No. 36 A
(48 blad)

*ab
w5*

AVRO Chess Tournament of 1938

Scrapbook with reports by, mostly
Tartakower
from Dutch newspaper
De Telegraaf

This scrapbook was composed by
Johannes Antonius Teunissen (6 June 1905 – 26 March 1991).

He gave it to
Peter Paul Wakker (16 March 1956 - ...)
in 1980. Wakker gave it to
Chess Museum Amsterdam
in September 2013.

9/

Arvo - Schaak - Toernooi

in Nederland.

November 1973

Rejzekin (Frankrijk) (Rus)

Botwinnik (Rus)

Papablancas (Cuba)

Leune (Nederland)

Fine (Amerikaan)

Flor (Tjechsko-Konakye)

Keres (Estland)

Reshevsky (Amerika) (Rus)

Dondag. 6 Nov. 1930 - Telegraaf 7 Nov. '30.

Dr. Euwe - Keres.

Damepionopening.

Wit: dr. M. Euwe. Zwart: P. Keres.

1. d2—d4 e7—e6
- In de hoop, dat wit nog tot Fransch besluit.
2. c2—c4 Lf8—b4†
3. Pb1—c3 f7—f5
- Dan maar Hollandsch.
4. Dd1—b3 Dd8—e7
5. a2—a3 Lb4×c3†
6. Db3×c3 Pg8—f6
7. g2—g3 d7—d6
8. Pgl—f3 b7—b6
9. Lf1—g2 Lc8—b7
10. 0—0 Pb8—d7
11. b2—b4 0—0
12. Lc1—b2 Ta8—c8
13. Tf1—d1 c7—c5
14. d4×c5 b6×c5
15. Dc3—d3 Pd7—b6
16. b4—b5

Niet Dd3×d6 wegens Dd6, Td6, Pc4!

16. Tf8—d8
17. a3—a4 d6—d5
- Nu ontbrandt een langdurige strijd, waarbij het punt d5 een groote rol speelt.
18. c4×d5 Td8×d5
19. Dd3—c2 Td5×d1†
20. Dc2×d1 Pb6—c4

Keres is niet bang en zoekt naar verwickelingen.

21. Lb2—c1 e6—e5
22. Dd1—b3 Lb7—d5
23. Pf3—d2!

Lijkt moordend sterk.

23. e5—e4
24. Pd2×c4 De7—e6
- Zoo krijgt zwart zijn stuk terug.

25. Lg2—h3 Ld5×c4
26. Db3—c2 Lc4—d5
27. a4—a5 Ld5—b7
28. Lc1—b2 Pf6—d5
29. Dc2—c4 h7—h5
30. e2—e3 Kg8—h7
31. Ta1—d1 g7—g6
32. Lh3—f1 Tc8—c7
33. Dc4—b3

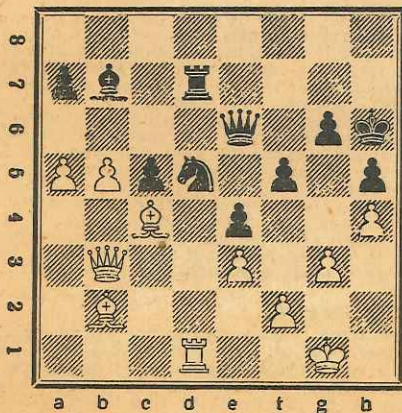
Op dit oogenblik moet Keres nog acht zetten doen in twee minuten.

33. Tc7—d7
34. Lf1—c4 Kh7—h6
35. h2—h4

Maakt ruimte voor den koning. Euwe heeft het plan tweemaal op d5 te ruilen en dan Dc3 te spelen, mat dreigde op g7 en h8. Maar eerst moet Dd1†, Kg2, Df3† met eeuwig schaak vermeden worden.

Stelling na 35. h2—h4.

Zwart: P. Keres.

Wit: dr. Euwe.

35. f5—f4!
- De lang van te voren bedachte doorbraak die tot remise leidt.
36. e3×f4
- Niet g3×f4?? wegens Dg4†, enz.
36. e4—e3!
37. Lc4×d5 e3—e2!!
38. Td1—e1
- Helaas gaat Le6: niet wegens Td1:† en mat in twee zetten.
38. De6×d5
39. Db3×d5
- Gedwongen.
39. Td7×d5
40. f2—f3
- Noodig. Na Te2 volgt weer mat in twee zetten (Td1† en Th1 mat).
40. Td5—d1
- Remise gegeven. Immers na Kf2, Lf3:, a6, Te1:, Ke1:, Ld5, La3, Lc4, Lc5:, Lb5:, La7:, La6: is er niets meer in de partij.

Een fraaie winstpartij.

STERKE NIEUWE ZET VAN FINE.

Fransche Partij.

Wit: R. Fine. Zwart: M. M. Botwinnik.

1. e2—e4 e7—e6
2. d2—d4 d7—d5
3. P_{b1}—c3 Lf8—b4

Deze zet heeft drie peetooms, Winawer, Maroczy en Nimzowitsch.

4. e4—e5 c7—c5
5. d4×c5

Gebruikelijk is 5. Lc1—d2 (c5×d4; 6. Pc3—b5). Echter heeft de interessante tekstzet in de schitterende partij Bogoljubow—Aljechin, Stuttgart 1937, zijn nukken getoond.

5. P_{g8}—e7
- Doelloos ware 5. d5—d4 wegens 6. a2—a3.
6. P_{g1}—f3 P_{b8}—c6
7. Lf1—d3 d5—d4

Een experiment.

Na lang nadenken besluit zwart tot dit experiment, dat hij ook ditmaal beter had kunnen nalaten.

8. a2—a3 Lb4—a5
9. b2—b4 Pc6×b4

Een schijnoffer. Zwart krijgt zijn stuk terug en wint zelfs tijdelijk een pion, waarop echter geen zegen zal rusten.

10. a3×b4 La5×b4
11. Ld3—b5† Pe7—c6

Vanzelfsprekend niet 11. Ke8—f8 wegens 12. Lc1—b2.

12. Lb5×c6† b7×c6
13. Ta1—a4

De fijnste manoeuvre in de heele partij. In plaats daarvan zou 13. 0—0, d4×c3 kunnen volgen en zwart zou uitstekend staan.

13. Lb4×c3†

Gedwongen, want indien 13. a7—a5, zoo volgt 14. Ta4×b4, a5×b4; 15. Pc3—e4 enz.

14. Lc1—d2 f7—f6
15. 0—0 0—0

16. Ld2×c3 d4×c3
17. Dd1—e1 a7—a5

18. De1×c3 Lc8—a6
19. Tf1—a1 La6—b5

20. Ta4—d4

Wederom zeer fijn gespeeld. Door 20. Ta5; Ta5: 21. Ta5; zou wit het zijn tegenstander gemakkelijker maken.

20. Dd8—e7
21. Td4—d6 a5—a4

22. Dc3—e3 Ta8—a7
23. Pf3—d2 a4—a3

24. c2—c4! Lb5—a4
25. e5×f6

Anders volgt f6—f5.

25. De7×f6
26. Ta1×a3 Tf8—e8
27. h2—h3

Bereidt op methodische de omsingeling voor, i.p.v. door 27. Td6×c6 op een tweeden pion af te gaan.

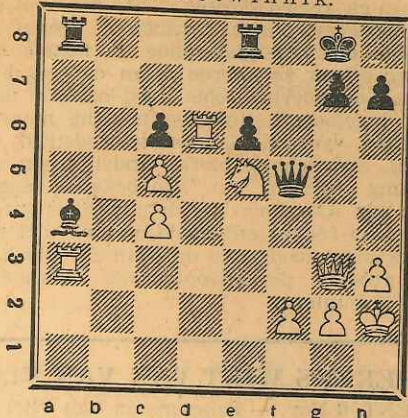
27. Ta7—a8
28. Pd2—f3 Df6—b2

29. Pf3—e5 Db2—b1†
30. Kg1—h2 Db1—f5

31. De3—g3 Zwart geeft op.

Afgezien nog van den tijdnood, kan zwart nauwelijks verder materieel nadeel vermijden. In de eerste plaats dreigt 32. Ta3—f3.

Slotstelling.
Zwart: Botwinnik.

Wit: Fine.

Een prestatie het AVRO-tournooi waardig. Allereerst een gewichtig theoretisch nieuwtje (d4×c5) gevolgd door een tijdelijk pionoffer, dat zijn rente oplevert. Zonder zich in het minst te overhaasten versterkt wit den druk, waarbij een pluspion hem als rijpe vrucht in den schoot valt. (26. Ta1×a3). Met een vol bord moet zwart den strijd staken. Stellig een belooning voor het feit, dat Fine de eenige was, die met 1. e2—e4 durfde te openen.

Dr. S. G. TARTAKOWER

Fine.

Flohr - Capablanca.

Aangenomen Slavisch.

Wit: S. Flohr. Zwart: J. R. Capablanca.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6
3. Pg1—f3 Pg8—f6
4. Pb1—c3 d5×c4
5. a2—a4 Lc8—f5
6. e2—e3 e7—e6
7. Lf1×c4 Lf8—b4

Het eerst door Canal aangewend.

8. 0—0 0—0
9. Dd1—e2 Pf6—e4
10. Pc3—a2

Deze zet werd door Ragozin tegen Flohr aangewend in een bijna identieke stelling waarin zwart c6—c5 gespeeld had.

10. Lb4—e7
11. Lc4—d3 Pe4—g5
12. Pf3—e1 Lf5×d3
13. Pe1×d3 Pb8—a6
14. Pa2—c3 h7—h6

Het paard moet eventueel terug.

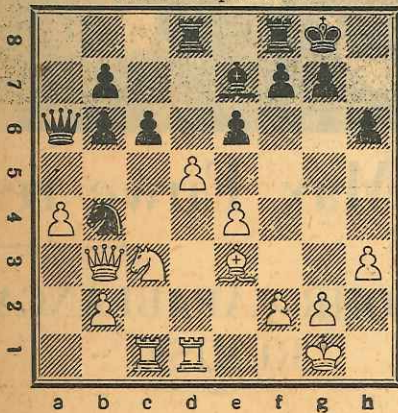
15. Tf1—d1 Pg5—h7
16. Pd3—e5 Dd8—c7
17. e3—e4 Ta8—d8
18. Lc1—e3 Pa6—b4
19. Ta1—c1 Ph7—f6
20. h2—h3 Dc7—a5
21. De2—c4 Pf6—d7
22. Pe5—f3 Pd7—b6
23. Dc4—b3 Da5—a6
24. Pf3—e5 Pb6—d7
25. Pe5—c4 Pd7—b6
26. Pc4×b6

Na eindeloos laveeren wordt weer eens een officier geruild.

26. a7×b6
27. d4—d5!

Stelling na 27. d4—d5!

Zwart: Capablanca.

Wit: Flohr.

27. e6×d5
28. e4×d5 Pb4—d3
29. Tc1—c2 Pd3—c5
30. Le3×c5 Le7×c5
31. Pc3—e4 Td8×d5
32. Td1×d5 c6×d5
33. Pe4×c5 b6×c5
34. Tc2×c5 d5—d4

Ook Td8 is minder gunstig voor zwart.

35. Tc5—d5 Da6—e6
36. Db3—f3 De6—b6
37. Td5—b5 Db6—a6

Capablanca was hier in tijdnoed. Anders had hij wel Dc7 nader kunnen beschouwen.

38. Df3—b3 Da6—d6
39. Tb5—d5 Dd6—e6
40. Db3—f3 De6—c6

Hier gaf Flohr zijn zet af, om echter den volgenden ochtend remise aan te bieden. Dit aanbod werd door Capablanca aanvaard.

Salo Flohr:

Aljechin-Reshevsky.

Nimzo-Indische verdediging.
Wit: dr. A. Aljechin. Zwart: Reshevsky.
Eerste phase: Schermutselingen in het centrum.

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4

Het testament van Nimzowitsch!

4. g2—g3
Een voortzetting, waaraan Euwe een studie wijdde.

4. c7—c5
Het verstandigste is hier 4.... d7—d5, waarmede men vasten voet in het centrum krijgt.

5. d4—d5

Drijft een wig in het vijandelijke spel, hetgeen het karakter van de geheele ontwikkeling van dezen strijd bepaalt.

Een interessante schermutseling zou na 5. a2—a3 kunnen ontstaan.

5. Pf6—e4

6. Lc1—d2

Maar niet 6. Dd1—c2, wegens het antwoord 6.... Dd8—f6! met de dubbele dreiging tegen de punten f2 en c3.

6. Lb4×c3

7. Ld2×c3 Pe4×c3

8. b2×c3 e6×d5

Vertrouwt voor later op de half-open e-lijn als een tegenproef

9. c4×d5 d7—d6

10. Pg1—f3 0—0

11. Tf1—g2 Pb8—d7

12. 0—0 Pd7—f6

In weerwil van het vereenvoudigende schema van den strijd heeft wit toch het kleine voordeel van de opening vastgehouden. (Druk op het punt d6).

Tweede phase: Strijd om het initiatief.

13. Pf3—d2 Tf8—e8

14. e2—e4 b7—b5

15. Tf1—e1 Ta8—b8

16. a2—a3 Tb8—b7

Een sterker druk op den damevleugel zou hier 16.... a7—a5 beteekenen (en indien 17. c3—c4, b5—b4)

17. c3—c4 a7—a6

Indien thans 17.... b5—b4; 18. a3×b4, c5×b4; 19. Pd2—b3, kan zwart geen gebruik maken van zijn vrijpionnen, terwijl wit alle strategische wegen zou beheerschen.

18. Lg2—f1 Lc8—d7

19. f2—f3

Versterkt het centrum ten einde al zijn aandacht aan den damevleugel te kunnen besteden

19. Dd8—c7

20. Dd1—c2 Te8—e7

Alhoewel Reshevsky hier nog 20 zetten in 8 minuten heeft te doen, voelt hij zich in de gelijke situaties thuis als een equilibrist op het slappe koord!

21. Pd2—b3 a6—a5

Hiermede erkent zwart, dat een passieve houding op den damevleugel gelijk zou staan aan een langzamen dood.

22. c4×b5

Anders zou volgen 22.... b5—b4.

22. Ld7×b5

23. Dc2—c3 Lb5×f1

24. Te1×f1 Tb7—b5

25. Ta1—b1 Dc7—b8

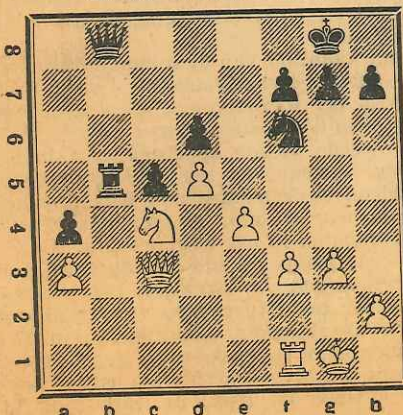
26. Pb3—d2 Te7—b7

27. Tb1×b5 Tb7×b5

28. Pd2—c4 a5—a4

Stelling na 28., a5—a4.

Zwart: Reshevski.

Wit: dr. Aljechin.

Derde phase: Doorboring van het centrum.

29. e4—e5!!

Na op handige wijze de zwarte strijdkrachten naar den damevleugel te hebben gelokt, ontsluit Aljechin ten slotte zijn werkelijke plannen.

29. d6×e5

Na dezen zet verkrijgt wit een geweldigen vrijpion. Meer tegenstand bood 29.... Pf6×d5;

30. d5—d6 Tb5—b1

31. Dc3×e5 Tb1×f1†

32. Kg1×f1 Db8—b3

Dubbele aanval tegen het punt c4 en f3. Indien 32.... Db1†; 33. Kf2, Dc2†; 34. De2, De2†; 35. Ke2; Pd7; 36. Pb2; Pb6; 37. Pa4! en wint.

33. De5—e2 h7—h6

34. Kf1—g2 Db3—c3

35. Pc4—e3 g7—g6

In ieder geval was beter 35.... Dc3—e5.

36. Pe3—g4! Kg8—g7

37. Pg4×f6 Dc3×f6

38. De2—d1?

Veel overtuigender zou geweest zijn 38. d6—d7. B.v. 38.... Df6—d4; 39. De2—e8, Dd4—d2†; 40. Kg2—h3 en wit wint snel.

38. Df6—d8

39. d6—d7 c5—c4

40. Dd1×a4 c4—c3

Hier werd de partij afgebroken en gaf Aljechin zijn zet af.

Reeds in de opening streeft Aljechin naar de minst betreden paden (4. g2—g3) en door den opstoot 5. d4—d5 geeft hij aan de partij een origineele wending.

Van zijn kant tracht Reshevsky Aljechin's aanvalswaarde door verschillende afzuilen te betoomen, maar een zwakte van het punt d6 blijft in het zwarte kamp bestaan.

Waar zal in het middenspel het voornaamste tooneel van den strijd woeden? Getrouw aan zijn principe om op twee vleugels te werken, schijnt Aljechin een druk te willen uitoefenen op de e-lijn, maar door een handige manoeuvre (17. c3—c4) verlangt hij onmiddellijk een nadere verklaring van zijn tegenstander op de b-lijn.

Welnu, nauwelijks is Reshevsky er in geslaagd zijn damevleugel te consolideeren of opnieuw dreigen met 29. e4—e5 gevaren in het centrum, waardoor de verdediging van zwart hoe langer hoe moeilijker wordt. Bij den 38sten zet gebeurt er een wonder. In plaats van een doodelijken slag toe te brengen (38. d6—d7!) mist Aljechin de sterkste voortzetting.

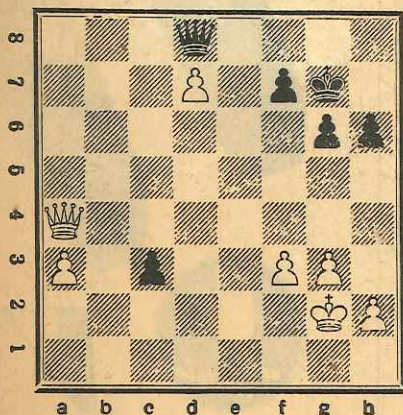
Niettemin zal het eindspel van dames, waarbij Aljechin spoedig een pion meer zal bezitten, Reshevsky nog genoeg te doen geven, wil hij de veilige remise-haven bereiken. Nog een heele partij wacht ons met een voor de liefhebbers zeer leerzaam eindspel.

Voortzetting 8/11/30

Tel. 8/11/30

De partij Aljechin—Reshevsky werd in de volgende stelling afgebroken:

Zwart: Reshevsky.

Wit: d. Aljechin.

Duel der schaak-amazones.

Dr. Aljechin had den volgenden zet onder couvert afgegeven:

41. Da4—c6.

Wit posteert zich op het veld, waar het den vijandelijken pion op het voor hem gunstigste veld kan nemen (c2).

41. c3—c2

42. Dc6—c3†

Na 42. a3—a4 zou reeds 42, Dd8×d7 kunnen volgen.

42. Kg7—h7

43. Dc3×c2 Dd8×d7

44. Dc2—a2!

Iets meer actief dan onmiddellijk 44. a3—a4 Dd7—d5, want nu zal wit zijn vrijpion vrij ver naar voren kunnen boegseeren.

44. Kh7—g8
45. a3—a4 Dd7—c6
46. a4—a5 Dc6—a6

Eindelijk is den gevaarlijken „a-man” den weg versperd. Aangezien bovendien de beschermende wal van pionnen van wits koning verzwakt is, mag zwart nu zijn hoop op remise behouden.

47. g3—g4

Na 47. h2—h4 ware 47., h6—h5 het antwoord.

47. g6—g5

48. Kg2—f2 Da6—d6

49. Kf2—f1 Dd6—a6†

50. Kf1—g2

Door deze „driehoeksmanoeuvre” hoopt wit een soort dwangstelling te creëeren, aangezien de vijandelijke dame nu niet zonder nadeel zou kunnen spelen.

50. Kg8—g7

51. Da2—b2† Kg7—g8

52. Db2—b8† Kg8—g7

53. Db8—e5† Kg7—g8

Nadat nu de witte dame op e5 een domineerende stelling heeft ingenomen, gaat de witte koning aan den wandel.

54. Kg2—f2 Da6—a7†

Na circa 10 minuten nadenken gespeeld.

Daar Reshevsky daarbij opnieuw in grooten tijdnood geraakte, liet dr. Aljechin hem hierop opmerkzaam maken, aangezien hij niet door tijdsoverschrijding een punt wilde „verdienen”!

55. Kf2—e2 Da7—a6†

56. Ke2—d2 Da6—c4

57. De5—f5 Dc4—d4†

58. Kd2—e2 Dd4—b2†

Reeds hier schepte Reshevsky moed, hetgeen uit zijn verklaring bleek, dat hij nu op eeuwig schaak aanstuurde en dit met het oog op de gemaakte fouten ook een rechtvaardige oplossing vond!

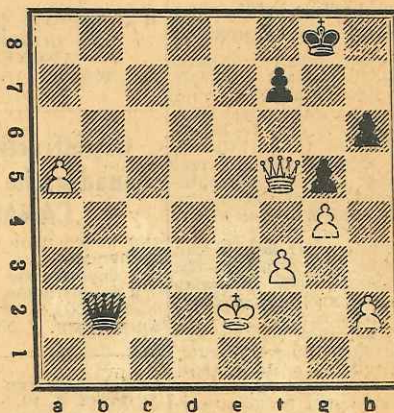
59. Ke2—d3 Db2—b3†

60. Kd3—e2 Db3—b2†

Remise.

Slotstelling na 60., Db2†

Zwart: Reshevsky.

Wit: dr. Aljechin.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

6, Nabeschouwing I^{ste} Ronde dd. 6/7 Nov. 1938. —

Eerste ronde van het A.V.R.O.-toernooi
thans beëindigd

Met de grootste verbittering
zal er gestreden worden.

ALJECHIN'S START BEWEES DAT.

Euwe miste tegen Keres een
waarschijnlijke winst-
voortzetting.

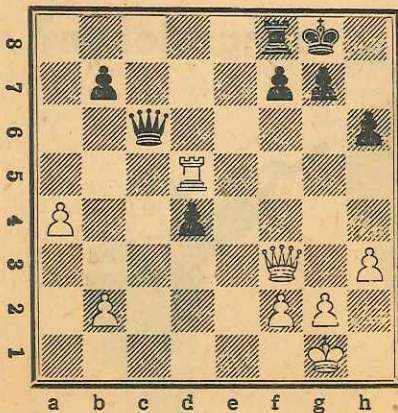
HET VREDELIEVENDE PAAR: FLOHR—CAPABLANCA.

DAT Aljechin het A.V.R.O.-tour-
nooi slechts met een half punt
begonnen is, in plaats van onmiddel-
lijk een triomfmarsch in te leiden,
bewijst wel het beste, dat in dit
toernooi om iederen duim gronds
met de grootste verbittering gestre-
den zal worden.

„De nacht brengt raad”. In de afgebroken
partij Flohr—Capablanca hebben beide tegen-
standers bij de beroemde huisanalyse ingezien,
dat hun evoluties op een dood spoor geëin-
digd waren, zoodat zij dan ook Maandagmorgen
reeds zonder verder te spelen mondelinge vre-
desonderhandelingen inleidden.

- Draw? vroeg Flohr.
- O.K. antwoordde de Cubaan.

Slotstelling na 40., De6—c6.
Zwart: Capablanca.

Wit: Flohr.

De door wit in het couvert afgegeven zet
luidde: 41. Td5×d4, waardoor Flohr dus de ver-
dere afwikkeling toeliet: 41., Dc6—c1†,
42. Kg1—h2 Dc1×b2, 43. Td4—d7 Db2—b4, 44.
Td7×b7 Db4×a4 en met het oog op de vereen-
voudiging der stelling zouden zelfs de schaak-
stukken weigeren door te spelen.

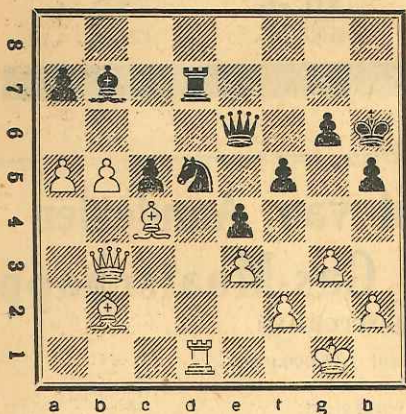
Nog eens Euwe—Keres.

DOOR de tournooi-collega's werd de relatieve „pech" van dr. Euwe, die toch zoo diepzinnig gemanoevreed had, nog druk besproken. Zooals men weet, wist de vindingrijke Keres nog met het halve punt er vandoor te gaan.

Hier geven we de critieke stelling.

Stelling na 34 zetten.

Zwart: Keres.

Wit: dr. Euwe.

Hier nam dr. Euwe zijn toevlucht tot de pionnen-manoeuve: 35. h2—h4, in plaats van een beroep te doen op de levendige krachten van zijn goed geposteerde officieren. Na de partij demonstreerde hij inderdaad, dat 35. Lb2—a3 (met de bedreiging van den belangrijken pion c5) den tegenstander voor lastige problemen gesteld zou hebben. Een manoeuvre, vol fantasie, zou anderzijds geweest zijn 35. Lb2—a1, waarmede 36. Db3—b2 dreigt, en waardoor ook de twee-loopers-strategie van dr. Euwe een waardige bekroning gevonden zou hebben.

Daar het nauwelijks aan te nemen is, dat dr. Euwe zijn genialen tegenstander ook maar een oogenblik heeft willen onderschatten, is eerder aan te nemen, dat hij bij den 35en zet zijn stelling overschat heeft, doordat hij van meening was, dat de stelling van Keres reeds in alle opzichten rijp was voor een bestorming.

Mogelijk meende dr. Euwe ook, dat de tegenstand van Keres door het voorafgaande concentrische vuur (31. Ta1—d1; 34. Lf1—c4, enz.) reeds murw gemaakt was, terwijl de Estlandsche grootmeester integendeel een iustigen uitval van uit zijn belegerde vesting in petto had (35. f5—f4)!

Ook psychologisch.

IN zoo'n belangrijk tournooi aan de spits te staan, al is het dan slechts tijdelijk, betekent stellig een genoegen, waarvan Fine de voorloopige bezitter is. Hij heeft zijn tegenstander Botwinnik niet alleen schaakkundig, maar ook psychologisch overwonnen. Immers, de Rus begrijpt heden nog niet, hoe hij in een

door hem grondig geanalyseerde variant langzaam aan terrein verloor. Hij, die in het tournooi te Nottingham (1936) geen enkele nederlaag leed, werd hier dus onmiddellijk bij den start onder den voet geloopen. Hem zij tot troost, dat in dit tournooi nog vele dergelijke verrassingen en sensationeele nederlagen te wachten zijn.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

Stand:

Fine	1	punt
Aljechin	1/2	—
Capablanca	1/2	—
Euwe	1/2	—
Flor	1/2	—
Keres	1/2	—
Reshevsky	1/2	—
Botwinnik	—	—

DAAR, zooals bekend, dr. Aljechin in den persoon van Reshevsky den waarschijnlijksten candidaat voor een match om het wereldkampioenschap zag, zoo waren voor hem bij het begin der partij de volgende gezichtspunten van doorslaggevende beteekenis:

a. geen gewaagde strategie aan te wenden (waarom hij dan ook met 5. d4—d5 het centrum afsloot om langzaam maar zeker te werk te gaan!)

b. de sterke zoowel als de zwakke zijde van de strijdwijze van Reshevsky uit te vinden;

c. zijn eigen troeven niet op tafel te leggen.

Wat het verloop van deze gedenkwaardige partij zelf betreft, zoo heeft Aljechin met genoegen kunnen vaststellen, dat zijn wil steeds den boventoon aangaf en dat zijn aalgladde tegenstander voortdurend trachten moest het ergste te voorkomen.

In de toekomst, meent dr. Aljechin, dat hij rekening moet houden met de beroemde „tijd-nood-kunst" van Reshevsky — die zich steeds in andere vormen voordoet — als een gewichtigen factor van den strijd.

Tweede ronde van het A.V.R.O.-
schaaktournooi

Sterke prestatie van Dr. M. Euwe.

8 Nov. '30,

**RUST EN ENERGIE
ZIJN DEVIES.**

FRAAIE POSITIONEELE
MANOEUVRES.

Euwe - Flohr

Bogoljubow-variant G. D. G.
Wit: dr. Euwe. Zwart: Flohr.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pg1—f3	Lf8—b4†

Bogoljubow's variant.

4. Lc1—d2	Dd8—e7

Deze zet werd door Nimzowitsch ingevoerd.

5. g2—g3	Pb8—c6

Een nieuwe zet (in plaats van 5. b6; 6. Lg2, Lb7, enz.).

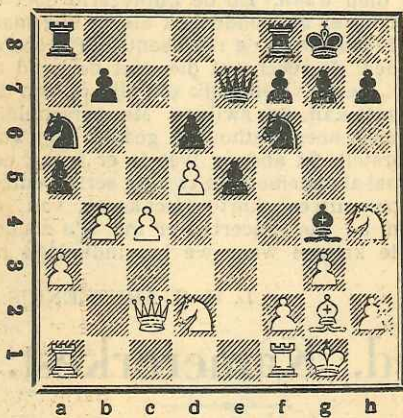
6. Lf1—g2	Lb4×d2†

7. Pb1×d2	

Na 7. Dd2: zou Db4! den ruil der dames afdwingen.

7.	d7—d6
8. 0—0	0—0
9. e2—e4	e6—e5
10. d4—d5	Pc6—b8
11. b2—b4	Lc8—g4
12. Dd1—c2	c7—c6
13. Pf3—h4	c6×d5
14. e4×d	a7—a5
15. a2—a3	Pb8—a6

Stelling na 15. Pb8—a6.
Zwart: Flohr.

Wit: dr. Euwe.

Wit had hier 52 min. en zwart 1 uur 7 min. gebruikt.

16. Dc2—b3	De7—d7
17. Tf1—e1	Lg4—h3
18. Lg2—h1	a5×b4
19. a3×b4	Pa6—c7
20. Ph4—g2	Lh3×g2
21. Lh1×g2	h7—h6

Euwe.

22. Pd2—f1	Tf8—c8
23. Pf1—e3	Pc7—a6
24. c4—c5!	

Fraai gespeeld. Euwe komt hiermede in het voordeel.

24.	d6×c5
25. Pe3—c4	

Dreigt Pb6! Zwart geraakte hier in grooten tijdnood (2 uur 22 min. dus nog 8 min. voor 15 zetten).

25.	Dd7—d8
26. Pc4×e5	Pa6×b4
27. d5—d6	

Dreigt Lb7:!

27.	Ta8×a1
28. Db3×f7†	Kg8—h7
29. Te1×a1	Dd8×d6
30. Lg2—e4†	Kh7—h8

Na Pf6×e4 wint Df5†. Tijd: 2 uur en 2 uur 27 min.

31. Pe5—g6†	Kh8—h7
32. Pg6—e7†	

Zwart geeft op, want na 32. Pe4:; 33. Df5† of 32. Kh8; 33. Pc8: enz. Een sterk gespeelde partij.

Reshevsky - Fine

Catalaansch later aangeb. D. G.
Wit: Reshevsky. Zwart: Fine.

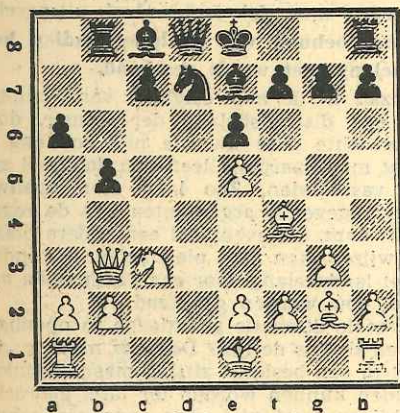
1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pg1—f3	d7—d5
4. g2—g3	d5×c4
5. Dd1—a4†	Pb8—d7
6. Lf1—g2	a7—a6
7. Pb1—c3	Lf8—e7
- Na 7...., b7—b5 ware 8. Pc3×b5 gevolgd.
8. Pf3—e5

Meer ondernemend dan onmiddellijk 8. Da4×c4, hetgeen in een identieke partij Capablanca—Reshevsky, Nottingham 1936, weinig uitrichtte.

8.	Ta8—b8
9. Da4×c4	b7—b5
10. Dc4—b3	Pd7×e5
11. d4×e5	Pf6—d7
12. Lc1—f4	

Wit staat dynamisch uitnemend opgesteld.

Stelling na 12 Lc1—f4.
Zwart: Fine.

Wit: Reshevsky.

12.	c7—c5
13. 0—0	Dd8—c7

Zwart zet de belegering van den bedreigden pion e5 geduldig voort, in plaats van met 13. g7—g5 zijn stelling te compromitteren.

14. a2—a4	0—0
15. a4×b5	a6×b5
16. Pc3—e4	

Vanzelfsprekend niet Pb5 wegens Db6.

16.	Lc8—b7
17. Ta1—a7	Dc7—b6
18. Tf1—a1	Tb8—a8
19. Ta7×a8	Tf8×a8
20. Ta1×a8	Lb7×a8
21. Db3—d3	La8—c6
22. Pe4—g5	

Als gebruikelijk was Reshevsky weer in grooten tijdnood geraakt. Hier had hij nog 8 min. voor 18 zetten.

22.	Le7×g5
23. Lf4×g5	Db6—b7
24. f2—f3	h7—h6
25. Lg5×e7	c5—c4
26. Dd3—c3	Pd7×e5
27. Le7—c5	Pe5—d7
28. Lc5—d4	e6—e5
29. Ld4×e5	b5—b4
30. Dc3—d4	Pd7×e5
31. Dd4×e5	c4—c3
32. b2—b3	Db7—b6†
33. Kg1—f1	c3—c2
34. De5—b2	Db6c5
35. Db2—c1	Lc6—d5
36. f3—f4	Ld5×g2
37. Kf1×g2	Dc5—d5†

Wit geeft op.

Keres - Botwinnik

West-Indische verdediging.
Wit: Keres. Zwart: Botwinnik.

1. Pg1—f3	Pg8—f6
2. d2—d4	b7—b6
3. c2—c4	Lc8—b7
4. g2—g3	e7—e6
5. Lf1—g2	Lf8—e7
6. 0—0	0—0

Uit de keuze der openingen kan men zien, dat de beide tegenstanders, die elkander nog niet eerder ontmoet hadden, de veiligheid voorop stellen.

7. Tf1—e1	d7—d5

Zwart mag het punt e4 niet prijsgeven. De bezetting met een officier komt voorloopig niet in aanmerking.

8. Pb1—c3	Pb8—d7
9. Pf3—e5	Pf6—e4
10. c4×d5	Pe4×c3
11. b2×c3	Pd7×e5
12. d5—d6!	

Een dergelijke fijne zet kwam in een identieke stelling in een partij Nimzowitsch—Bogoljubow, Karlsbad 1923, voor.

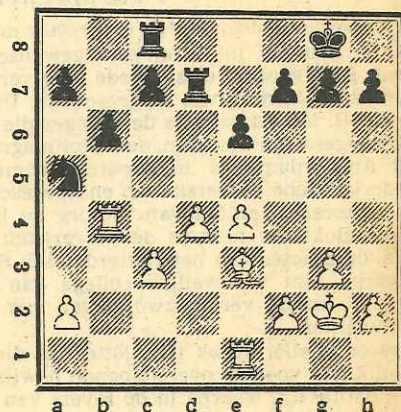
12.	Lb7×g2
13. d6×e7!	Dd8×e7
14. Kg1—g2	Pe5—c6
15. Dd1—a4	De7—d7

Keres had hier reeds 1 uur 17 min. en zwart 1 uur 7 min. aan tijd geconsumeerd. Er dreigde La3.

16. e2—e4	Tf8—d8
17. Ta1—b1	Ta8—c8
18. Lc1—e3	Pc6—a5
19. Da4×d7	Td8×d7
20. Tb1—b4	

Verhindert Pc4. Alles bijeen genomen staat wit in het centrum beter. De zwarte stelling vertoont echter geen doodelijke zwakte.

Stelling na 20. Tb1—b4.
Zwart: Botwinnik.

Wit: Keres.

20.	f7—f6
21. Tb4—a4	Tc8—d8
22. Te1—c1	Kg8—f7
23. Tc1—d1	Pa5—c6
24. Td1—b1	Pc6—a5
25. Tb1—d1	Pa5—c6
26. Td1—b1	Pc6—a5

Remise door herhaling van zetten. Inderdaad een goede beslissing, daar geen der partijen iets grijpbaars kan bereiken.

Aljechin moet vechten voor remise.

Capablanca in materieel voordeel.

STRIJD TUSSCHEN TWEE FELLE CONCURRENTEN.

Wereldkampioen
versmaadde een
vredig slot.

CUBAAN LIET DEN STORM OVER ZICH HEEN GAAN.

WAT beteekent de botsing Capablanca—Aljechin?

a. Twee individualiteiten, die elkaar haten. Voor den Cubaan is nl. de Franco-Rus degene, die zijn levensgeluk vernietigd heeft, ja, zelfs den inhoud van zijn leven, nadat hij den door Capablanca schijnbaar voor diens geheelen leven gepachten titel van wereldkampioen, in het jaar 1927 in harden strijd had veroverd. Daarom voelt men in elke partij tusschen deze beide tegenstanders den haat op den achtergrond opdoemen, zooals dit in hun partij van het tournooi te Nottingham in 1936 b.v. het geval was, waar Capablanca — zooals hij zelf schrijver dezès mededeelde — geheel tegen zijn gewonen stijl in, zenuwachtige uitvallen deed. Hierdoor verkreeg in genoemde partij Aljechin het betere spel, doch ook hij overhaastte door zijn gevoelens van haat de handeling en viel ten offer aan een booze hallucinatie.

Na het verlies van deze partij uit Nottingham — die eveneens in de tweede ronde plaats vond — was Aljechin een heele week niet in staat zijn psychologisch evenwicht te herstellen, hetgeen dan ook zijn resultaat in dat tournooi volkomen ruïneerde.

b. Twee individualiteiten, die elkaar wederkeerig vreezen. Zeer in het bijzonder na de Argentijnsche match in 1927 bestaat er in het schaakspel geen grootere zeldzaamheid dan een treffen tusschen deze beide meesters! Eén partij per tien jaar — zoo meende men in de schaakwereld. Echter gelukte het het A.V.R.O.-comité deze beide corypheeën voor twee ontmoetingen tegenover elkaar te plaatsen.

c. Twee sterke individualiteiten, die echter van weerszijden menschelijke zwakheden ver-

Capablanca.

toonen en van geen wijken weten en dit wel op grond van het feit, dat zij beiden heerschernaturen zijn, die dus geen vreemde overheersching in hun vak zouden dulden. Onderzoeken wij thans hoe hun Haagsche ontmoeting beheerscht werd door die boven aangevoerde punten:

Terwijl Capablanca behoedzaam te werk gaat, tracht Aljechin hem in weerwil van het feit, dat hij zwart heeft, zooveel mogelijk te verontrusten (7. ... Lb7—e4). Spoedig begint de partij op een guerilla-oorlog te gelijken, waarbij groote operaties ontbreken en in het bergachtige terrein slechts kleine schermutselingen plaats vinden.

Zoo langzamerhand moet mijn voordeel aan ruimte vruchten gaan dragen, denkt Aljechin.

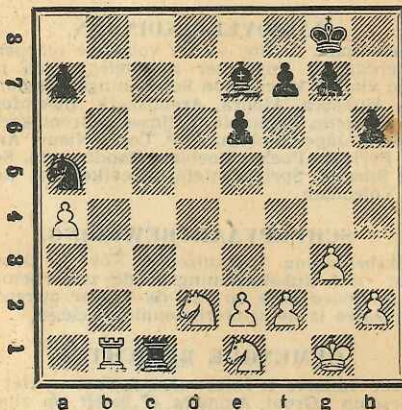
— Zoo langzamerhand moet het voordeel aan ruimte van de tegenpartij te niet gaan, meent daarentegen Capablanca en als een kundige schermer tracht hij zijn zwakten langs kunstmatigen weg te verbergen (28. a3—a4).

Beiden krijgen gelijk: de grootere vrijheid van actie van Aljechin is wel is waar tastbaar, doch zij zal slechts tot een gemakkelijken afruil van de zware stukken leiden om later tot een vredelievend slot te voeren, hetgeen voor zwart een zeer goed resultaat zou beteekenen.

Fata morgana.

In de hieronder weergegeven stelling, na den dertigsten zet van wit, had dus zwart (Aljechin) door den eenvoudigen ruil 30. ... Tc1×b1 31. Pd2×b1 enz. op remise moeten aansturen. In plaats daarvan liet hij zich meesleepen door een ongecontroleerde actie om nog verder te zoeken naar het fata morgana van de overwinning.

Stelling wit 30en zet.
Zwart: Aljechin.

Wit: Capablanca.

Opeens veranderde het beeld van den strijd: de oude Capablanca herrees. Zijn beroemd meesterschap in het behandelen van eenvoudige stellingen — waartegen indertijd in de match 1921 ook de kunst van Lasker te pletter sloeg! — deed zich ook hier weer gelden. Het achtervolgde wild werd zelf achtervolger. In plaats van een

pion te winnen, moest Aljechin integendeel een waardevollen pion verliezen (40. Pc5×e6), zoodat in de afgebroken stelling de wereldkampioen zijn uiterste krachten zal moeten inspannen en al zijn vindingrijkheid te hulp zal moeten roepen om deze partij remise te maken.

Westindische verdediging.

Wit: Capablanca Zwart: Aljechin.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pg1—f3	b7—b6
4. g2—g3	Lc8—b7
5. Lf1—g2	Lf8—e7

Meer gereserveerd dan 5. Lf8—b4†

6 0—0 0—0

7. Dd1—c2

Om Pb1—c3 benevens e2—e4 te laten volgen, waardoor wit het centrum zou bezetten. Indien onmiddellijk 7. Pb1—c3, zoo volgt 7. Pf6—e4. In de tegelijk gespeelde partij Keres—Botwinnik werd 7. Tf1—e1 beproefd.

7. Lb7—e4

Zwart wil de methodische plannen van den tegenstander door een guerilla-tactiek verijdelen.

Na 7. Pf6—e4, zou 8. Pf3—d2 voor zwart pijnlijk worden. Het beste is nog 7. Pb8—c6. B.v. 8. Pc3, d5; 9. cd5., Pb4; 10. Db3, Pbd5: enz. met ongeveer gelijk spel.

8. Dc2—b3 Pb8—c6

Verontrusting.

In plaats van met 8. Le4—b7 een ongevaarlijken terugtocht te kiezen, zet zwart de tactiek van verontrusting voort.

9. Lc1—e3

Vanzelfsprekend niet 9. Pc3? wegens 9. Lf3: benevens 10. Ld4. Na onmiddellijk 9. Pbd2 zou evenals in den tekst 9. d5 volgen.

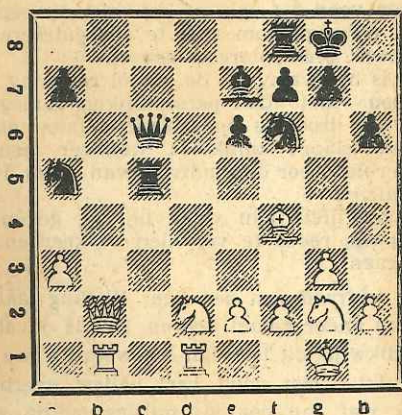
9.	d7—d5
10. Pb1—d2	d5×c4
11. Db3×c4	Le4—d5
12. Dc4—c3	h7—h6
13. Tf1—d1	Ta8—c8

Duidt reeds op een latere tegenactie op de c-lijn.

14. Le3—f4	Dd8—e8
15. a2—a3	Pc6—a5
16. b2—b4	Pa5—b7
17. Pf3—e1	Ld5—g2
18. Pe1×g2	c7—c5
19. b4×c5	b6×c5
20. Dc3—b2	Pb7—a5
21. d4×c5	Tc8×c5
22. Ta1—b1	De8—c6

Stelling na 22., De8—c6.

Zwart: dr. Aljechin.

Wit: Capablanca.

Tot nader order is zwart meester van de situatie.

23. Pf3—e1	Pf6—d5
24. Lf4×e5	Pd5—c3

Door deze afruilmanoeuvre vergroot zwart den actie-radius van zijn stukken.

25. Le5×c3	Tc5×c3
26. Td1—c1	Tf8—c8
27. Tc1×c3	Dc6×c3
28. a3—a4	Dc3×b2
29. Tb1×b2	Tc8—c1
30. Tb2—b1.	

Na 30. Kf1 zou 30. Ta1 den a-pion veroveren.

30. Tc1—c3

Het keerpunt.

Het keerpunt in den strijd. Zwart dreigt wel is waar 31. Ta3, benevens Ta4, doch nu komt de virtuositeit van den Cubaan aan het woord, die tot nog toe een afwachtede hou-

ding heeft moeten aannemen. Feitelijk had Aljechin hier op een pacifistischen afruil (30. Tb1; 31. Pb1: enz.) met een logisch remiseslot moeten ingaan.

31. Tb1—b8†	Kg8—h7
32. Tb8—b5!	Pa5—c4
33. Pd2×c4	Tc3×c4
34. Tb5—b7	Le7—f6

Met de dreiging 35. Tc1; 36. Kf1—Lc3.

35. Pe1—d3	Tc4×a4
36. Tb7—f7	a7—a5
37. Pd3—c5!	Ta4—a1†
38. Kg1—g2	a5—a4

Weinig genoeg zou zwart van 38. e5; 39. Ta7 enz. beleefd hebben. Nu is zijn eenige hoop op de snelheid van den vrijpion gevestigd.

39. Tf7—a7	a4—a3
40. Pc5×e6	

Een gewichtige pionwinst! In het duel tuschen paard en looper toont zich hier het springende dier het meest actief.

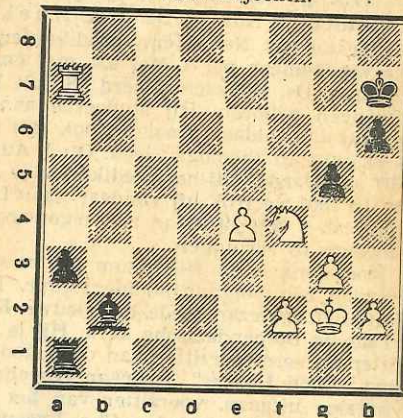
40.	Lf6—b2
41. Pe6—f4!	Lb2—d4

42. Ta7—a4	Ld4—b2
43. e2—e4	g7—g5
44. Ta4—a7†	

Hier werd de spannende partij afgebroken. Zwart wil nog als een gewonde leeuw strijden. Onzes inziens zijn er voor hem nog remiseskansen in de stelling aanwezig.

Afgebroken stelling na 44: Ta4—a7†.

Zwart: Aljechin.

Wit: Capablanca.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden.)

Capablanca-Aljechin.

Onverwachte wending van het eindspel.

Geniaal offer van wereldkampioen.

EINDE KWAM SNEL.

(Vervolg van pag. 1).

MEEER dan punctueel, namelijk 10 minuten vóór het aanvangsuur, betraden de beide tegenstanders, Aljechin en Capablanca, gescoorteerd door beider echtgenooten, de „groene zaal” van Krasnapolsky.

Het is niet van pikanterie verstoken, dat de Amerikaan Capablanca een goudlokkige Russin (vorstin Tschagodajeff) zijn „home” binnenleidde, terwijl daarentegen de Rus Aljechin zijn huwelijksgeluk met een Amerikaansche, de vroegere mrs. Freeman, deelt.

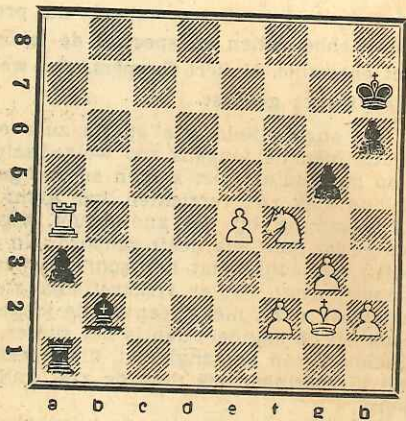
Zoals mij mevrouw Capablanca meedeelde, heeft haar man sinds zijn laatste tournoi te Baden-Baden 1937 niet slechts geen schaakpartij gespeeld, maar zelfs geen schaakbord gezien. In de eerste plaats had hij al dien tijd andere zorgen aan zijn hoofd, maar bovendien staat zijn hoofd niet zoo naar schaken.

Met betrekking tot haar eigen persoon stond mevrouw Capablanca er op het bericht, dat zij van koninklijken bloede zou zijn, te dementeren.

Inmiddels was het officieele beginuur geslagen en nam het spel een aanvang.

De stelling van de afgebroken partij Capablanca-Aljechin was na den 43en zet van zwart de volgende:

Zwart: Aljechin.

Wit: Capablanca.

44. Ta4—a7†

Het zal wel een eeuwige strijdvraag blijven, of deze zet in de eerste of de tweede zitting thuishoort. Hij werd namelijk reeds Dinsdag door Señor Capablanca na het gegeven signaal om af te breken op het bord uitgevoerd, in

plaats van dat hij in het convert afgegeven werd. Blijkbaar heeft de Cubaan (zooals trouwens zoovele meesters) het land aan al die opschriftformaliteiten.

44. Kh7—g8

45. Pf4—d5

Doelloos ware 45. Pf4—d3, Ta1—d1, enz. Een andere marschroute van het paard, die de aandacht verdiende, bestond echter in 45. Pf4—e6.

45. Lb2—d4

De looper streeft naar een betere standplaats. Slecht ware 45., Ta1—e1 46. Kg2—f3 Te1—h1 47. Kf3—g4! Th1×h2 48. f2—f4 en zwarts positie zou aanmerkelijk slechter zijn geworden.

46. Ta7—a8†

Bij dezen zet zette Señor Capablanca zijn bril No. 2 op, hetgeen bewees dat bij zijn vooruitberekningen niet alle varianten naar zijn zin waren. In aanmerking komt ook 46. Ta7—a4. echter zou dan 46., Ld4—c5 een tamelijk bevredigende verdediging bieden.

46. Kg8—f7

Voor de toekomstige schaakgeschiedschrijvers zij hier medegedeeld, dat op het demonstratiebord deze figuur op dit oogenblik haar magnetische kracht verloor, en jammerlijk op den grond viel.

— Een omen? vroeg iemand.

— Bij het schaken beslissen slechts de zeten, luidde het antwoord.

47. Pd5—b4

Pareert de dreiging 47., Ta1—a2 en dreigt van zijn kant met 48. Pb4—c2.

Na 47. f2—f4 zou 47., g5—g4 de tegendreiging 48., Ta1—g1 mat realiseren.

Te probeeren was hier nog 47. Ta8—a4.

47. Ta1—b1!

Na circa 12 minuten van intens nadenken gespeeld.

48. Pb4—c2 Ld4×f2!!

Een prachtig antwoord. Na dezen zet werd de partij zonder meer remise gegeven.

Inderdaad ware na 49. Kg2×f2 Tb1—b2 50. Ta8×a3 Tb2×c2† het toreneindspel niet meer te winnen.

Wel is waar had wit nog kunnen beproeven: 49. Ta8×a3 (bv. 49., Tb1—b2 50. Ta3—c3 of 49., Lf2—b6 50. Kg2—f3, enz.). Echter wilde Capablanca noch zijn tegenstander, noch... zichzelf afbeulen.

In ieder geval een ridderlijke beslissing!

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

VREEMDE OVERBRENGING VAN REMISE-AANBOD.

DE opstelling van deze bovenstaande foto's van de grote schaakmeesters Aljechin en Capablanca (in alfabetische volgorde aangegeven) mag vreemd lijken, maar goed beschouwd is zij dat niet. Het is opzettelijk zoo geschied. U zult er thuis met uw portretten niet aan denken; daar kijkt neef vriendelijk naar nicht, en de oom van vrouwszijde vriendelijk naar de tante van manskant, al wil het tusschen beide families nu niet zoo best boteren. En ook bij de krant is deze logische en vriendelijke ge-

woonte ingeburgerd; ook de menschen in uv ochtend- en avondblad keeren liefst niet elkaar den rug toe. De beide schaakmeesters zullen tegen deze afwijking echter niet het minste bezwaar hebben en het zonder twijfel waardeeren, dat de krant zoo respectueus rekening houdt met hun onderlingen haat en naijver. En het kan de organisatoren van toekomstige tournooien wellicht op een idee brengen; waarom beide meesters in hun schaakpartijen niet elk achter een bord gezet, met de ruggen naar elkaar toe, en een

hulpje aangesteld, die de stukken verzet?

Dit lijkt een mallotig voorstel, maar het klinkt dengenen, die gisteravond getuige waren van de voortzetting der hangpartij plausibeler in de ooren dan menigeen denkt. Doorgewinterde schakers mogen deze comedie dan heel gewoon vinden en van andere tournooien kennen, de onvoorbereide belangstellende kijkt er vreemd van op. Men kan verwachten, dat beide meesters geen vriendelikheden wisselen en den handdruk aan het begin en het einde van een partij achterwege laten. Men laat het voor wat het is, dat beiden elkaar geen blik waardig achten. Maar dat zelfs het eenvoudige woordje „remise” niet over hun lippen kan komen in elkaars tegenwoordigheid gaat aan het belachelijke grenzen. Gisteravond werd deze moeilijkheid aldus opgelost:

ALJECHIN had zijn looper naast Capablanca's koning geplaatst; de laatste zet van deze partij. De wereldkampioen ging wandelen en wachtte af. Capablanca nam achter het bord plaats (niet langer dan enkele minuten gedurende het halfuur van dezen voortgezette strijd hebben beiden te zamen achter het bord gezeten), bekeek de stelling en riep toen wedstrijdler Landau. Er werd gefluisterd achter vlaggedoek, maar blijkbaar kon dit niet zacht genoeg, en daarom verdween Landau achter het tooneel, waar hij niet langer dan tien seconden met den Cuban sprak. Landau kwam terug,

begaf zich naar Aljechin, fluisterde ook hem iets toe, Aljechin knikte van „ja”, Landau maakte enkele passen in de richting van het podium, knikte „ja” tegen Capablanca, en toen was het gebeurd. Van schrik bleef een officieele mededeeling achterwege, dat het remise was geworden. Want dat was het geheimzinnige woordje, dat Capablanca den wedstrijdler en deze op zijn beurt den wereldkampioen had toegefluisterd.

DE stemming in de zaal was wel een heel andere dan op het podium. Hier was een intiem vriendelijk gezind schaakpubliek bijeen, dat op buitengewone wijze de stilte in acht nam en in groote spanning de zetten volgde. Van de overige deelnemers waren Euwe en Keres verschenen. Mevr. Aljechin had vlak voor het podium plaats genomen en had slechts een borduurnaald uit te steken om haar man te bereiken. Mevr. Capablanca zat in het midden van de zaal, dronk een glas wijn en troostte zich voor de aanwezigheid van haar man met een ander genie, zij het uit lang vervlogen eeuwen, nl. met „Leonardo da Vinci”. Zoo was het al met al een vredige atmosfeer, waarin slechts even beroering kwam, toen na een torenzet van Capablanca de zwarte koning op het demonstratiebord omlag tuimelde. De zet had het magnetisch veld verstoord. Bijgeloofig als schakers zijn, zagen zij hierin een slecht voorteken voor Aljechin, maar de pessimisten kregen ongelijk, en eerder dan de verwachting was geweest.

DE STAND VAN HET A.V.R.O.-TOURNOOI.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1—0						½—½	1½
Flohr	0—1	V.					½—½		½
Aljechin			R.			½—½	½—½		1
Fine				O.	1—0	1—0			2
Botwinnik				0—1	I			½—½	½
Reshevsky				0—1		9			½
Capablanca			½—½				3		1
Keres	½—½	½—½			½—½			8	1

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart.)

14
Derde ronde van het A.V.R.O.-toernooi

Weer een wilde strijd tusschen Aljechin en Euwe.

Analyse blad. 17

TE KOELBLOEDIG SPEL VAN EUWE.

Wederom de Slavische verdediging.

ROTTERDAM, 10 Nov. — De derde ronde van het A. V. R. O. schaaktournooi, die hier vanavond om zes uur in de Doelenzaal begon, trok buitengewoon veel belangstelling. Reeds om zes uur was in de buurt van den Coolsingel de drukte van dien aard, dat vele voorbijgangers, die niets van dit toernooi afwisten, opmerkzaam gemaakt werden op de ongewone drukte, die er heerschte. Alle partijen begonnen op tijd; alleen Keres liet 8 minuten op zich wachten. In dien tusschentijd stond zijn klok echter reeds aan.

Afruilvariant Cechische verdediging.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: dr. Euwe.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6

De „lijf“-variant van beide matchspelers.

3. Pg1—f3 Pg8—f6
4. c4×d5 c6×d5

Deze vereenvoudigende speelwijze herbergt toch nog gevaarlijke geniepigheden.

5. Pb1—c3 Pb8—c6
6. Lc1—f4 Lc8—f5

Na e7—e6 zit de dameloper opgesloten. Toch heeft ook de tekstzet zijn schaduwzijden. Interessant is 6., Dd8—a5 7. Lc1—d2 Da5—b6 8. Dd1—b3 Lc8—f5 met gelijk spel.

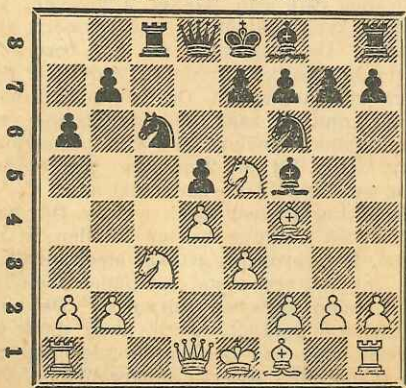
7. e2—e3 a7—a6

Afwachtend gespeeld. Na 7., Dd8—b6 volgde in een partij Tschechower—Euwe, Leningrad 1934: 8. Lf1—d3! Lf5×d3 9. Dd1×d3 enz. met eenig initiatief voor wit.

8. Pf6—e5 Ta8—c8

Stelling na 8., Ta8—c8.

Zwart: dr. Euwe.

Wit: dr. Aljechin.

9. g2—g4! Lf5—d7
10. Lf1—g2 e7—e6
11. 0—0 h7—h6
12. Lf4—g3 h6—h5

Zwart wil een actieve verdediging in toepassing brengen!

13. Pe5×d7 Pf6×d7

Met 13., Dd8×d7 had zwart het verlies van een pion vermeden. Of was het opzet?

14. g4×h5 Pd7—f6

Nu begint de strijd om den pion terug te winnen met het betere spel.

15. Lg2—f3 Lf8—b4

16. Ta1—c1 Ke8—f8

Om het damepaard te kunnen bewegen (Pe7? Da4?).

17. a2—a3 Lb4×c3

18. Tc1×c3 Pc6—e7

Zwart heeft nu het paardenspan en wit het looperpaar.

19. Dd1—b3 Tc8×c3

20. b2×c3 Dd8—d7

Met 20. Dc3: wegens 20., Ph5!!

21. Dd3—b6 Pe7—c8

22. Db6—c5† Kf8—g8

23. Tb1—b1 b7—b5

24. h5—h6 g7×h6

25. Lg3—e5 Kg8—g7

26. a3—a4 b5×a4

27. c3—c4! Pc8—e7

Niet 27. dc4? wegens 28. Lf6:†, Kf6: 29. De5† benevens Dh8:.

28. c4×d5 Pe7×d5

29. Kgl—h1 Th8—c8

30. Tb1—g1† Kg7—h7

31. Dc5—a3 Tc8—g8

32. e3—e4 Tg8×g1†

33. Kh1×g1 Dd7—b5

Zwart moet wel een paard geven voor een tweeden pion. Echter blijft het machtige looperpaar! En dat is kritiek.

34. e4×d5 Db5—b1†

35. Kgl—g2 Db1—g6†

36. Kg2—f1 Dg6—b1†

37. Kf1—g2 Db1—g6†

38. Le5—g3 Pf6×d5

39. Lf3×d5 e6×d5

40. Da3×a4 h6—h5

41. h2—h4 opgegeven.

Zie ook blad. 17

Botwinnik - Reshevsky.

Engelsch pionspel.

Wit: Botwinnik. Zwart: Reshevsky.

1. c2—c4	e7—e5
2. Pb1—c3	Pb8—c6
3. g2—g3	

Het zoogenaamde „Bremer systeem”.

3.	g7—g6

In het teeken der symmetrie!

4. Lf1—g2	Lf8—g7
5. e2—e3	

Om zoo spoedig mogelijk met d2—d4 het centrum te openen. Gebruikelijker is echter d2—d3.

5.	d7—d6
6. Pg1—e2	Pg8—e7
7. d2—d4	e5×d4
8. e3×d4	0—0
9. 0—0	Pe7—f5
10. d4—d5	Pc6—e5
11. b2—b3	

Nu wordt het een dubbele fianchetto.

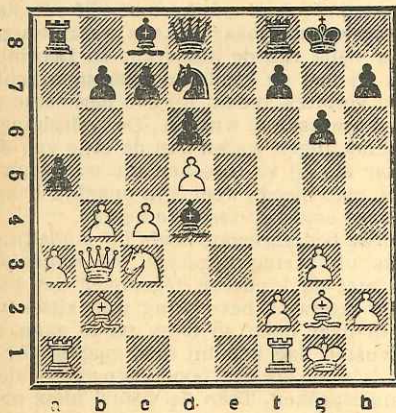
11.	a7—a5
12. Lc1—b2	Pe5—d7
13. a2—a3	Pd7—c5

Het galopperende paard.

14. b3—b4	Pc5—d7
15. Dd1—b3	Pf5—d4
16. Pe2×d4	Lg7×d4

Stelling na 16., Lg7×d4.

Zwart: Reshevsky.

Wit: Botwinnik.

17. Ta1—d1	Ld4—g7
18. Tf1—e1	a5×b4
19. a3×b4	Pd7—f6
20. h2—h3	h7—h5
21. c4—c5!	

Botwinnik staat best, terwijl Reshevsky weer tijdnood „kweekt”.

21.	Lc8—f5
22. Pc3—b5	Lf5—d7
23. c5—c6!	b7×c6
24. d5×c6	Ld7—c8
25. Pb5×d6!	

Een fraaie offercombinatie.

25.	Lc8—e6

Niet cd6: wegens c7 en La8.

26. Te1×e6!	f7×e6
27. Pd6—f5	Dd8—e8

Wit moest hier 13 zetten in 18 min. doen, Zwart 13 in 7! minuten.

28. Pf5×g7	Kg8×g7
29. Td1—d7†	Tf8—f7
30. Lb2—e5	Kg7—g8
31. Td7×c7	Tf7×c7
32. Le5×c7	Ta8—a1†
33. Kg1—h2	Ta1—a7
34. Lc7—e5	Ta7—f5
35. c6—c7	Pf6—d7
36. Db3—c2	Tf7—f8
37. c7—c8	opgegeven.

Fine-Capablanca

Fransche partij.

Wit: Fine. Zwart: Capablanca.

1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Pb1—c3	Lf8—b4
4. e4—e5	c7—c5
5. Lc1—d2	

In plaats van 5. d4×c5, zooals in de eerste ronde tegen Botwinnik, past Fine thans de gebruikelijke methode toe, die Bogoljubow in 1927 tot aanzien bracht.

5.	c5×d4
6. Pc3—b5	Lb4×d2†

Zwart wil vereenvoudigen. Na 6 , Lb4—c5 is 7. Dd1—g4 zeer sterk. Mogelijk was 6 , Pb8—c6.

7. Dd1×d2	Pb8—c6
8. Pg1—f3	f7—f6

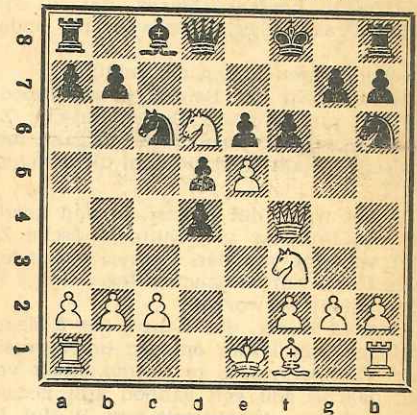
Een ander plan ware 8. , Pg8—e7, 9. Pb5—d6†, Ke8—f8, 10. Dd2—f4, Pe7—f5.

9. Dd2—f4	Pg8—h6
10. Pb5—d6†	Ke8—f8

Hier had Fine 47 min., Capa 1 uur tijd verbruikt.

Stelling na 10. , Ke8—f8.

Zwart: Capablanca.

Wit: Fine.

11. Lf1—b5	Ph7—f7

Niet Pe5: 12. Pe5, Dd6: wegens 13. Pg6† benevens Dd6:!

12. Pd6×f7	Kg8×f7
13. Lb5×c6	b7×c6
14. e5×f6	g7×f6
15. Pf3—e5†	Kf7—g7
16. Df4—g3†	Kg7—f8

Wits tijd luidde: 1 uur 25; die van zwart 1 uur 33.

17. Pe5×c6	Dd8—d7

Na Db6 ware 18. Dd6†, Kf7; 19. 0—0—0 gevolgd.

18. Pc6×d4	e6—e5
19. Pd4—b3	Dd7—b5
20. Dg3—d3	d5—d4

Wit tracht tot een volledige ontwikkeling te komen nu hij een pion voor is.

21. 0—0	Th8—g8
22. f2—f4	Lc8—b7
23. Tf1—f2	Lb7—e4
24. Dd3—d2	Kf8—f7
25. Ta1—e1	Tg8—g4
26. Pb3—c5	Le4×g2
27. Tf2×g2	Ta8—g8
28. Te1—e2	e5×f4
29. Pc5—b7	Df5—d5
30. Tg2×g4	Tg8×g4
31. Te2—g2	Tg4×g2†
32. Dd2×g2	f4—f5
33. Dg2—h3	Dd5—g5†
34. Dh3—g3	Dg5—c1†
35. Kg1—f2	Dc1—e3†
36. Kf2—f1	De3—e2†
37. Kf1—g1	De2—d1†
38. Kg1—f2	Dd1×c2†
39. Kf2×f3	Dc2—c6†
40. Kf3—e2	Dc6×b7
41. Dg2—a3	Db7—b5†
42. Ke2—d2	Db5—g5†
43. Kd2—d3	remise.

Lie ook blad. 19

Flohr - Keres.

West-Indische verdediging.
Wit: Flohr. Zwart: Keres.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pg1—f3	b7—b6
4. Pb1—c3	

Minder gebruikelijk dan 4. g2—g3 benevens Lg2.

4.	Lc8—b7
5. Lc1—g5	

Een duurzamer strategie verkrijgt men met 5. Dd1—c2 (met de bedoeling e2—e4 te laten volgen).

5.	h7—h6

Hier (en nog op den volgenden zet) zou Lf8—b4 zwart een volwaardig tegenspel verschaffen.

6. Lg5—h4	Lf8—e7
7. e2—e3	

Door 7. Dd1—c2 had wit de volgende bevrijdingsmanoeuvre kunnen voorkomen.

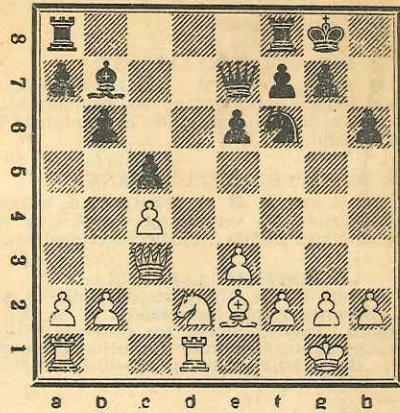
7.	Pf6—e4
8. Lh4×e7	Dd8×e7
9. Dd1—c2	

In een partij dr. Lasker—Sämisch, Moskou 1925, gebeurde 9. Pe4; Le4; 10. Le2, 0—0; 11. 0—0, d6; 12. Pd2, Lb7; 13. Lf3, Lf3; 14. Df3; Pd7 met ongeveer gelijk spel.

9.	Pe4×c3
10. Dc2×c3	0—0
11. Lf1—e2	d7—d6

12. 0—0	Pb8—d7
13. Tf1—d1	Pd7—f6
14. Pf3—d2	c7—c5
- Hier had wit 58 min. Zwart 46 min. gebruikt.
15. d4×c5 d6×c5
Stelling na 15., d6×c5.

Zwart: Keres.

Wit: Flohr.

16. Pd2—f1	Tf8—d8
17. Pf1—g3	De7—c7
- Alles, wat nu nog volgt, is een „spiegel“-gevecht.

18. h2—h3	Kg8—f8
19. Td1×d8†	Ta8×d8
20. Ta1—d1	Td8×d1†
21. Le2×d1	Dc7—d6
22. Ld1—e2	Pf6—e4
23. Pg3×e4	Lb7×e4

Remise gegeven.

DE STAND VAN HET A.V.R.O.-TOURNOOI.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1—0	0—1					½—½	1½
Flohr	0—1	V.					½—½	½—½	1
Aljechin	1—0		R.			½—½	½—½		2
Fine				O.	1—0	1—0	½—½		2½
Botwinnik				0—1	I	1—0		½—½	1½
Reshevsky			½—½	0—1		9			½
Capablanca		½—½	½—½	½—½			3		1½
Keres	½—½	½—½			½—½			8	1½

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart)

Het mysterie van Aljechin's succes:

**Tegenstanders worden gelokt
naar het terrein,
dat hem past.**

**TE AANVALLEND
SPEL VAN EUWE
MET ZWART.**

Wereldkampioen in
topvorm.

**WEDEROM DE SLAVISCHE
VERDEDIGING.**

In onderstaand artikel stellen wij onzen schaakmedewerker dr. Tartakower in staat, de partij Aljechin—Euwe, waarvan wij in het ochtendblad reeds de zetten publiceerden, te analyseeren.

DE rivaliteit tusschen Euwe en Aljechin is van ouden datum en de Franco-Russische meester weet, dat hij slechts op succes kan hopen, indien hij er in slaagt het slagveld in een roulettetafel te veranderen. Daarom maakte hij onmiddellijk van den eersten afwachtenden zet van zijn tegenstander (7... a7—a6, i.p.v. het meer werkzame Dd8—b6) gebruik om een uitgebreide omsingelingsactie op touw te zetten (8. Pf3—e5 gevolgd door g2—g4). Terwijl de strijd hoe langer hoe verwarder werd en Euwe in weerwil van het feit, dat hij zwart had, een tegenactie trachtte in te leiden, zag men hem opeens een pion minder hebben, zonder dat men wist, of het hier een offer dan wel een materieel verlies beteekende.

Maar Aljechin weet niet slechts te veroveren, ook verstaat hij de kunst de aardse goederen te verspreiden! Eenige zetten later reeds was hij het, die een pion minder, i. p. v. een pion meer had, maar daar tegenover stond, dat hij met zijn stukken het geheele terrein beheerschte. Hierbij kwam, dat de cavalerie van dr. Euwe in de prikkeldraadversperring verward geraakte. Nadat hij een stuk verloor, moest hij bij den 41sten zet den strijd staken.

Eens te meer was de stad van Erasmus hem niet gunstig gezind. Of was het misschien het feit, dat Aljechin zich moreel gesterkt voelde, doordat hij zich omringd wist door vele vrienden en bewonderaars, die hij in deze stad telt?

Een belangrijk voorsteek voor zijn succes was overigens de min of meer gelukkige keuze van de opening. Euwe's besluit om opnieuw aan de Slavische verdediging vast te houden, die reeds zoo vaak tusschen deze beide matadores toegepast werd, heeft mogelijkwijze de operaties vergemakkelijkt.

Maar waartoe zou het dienen de nevenaspecten van het probleem van de rivaliteit tusschen deze beide meesters bloot te leggen, als de kern van de zaak eensdeels berust op de verbazingwekkende virtuositeit van Aljechin om in het middenspel zijn krachten tot een dynamische hoogte op te voeren, terwijl anderszijds zijn tegenstanders er welwillend in toestemmen zijn vruchtbare concepties ten volle te ontplooiën? Zijn tegenstanders naar het terrein te lokken, dat hem past — dat is het mysterie van het succes van Aljechin.

Slavische verdediging van het
Damegambiet.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: dr. Euwe.

1. d2—d4 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6

Een oude bekende!

3. Pg1—f3 Pg8—f6
4. c4—d5

In de z.g. hoofdvariant — 4. Pb1—c3, d5×c4 enz. — heeft zwart voldoende resources. Daarom gaat Aljechin thans naar de afruilvariant over, die in weerwil van haar schijnbaren eenvoud toch nog gevaarlijke geniepigheden bevat.

4. c6×d5
5. Pb1—c3 Pb8—c6
6. Lc1—f4 Lc8—f5

Zwart op den tweesprong! Met 6... e7—e6 zou hij zijn damelooper den weg versperren.

Voor de toelaatbaarheid van den tekstzet, waardoor de symmetrie nog voortgezet wordt, is in het bijzonder wijlen dr. Tarrasch in de bres gesprongen. Interessant is 6... Dd8—a5. B.v. 7. Lc1—d2, Da5—b6; 8. Dd1—b3, Lc8—f5, met gelijk spel.

7. e2—e3

Haast u langzaam! Met 7. Dd1—b3, Pc6—a5; 8. Db3—a4, Lf5—d7 9. Da4—c2, kan wit wel is waar den vijandelijken damelooper terugjagen, doch verkrijgt zwart dan door 9. ... Ta8—c8 eenig tegenspel.

7. a7—a6

De voortzetting der symmetrie door 7. ... e7—e6 ware wegens 8. Dd1—b3 niet aanbevelenswaardig. In een partij Tchechower—Euwe, Leningrad 1934, gebeurde 7. ... Dd8—b6; 8. Lf1—d3, Lf5×d3; 9. Dd8×d3 enz. met ondernemend spel voor wit. Daarom beproeft dr. Euwe hier een andere, meer afwachtende methode.

8. Pf3—e5

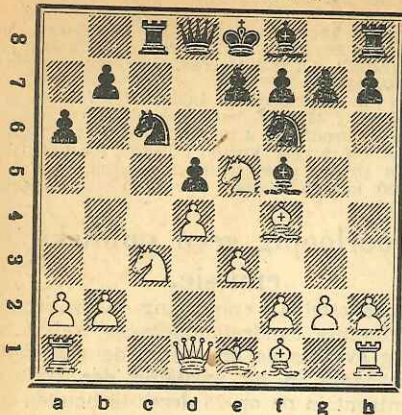
Een scherpe actie.

Begin van een scherpe actie. Doelloos ware hier de uitval 8. Dd1—b3 wegens 8. ... b7—b5.

8. Ta8—c8

Niet echter op oppervlakkige wijze 8. ... e7—e6, wegens het dan dreigende 9. Dd1—b3.

Stelling na 8., Ta8—c8.
Zwart: dr. Euwe.

Wit: dr. Aljechin.

9. g2—g4 Lf5—d7
Niet 9. Lf5—g6 wegens 10. h2—h4.
10. Lf1—g2
Doelloos ware hier 10. g4—g5 wegens
10. Pf6—e4, want indien 11. Pc3×d5?,
dan volgt Dd8—a5†
10. e7—e6
11. 0—0
Een schot in de lucht ware ook hier 11. g4—
g5 wegens 11. Pf6—g8.
11. h7—h6
12. Lf4—g3
Om f2—f4 te laten volgen.
12. h6—h5

Dr. Euwe wil tot een „actieve verdediging”
overgaan. Meer aanbeveling verdiende 12.
g7—g6, eventueel gevolgd door Lf8—g7 bene-
vens de rochade. In ieder geval beduidt de
tekstzet een tempoverlies.

13. Pe5×d7 Pf6×d7
Dit terugnemen heeft het verlies van een
pion ten gevolge.
Met 13. Dd8×d7 had het spel een heel
ander verloop kunnen nemen.

14. g4×h5 Pd7—f6
15. Lg2—f3 Lf8—b4
Zwart wil het zwaartepunt van den strijd
naar den damesvleugel verplaatsen.

16. Ta1—c1 Ke8—f8
Om het paard te kunnen spelen zonder door
Dd1—a4† gestoord te worden.

17. a2—a3 Lb4×c3
18. Tc1×c3 Pc6—e7
19. Dd1—b3 Tc8×c3
20. b2×c3
Na 20. Db3×c3 zou reeds 20. Pf6×h5
zijn gevolgd.

20. Dd8—d7
21. Dd3—b6
Dreigt: 22. Tf1—b1 benevens Db6×b7, ter-
wijl onmiddellijk Tf1—b1 door 21. b7—b5
geen doel zou hebben.

21. Pe7—c8
22. Db6—c5† Kf8—g8
23. Tf1—b1 b7—b5

Nog niet onmiddellijk 23. Pf6×h5 we-
gens 24 Dc5—c7 Dd7×c7; 25. Lg3×c7, b7—b5;
26. a3—a4! B.v. 26. b5×a4 27. Lf3×h5!
(niet echter eerst 27. Tb8 wegens 27.
a4—a3!!) 27. Th8×h5; 28. Tb1—b8, a4—a3;
29. Tb8×c8†, Kg8—h7; 30. Tc8—a8, a3—a2; 31.
Ta8×a6 en wit wint. Ook na 23. b7—b6
ware 24. Dc5—c7 het juiste antwoord.

24. h5—h6
Daar wit zijn pluspion niet meer kan vast-
houden, wil hij daarom de vijandelijke stelling
in verwarring brengen. Op 24. a3—a4 volgt
24. b5×a4; 25. Tb1—b8, Kg8—h7.

24. g7×h6
Indien 24. Th8×h6, dan kan reeds 25.
a3—a4 volgen.

25. Lg3—e5 Kg8—g7
26. a3—a4 b5×a4
27. c3—c4

Vrij spel.

Door het oprollen van het centrum verschaft
wit zijn officieren vrij spel.

27. Pc8—e7
Vanzelfsprekend niet 27. d5×c4 wegens
28. Le5×f6†, Kg7×f6; 29. Dc5—e5† benevens
De5×h8.

28. c4×d5 Pe7×d5
29. Kgl—h1!

Een zeer sterke zet. Doelloos ware hier 29.
e3—e4 wegens den tusschenzet 29. Th8—c8.

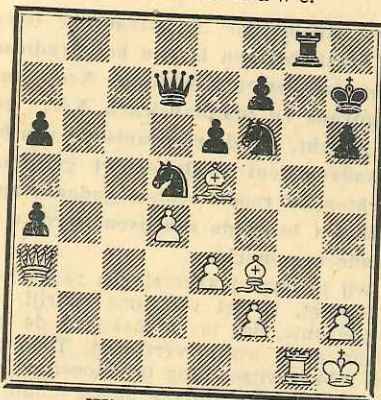
29. Th8—c8
30. Tb1—g1† Kg7—h7
31. Dc5—a3

Met de nieuwe, reusachtige dreiging 32.
Da3—d3†, Kh7—h8; 33. Lf3×d5 enz. Een hallu-
cinatie ware hier 31. Pf3—e4†, Pf6×e4; 32.
Tg1—g7†, Kh7—h8; 33. Tg7×f7, Kh8—g8; 34.
Tf7×d7, Pe4×c5; 35. b4×c5, Tc8×c5 enz.

31. Tc8—g8
Om, na 32. Dd3† met 32. Tg6 te pree-
ren. Na 31., Tc8—c3 ware een bliksem-
straal uit helderen hemel gevolgd, n.l. 32.
Le5×f6!! Tc3×a3; 33. Lf3—e4 mat.

Stelling na 31., Tc8—g8.

Zwart: dr. Euwe.

Wit: dr. Aljechin.

32. e3—e4
De concentrische samenwerking van het loo-
perpaar levert thans vruchten op.

32. Tg8×g1†
33. Kh1×g1 Dd7—b5
Zwart tracht ballast uit te werpen. Het ver-
lies is echter met een officier minder niet
meer te ontloopen.

34. e4×d5 Db5—b1†
35. Kgl—g2 Db1—g6†
36. Kg2—f1 Dg6—b1†
37. Kf1—g2 Db1—g6†
38. Le5—g3 Pf6×d5
39. Lf3×d5 e6×d5
40. Da3×a4 h6—h5
41. h2—h4

Hier gaf zwart de partij op. Een overwin-
ning der beweeglijke stukken.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden.)

CAPABLANCA'S DIPLOMATIE REDDE HEM.

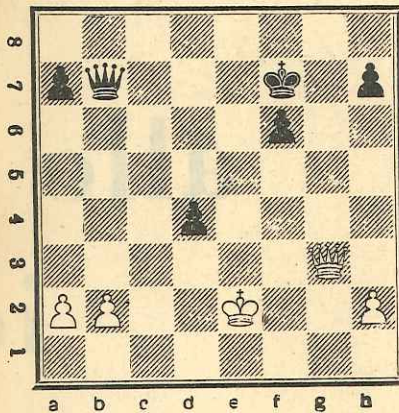
Zijn partij tegen Fine
uit de derde ronde.

WAAR TIJDNOOD TOE LEIDT.

DAAR Fine en Capablanca in hun partij uit de derde ronde van het A.V.R.O.-toernooi omstreeks den 30-en zet in een geweldigen tijdnoed waren, moesten zij een dozijn aantal zetten à tempo uitvoeren. Zij, die de zetten op het bord moesten aangeven, konden het razende tempo, waarin de zetten uitgevoerd werden, niet meer bijhouden.

Terwille van de historische weergave dezer zetten, wil ik nog even op de laatste faze van den strijd terugkomen. Het hieronder volgende diagram toont de stelling na den 40-en zet van zwart:

Zwart: Capablanca.

Wit: Fine.

Er volgde nu:

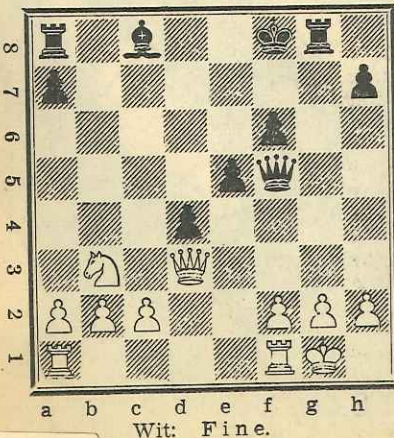
41. b2—b3	Db7—e4†
42. Ke2—d2	De4—e5

Nog geheel onder den invloed van den voorafgaanden tijdnoed, geeft de zwarte dame hier volkomen onnoodig haar domineerende positie prijs. Met 42., f6—f5 had zwart een poging kunnen aanwenden den plus-pion productief te maken.

43. Dg3—h3	De5—g5†
44. Kd2—d3	Remise gegeven.

Zooals men weet, stond Fine in deze partij „geweldig”, en toch gelukte het den listigen diplomaat Capablanca weer eens een reddend wonder te volbrengen. Het hoogtepunt van de crisis ontstond na den 21-en zet van zwart.

Zwart: Capablanca.

Wit: Fine.

Zie bladz. 15

22. f2—f4
Zeer energiek gespeeld. Echter was ook het eenvoudige 22. Dd3×f5 Lc8×f5 23. f2—f4 enz. zeer sterk.

22. Lc8—b7!
Een keurig laten instaan van de dame. Na 23. D×D? zou 23., Tg8×g2† de partij winnen.

23. Tf1—f2	Lb7—e4
24. Dd3—d2	Kf8—f7!
25. Ta1—e1!	

Versterking van den druk. Na onmiddellijk nemen op e5 (25. f4×e5) zou niet volgen: 25., Df5×e5 26. Dd2×d4 enz., maar met 25., Tg8×g2†!! 26. Tf2×g2 Le4×g2 zou zwart onmiddellijk zijn troeven uitspelen.

25.	Tg8—g4!
26. Pb3—c5?	

Naar allen schijn beslissend, in werkelijkheid een slag in het water. Een bevredigende voortzetting ware hier: 26. f4×e5, Df5×e5 (immers zou nu de tegenstoot 26., Tg4×g2† ontoereikend zijn) 27. h2—h3! enz.

26.	Le4×g2!!

En dank zij dit geniale antwoord zijn opeens de bordjes verhangen. Daar zoowel Capablanca als Keres drie remises en-suite boekte, doet op het oogenblik in de kringen der collega's de volgende mop opgeld:

— Capa maakte drie remises, omdat hij te oud is, en Keres omdat hij te jong is!

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

Steeds heftiger karakter krijgt de strijd.

HET toernooi krijgt een heftiger karakter en de individualiteiten van elker acht deelnemers beginnen zich meer en meer af te teekenen. Fine strijdt als een kleine leeuw voor zijn domineerende positie! Euwe houdt zich aan het methodische spel en bewaart zijn reservekrachten voor de latere ontmoetingen! Botwinnik laveert en Capablanca vereenvoudigt! Flohr wacht op het ontwaken van zijn sluimerende kracht! Reshevsky is uit zijn evenwicht geraakt door den volledigen tegenspoed in zijn kleine gevechten! Aljechin eindelijk, overtuigd van zijn kracht, bespiedt elk zwak punt om zich dan onmiddellijk op zijn prooi te werpen.

INITIATIEF VAN ZWART.

MERKWAARDIG was vandaag het feit, dat alle zwartspelers het initiatief kregen. Bijvoorbeeld in de West-Indische partij Flohr—Aljechin (waarin wit door herhaaldelijk afruilen de spanning in de partij verminderde) en in de oOst-Indische partij Capablanca—Botwinnik (waarin de Cubaan zijn geheele meesterschap in den strijd moest werpen om de eer van de vlag te redden).

En ten slotte vooral in het orthodoxe gambiet Euwe—Fine (waarin zwart twee aanvallen terugwierp, alvorens zelf een duurzame tegenactie te ondernemen).

Geen enkele regel zonder uitzondering! Deze uitzondering vormde de Spaansche partij Keres—Reshevsky (het eerste open spel van het toernooi!) waarbij de druk van wit op de koningslijn reeds bij den zeventienden zet een stuk won voor twee pionnen). De hardnekkige tegenstand van zwart leidde er toe, dat deze gruwelijke strijd afgebroken moest worden. Uitgeput snelden de meesters naar hun hotels om zich voor den strijd te Zwolle voor te bereiden.

Dr. G. S. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

Capablanca - Botwinnik.

Grünfeld-verdediging.
Wit: Capablanca. Zwart: Botwinnik.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	g7—g6
3. Pb1—c3	d7—d5

- De Grünfeldverdediging.
4. Pg1—f3	Lf8—g7
5. Lc1—f4	0—0
6. e2—e3	c7—c5

Na het passieve 6...., c7—c6 zou 7. Dd1—b3 wit een bepaald voordeel in de opening verschaffen.

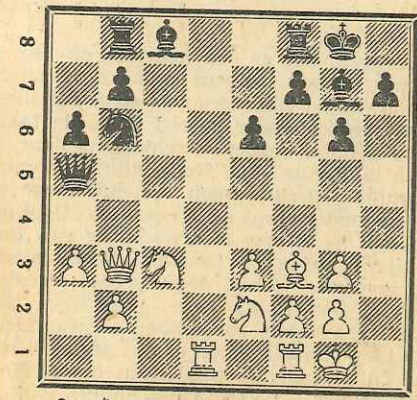
7. Dd1—b3	c5×d4
8. Pf3×d4	d5×c4
9. Lf1×c4	Pb8—d7

Dreigt met e7—e5 een „vorkje” te geven.

10. Lf4—g3	Pf6—h5
11. Ta1—d1	Ph5×g3
12. h2×g3	Dd8—a5
13. 0—0	Pd7—b6
14. Lc4—d5	Ta8—b8
15. a2—a3	e7—e6
16. Ld5—f3	a7—a6
17. Pd4—e2	

Stelling na 17. Pd4—e2.

Zwart: Botwinnik.

Wit: Capablanca.

17.	Pb6—d7
18. Pc3—e4	Pd7—e5
19. Td1—c1	Lc8—d7
20. Pe2—d4	Ld7—a4
21. Db3—c3	Da5×c3
22. Pe4×c3	Pe5×f3†
23. g2×f3	La4—d7
24. Tf1—d1	Tf8—d8
25. f3—f4	Ld7—e8
26. Pc3—e4	Remise gegeven.

Flohr - Aljechin.

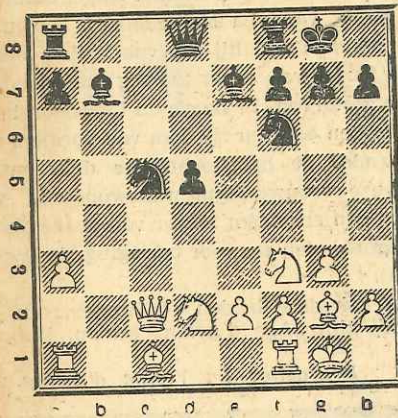
Bogoljubow-verdediging.
 Wit: Flohr. Zwart: dr. Aljechin
 1. d2—d4 Pg8—f6
 2. c2—c4 e7—e6
 3. Pg1—f3 b7—b6
 4. g2—g3 Lf8—b4†
 5. Pb1—d2

Flohr wijkt hier eens eindelijk van het gebruikelijke 5. Lc1—d2 af.

5. Lc8—b7
 6. Lf1—g2 0—0
 7. 0—0 d7—d5
 8. Dd1—c2 Pb8—d7
 9. a2—a3 Lb4—e7
 10. b2—b4 c7—c5
 11. c4×d5 e6×d5
 12. d4×c5 b6×c5
 13. b4×c5 Pd7×c5

Aljechin heeft zich, evenals in zijn partij met Capablanca, snel losgewerkt, terwijl Flohr niet veel meer bereikt heeft dan een tamelijk passieve stelling.

Stelling na 13., Pd7×c5
 Zwart: dr. Aljechin.

Wit: Flohr.

14. Pd2—b3 Pf6—e4
 15. Lc1—e3 Ta8—c8
 16. Pb3×c5 Le7×c5
 17. Le3×c5 Tc8×c5
 Flohr maakt schoon schip.
 18. Dc2—b2 Lb7—a6
 Wit: 1 uur 40 min. Zwart: 1 uur 7 min.
 19. Tf1—c1 Dd8—c7
 20. Tc1×c5 Dc7×c5
 21. Pf3—d4 Tf8—c8
 22. Lg2—h3 Dc5—c3
 23. Db2×c3 Tc8×c3
 Remise gegeven.

Keres - Reshevsky.

Spaansche partij.
 Wit: Keres Zwart: Reshevsky.
 1. e2—e4 e7—e5
 2. Pg1—f3 Pb8—c6
 3. Lf1—b5 a7—a6
 4. Lb5—a4 Pg8—f6
 5. 0—0 d7—d6
 6. La4×c6† b7×c6

Iets scherper is naar veler meening: 6. Tel of De2.

7. d2—d4 Pf6×e4
 Voorzichtiger is 7., e5×d4; 8. Pf3×d4 Lc8—d7 en indien na 9. Dd1—f3 (dreigende 10. e4—e5) dan onbevangen 9., c5.
 8. Tf1—e1 f7—f5
 9. d4×e5 d6—d5
 10. Pf3—d4 c6—c5
 11. Pd4—e2 c7—c6
 12. Pe2—f4 g7—g6

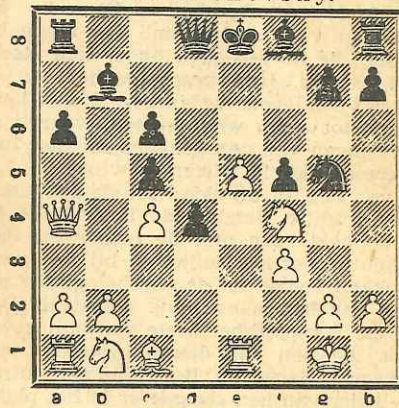
Er dreigde Dh5†!

Om de dame een fraai veld op a4 te openen.

13., d5—d4
 14. Dd1—a4 Lc8—b7

Niet Ld7 wegens 15. e5—e6.

15. f2—f3 Pe4—g5
 Stelling na 15., Pe4—g5.
 Zwart: Reshevsky.

Wit: Keres.

16. h2—h4! Pg8—f7
 17. e5—e6! Dd8×h4
 Indien Pd6 dan e6—e7! Lf8×e7, Pf4—e6!
 Daarom geeft zwart er de voorkeur aan een paard voor twee pionnen te offeren.

18. e6×f7† Ke8×f7
 19. Pf4—d3 Lf8—d6
 20. f3—f4 Ta8—e8
 21. Da4—d1

Keres had hier 1 uur gebruikt, Reshevsky 1 uur 5 min.

21. g6—g5
 Zwart heeft na het verlies van zijn paard nog eenige aanvalskansen verkregen.

22. Pb1—d2
 Verhindert fg4: door de parade Pd2—f3.

22. g5—g4
 23. Pd2—f1 Te8—e4
 24. Pd3—f2 Te4×e1
 25. Dd1×e1 Th8—e8
 26. De1—d1 Dh4—h6
 27. Pf2—d3 Lb7—c8
 28. Lc1—d2 Dh6—h4
 29. Dd1—c2 Te8—e2
 30. Ta1—e1 Te2×e1
 31. Ld2×e1 Dh4—e7
 32. Tc2—d2 h7—h5
 33. Pd3—e5† Kf7—g7
 34. Dd2—e2 h5—h4
 35. Pf1—d2 Lc8—d7
 36. Pd2—b3 Pd7—e8
 37. Pb3—c1 Le8—f7
 38. b2—b3 Lf7—h5
 39. Pc1—d3 Kg7—h6
 40. g2—g3 h4—h3
 41. De2—b2 Lh5—e8
 42. Db2—a3 De7—a7
 43. Da3—a5 Ld6—e7

Hier werd de partij afgebroken.

Keres slaat Reshevsky.

Toen hedenmiddag bij het afspelen der afgebroken partijen, de afgegeven zet van Keres in zijn partij met Reshevsky uit het couvert kwam (44 Le 1-d2) gaf zwart de partij op.

Dr. Euwe's aanval werd afgeslagen.

Fijne verdediging van Fine.

LOOPERPAAR WAS BESLISSEND.

ZOOLANG men den moed niet verliest, is nog niets verloren! Met groote frischheid ging daarom dr. Euwe in den strijd om zijn Rotterdamschen misstap tegen den wereldkampioen zoo mogelijk uit te wischen. Daar nu echter in alle landen „Maginot”-linier gebouwd worden, is het geen wonder, dat Fine — die zijn leiding in het sterkste toernooi van alle tijden te verdedigen heeft! — eveneens zulk een gordel van fort en op het schaakbord opgericht heeft. Wel is waar opende hij moedig de koningslijn door 10 e6—e5, doch hij maskeerde haar daarop zeer verstandig door 11 Lf8—e7! en het lukte hem nog juist bijtijds tot de rochade te komen. Ook in het verdere verloop der partij toonde Fine, dat hij zijn uitnemenden toernooi-stand volkomen waardig is.

Hij vereenigt immers in dit toernooi scherpte en diepte. Hij wist ook de tweede opmarsch der witte troepen (18. Db3—e3) koelbloedig af te weren, zonder daarbij zijn engen troef, het looperpaar op te geven.

„Het gevaar te rechter tijd inzien en daarna handelen!” Deze wijze levensspreuk volgende, ging nu dr. Euwe door den ruit der dames (23. De8—e4) in een vereenvoudigde fase van den strijd over en richtte zoo snel als mogelijk van zijn kant een dam op! (27. b2—b3) tegen de eersuchtige aspiraties van zijn voormaligen secondant.

Drie voordeelen.

Nu echter bleek het, dat de moderne eindspeltechniek op een zeer hooge trap van ontwikkeling taat. Terwijl hij zich met den roof van een eenvoudigen pion vergenoegde, wist Fine in weerwil van de aanwezigheid van loopers van ongelijke kleur, zich voldoende kansen op de overwinning te verschaffen, daar hij drie dynamische voordeelen verkreeg:

- Het versperren der vijandelijke pionnen.
- Actief ingrijpen van den koning.
- Een niet te veroveren vrijpion op h4.

Alles bijeen genomen ziet men, van hoeveel gewicht de zg. „vorm” in toernooien is. Een mysterieus begrip, waarbij bij den een alles lukt, terwijl bij den ander, die onder minder gunstig gesternte strijdt, de moedigste ondernemingen tot niets leiden. Gelukkig is er in dit toernooi nog een bijzondere attractie, nl. de revanche-partijen.

Nieuw Orthodox Damegambiet.

Wit: dr. Euwe Zwart: Fine.

1. d2—d4.

Daar de eerste pionzet in de belangrijkste partij in iedere ronde door den voorzitter van de AVRO, den heer G. de Clercq, uitgevoerd wordt, denk ik onwillekeurig aan het „lied der boeren” van zijn naamgenoot René de Clercq:

„Ik vocht om mijn stuiten
Met zuster en broer;
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!”

1.	e7—e6
2. c2—c4	Pg8—f6
3. Pgl—f3	d7—d5
4. Lc1—g5	h7—h6

Rueben Fine.

5. Lg5×f6

Na 5. Lh4, zou zwart met 5..... Ld4†; 6. Pc3, d5×c4 (en indien dan 7. e2—e4, zoo 7..... g7—g5) den gambietpion trachten te behouden.

5. Dd8×f6

Hier ware het tusschenschaak 5..... Lf8—b4† aanbevelenswaardig.

6. Dd1—b3

Gebruikelijker is allereerst 6. Pb1—c3, want op den tekstzet zou nu het eenigszins bevrijdende 6..... d5×c4 kunnen gebeuren.

6. c7—c6

Zwart geeft echter de voorkeur aan een passieve verdediging.

7. Pb1—d2

Pb8—d7

In de partij van de match Engeland—Nederland, Londen 1938, Fairhurst—Euwe, geschiedde hier op origineele wijze 7..... a7—a5; 8. a2—a3, a5—a4, waarop i.p.v. 9. Db3—c3 wit met 9. Db3—c2!, het voordeel van den eersten zet had kunnen in stand houden.

8. e2—e4!

Veroverd terrein in het centrum.

8. d5×e4

9. Pd2×e4 Df6—f4

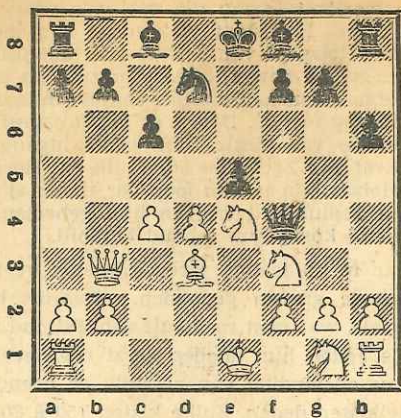
De dame heeft reisplannen!

10. Lf1—d3

e6—e5

Staat in het teeken van de actieve (maar ook verantwoordelijke!) verdediging. Na 10..... Le7; 11. 0—0, 0—0; 12. Tf—e1, heeft de schitterende partij Aljechin—Asztalos, Keckskemet 1927, de superieure en slagvaardige opstelling van wit bewezen.

Stelling na 10 e6—e5. Zwart: Fine.

Wit: dr. Euwe.

11. 0—0!

Wit beheerscht de stelling en streeft naar een motorisering van den strijd. Daarentegen zou na 11. d4×e5, Pd7×e5; 12. Pf3×e5, Df4×e5; 13. 0—0, Lf8—e7! enz. de opmarsch van wit doodloopen.

11. Lf8—e7

Maar ook zwart is op zijn hoede. Indien hij eerst 11. e5×d4; 12. Pf3×d4, Lf8—e7, speelt, dan zou 13. Pd4—f5!! verwarring in het vijandelijke kamp teweegbrengen.

12. Tf1—e1 e5×d4

13. Pf3×d4

In veiligheid.

Dreigt 14. Pf5. Echter brengt zwart nu den koning in veiligheid, waardoor hij de eerste klippen der opening omzeild heeft.

13. 0—0

14. Ld3—c2

Indien 15. Pe4—g3 zoo volgt 15. Pd7—c5.

14. Pd7—f6

Na 14. Pd7—c5 zou 15. Pe4×c5, Le7×c5; 16. Db3—d3 g7—g6; 17. Te1—e4 enz. het initiatief van wit bestendigen.

15. Ta1—d1

De artillerie bezet de hoofdlijnen van den strijd.

15. g7—g6
16. Pe4×f6† Le7×f6
17. Te1—e4 Df4—c7

Een geordende terugtocht naar de reeds vroeger voorbereide stellingen. Wit heeft wel is waar voordeel aan ruimte, doch zwart bezit in zijn verrekend looperpaar eenige compensatie. Alles bijeen genomen had de tegenstoot 10 e6—e5 (die ik op grond van een partij tegen Cunillera van Barcelona 1934 in de thans verdwenen „Wiener Schachzeitung“ heb aanbevolen) als de beste mogelijkheid voor zwart in deze moeilijke openingsvariant doeltreffend gebleken.

18. Db3—e3 Kg8—g7
19. h2—h4 h6—h5

Om iederen duim gronds wordt gestreden. Wit had hier 1 uur 19 min. verbruikt, zwart 1 uur 33 min.

20. Te4—f4
Na 20. Te1—d1 zou zwart zich met 20 Lc8—d7 benevens Ta8—e8 toch loswerken.

20. Tf8—e8

In plaats van het meer onduidelijke experiment 20. Lc8—g4 of 20. Dc7—e5, tracht zwart nu een tank van de tegenpartij uit den weg te ruimen.

21. De3×e8.
Vanzelfsprekend niet 21. Df3 wegens 21 Lg4.

21. Dc7×f4
22. Dd4—f3! Ta8—b8

Om 23. Lc8—g4 te kunnen spelen. Vanzelfsprekend ware zoowel 22 Lb2? (wegens 23. Td8) als ook 22 Lh4? (wegens 23. Ph4, Dh4; 24. Td8) foutief geweest.

23. De8—e4

Na manhaftige pogingen een open veldslag in te leiden ziet wit zich genoodzaakt de vredespreliminair in te leiden.

23. Df4×e4
24. Lc2×e4 Lc8—g4.

Deze fase van den strijd zonder dames zit nog veel kneepjes en moeilijkheden. Indien 24. Lf6×b2, zoo volgt 25. Tb1, Lf6; 26. Lc6; en wit heeft zijn gevechtseenheid teruggevoerd.

25. Td1—d2 Tb8—e8
De pionwinst na 25 Lf3; 26. Lf3; Lh4; zou met het oog op de loopers van verschillen-de kleur automatisch tot remise leiden.

26. Le4—d3 Te8—d8

27. b2—b3

Zoo ver is al het gewichtigste weer gedekt.

27. Lg4×f3

28. g2×f3 Lf6×h4

Om 30. f3—f4 benevens Kg2—f3 te kunnen spelen, aangezien onmiddellijk f3—f4 wegens 29. Td8—d4 een tweeden pion zou kosten.

29. Kg1—g2 Lh4—g5

Verstopt het critische veld f4.

30. Td2—d1 Lg5—f4

31. Kg2—f1 h5—h4

32. Kf1—g2 f7—f5

33. Kg2—h3 Kg7—f6

34. Kh3—g2 Td8—d4

Fine opereert hier met volmaakt meesterschap. Hij vreest den spoedigen ruil der torens in geen geval en bewijst, dat alle algemeene formules (zooals b.v. een gemakkelijke remise door loopers van ongelijke kleur) niet steeds opgaan.

35. Kg2—h3 g6—g5

Het bosch van pionnen rukt naar voren.

36. Ld3—c2 Td4×Kd1

37. Lc2×d1 Lf4—d6

Om den koning den voorrang te verliezen.

38. Ld1—c2 Kf6—e5

39. Kh3—g2 Ld6—c5

40. Lc2—d3 a7—a5

41. Ld3—c2 f5—f4

42. Le2—g6 Ke5—d4

Dit binnendringen van den koning naar den hulpeloozen damevleugel brengt de directe beslissing.

43. Lg6—f5 Kd4—c3

44. Lf5—c8 Kc3—b2

Wit gaf het op. Een overwinning op het looperpaar!

(Nadruk verboden).

Dr. S. G. TARTAKOWER.

DE STAND VAN HET A.V.R.O.-TOURNOOI.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.			0—1				1/2—1/2	1 1/2
Flohr	0—1	V.						1/2—1/2	1 1/2
Aljechin	1—0	1/2—1/2	R.					1/2—1/2	2 1/2
Fine	1—0			D.	1—0			1/2—1/2	3 1/2
Botwinnik					I			1/2—1/2	2
Reshevsky				0—1				*	1 1/2 *
Capablanca				1/2—1/2					2
Keres	1/2—1/2	1/2—1/2	1/2—1/2	1/2—1/2	1/2—1/2			B	1 1/2 *

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der uitpartijen, in de onderste die van zwart.)

24

Keres-Capablanca.

Fransche partij.
Wit: P. Keres. Zwart: J. R. Capablanca.

1. e2—e4 e7—e6
2. d2—d4 d7—d5
3. Pb1—d2

Een voortzetting zonder eenige pretentie.

3. c7—c5
4. e4×d5 e6×d5
5. Pg1—f3

Iets meer initiatief levert 5. Lf1—b5†

Pb8—c6 6. Dd1—e2† Lc8—e6 7. Pg1—f3, enz. op.

5. Pb8—c6
6. Lf1—b5 Dd8—e7†
7. Lb5—e2 c5×d4

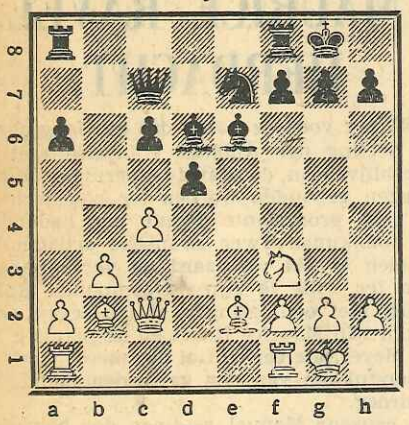
Deze pionnenroof wordt spoedig ongedaan gemaakt.

8. 0—0 De7—c7
9. Pd2—b3 Lf8—d6
10. Pb3×d4 a7—a6
11. b2—b3 Pg8—e7
12. Lc1—b2 0—0
13. Pd4×c6

De zwakte gaat nu over van d5 op c6.

13. b7×c6
14. c2—c4 Lc8—e6
15. Dd1—c2

Stelling na 15. Dd1—c2.
Zwart: Capablanca.

Wit: Keres.

15. d5×c4
16. Le2×c4 Le6×c4
17. Dc2×c4

Het is Capablanca gelukt de stellingen belangrijk te vereenvoudigen. Echter de zwakte op c6 heeft zich geaccentueerd.

17. Tf8—b8
18. h2—h3 Tb8—b5
19. Ta1—c1 Ta8—c8
20. Tf1—d1

Dreigt winst van een pion door 21. Lb2×g7 Kg8×g7 22. Dc4—d4† enz. (Niet echter 21. Dc4—d4 wegens 21., Pe7—f5 met dekking der beide punten: g7 en d6).

20. Pe7—g5
21. Pf3—d4 Tb5—b6
22. Pd4—e6!

In het uitvinden van dergelijke tactische offerwendingen is Keres een broertje van Morphy.

22. Dc7—b8

Natuurlijk niet 22., f7×e6 wegens 23. Dc4×e6† benevens 24. Td1×d6 enz.

23. Pe6—g5 Tb6—b7
24. Dc4—g4 Ld6—f4
25. Tc1—c4 Tb7—b5
26. Pg5×f7! Tc8—e8

Hier had wit 1 uur 55 min. Zwart 2 uur 13 min. gebruikt.

27. g2—g3 Db8—c8
28. Tc4×f4 Dc8×g4
29. Tf4×g4 Kg8×f7
30. Td1—d7† Te8—e7
31. Td7×e7† Kf7×e7
32. Lb2×g7 Tb5—a5
33. a2—a4 Ta5—c5
34. Tg4—b4 Ke7—e6
35. Kg1—g2 h7—h5
36. Tb4—c4 Tc5—c4
37. b3×c4 Ke6—d6
38. f2—f4

Zwart geeft op.

Zie bladz. 27

Flohr-Botwinnik.

Grünfeldverdediging.

Wit: S. Flohr. Zwart: Botwinnik.

1. d2—d4 Pg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. Pb1—c3 d7—d5
4. Lc1—f4

De zoogenaamde Telegraafvoortzetting, die naar aanleiding van de match Aljechin—Euwe 1935 in ons land uitvoerig besproken werd.

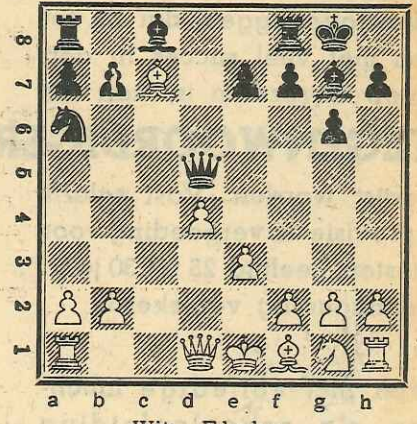
4. Lf8—g7
5. e2—e3 0—0
6. c4×d5

In aanmerking kwam hier 6. Db3. Na 6. Pg1—f3 is de bevrijdende zet 6., c7—c5 mogelijk. De met den tekstzet ingeleide pionnenroof gaat als riskant door.

6. Pf6×d5
7. Pc3×d5 Dd8×d5
8. Lf4×c7 Pb8—a6

Meer koelbloedigheid toont 8., Pb8—c6. Nu komt het tot meervoudigen ruil.

Stelling na 8., Pb8—c6.
Zwart: Botwinnik.

Wit: Flohr.

9. Lf1×a6 Dd5×g2
10. Dd1—f3 Dg2×f3
11. Pg1×f3 b7×a6

Het materieel overwicht is thans weer hersteld. Echter heeft zwart nu de beschikking over het looperpaar.

12. 0—0 Lc8—b7
13. Pf3—e5 f7—f6
14. Pe5—d3 Tf8—e8
15. Pd3—c5 Lb7—f3
16. Pc5—b3

Pa6: ? dan Le2!

16. Kg8—f7
17. Tf1—c1 Ta8—c8
18. Kgl—f1 e7—e5
19. Pb3—d2 Lf3—d5
20. e3—e4 Ld5—e6
21. d4—d5 Le6—h3†
22. Kf1—e2 Lg7—h6
23. Tc1—c3 Lh4—g4†
24. f2—f3 Lg4—d7
25. a2—a4 Lh6—f8
26. Tc3—c4 g6—g5

Tijd: 2 uur 10 min. 2 uur 13 min.

27. Ta1—c1 g5—g4
28. r3×c1 g5—g4
29. Ke2—d3 Lg4—d7
30. b2—b3 Lf8—h6
31. Lc7—d6 f6—f5
32. Tc4—c7 Kf7—f6
33. Tc1—c5 Tc8×c7
34. Tc5×c7 Ld7—c8
35. Tc7×a7 Kf6—g6
36. Ld6—e7 Lh6×d2
37. Kd3×d2 f5×c4
38. d5—d6 Kg6—f7
39. d6—d7 Lc8×d7
40. Ta7×d7 Te8×e7
41. Td7×e7† Kf7×e7

afgebroken.

Zie bladz. 25

FLOHR-BOTWANNIK REMISE.

AMSTERDAM, 16 Nov. — De partij Flohr—Botwinnik uit de zesde ronde van het A.V.R.O.-schaaktournooi, werd na lang gearparlementair tusschen de beide meesters, ten slotte zonder verder spelen remise gegeven. De stand luidde: wit (Flohr): Kd2, pi. a4, b3 en h2. Zwart (Botwinnik): Ke7, pi. a6, e4, e5, h7.

Euwe-Reshevsky.

Grünfeldverdediging.

Wit: dr. Euwe. Zwart: Reshevsky.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	g7—g6
3. f2—f3	

Deze scherpe voortzetting werd in het jaar 1929 door Nimzowitsch in de practijk toegepast.

3.	d7—d5

Eveneens scherp gespeeld. Met 3...., Lf8—g4. e2—e4 d7—d6 5. Pb1—c3 0—0 6. Lc1—e3 enz. zou zwart de tegenpartij te veel ruimte laten.

4. c4×d5	Pf6×d5
5. e2—e4	Pd5—b6

Zwart hoopt nu het vijandelijke centrum op de korrel te kunnen nemen.

6. Pb1—c3	Lf8—g7
7. Lc1—e3	0—0

Na den provokeerenden zet 7...., Pb8—c6 zou 8. d4—d5 Pc6—e5 9. Le3—d4 enz. (17e matchpartij Aljechin—Bogoljubow, 1929) wit in het voordeel brengen.

8. f3—f4!	

Na het minder energieke 8. Dd1—d2 zou nu 8...., Pb8—c6 benevens e7—e5 het zwarte spel bevrijden (zie partij Aljechin—Bogoljubow, Bled 1931).

8.	Pb8—c6

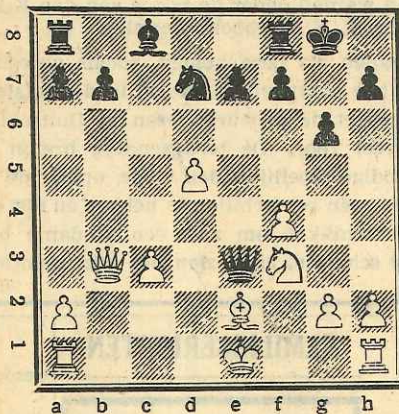
Dus toch! Zwart wil het vijandelijke pionnecentrum naar zich toelokken. Voorzichtiger was onmiddellijk 8...., c7—c6.

9. d4—d5	Pc6—b8
10. Pg1—f3	c7—c6
11. Dd1—b3	c6×d5
12. Pc3×d5	Pb6×d5
13. e4×d5	Pb8—d7
14. Lf1—e2	Dd8—a5
15. Le3—d2	Da5—b6
16. Ld2—c3	Lg7×c3
17. b2×c3	Db6—e3

Het moeizaam met veel tijdverlies opgerichte breede centrum is verdwenen, en nu gaat zelfs een pion verloren. Het is natuurlijk de vraag of op deze pionwinst voor zwart zegen zal rusten.

Stelling na 17...., Db6—e3.

Zwart: Reshevsky.

Wit: dr. Euwe.

18. c3—c4	De3×f4
19. 0—0	Df4—c7

De pionwinst heeft drie tempi gekost! En dat kon wel eens duurkoop zijn geweest.

20. Kg1—h1	Pd7—f6
21. Db3—e3	

Om Db6 met De7 te beantwoorden.

21.	Lc8—g4
22. De3—h6	

Als compensatie voor den verloren pion heeft wit terreinvoordeel.

22.	Lg4×f3
23. Tf1×f3	b6—b5
24. c4×b5	Dc7—e5

Na direct Pd5: zou Lc4 volgen. Nu gaat de dame naar g7.

25. Ta1—e1	Pf6×d5
26. Tf3—h3	De5—g7
27. Dh6—d2	e7—e6
28. Th3—d3	Ta8—b8
29. a2—a4	Pd5—b6
30. Dd2—b4	Tb8—c8

Lie blad. 27.

De tijden luidden: wit 1 uur 40 min.; zwart: 2 uur 24 min.

31. a4—a5	Pb6—d5
32. Db4—b3	Tc8—c5
33. Le2—f3	Tf8—b8
34. Lf3×d5	Tc5×b5
35. Db3—a2	e6×d5
36. Td3×d5	Dg7—c3
37. Ta1—f1	Tb5—b2
38. Da2—a4	Tb2—b1
39. Td5—d1	Tb1×d1
40. Tf1×d1	a7—a6
41. h2—h3	

Afgebroken.

Door dezen gang van zaken werd er hedenmiddag om 2 uur in Kras slechts aantwee borden verder gespeeld, en wel tusschen Aljechin en Fine en tusschen Euwe en Reshevsky.

De partij Euwe—Reshevsky was in de volgende stelling afgebroken:

Reshevsky had als zet afgegeven:

41.	Tb8—b5
42. Td1—a1	Kg8—g7
43. Da4—a2	

Wits zet stelt Reshevsky in staat dameruil aan te bieden.

43.	Dc3—b2
44. Da2—a4	Tb5—g5
45. Ta1—a2	Db2—c3
46. Ta2—a1	

Nu is men weer even ver.

Euwe-Reshevsky.

DE verliespartij van Euwe tegen den Amerikaanschen kampioen Reshevsky, die wij tot en met den 45sten zet in ons Avondblad van gisteren gaven, had het volgende slot:

Afgebroken stand na 45.... De2—c3:

Wit (Euwe): Kh1, Da4, Ta2, pi a5, g2, h3. Zwart (Reshevsky): Kg7, Dc3, Tg5, pi a6, f7, g6, h7.

46. Ta2—a1	h7—h5
47. Da4—a2	Tg5—f5
48. Kh1—h2	g6—g5
49. Da2—a4	Tf5—f4
50. Da4—a2	g5—g4
51. h3×g4	Dc3—e5
52. g2—g3	Tf4—e4
53. Da2—b1	Te4—e2†
54. Kh2—h3	h5×g4†
55. Kh3—h4	Te2—h2
56. Kh4×g4	De5—e2†

Wit geeft het op.

PARTIJEN UIT DE ZESDE RONDE.

AMSTERDAM, 15 Nov. — Doordat de deelnemers aan het A.V.R.O.-toernooi tegen het einde van den avond in grooten tijdnood kwamen en zij hun zetten deden zonder deze zelf nauwkeurig te noteeren was het vrijwel onmogelijk om het verloop der partijen geheel foutloos in ons Ochtendblad te publiceeren; om deze reden herplaatsen wij deze partijen hieronder.

Grünfeldverdediging.

Wit: S. Flohr. Zwart: Botwinnik. 1. d2—d4, Pg8—f6; 2. c2—c4, g7—g6; 3. Pb1—c3 d7—d5; 4. Pc1—f4, Lf8—g7; 5. e2—e3, 0—0; 6. c4×d5, Pf6×d5; 7. Pc3×d5, Dd8×d5; 8. Lf4×c7, Pb8—a6; 9. Lf1×a6, Dd5×g2; 10. Dd1—f3, Dg2×f3; 11. Pg1×f3, b7×a6; 12. 0—0 Lc8—b7; 13. Pf3—e5, f7—f6; 14. Pe5—d3, Tf8—e8; 15. Pd3—c5, Lb7—f3; 16. Pc5—b3, Kg8—f7; 17. Tf1—c1, Ta8—c8; 18. Kg1—f1, e7—e5; 19. Pb3—d2, Lf3—d5; 20. e3—e4, Ld5—e6; 21. d4—d5, Le6—h3†; 22. Kf1—e2, Lg7—h6; 23. Tc1—c3, Lh3—g4†; 24. f2—f3, Lg4—d7; 25. a2—a4, Lh6—f8; 26. Tc3—c4, g6—g5; 27. Ta1—c1, g5—g4; 28. f3×g4, Ld7×g4†; 29. Ke2—d3, Lg4—d7; 30. b2—b3, Lf8—h6; 31. Lc7—d6, f6—f5 32. Tc4—c7 Kf7—f6; 33. Tc1—c5, Te8×c7; 34. Tc5×c7, Ld7—c8; 35. Tc7×a7, Kf6—g6; 36. Ld6—e7, Lh6×d2; 37. Kd3×d2, f5×e4; 38. d5—d6 Kg6—f7; 39. d6—d7, Lc8×d7; 40. Ta7×d7, Te8×e7; 41. Td7×e7†, Kf7×e7. Afgebroken.

Lie blad. 27

Aljechin's aanval bedwongen.

Krachtige tegenstand van Fine.

ZAL Fine weten vol te houden? En dit niet slechts met betrekking tot zijn score, doch ook wat zijn frisschen en onbevangen stijl aangaat?

Een antwoord op deze vragen en tegelijkertijd een staaltje van zijn kunnen zou hij heden in zijn met zwart gespeelde partij tegen Aljechin leveren. Dit antwoord luidde bevestigend, want:

a. Fine ging moedig in op het door Aljechin gekozen terrein (open verdediging van de Spaansche partij).

b. Fine nam moedig, evenals in de vroegere decennia de wereldkampioen Steinitz deed, een aangeboden pion aan en slaagde er in Aljechin's pogingen om tot een werkelijk offensief te komen, te verhinderen. Hij gaf den pion op het juiste moment terug.

c. Fine scheen de heele partij door een vast doel voor oogen te houden. Het door hem uitgewerkte saneeringsplan van zijn stelling in vijf etappen werd bereikt, doordat de na 40 zetten afgebroken stelling een volkomen geordend budget van zwart opleverde en daarom hoogstwaarschijnlijk remise in zicht is.

Na dit te verwachten resultaat zal Fine — tenminste in de eerste helft — zoowel in cijfers als ook kwalitatief, zich dus handhaven. En een overtuigender bevestiging, van de voor het toernooi gedane voorspelling, dat in het A.V. R.O.-toernooi noch favorieten noch outsiders voorhanden zijn, ware moeilijk te leveren. Een „parterre" van schaakkoningen!

Spaansche Partij.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: Fine.

1. e2—e4

De wereldkampioen ziet nu in, dat, door in zijn eerste partij (tegen Reshevsky) met 1. d2—d4 te openen, de kracht van zijn aanloop sterk is verminderd. Daarom tracht hij het verzuimde thans in te halen.

1. e7—e5

De toekomstige uitdager wil zich aan het voorbeeld van de groote strategen Steinitz—Lasker—Capablanca houden, die in hun bloei-periode zonder eenige vrees den open strijd manmoedig ingingen.

2. Pg1—f3	Pb8—c6
3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Pg8—f6
5. 0—0	Pf6×e4

Ook Euwe geeft aan deze open verdediging boven alle andere de voorkeur.

6. d2—d4	b7—b5
7. La4—b3	d7—d5
8. d4×e5	Lc8—e6
9. c2—c3	Lf8—e7

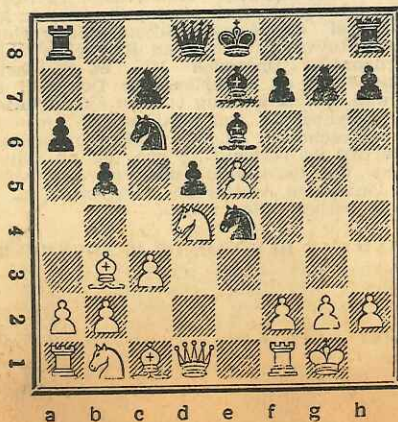
Ook 9., Lf8—c5 is speelbaar.

10. Pf3—d4

Onder de vele hier mogelijke voortzettingen (zoals b.v. 10. Pb1—d2 of 10. Lc1—e3 of 10. Tf1—e1) kiest de wereldkampioen — getrouw aan zijn principe — de minst gebruikelijke. In een match-partij tegen Euwe 1935 speelde hij hetzelfde na 10. a2—a4, b3—b4.

Stelling na 10. Pf3—d4.

Zwart: Fine.

Wit: dr. Aljechin.

10. Pc6×e5

Zwart neemt moedig het aangeboden geschenk aan. Een andere voortzetting zou kunnen zijn: 10., Dd8—d7; 11. f2—f4, Pc6×d4; 12. c3×d4, c7—c5; 13. Lc1—e3 enz. met over en weer spanningen.

11. f2—f3

Sterker dan eerst 11. Dd1—e2.

11. Pe4—f6

Hierdoor blijft het paard zijn verdedigende stelling innemen, terwijl hij na 11., Pe4—c5 op een zijspoor zou geraken.

12. Dd1—e2

Een slag in de lucht ware. 12. f3—f4, in het bijzonder wegens den tusschenzet 12., Le6—g4.

12. Pe5—c4

Uiteraard zou zwart gaarne den pion willen teruggeven, aangezien 12. Dd8—d6 wegens 13. Lc1—f4, Pf6—d7; 14. Tf1—e1 enz. nieuwe groote zorgen zou verwekken.

13. Lb3—c2

In plaats van met 13. Pd4×e6, f7×e6; 14. De2×e6, Dd8—d7 enz. een aanzienlijke verlichting voor zwarts situatie toe te laten, wil wit zijn druk vergrootten. Dit besluit kostte echter 25 minuten bedenktijd.

13. Dd8—d7

Eveneens na een zeer lange overdenking gespeeld, aangezien ook voor 13., c7—c5 veel te zeggen viel. Het tijdverbruik van beiden bedroeg: wit 35 min., zwart 50 min.

14. b2—b3 Pc4—b6

15. Tf1—e1

In het teeken van den druk tegen het centrum.

15. 0—0

De zwarte koning wil vooral niet in den strijd gemengd worden.

16. Lc1—g5

In weerwil van het feit, dat hij een pion minder heeft, zet wit den strijd breed op.

16. Tf8—e8

17. Pb1—d2 Pf6—h5

Na 17., Le7—c5 zou 18. De2—d3, dreigende 19. Lg5×f6, volgen.

18. Lg5×e7 Te8×e7

19. De2—e5 g7—g6

Aangezien wit geen looper van zwarte kleur bezit, behoeft hij de verzwakking van de zwarte velden niet te vreezen. Anders ware ook de terugtocht 19., Ph5—f6 mogelijk (want indien dan 20. Lf5, of 20. f4, zoo zou volgen 20., Ta8—e8).

20. g2—g4 Ph5—g7

Niet fraai.

De beide paarden van zwart staan niet zeer fraai.

21. b3—b4

Om 21., c7—c5 te verhinderen. Zooals

men ziet, wil wit de stelling van den tegenstander voortdurend geblokkeerd houden.

21. Ta8—e8

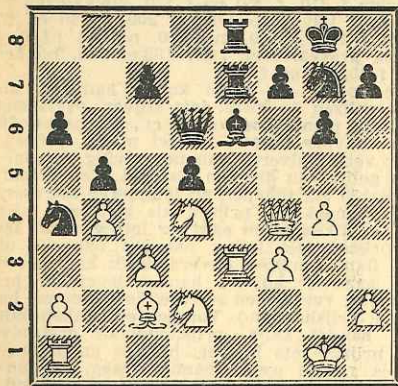
22. De5—f4 Pb6—a4

Zwart wil een actieve verdediging inleiden.

23. Te1—e3 Dd7—d6

Stelling na 23....., Dd7—d6.

Zwart: Fine.

Wit: Aljechin.

24. Df4×d6

Wit moet van een verder zweven op de trapeze van het schaakbord afzien, want na 24. Df4—h6, c7—c5, zou zwart niets te vreezen hebben.

24. c7×d6

Daar de pluspion van zwart thans niet veel waard is, heeft Aljechin dus met zijn riskante behandeling der opening (10. Pf3—d4) de „remisegrens” niet overschreden.

25. Ta1—e1 Te7—c7

26. Pd2—b1

Wit wil zich niet schikken in een verlichting brengenden afruil, (26. La4, ba4;).

26. Le6—d7

27. Te3×e8† Ld7×e8

28. Lc2—b3! Pa4—b6

Niet 28. ... Pa4×c3? wegens 29. Te1—c1.

29. Kgl—f2 Kg8—f8

30. Te1—d1 Pg7—e6

De reserve-cavalerie komt aangerukt.

31. Pd4—e2 Le8—c6

32. Pb1—a3 Kf8—e7

Beide partijen manoeuvreeren doelbewust en vernuftig.

33. Pa3—c2 Pb6—c4

34. Pc2—e3 h7—h6

35. h2—h4

Wit haast zich nog niet zijn pion terug te winnen.

35. Pc4—b6

36. Lb3×d5

Thans is de vrucht rijp om geplukt te worden.

36. Lc6×d5

37. Pe3×d5† Pb6×d5

38. Td1×d5 Tc7—c4

Om eventueel door 39., Pe6—f4 nog meer te vereenvoudigen. Nadat het materieel evenwicht hersteld is, strijden nu beide matadores eigenlijk nog om schaduwen.

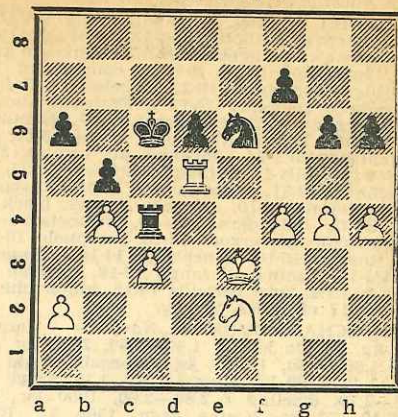
39. Kf2—e3 Ke7—d7

40. f3—f4 Kd7—c6

Om het ingrijpen van den vijandelijken toren te beletten.

Afgebroken stelling na 40., Kd7—c6.

Zwart: Fine.

Wit: dr. Aljechin.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Fransche partij.

Wit: P. Keres. Zwart: J. R. Capablanca. 1. e2—e4 e7—e6; 2. d2—d4 d7—d5; 3. Pb1—d2 c7—c5; 4. e4×d5 e6×d5; 5. Pgl—f3 Pb8—c6; 6. Lf1—b5 Dd8—e7†; 7. Lb5—e2 c5×d4; 8. 0—0 De7—c7; 9. Pd2—b3 Lf8—d6; 10. Pb3×d4 a7—a6; 11. b2—b3 Pg8—e7; 12. Lcl—b2 0—0; 13. Pd4×c6 b7×c6; 14. c2—c4 Lc8—e6; 15. Dd1—c2 d5×c4; 16. Le2×c4 Le6—c4; 17. Dc2×c4 Tf8—b8; 18. h2—h3 Tb8—b5; 19. Ta1—c1 Ta8—c8; 20. Tf1—d1 Pe7—g6; 21. Pf3—d4 Tb5—b6; 22. Pd4—e6! Dc7—b8; 23. Pe6—g5 Tb6—b7; 24. Dc4—g4 Ld6—f1; 25. Tc1—c4 Tb7—b5; 26. Pe5×f7! Tc8—e8; 27. g2—g3 Db8—c8; 28. Tc4×f4 Dc8×g4; 29. Tf4×g4 Kg8×f7; 30. Td1—d7† Te8—e7; 31. Td7×e7† Kf7×e7; 32. Lb2×g7 Tb5—a5; 33. a2—a4 Ta5—c5; 34. Tg4—b4 Ke7—e6; 35. Kgl—g2 h7—h5; 36. Tb4—c4 Tc5×c4; 37. b3×c4 Ke6—d6; 38. f2—f4. Zwart geeft op.

Wie blad. 24.

Grünfeldverdediging.

Wit: dr. Euwe. Zwart: Reshevsky. 1. d2—d4 Pg8—f6; 2. c2—c4 g7—g6; 3. f2—f3 d7—d5; 4.

c4×d5 Pf6×d5; 5. e2—e4 Pd5—b6; 6. Pb1—c3 Lf8—g7; 7. Lcl—e3 0—0; 8. f3—f4! Pb8—c6; 9. d4—d5 Pc6—b8; 10. Pgl—f3 c7—c6; 11. Dd1—b3 c6×d5; 12. Pc3×d5 Pb6×d5; 13. e4×d5 Pb8—d7; 14. Lf1—e2 Dd8—a5; 15. Le3—d2 Da5—b6; 16. Ld2—c3 Lg7×c3; 17. b2×c3 Db6—e3; 18. c3—c4 De3×f4; 19. 0—0 Df4—c7; 20. Kgl—h1 Pd7—f6; 21. Db3—e3 Lc8—g4; 22. De3—h6 Lg4×f3; 23. Tf1×f3 b7—b5; 24. c4×b5 Dc7—e5; 25. Ta1—e1 Pf6×d5; 26. Tf3—h3 De5—g7; 27. Dh6—d2 e7—e6; 28. Th3—d3 Ta8—b8; 29. a2—a4 Pd5—b6; 30. Dd2—b4 Tb8—c8; 31. a4—a5 Pb6—d5; 32. Db4—b3 Tc8—c5; 33. Le2—f3 Tf8—b8; 34. Lf3×d5 Tc5×b5; 35. Db3—a2 e6×d5; 36. Td3×d5 Dg7—c3; 37. Te1—f1 Tb5—b2; 38. Da2—a4 Tb2—b1; 39. Td5—d1 Tb1×d1; 40. Tf1×d1 a7—a6; 41. h2—h3. Afgebroken.

Wie blad. 25

Aljechin nam te veel risico.

Vermoeidheid doet zich gelden.

HOE zwaar het de oude garde (Aljechin, Capa, Euwe) valt, aan de hooge fysieke en geestelijke eischen van dit panorama-tournooi te voldoen, heeft de slotzitting van de in gelijke stelling afgebroken partij uit de zesde ronde: Aljechin—Fine., wel afdoende be-
wezen.

Voortdurend, maar tevergeefs, trachtte de wereldkampioen uit „niets, iets” te maken, speelde daarbij met vuur en versmaadde een gemakkelijk te bereiken remise. Eerst legde hij den nadruk op de mogelijkheid van den doorstoot f4—f5, zoowel als dien van den a-pion, verzwakte zijn pionnenbasis en geraakte op deze wijze onmerkbaar (of beter gezegd: zeer merkbaar!) in een eerst materieele en daarop in een positioneele afhankelijkheid van zijn tegenstander.

In plaats van met stemverheffing uit te roepen: „Hij riep de geesten op, en hij kon ze niet meer kwijtraken!”, willen we liever heel prozaïsch constateeren, dat het huidige spel van den wereldkampioen (die ook uiterlijk een sterken indruk van vermoeidheid vertoont) in het teeken van het minderwaardigheidscomplex stond. Hiermede zij echter het verdierstelijke spel van den Amerikaan geenszins teruggezet. Deze gaf een fraai staaltje van zijn eindspelkunst.

Als men bedenkt dat voor het begin van het A.V.R.O.-toernooi de kansen van Aljechin het hoogst en die van Fine het laagst genoteerd stonden, zoo zal men moeten erkennen, dat de „papieren vorm” een bedrieglijk begrip is.

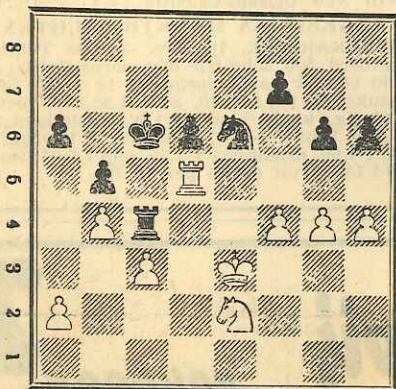
Nu Fine zich echter tot eersten favoriet heeft opgewerkt, moet nog worden afgewacht of het hem in de tweede helft ook werkelijk zal gelukken, zijn klaren blik en zijn rustige zenuwen — deze meest gewichtige mensche-lijke eigenschappen — intact te houden! houden!

Want, zooals bekend, bestaat er niet slechts een depressie als gevolg van een échec, maar ook een depressie, die na een serie louter successen kan optreden.

Elke ervaren meester moet voor dit tweede verschijnsel op zijn hoede zijn en er voortdurend op uit zijn het te bestrijden.

De partij Aljechin—Fine uit de zesde ronde was in de volgende stelling afgebroken:

Zwart: Fine.

Wit: Aljechin.

41. Td5—d1

Deze onder couvert afgegeven zet was gemakkelijk te raden.

41. Kc6—d7

Een andere voortzetting kon hier zijn 41. Pe6—c7 42. Td2—d4 d7—d5, enz. Zwart wilde echter niets „verantwoordelijks” ondernemen en hield daarom de stelling liever gesloten.

42. Td1—f1

Over deze verandering van het tooneel der handeling dacht de wereldkampioen 20 minuten na. Het kunstmatige remise door 42. Td5, Kc6 43. Td1, enz. bevredigt hem in ieder geval allerminst.

42. Kd7—e7

43. Ke3—d3

Om het paard bij de dekking van het punt c3 af te lossen.

43. g6—g5

Hiermede gaat zwart tot een scherpe tegenactie over.

44. h4×g5 h6×g5

45. f4—f5 Pe6—f8

46. f5—f6†

Aljechin vreest niet een geëxponeerden pion als een wig in het vijandelijke kamp te drijven.

46. Ke7—d7

47. a2—a4

Wit brengt al zijn reserves in het vuur.

47. Pf8—g6!

Maakt zich op voor den tegenaanval. Na 47. Tc4×g4 zou 48. a4×b5 a6×b5 49. Tf1—f5 enz. (49. Kd7—c6? 50. Pe2—d4†) wit te veel terrein afstaan.

48. a4×b5 Pg6—e5†

49. Kd3—d2 a6×b5

50. Pe2—d4 Pe5×g4

51. Pd4×b5

Beide paarden hebben eenig voer gekregen. De strijd is thans iets vereenvoudigd.

51. Pg4—e5

52. Pb5—d4 g5—g4

53. Kd2—c2

Vanzelfsprekend niet 53. Tf1—g1? wegens 53. Tc4×d5† 54. c3×d4 Pe5—f3†.

53. Tc4—c8

De toren heeft zijn plicht op de vierde rij gedaan (waar hij de doorbraak g6—g5 mogelijk maakte) en zoekt thans naar een nieuw werkobject.

54. Pd4—f5 Tc8—g8

55. Pf5—g3 Tg8—h8

56. Tf1—f2 Pe5—f3

De strijd wordt venijnig. Het ziet er uit, alsof beide tegenstanders (en in het bijzonder Aljechin) „wind willen zaaien om een storm te oogsten”.

57. Tf2—e2 Th8—h3

Zonder eenige eerezucht ware 57. Th8—h2, met afdwining van een eindspel van paarden.

58. Pg3—f5

Ook eerst 58. Te2—e7† en dan pas 59. Pg3—f5 kwam in aanmerking.

58. Pf3—e5

Verspert weer den toegang tot e7.

59. b4—b5 Th3—f3

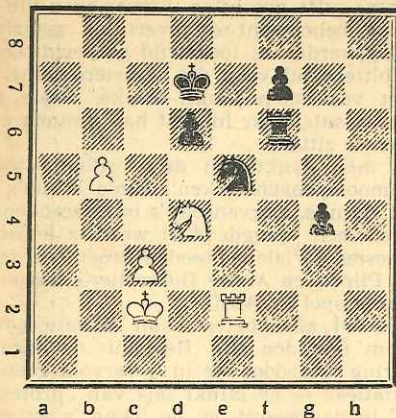
60. Pf5—d4 Tf3×f6

Verstoring van het Europeesche evenwicht.

Nu krijgt de partij een heel ander aspect.

Stelling na 60. Tf3×f6.

Zwart: Fine.

Wit: Aljechin.

61. b5—b6

Na 10 minuten nadenken geeft wit zijn vrijpion — zijn eenige troef — een kleine injectie.

61. Kd7—c8

„Zeker is zeker” denkt mr. Fine, in plaats van zich met 61. g4—g3 te overhaasten.

62. Pd4—b5 g4—g3

Nu komt snel het einde.

63. Kc2—b3

Troosteloos ware 63. Pd6:†, Tf6×d6 64. Te2×e5 Td6—g6! (in plaats van 64. g2 65. Tel, enz.) 65. Tel, f5 66. Kd3, f4 67. Ke2, Te6† 68. Kd2, Tel: 69. Ke1:, Kb7 benevens Kb6: en zwart wint automatisch. Hier had wit nog slechts 4 min. voor 9 zetten.

63. Tf6—g6

64. Te2—g2 f7—f5

65. Tg2—a2

Order, tegenorder, wanorde! Doelloos ware ook 65. Pd6:†, Td6: 66. Tg3:, Tb6:† 67. Kc2, f4 en wit is aan de heidenen overgeleverd. Hier had Aljechin nog maar 2 minuten.

65. Kc8—b7

Nog gruwelijker dan 65. g3—g2. Fine heeft deze tweede seance zeer doelbewust gespeeld, terwijl Aljechin zijn gewoonlijk zeer klare visie op de stelling miste.

66. Ta2—d2 f5—f4

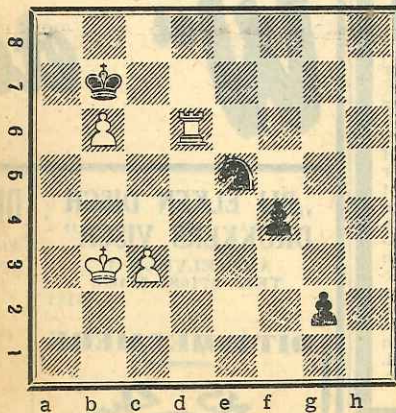
67. Pb5×d6† Tg6×d6

68. Td2×d6 g3—g2

Wit gaf hier op, want na 69. Td6—d1, f4—f3 70. Td1—g1, f3—f2 71. Tg1×g2, f2—f1 D is er geen reddend wonder meer in de stelling. Het meest sensationeele resultaat van de eerste helft van het toernooi.

Slotstelling na 68., g3—g2.

Zwart: Fine.

Wit: Aljechin.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden)

Prachtige combinatie van Fine.

Theoretische kennis en bezieling.

FLOHR GEHEEL OVERSPEELD.

FINE is een der jongsten van het tournoi, maar zoals reeds in het jaar 1870 Constantyn Huygens dichtte:

„Men kan wel jong van jaren
En oud van uren zijn.”

Zooals ik overigens reeds in mijn serie artikelen over de kandidaten, die de meeste kansen hadden, begin 1936 in „De Telegraaf” schreef valt bij Fine, behalve dan zijn overige spelkwaliteiten, in het bijzonder zijn precies weten en doordenken van de geheele openingstheorie op. Nog slechts een ding scheen te ontbreken: de bezieling en nu geeft hij in dit tournoi blijk deze eigenschap in hooge mate te bezitten.

Zijn overwinning op Flohr — waardoor hij zijn domineerende positie in het tournoi nog verstevigd heeft! — valt na een diepe analyse door de volgende momenten op:

a. Weer een keer de Winawer-variant van de Fransche partij, nadat hij reeds met deze zelfde spelwijze Botwinnik en Capablanca in het nauw had gedreven!

b. Een beslissend kwaliteitsoffer, waarbij valt op te merken, dat een dergelijk fijn offer in dit tournoi nog niet is voorgekomen.

c. Ontwapening van den vijandelijken koning, die in een door de vijandelijke stukken bestreken kloof gedreven werd, nadat hij den geheelen tijd van de rochade had moeten afzien.

Overigens was deze fraaie overwinning van den leider het eenige concrete resultaat, dat de vijfde ronde opgeleverd had, daar alle drie andere partijen na taaien strijd in het eindspelstadium geraakten, waar zij in ongeveer gelijke stelling moesten worden afgebroken. Op de terugreis naar Amsterdam kwam nog een tweede partij tot een beslissing, doordat Botwinnik het door Euwe aangeboden remise aannam.

Eerst twee Nimzo-Indische verdedigingen:

a. Aljechin—Keres, waarin „Alexander de Verschrikkelijke” met „Paul de Onverschrokkenen” slaags raakte. Zwart liet zich door het looperpaar van zijn tegenstander niet imponeren en slaagde er in na talrijke afwikkelingen de partij tot een duel van de artillerie te beperken. De beiderzijdsche vrijpionnen (d6, resp. b4) zullen vermoedelijk wel snel van het bord verdwijnen.

b. Reshevsky—Capablanca. Een partij, waarin aan het slot het zwarte paard zich uitsloofde om den looper van wit te overvleugelen.

In de partij Botwinnik—Euwe, waarin voortdurend gelaveerd werd, ontstonden loopers van ongelijke kleur. Daar den Rus enkele partijen voor den geest zweefden (b.v. de partij Reti—Romanofski, Moskou 1925) waarin de tegenstander door de „doode punten” in zijn partij (dat zijn punten, waarvan de toegang voor de stukken versperd blijft) eenigszins in het nadeel kan geraken. Dr. Euwe wist echter de onhoudbaarheid van deze illusies aan te toonen.

Indien men van Groningen kan zeggen, dat daar „salon-remises” voorkwamen, zoo zal men dit van Zwolle niet kunnen beweren. Volgens geruchten verluiddt, dat senior Capablanca nog voor zijn 50sten verjaardag, dus vóór 19 November a.s., inderdaad nog een schaakpartij winnen wil.

Fransche partij.

Wit: R. Fine Zwart: S. Flohr.

1. e2—e4	e7—e6
2. d2—d4	d7—d5
3. Pb1—c3	Lf8—b4

Als vliegen storten alle tegenstanders van Fine zich op deze variant, zonder al haar knepen op de juiste waarde te hebben geschat.

4. e4—e5	c7—c5
5. Lc1—d2	

Deze „Gottschall”-aanval is sinds 1927 weer in de mode gekomen.

5. ———	Pg8—e7

Meer gereserveerd dan 5., c5×d4, 6. Pc3—b5, enz., zooals dit in de partij der derde ronde Fine—Capablanca gedemonstreerd werd.

6. Pg1—f3	

In plaats van de oogenschijnlijk meer ondernemende zetten, die hier geprobeerd werden: 6. Pb5 of 6. Dg4 of 6. a3, doet Fine hier een eenvoudigen ontwikkelingszet en bewijst, dat wit zonder veel kunststukken een superieure dynamiek tot stand kan brengen.

6. ———	Pe7—f5

Te dogmatisch gespeeld. Meer profijt bood

6. Pb8—c6.	

7. d4×c5	

Wit kan het steunpunt op d4 gerust opgeven, daar het hem slechts om zijn voorpost e5 te doen is.

7.	Lb4×c5
8. Lf1—d3	Pf5—h4

De dolende ridder.

9. 0—0	Pb8—c6
10. Tf1—e1	h7—h6

Na 10., 0—0 zou reeds het bekende offer 11. Ld3×h7† Kg8×h7, 12. Pf3—g5† Kh7—g6, 13. Dd1—g4 den strijd beslissen.

11. Pc3—a4	Lc5—f8

Een treurige terugtocht. Na 11., Le7 zou gevolgd zijn 12. Pf3×h4 Le7×h4, 13. Dd1—g4 enz. Of ook: 11. Pf3†, 12. Df3, Le7, 13. Dg3 enz., alles ten gunste van wit.

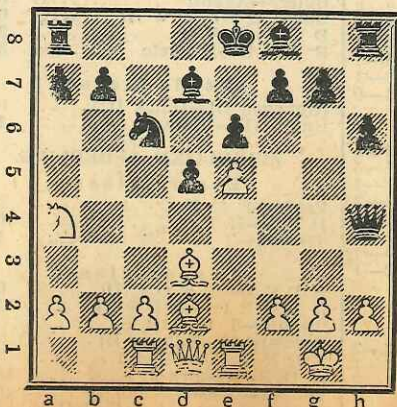
12. Ta1—c1!	

Hiermede komt de dametoren aan het woord, waarmede gewoonlijk de faze der handeling ingeleid wordt.

12.	Lc8—d7
13. Pf3×h4	Dd8×h4

Stelling na 13. Dd8×h4.

Zwart: Flohr.

Wit: Fine.

14. c2—c4!

Een zet, die ruimte wint van beslissende be- teekenis.

14. d5×c4

Met 14., Pc6—e7, 15. g2—g3 Dh4—h3

enz. zou zwart, in weerwil van alle schijnbare gevaren, beter tegenstand hebben geboden.

15. Tc1×c4 Dh4—d8
16. Dd1—h5 Pc6—e7

Nog niet 16., g7—g6 wegens 17. Ld3×g6, f7×g6, 18. Dh5×g6†, Ke8—e7, 19. Dg6—f6†, Ke7—e8, 20. Df6×h8, enz.

Niet correct ware overigens 16., Pe5: wegens 17. Te5:!, La4, 18. Te6:†, Le7, 19. Te7:†, De7: (of 19., Ke7:, 20. Lb4† enz), 20. Te4 en wit wint.

17. Tc4—d4! g7—g6

Na 17., Pd5 zou 18. Td5: de beslissing brengen.

18. Dh5—f3 Dd8—c7
19. Pa4—c3

Om de achtervolging der zwarte dame te kunnen vervolgen.

19. Pe7—f5

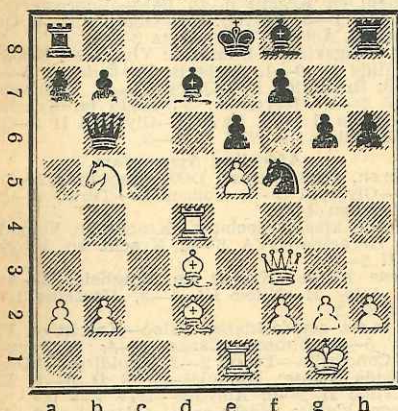
Zwart heeft voor 19., a7—a6 geen tijd, daar hierop 20. Pe4, Pd5, 21. Td5:!, ed5:, 22. Pf6†, Kd8, 23. Pd5: enz. de zwarte verschansing van pionnen zou vernietigen. Anderzijds is het echter duidelijk, dat de arme zwarte koning niet meer gered kan worden, in weerwil van de talrijke maarschalken, die hem omringen.

20. Pc3—b5 Dc7—b6

Tragisch ware vanzelfsprekend 20., Lb5: 21. Lb5:†, Ke7, 22. Lb4†. Of b.v. 20. Dc8, 21. Tc4, Lc6, 22. Te1—c1, a7—a6, 23. Tc4×c6, b7×c6, 24. Tc1×c6, Dh8, 25. Pc7† en zwart is knock out.

Stelling na 20. Dc7—b6.

Zwart: Flohr.

Wit: Fine.

21. Td4×d7!!

Een fraai kwaliteitsoffer.

21. Ke8×d7
22. g2—g4 Pf5—h4

Zwart wil nog zijn resteerend vermogen red- den. Vanzelfsprekend bracht ook het uitwer- pen van ballast door middel van 22. Le7, 23. g4×f5, g6×f5 enz. geen redding.

23. Df3×f7† Lf8—e7
24. Ld2—b4 Ta8—e8

Of 24. Th8—e8, 25. Te1—d1.

25. Lb4×e7

Wit maakt korte metten. Niet goed ware thans 25. Td1, wegens 25. Th—f8, 26. Lg6†, Kc8 enz. Ook indien 25. Pd6? zou eveneens het antwoord 25. Thf8 volgen.

25. Te8×e7
26. Df7—f6

Valt twee stukken aan.

26. a7—a6
27. Te1—d1 a7×b5

Wanhoop.

28. Ld3—e4†.

Zwart geeft het op. Een met 100.000 volt ge- laden partij!

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden.)

32

Het geheim van Fine's succes.

De grootmeester onthult het ons.

EIGENLIJK HAD HIJ NIET WILLEN SPELEN.

„Ik heb minder te verliezen dan
mijn tegenstanders.”

HOE kan men den „leader” van het A.V.R.O.-
toernooi „zoo maar”, heel toevallig, aan-
treffen? Heel eenvoudig door hem in de gast-
vrije woning van zijn schoonouders Keesing
op te zoeken.

Op mijn verzoek om voor de lezers van ons
blad het „geheim” van zijn geweldig succes
(4½ punt uit 5 partijen en dan nog in welk
een bravour-stijl) te onthullen, antwoordde de
24-jarige grootmeester op rustigen toon:

„Wees nu niet zoo haastig om het succes
met de voorbereiding van het succes te ver-
wisselen! Hoewel het mij eigenlijk niet zoo
aangenaam is, mij nu reeds juist voor mijn
ontmoeting met Aljechin te Haarlem, te
uiten en het ook weinig diplomatiek zou zijn,
mijn inzichten nog gedurende het toernooi
in het openbaar kenbaar te maken, zoo w. i. ik
toch uw lezers een en ander over mijn goe-
den vorm mededeelen.

Naar mijn meening hebben daartoe verschil-
lende oorzaken medegewerkt enwel:

a. Van zuiver schaak-technisch standpunt
bezien, heb ik kortgeleden door het samen-
stellen van een leerboek, dat in de leer der
openingen eenige nieuwe gezichtspunten moest
brengen en dat eerstdaags bij een bekenden
Engelschen uitgever van schaakwerken het
licht zal zien, een uitnemende theoretisch voor-
bereiding gehad.

b. Zes maanden lang heb ik mij verre ge-
houden van alles wat met toernooispeel in ver-
band staat, wat voor mij niet anders dan goede
gevolgen kon hebben, aangezien ik in de voor-
gaande twee jaar volkomen overladen was met
schaaktournooien, matches en séances.

c. Wat mijn persoon betreft, heb ik mij
reeds sinds eenigen tijd aan de betoovering
van het schaakspel onttrokken en daardoor
mijn innerlijke rust teruggevonden. Zooals
u wel zult weten, heb ik reeds langen tijd
geleden het besluit genomen, het beroep van

schaakmeester vaarwel te zeggen en mijn
wiskundige studies tot een gelukkig einde te
brengen. Mijn „anti-Budge” besluit stond zoo
vast, dat ik nog in Mei jl. aan het A.V.R.O.-
comité mededeelde, dat het over mijn plaats
beschikken kon. Men wees mij echter op
mijn contractueele verplichtingen tot deel-
neming.”

— Dit is dus een herhaling van het geval
Spielmann in het jaar 1926 bij gelegenheid
van het toernooi op den Semmering, waarbij
men sterk moest aandringen om hem tot deel-
neming te bewegen en waar hij aan het slot
van het toernooi als eerste eindigde — Dit
bromde ik in mijzelf, terwijl meester Fine
voortging:

„d. In intuïtief opzicht moest ik het als een
gunstig voortteeken beschouwen, dat ik de-
lijk in de eerste partij (tegen Botwinnik) het
besluit nam om den vlotten openingszet e2—e4
te kiezen en wel hoofdzakelijk daarom, omdat
ik hierdoor genoodzaakt werd nieuwe en voor
mij minder vertrouwelijke situaties te ver-
werken. Daarbij wil ik naar voren brengen, dat
ik mij vast voorgenomen had, wel is waar zon-
der overschatting maar ook zonder eenige
valsche bescheidenheid, in den strijd te gaan
en daarom geen enkelen tegenstander supe-
rieure kwaliteiten of kennis wilde toedichten.
Eindelijk, en in het bijzonder:

e. In psychologisch opzicht heb ik getracht
verschillende voorvallen uit vroegere tour-
nooien (vooral die van het toernooi te Sem-
mering 1937) niet alleen naar hun uiterlijk
aspect te beschouwen, maar daaruit ook de
noodige consequenties te trekken.

Zoo zie ik thans in, dat in het toernooi op
den Semmering 1937, bij de meeste deelnemers
door onbegrijpelijke (of misschien uit slechts
veel te goed te begrijpen) oorzaken, de strijd-
lust omgekeerd evenredig was aan de fouten,
die er gemaakt werden.

**Om echter minder geleerd te spreken en
om uw lezers eens openhartig mijn meening
te zeggen, geloof ik, dat mijn gunstige start
in dit toernooi in hoofdzaak mogelijk werd
gemaakt door het feit, dat ik veel minder dan
mijn geachte partners te verliezen had.**

Met deze innemende en door haar openhar-
tigheid en bescheidenheid imponeerende op-
merking, nam ons interview een einde. Voor
mij was het duidelijk, dat Fine niet slechts een
echt schaaksucces bereikt heeft, maar tevens
door zijn even heldere als objectieve manier
van denken zich volkomen waardig toonde een
dergelijk succes te boeken.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

Reshevsky- Capablanca.

Nimzowitsch-verdediging.
Wit: Reshevsky. Zwart: Capablanca.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pb1—c3	Lf8—b4
4. Dd1—c2	

Aan deze „wetenschappelijke” voortzetting geeft Capa zelf eveneens de voorkeur.

4.	d7—d5
5. a2—a3	Lb4xc3†
6. Dc2xc3	Pf6—e4

In een partij Euwe—Capablanca, Karlsbad 1929, had de Cubaan met den oppervlakkigen zet 6, d5xc4 (7. Dc3xc4) weinig succes.

7. Dc3—c2	c7—c5

Tegen de zoogenaamde San Remo-variant: 7 Pc6 is 8. Pf3 het beste.

8. d4xc5	Pb8—c6
9. Pg1—f3	

In tegenstelling met zijn landsman Fine is Reshevsky geen alzijdig openingskunstenaar, anders zou hij wel geweten hebben, dat hier 9. e2—e3 betere vooruitzichten bood, zooals een sensationele overwinning van Rjumin over Capablanca te Moskou 1935 dit bewees.

9.	Dd8—a5†
10. Pf3—d2	

Of 10. Lc1—d2 Pe4xd2, 11. Dc2xd2 d5xc4!, 12. Dd2xa5 Pc6xa5, 13. Ta1—c1 b7—b5!, en zwart staat zeer goed.

10.	Pe4xd2

Maar ook Capablanca is geen diepzinnige openingsspecialist! Zeer sterk is hier namelijk de tusschenzet 10 Pd4!! Bijv. 11. Dd1, Ld7 enz. Of: 11. Dd3, e5!, 12. b4, Da4 en zwart oefent druk uit.

11. Lc1xd2	Da5xc5

Nu staan de spelen (zie de partij Bogoljubow—Nimzowitsch, Bled 1931) vrijwel gelijk.

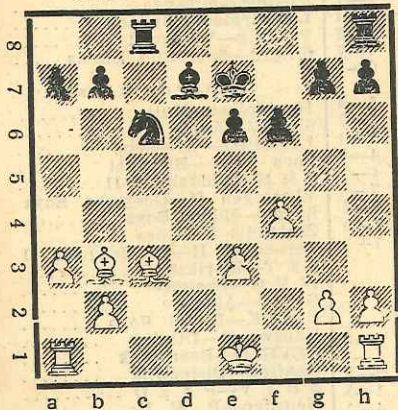
12. e2—e3	d5xc4
13. Dc2xc4	Dc5xc4
14. Lf1xc4	Lc8—d7
15. Ld2—c3	f7—f6

Wit heeft in ieder geval het looperpaar, maar of dit hier iets uithaalt, is twijfelachtig.

16. f2—f4	Ta8—c8
17. Lc4—b3	Ke8—e7

De koning blijft het beste in het centrum.

Stelling na 17 Ke8—e7.
Zwart: Capablanca.

Wit: Reshevsky.

18. Ke1—f2	Ld7—e8
19. e3—e4	Le8—f7
20. Ta1—d1	Th8—d8
21. e4—e5	

Wit wil een steunpunt in het centrum vormen.

21.	f6xe5
22. f4xe5	Lf7—h5
23. Td1—d6	Td8xd6

Zwak ware 23. Pe5; 24. Td8; Pg4†, 25. Kg3, Td8; 26. Te1! Td3†, 27. Kh4 en wit vangt een stuk.

24. e5xd6†	Ke7xd6
25. Lc3xg7	e6—e5
26. Th1—c1	Lh5—g4
27. Lg7—h6	Lg4—e6
28. Lb3—c2	Tc8—g8
29. h2—h3	

Vanzelfsprekend niet 29. Lh7:? wegens 30. Th8.

29.	Pc6—d4

Zwart wil zich roeren.

30. Lc2—d3	Le6—f5
31. Ld3xf5	Pd4xf5
32. Lh6—d2	

In het nu volgende duel: looper tegen paard, wordt nogal veel eerezucht ten toon gespreid.

32.	h7—h5
33. Ld2—b4†	Kd6—d5
34. Tc1—c5†	Kd5—e4
35. Lb4—c3	Tg8—e8
36. g2—g4	h5xg4
37. h3xg4	Pf6—d6

Dit ziet er krijgshaftiger uit dan Pd4.

38. Tc5—c7	Ke4—f4

Capa's koning heeft haar op zijn tanden.

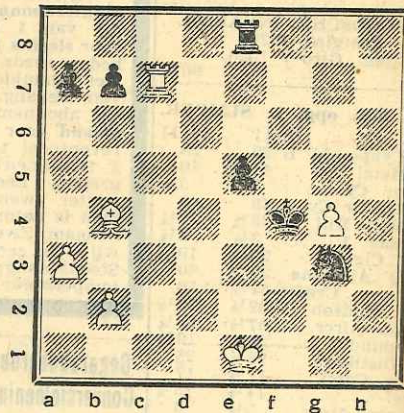
39. Lc3—b4	Pd6—e4†
40. Kf2—e2	Pe4—g3†
41. Ke2—e1 afgebroken.	

Dat ziet er zeer remiseachtig uit.

Reshevsky- Capablanca.

NADAT Reshevsky van Euwe gewonnen had, ging hij met Capablanca aan den slag. De partij, die uit de vijfde ronde overbleef, was in de volgende stelling afgebroken:

Zwart: Capablanca.

Wit: Reshevsky.

Capablanca had den volgenden zet afgegeven:

41.	b7—b5

De partij ging als volgt verder:

42. Tc7xa7	Kf4xg4
43. Ta7—b7	e5—e4
44. Tb7xb5	Kg4—f3
45. Lb4—d6	Te8—h8
46. Ld6xg3	Th8—h1†
47. Ke1—d2	e4—e3†
48. Kd2—c2	Kf3xg3
49. Kc2—d3	Kg3—f4
50. Tb5—b8	Th1—d1†
51. Kd3—e2	Td1—d2†
52. Ke2—e1	Kf4—e3
53. Tb8—f8†	Kf3—e4
54. b2—b4	Td2—a2
55. Tf8—e8†	Ke4—f3
56. Te8—f8†	Kf3—e4

Remise door herhaling van zetten.

34

Botwinnik-Euwe.

Engelsch pionspel.

Wit: Botwinnik. Zwart: dr. Euwe.

1. c2—c4	e7—e6
2. Pg1—f3	d7—d5
3. b2—b3	Pg8—f6
4. Lc1—b2	Lf8—e7
5. e2—e3	

Wit speelt West-Indisch in de voorhand.

5.	c7—c5
6. c4×d5	e6×d5
7. Lf1—e2	0—0
8. 0—0	Pb8—c6
9. d2—d4	

De hypermoderne wijsheid bestaat daarin, dat deze zet nu niet op den eersten, maar op den negenden zet gedaan wordt.

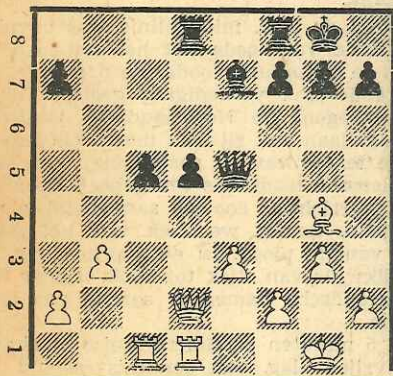
9.	b7—b6
10. Pb1—c3	Lc8—b7
11. Ta1—c1	Pf6—e4
12. d4×c5	Pe4×c3
13. Lb2×c3	b6×c5

Het „hangende” centrum van zwart is een tweesnijdende geschiedenis.

14. Dd1—d2	Dd8—d6
15. Tf1—d1	Ta8—d8
16. Le2—f1	Dd6—h6
17. g2—g3	Lb7—c8
18. Pf3—e5	Pc6×e5
19. Lc3×e5	Lc8—g4
20. Lf1—e2	Dh6—h5
21. Le2×g4	Dh5×e5

Stelling na 21., Dh5×e5.

Zwart: dr. Euwe.

Wit: Botwinnik.

Na onbevange manoeuvreeren heeft zwart een gelijk spel verkregen.

22. Dd2—e2	De5—d6
23. Lg4—f5	Dd6—b6

De heeren gaan nu lustig door met laveeren.

24. De2—f3	g7—g6
25. Lf5—b1	d5—d4
26. e3—e4	a7—a5
27. Tc1—c4	Db6—d6
28. Lb1—d3	Td8—b8
29. Tc4—c2	Tb8—b4
30. Ld3—c4	a5—a4
31. Tc2—e2	Dd6—f6

Met een zuiver geweten had men hier reeds de partij remise kunnen geven. Maar de beide grootmeesters zijn nog steeds overtuigd, dat hun virtuositeit alle hindernissen nog uit den weg kan ruimen.

32. Df3×f6	Le7×f6
33. Td1—d3	Kg8—g7
34. Kg1—g2	Lf6—e7
35. e4—e5	Tf8—b8
36. Td3—f3	Tb8—f8
37. Tf3—d3	

Doelloos ware 37. Te2—e4 wegens 37. g6—g5 (verhindert 38. Te4—f4) of ook wegens 37. ... a4×b3, 38. a2×b3, Tb4—b7, 39. Te4—f4, Le7—g5 enz.

37.	Tf8—b8
38. Td3—f3	Tb8—f8
39. h2—h3	

Wit accepteerde hier niet het remiseaanbod en wil nog uit niets iets te voorschijn tooveren.

39.	Tb4—b7
40. Tf3—d3	

Niet 40. b3×a4 wegens 40., Tb7—b4, benevens 41., c5—c4 met goed spel

40.	a4×b3
41. a2×b3	Tb7—a7

Afgebroken en later in den trein remise gegeven.

Aljechin-Keres.

Nimzowitsch-verdediging.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: P. Keres.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pb1—c3	Lf8—b4
4. e2—e3	

De zoogenaamde Landau-voortzetting.

4.	d7—d5

Zwart wil den Gordiaanschen knoop in het centrum maar meteen doorhakken.

5. Pg1—f3	

Doelloos ware 5. Dd5—a4† wegens Pc6.

5.	0—0
6. Lf1—d3	c7—c5
7. 0—0	Pb8—c6
8. a2—a3	Lb4×c3
9. b2×c3	b7—b6
10. a3—a4	

Om eventueel Lc1—a3 te laten volgen. Al te driest is hier 10. Pe5 dat Landau te Kemerl 1937 tegen Fine speelde (Pc6×e5 11. d4×e5 Pf6—d7 12. f2—f4, d5×c4 en wit staat reeds minder goed).

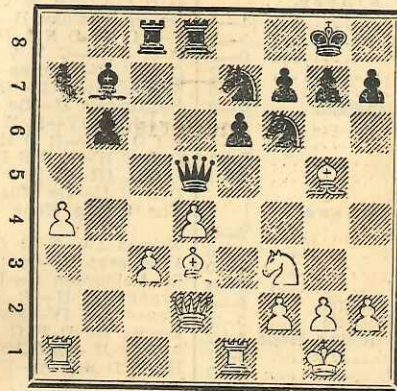
10.	c5×d4
11. c4×d5	Dd8×d5
12. e3×d4	Lc8—b7
13. Tf1—e1	Tf8—d8
14. Lc1—g5	

Wit is trotsch op zijn fraaie loopers.

14.	Ta8—c8
15. Dd1—d2	Pc6—e7

Stelling na 15., Pc6—e7.

Zwart: P. Keres.

Wit: dr. Aljechin.

16. a4—a5	

Wit ontdoet zich van den zwakken broeder.

16.	Pe7—g6
17. a5×b6	a7×b6
18. h2—h4	Td8—d7
19. Ta1—a7	

Dreigt 20. Lf6:, gf6: 21. Le4.

19.	Lb7—c6
20. Ta7×d7	Lc6×d7
21. Pf3—e5	Pf6—e8
22. c3—c4	Dd5—b7

Niet Dd4: wegens Lg6:.

23. Pe5×d7	Dh7×d7
24. h4—h5	Pg6—f8
25. d4—d5	

Wit zou zoo gaarne beweging in de partij willen brengen. Het blijft hem te rustig toegaan.

25.	e6×d5
26. c4×d5	h7—h6
27. Lg5—e7	Pe8—d6

Zwart manoeuvreert onbevange.

28. Te1—e5	Pd6—c4
29. Ld3×c4	Tc8×c4
30. Le7×f8	Kg8×f8
31. d5—d6	

Er is nu een zuiver artilleristisch duel ontstaan.

31.	Tc4—c6
32. Te5—d5	f7—f6
33. Td5—d3	Tc6—c8

34. Dd2—b4	b6—b5
35. Td3—d5	Tc8—d8
36. g2—g3	Kf8—f7
37. Kg1—h2	Dd7—e6
38. Db4—d4	Td8—d7

Nog niet 38. b5—b4 wegens 39. d6—d7.

39. Dd4—d3	b5—b4
Zwarts tegenkans.	
40. Td5—d4	Td7—d8

Afgebroken. De kansen staan ongeveer gelijk.

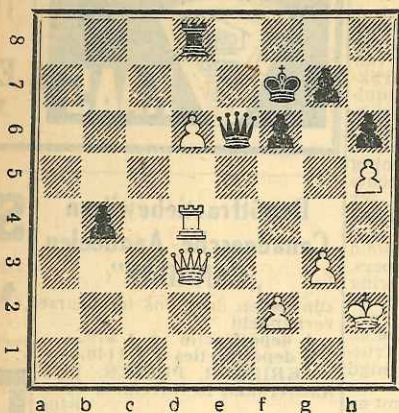
Aljechin-Keres.

DE partij Aljechin—Keres uit de vijfde ronde was reeds spoedig ten einde, daar na twee zetten reeds tot remise werd besloten.

De partij was afgebroken in de navolgende stelling:

Stelling na 40..... Td7—d8.

Zwart: Keres.

Wit: Aljechin.

Aljechin's in couvert afgegeven zet was:

41. Dd3—g6†	
41.	Kf7—f8
42. Dg6—h7	Kf8—f7

Remise.

Reshevsky.

Reshevsky-Flohr.

Ook Flohr, die naar de bioscoop wilde, maakte het zich gemakkelijk. Nadat hem de door Reshevsky afgegeven zet 44. Dg6—f6† werd bekendgemaakt, gaf hij terstond op. Deze partij uit de zevende ronde was afgebroken in de volgende stelling:

Wit (Reshevsky): Kh1, Dg6, pi a4, b2, e5, g2, h3.

Zwart (Flohr): Kh8, Db4, pi a6, b6, d5, f5.

Reshevsky-Flohr.

35

Grünfeldverdediging.

Wit: Reshevsky. Zwart: Flohr.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	g7—g6
3. Pb1—c3	d7—d5
4. Dd1—b3	

De ware uitvinder van dezen zet (die in de match Euwe—Aljechin 1935 zoo vaak gespeeld werd) is noch Botwinnik noch Ragosin, maar Sämisch, die juist vandaag uit Berlijn aankwam om het leger journalisten te vergroten.

4.	c7—c6
5. Pg1—f3	Lf8—g7
6. e2—e3	0—0
7. Lcl—d2	

„De strijd om het tempo” (Lf1—d3×c4). In plaats van het oppervlakkige 7. Ld3 staan wit inderdaad nog eenige afwachtende zetten (Tcl, enz.) ter beschikking.

7.	e7—e6
8. Lf1—d3	b7—b6

In plaats van 8...., dc4; 9. Lc4; Pb7 (benevens Pb6) kiest wit een afwachtende voortzetting.

9. 0—0	Lc8—b7
10. Ta1—d1	Pb8—d7
11. c4×d5	e6×d5
12. e3—e4	

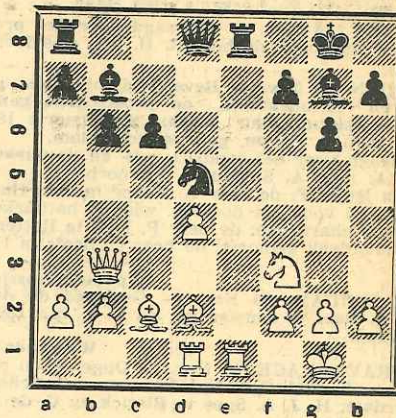
Het centrum wordt opgeblazen.

12.	d5×e4
13. Pc3×c4	Pf6×e4

14. Ld3×e4	Pd7—f6
16. Le4—c2	Pf6—d5
17. Tf1—e1	Tf8—e8

Stelling na 17., Tf8—e8.

Zwart: Flohr.

Wit: Reshevsky.

17. Lc2—d3	Dd8—d7
18. Db3—a4	Te8×e1†
19. Td1×e1	a7—a6
20. Te1—c1	Dd7—d6
21. Da4—b3	Ta8—c8
22. a2—a4	h7—h6
23. Ld3—e4	Tc8—e8

Wit heeft hier nog 12 min., zwart 25 min.

24. Le4×d5	c6×d5
25. Pf3—e5	Te8—c8
26. Tc1—e1	Tc8—e8
27. h2—h3	

Wit nog 5 min.

27.	Te8—e6
28. f2—f4	Dd6—e7
29. Te1—c1	Kg8—h7
30. Ld2—b4	De7—h4
31. Db3—f3	Lg7×e5
32. f4×e5	
32.	f7—f5
33. Tc1—c7†	Kh7—g8
34. Df3—c3	Te6—c6
35. Tc7×c6	Lb7×c6
36. Kg1—h1	Dh4—f2
37. Dc3×c6	Df2—f1†
38. Kh1—h2	Df1—f4†
39. Kh2—g1	Df4×d4
40. Kg1—h1	Dd4×b4
41. Dc6×g6†	Kg8—h8
42. Dg6×h6†	Kh8—g8
43. Dh6—g6†	Kg8—h8

(Afgebroken).

Fine moet vechten voor remise.

Fraaie combinaties van Keres.

PARTIJ, DEN LEIDERS WAARDIG.

EEN toeval heeft gewild, dat juist aan het slot van de eerste helft van dit toernooi, de beide leiders Fine en Keres samen moesten spelen. Twee heethoofden, hetgeen bij den Estlander bij iederen schaakzet naar voren komt, terwijl bij den Amerikaan de innerlijke gloed van zijn concepties voor den kenner merkbaar wordt. Twee tactici, waarbij Keres de strategie ondergeschikt maakt aan zijn prachtige combinaties, terwijl Fine de tactische finesses met een strategisch gewaagd omhult.

Twee meesters van de toekomst, waarbij Keres het mysticisme van het Oosten, Fine echter eerder het practicisme van het Westen (menigmaal echter ook de ontketende fantasie van het Verre Westen) verwezenlijkt. Twee „openingskunstenaars”, daar Keres zich jarenlang in het correspondentie-schaak geoeft heeft, terwijl Fine reeds eenige fundamenteele boeken en artikelen gepubliceerd heeft.

Twee eindspel-virtuozen, waarbij Keres midden in het vuur van zijn spel nog verraderlijke wendingen weet uit te vinden, terwijl Fine lang van te voren in de richting van voor hem gunstige omstandigheden werkt.

Uit al het reeds genoemde blijkt duidelijk, dat de kern van hun strijd in deze zevende ronde in het bijzonder in het sterker spannen van den boog in het middenspel moet worden gezocht. Inderdaad kwam dit uit bij de verwickelingen op den 12en zet, waarbij Fine zich op een gevaarlijken dame-uitval inliet (De2x b5) waarop Keres op een geheel onverwachte wijze antwoordde (Pc6—a7).

Teruggeschrokken voor hun eigen scherpte, haastten de beide schaakhelden zich de dames van het bord te doen verdwijnen en daardoor in een eenigszins vereenvoudigde fase van den strijd over te gaan. Wederom echter vlamden na den 25en zet van zwart (Pb6xd5) de geestesvonken der beide meesters op, zoodat in de overvolle zaal het geheele publiek in een groote opwinding geraakte.

De orgie van probleemachtige wendingen werd tot den 40en zet voortgezet, waarbij de grandiooze brand op het schaakbord nog door den geweldigen tijdnood van Fine werd vergroot. In de afgebroken stelling, waarin Keres drie vitale pionnen voor de kwaliteit bezit, zal Fine nog verbitterd moeten vechten om den druk van den Estlander te weerstaan. Daar de gewichtigste pionnengroep van zwart (b2 en c3) te rechter tijd tegengehouden werd, is een gelijk spel nog niet geheel uitgesloten. Alles bijeen genomen een buitengewoon spannende strijd, die den beiden jongen meesters tot groote eer strekt.

Spaansche partij.

Wit: Fine. Zwart: Keres.

1. e2—e4 e7—e5

Beide tegenstanders willen met open vizier strijden.

2. Pg1—f3 Pb8—c6

3. Lf1—b5 a7—a6

4. Lb5—a4 Pg8—f6

5. 0—0 Lf8—e7

Keres is geen liefhebber van de „open” verdediging 5. Pf6xe4.

6. Dd1—e2

Deze voortzetting is in het bijzonder in Engelsche kringen populair (de z.g. Worrall-aanval). Gewoonlijk blijft men met 6. Tf1—e1 in de klassieke banen.

6. b7—b5

7. La4—b3 d7—d6

Een rustiger speelwijze dan 7. 0—0; 8. c2—c3, d7—d5, hetgeen na 9. e4xd5, Pf6xd5; 10. Pf3xe5 enz. een door Schlechter aanbevolen pionoffer inleedt.

8. a2—a4

Meer energiek dan onmiddellijk 8. c2—c3.

8. Lc8—g4

Een onbevangen antwoord. Na 8. Ta8—b8; 9. a4xb5 a6xb5; 10. c2—c3 enz. bezit wit een extra-troef in de a-lijn, waarop hij domineert, iets hetgeen in een partij Aljechin—Monticelli, San Remo 1930, goede vruchten afwierp.

9. c2—c3 0—0

10. a4xb5 a6xb5

11. Ta1xa8 Dd8xa8

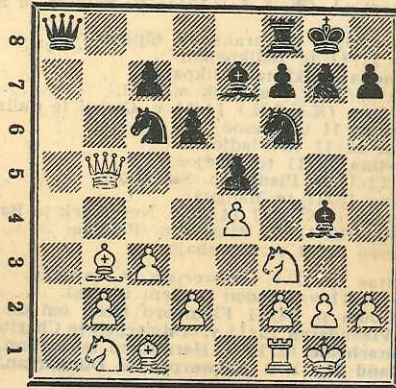
12. De2xb5

Gewichtig.

Een gewichtig oogenblik. Tot nog toe gold dit nemen als veel te riskant. Het is dus aan te nemen, dat Fine hiertoe slechts besloot, omdat hij van deze stelling een speciale studie gemaakt had.

Stelling na 12. De2xb5.

Zwart: Keres.

Wit: Fine.

12. Pc6—a7

Iets nieuws. Na 12. Pc6—a5 volgt niet, zooals in de eerste match-partij van de prehistorische match Aljechin—Euwe van het jaar 1926, 13. Db5—a4, maar listiger 13. Lb3—c2, Pf6xe4, 14. Pf3xe5!! en wit komt in het voordeel. (Partij Book—Alexander, Margate 1938). Een blunder ware vanzelfsprekend 12. Pf6xe4? wegens 13. Lb3—d5. Tegen 12. Tf8—b8 ware vanzelfsprekend niet 13. Db5—c4? (wegens 13. Lg4—e6) maar 13. Db5—a4 het juiste antwoord.

13. Db5—e2

Na een zeer lang nadenken verwerpt wit de

verwikkelingen, die na 13. Db5—a5 konden ontstaan en effent hier reeds den weg voor een eenvoudiger strijd-schema.

13. Da8×e4
14. De2×e4

Deze afruil is gedwongen, omdat zoowel De2 als Pb1 instaat.

14. Pf6×e4
15. d2—d4

Vlot spelende laat wit hier een reeks pionverzwakkingen toe, waarbij hij in het vervolg van den strijd op het bezit van zijn looperpaar en op een grootere vrijheid van beweging op het bord rekent. Terughoudender ware 15. d2—d3, Lg4×f3; 16. g2×f3, Pe4—g5 enz. Even-zoo na 15. Tf1—e1.

15. Lg4×f3
16. g2×f3 Pe4—g5
17. Kg1—g2 Tf8—b8

Keres wordt niet voor niets als het „gevaarlijke kind” beschouwd (uitspraak van mevr. Capablanca).

18. Lb3—c4 e5×d4
19. c3×d4 Pg5—e6
20. d4—d5

Dekking door opmarsch.

20. Pe6—c5
21. Pb1—c3

Een zeer late ontwikkeling van het damepaard.

21. Pa7—c8

De zwarte cavalerie moet in het bergachtige terrein opereeren.

22. Tf1—e1 Kg8—f8
23. Te1—e2

Omzichtig.

Wit beschermt op omzichtige wijze zijn basis. Beschouwen wij de plaatselijke situatie, dan leert deze, dat de witte toren een verdedigende rol heeft ingenomen, terwijl de zwarte toren een agressieven post betrokken heeft.

23. f7—f5
24. Pc3—b5

Een uitval uit de vesting.

24. Pc8—b6

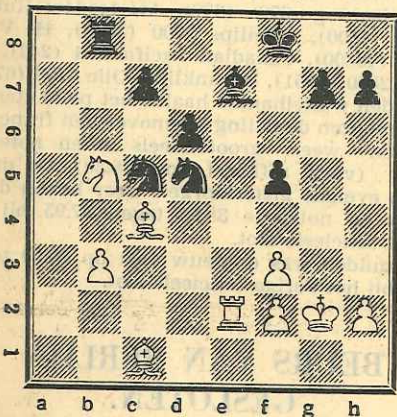
Na den passieven verdedigingszet 24. Le7—d8, zou gevolgd zijn 25. Pb5—d4.

25. b2—b3 Pb6×d5

Een schijnoffer. De bewegingsoorlog is nu in vollen gang.

Stelling na 25. Pb6×d5

Zwart: Keres.

Wit: Fine.

26. Pb5—d4

Na opnieuw zeer lang nadenken, werpt wit zich in het woedende handgemeen. Dit paard grijpt in het vijandelijke kamp vijf punten aan (nl. d5, c6, e6, f5, e7). Een rustige afwikkeling zou kunnen zijn 26. Pd6; (of 26. Pc3; 27. Tc2 enz.) 27. Ld5; en nu mag 27. Pb3:? wegens 28. Tb2 niet gebeuren.

26. Pd5—b4

Niet alleen dekt dit verstandige dier zichzelf, maar controleert tevens het veld c6. Fa-taal ware b.v. 26. Pc3 wegens 27. Te7:!

27. Lc1—d2

Na 27. Pd4×f5, zou toch volgen. d6—d5 (28. Pf6×e7, d5×c4; 29. b3×c4, Tb8—e8 enz.). Nu echter dreigt wit met 28. Lb4; Tb4; 29. Pc6.

27. d6—d5

Wederom een zeer scherp berekend antwoord.

28. Ld2×b4 Tb8×b4

Niet echter 28. d5×c4 wegens 29. Lb4×c5, Le7×c5; 30. Pd4—e6 benevens Pe6×c5.

29. Pd4—c6 d5×c4
„Nolens volens” (maar eigenlijk volens!) moet zwart de kwaliteit offeren, waarvoor hij voorloopig twee gewichtige pionnen verkrijgt.
30. Pc6×b4 c4×b3
31. Pb4—d5 Pc5—d3!
De spanning stijgt.
32. Te2—d2

Niet 32. Pd5×e7 wegens 32. Pd3—f4+
33. Kg2—f1, Pf4×e2 enz.

32. b3—b2
33. Td2—d1 c7—c5

Zwart deelt de lakens uit.

34. Td1—b1 c5—c4
35. Kg1—f1 Le7—c5

Op onverbidde wijze vermeerdert zwart zijn materieel bezit. Een derde pion gaat voor wit verloren.

36. Kf1—e2 Lc5×f2
37. Pd5—e3 c4—c3!

Wit had nog slechts een minuut voor drie zetten. Hij mag nu niet 38. Kd3: spelen, wegens 38. Le3; 39. Kc3; Lc1 enz. omdat dan zijn toren ingesloten blijft.

38. Pe3—c2

Nog slechts 30 seconden!

38. Pd3—e1!

Hierop ware 39. Pe1: Lel; 40. Kd3, Ld2; 41. Kc2, Lc1! enz. voor wit een troosteloze affaire.

39. Pc2—a3 Lf2—c5
Mogelijk was hier ook 39. Lh4.

40. Ke2×e1 Lc5×a3
41. Kel—d1

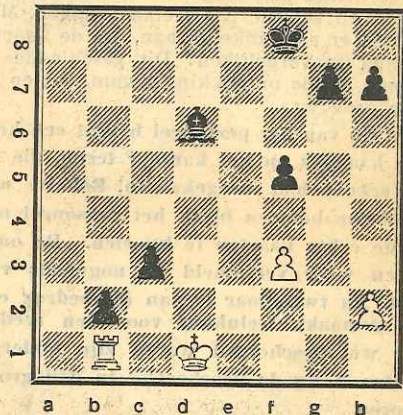
Hiermede wordt het „critische veld” c2 nog juist op tijd bereikt.

41. La3—d6

Hier werd de partij afgebroken. In weerwil van de reusachtige overmacht aan pionnen, is de winst voor zwart niet gemakkelijk, aangezien de toren spoedig door den koning in de bewaking van de pionnen b2 en c3 afgelost kan worden.

Afgebroken stelling na 41. La3—d6

Zwart: Keres.

Wit: Fine.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

FINE-KERES, DE STRIJD DER LEIDERS.

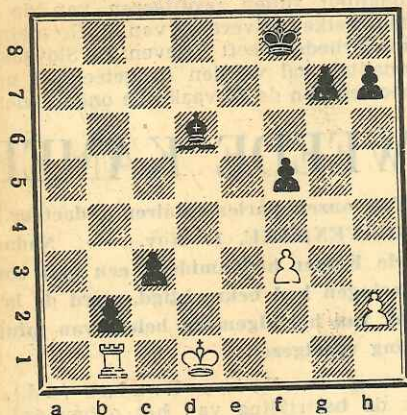
De laatste phase, gezien door dr. Tartakower.

ER bestaan, zooals men weet, eervolke nederlagen — en zoo één permitteerde zich gisteren de „leider” Fine na een heldhaftigen tegenstand tegen Keres. Een experiment in de opening (12. De2×b5) heeft zich gewroken, doordat het in het geheele verdere verloop der partij de structuur der pionnen op ongunstige wijze beïnvloedde. Echter moest daarbij de „zwarte kunst” van den Estlandschen „illusionist” in werking gesteld worden om dit overtuigend aan te toonen.

Alles bijeengenomen moet men den leider van het „reisgezelschap” toch wel dankbaar zijn, dat hij zoo vriendelijk was den afstand met zijn vervolger te verkleinen, waardoor de spanning in het toernooi weer gestegen is.

Afgebroken stelling na 41. La3—d6

Zwart: Keres.

Wit: Fine.

De zet afgegeven in couvert door Fine, luidde

42. Kd1—c2

Niet 42. h2—h3, wegens 42. Ld6—f4
43. Kd1—c2, Lf4—c1 en de toren is levend begraven.

42. Ld6×h2

Eenvoudiger dan 42. Ld6—e5.

43. Tb1—h1

Levert meer kansen voor redding dan 43. Kc3×c3, Lh2—e5† enz.

43. Lh2—e5

44. Th1×h7 Kf8—f7

45. Th7—h1 g7—g5

Een lawine van pionnen zet zich in beweging.

46. Th1—e1

De mensch hoopt zoolang hij leeft.

46. Kf7—f6

47. Te1—g1

De toren wacht de gebeurtenissen af.

47. Kf6—g6

48. Tg1—e1

Niet 48. Tg1—g2 wegens 48. Kg6—h5
waardoor zwart het winnende g5—g4 zou afdwingen.

48. Le5—f6

49. Te1—g1 g5—g4

Nu wordt het bittere ernst.

50. f3×g4 f5—f4

51. g4—g5

De laatste gardist wordt in het vuur geleid.

(51. Lg5? 52. Kc3:).

51. Lf6—d4

Keres wil nog pikante wendingen te voorschijn roepen. „Anders kon het eens te eenvoudig worden.” (b.v. 51. Lf6—g7 of 51. Lf6—e5).

52. Tg1—d1

Ld4—e3!

53. Kc2×c3

Wit heeft geen keus en moet door den zuren appel heenbijten. Want na 53. Td5 zou volgen f4—f3 en de zaak ware hopeloos.

53. Le3—c1

54. Td1—d6†

Zoo kan wit beter in troebel water visschen dan door 54. Kc3—c2, Kg6×g5 enz.

54. Kg6×g5

f4—f3

55. Td6—b6

Kg5—f4

56. Kc3—d3

De strijd om ruimte.

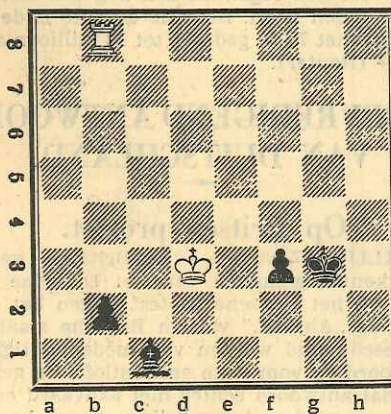
57. Tb6—b8

Kf4—g3

En wit gaf op.

Slotstelling na 57., Kf4—g3

Zwart: Keres.

Wit: Fine.

(Er had nog kunnen volgen 58. Tg8†, Kh3 59. Th8† Kg2, 60. Tg8† Kf1, 61. Kc2, f2 62. Te8, Kg2 63. Tg8†, Kf3 64. Tf8†, Lf4 en het is uit).

Het was een mooie strijd.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

Keres de held van de ronde.

*Hi
blauw
24*

In deze voor-laatste ronde van de eerste helft van het tournooi waren alle ontmoetingen vol innerlijke tragedies. Een hardnekkige strijd, om de leiding in het tournooi te bemachtigen, ontstond in de Spaansche partij Aljechin—Fine, waarin wit naliet zijn geofferden pion terug te winnen, in de meening, dat hij voldoende compensaties, zoo niet „over-compensaties”, in zijn domineerende stelling bezat. De kunst, waarmede Fine zich aan den greep wist te onttrekken, toonde wederom zijn uitnemende kwaliteiten: koelbloedigheid versterkt door een benijdenswaardige nauwgezetheid in het berekenen.

De held van de ronde was de zwijgzame Keres, die in een Fransche partij niets scheen bereikt te hebben tegen Capablanca, maar het was juist toen — in een stelling, waarin de deuren wijd open stonden — dat hij een fraai voorbeeld van zijn fantasie leverde.

Met zijn trouw paard voerde hij verbazingwekkende evoluties uit. Eerst een offeraanbod van zijn ros op het punt e6, weldra gevolgd door een nieuw offer (26. Pg5 × f7!!), waardoor hij het evenwicht in het versterkte kamp van Capablanca wist te verstoren.

„The grand old man” glimlachte en gaf den strijd op, waarin hij te veel vertrouwen had gesteld in de verouderde principes van de automatische verdediging. Het genie van Keres weet zelfs de meest eenvoudige stellingen te doorboren. Door deze overwinning gaf de Estlander te kennen, dat hij „der Dritte im Bunde” wilde zijn bij de aanspraken op den eersten prijs.

DE rest der partijen van vandaag waren alle Oost-Indiërs. Evenals Aljechin offerde Euwe tegen Reshevsky een hinderlijken pion, maar zonder dezelfde perspectieven te hebben om hem terug te winnen. In ieder geval slaagde hij er in den strijd in een duel van dames en torens om te zetten, waarin de mogelijkheid om tot een remise te komen reeds aan den horizon opdoemt.

Op te merken valt, dat indien hij meende door zijn behandeling van de opening (3. f2—f3) den tegenstander te verrassen, hij zich daarin heeft vergist, want Reshevsky antwoordde zonder aarzeling met den energieken zet 3... d7—d5!

De Amerikaan bood ook in het vervolg der partij een hardnekkigen tegenstand.

Wat de partij Flohr—Botwinnik betreft, hier werden de dames reeds bij den elfden zet geruild en hoewel wit een zeer sterke stelling opbouwde, wist Botwinnik de omsingeling te verbreken, zoodat in het eindspel van koningen en pionnen, dat ten slotte overbleef, remise het meest waarschijnlijk is.

Indien op hun reizen de meesters niet langs vriendschappelijken weg enkele partijen, waaruit niets meer te halen is, remise geven, voorzien we, dat de 16e November een opeenhooping van afgebroken partijen zal geven, die nu reeds het aantal van zes hebben bereikt.

De stand na de zesde ronde luidt: 1. Fine 4½ punt en een afgebroken partij. 2. en 3. Aljechin en Keres 2½ met elk twee afgebroken partijen. 4. Botwinnik 2½ en een afgebroken partij. 5. en 6. Euwe en Capablanca met elk 2 en een afgebroken partij. 7. Flohr 1½ en een afgebroken partij. 8. Reshevsky ½ en drie afgebroken partijen.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden.)

40

Capablanca- Euwe.

Nimzowitsch-verdediging.

Wit: Capablanca. Zwart: dr. Euwe.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pb1—c3	Lf8—b4
4. Dd1—c2	d7—d5
5. c4×d5	Dd8×d5
6. Pg1—f3	

Aljechin geeft hier de voorkeur aan 6. e2—e3.

6.	c7—c5
7. Lc1—d2	

Aan dezen zet geeft Capablanca de voorkeur: Zijn looper krijgt nu de diagonaal a1—h8 tot zijn beschikking. Met deze voortzetting won hij zeer fraai tegen Colle (Hastings 1928),

Capablanca.

maar tegen Petrow (Semmering 1937) bereikte hij niet meer dan remise, waarover hij heelemaal niet te spreken was.

7.	Lb4×c3
8. Ld2×c3	c5×d4
9. Pf3×d4	e6—e5
10. Pd4—f5	Lc8×f5
11. Dc2×f5	Pb8—c6
12. e2—e3	0—0
13. Lf1—e2!	Dd5—e4!

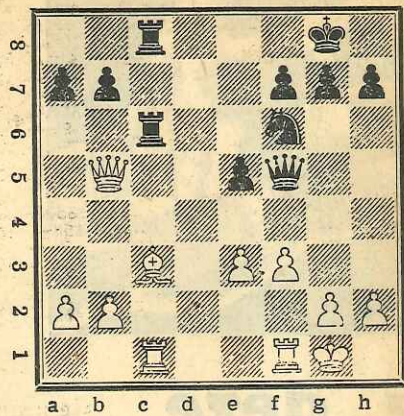
Niet Dg2: wegens Lf3! en wit wint zijn pion terug.

14. Df5—f3	De4—c2
15. 0—0	Ta8—d8

Vanzelfsprekend niet 15., Pe4 wegens 16. Ta1—c1. Maar ook 15., e5—e4 ware een jagen naar schapewolken. Bv. 16. Dg3, De2: 17. Lf6; g6; 18. Dh4 enz.

16. Le2—b5	Td8—d5
17. Ta1—c1	Dc2—e4
18. Df3—e2	Td5—d6
19. f2—f3	De4—f5
20. Lb5×c6	Td6×c6
21. De2—b5	Tf8—c8

Stelling na 21., Tf8—c8.
Zwart: dr. Euwe.

Wit: Capablanca.

22. Db5×b7	Df5—d3
23. e3—e4	Pf6—h5
24. g2—g3	

De stelling van wit's koningsvleugel is hiermede nog meer verzwakt. Het komt er nu voor Euwe op aan hier flink voordeel uit te slaan, anders wint wit door zijn materieel overwicht.

24.	Dd3—e3†
25. Kg1—g2	De3—g5
26. Kg2—f2	f7—f5
27. e4×f5	Dg5×f5
28. g3—g4	Df5—f4
29. g4×h5	Df4×h2
30. Kf2—e3	Dh2—f4†
31. Ke3—e2	Df4—c4†
32. Ke2—e1	Dc4—d3

Wit nog 15 min. zwart ook 15 min.

33. Db7—b3†	Kg8—h8
34. Tc1—c2	Tc6—f6
35. Tc2—d2	Dd3—f5
36. Db3—c2	Df5—f4
37. Dc2—e4	Df4—g3†
38. Tf1—f2	Dg3—g1†
39. Ke1—e2	Tc8—f8
40. h5—h6. Euwe geeft op.	

Botwinnik- Aljechin.

Geweigerd Damegambiet.

Wit: Botwinnik. Zwart: dr. Aljechin.

1. Pg1—f3	d7—d5
2. d2—d4	Pg8—f6
3. c2—c4	e7—e6
4. Pb1—c3	c7—c5

De zoogenaamde „naamlooze” variant van het geweigerd damegambiet.

5. c4×d5	Pf6×d5
6. e2—e3	

De vroegere modevoortzetting: 6. e4 (6...., Pc3: 7. bc3: cd4: 8. c3×d4 Lf8—b4† 9. Lc1—d2 enz.) gaat niet meer als geweldig door. Wit vereenvoudigt daarom maar liever.

6.	Pb8—c6
7. Lf1—c4	
Scherper dan Ld3.	
7.	c5×d4
8. e3×d4	

Daar heb je weer den beroemden „geïsoleerden” damepion, ditmaal bij wit, waarvoor hij als compensatie de ressources van de geopende e-lijn en het vrij worden van den damelooper verkreeg.

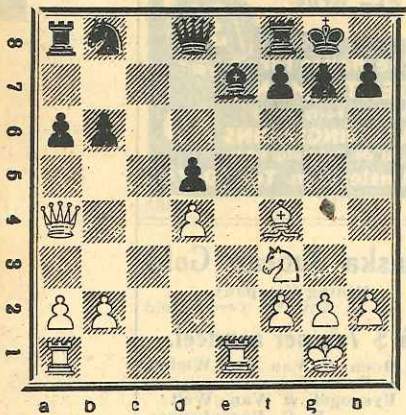
8.	Lf8—e7
9. 0—0	0—0
10. Tf1—e1	b7—b6
11. Pc3×d5	e6×d5
12. Lc4—b5	Lc8—d7
13. Dd1—a4	

Wit gaat hier tot de „positioneele” behandeling over (manoeuvreren op den damevleugel).

13.	Pc6—b8
Een soepel terugwijken.	
14. Lc1—f4	Ld7×b5
15. Da4×b5	a7—a6
16. Db5—a4	

Stelling na 16. Db5—a4.

Zwart: dr. Aljechin.

Wit: Botwinnik.

16.	Le7—d6
Tijd: zwart 1 uur 10 min., wit 1 uur.	
17. Lf4×d6	Dd8×d6
18. Ta1—c1	Ta8—a7
19. Da4—c2	Ta7—e7
20. Te1×e7	Dd6×e7
21. Dc2—c7	

Wit meent met den ruil der dames iets te bereiken.

21.	De7×c7
22. Tc1×c7	f7—f6
23. Kg1—f1	Tf8—f7
24. Tc7—c8†	Tf7—f8
25. Tc8—c3	g7—g5
26. Pf3—e1	h7—h5

27. h2—h4	Pb8—d7
28. Tc3—c7	Tf8—f7
29. Pe1—f3	g5—g4
30. Pf3—e1	f6—f5

Wit heeft hier nog 22 minuten. Zwart nog 16 minuten.

31. Pe1—d3	f5—f4
32. f2—f3	g4×f3
33. g2×f3	a6—a5
34. a2—a4	
34.	Kg8—f8
35. Tc7—c6	Kf8—e7
36. Kf1—f2	Tf7—f5
37. b2—b3	Ke7—d8
38. Kf2—e2	Pd7—b8
39. Tc6—g6	Kd8—c7
40. Pd3—e5	Pb8—a6

(Afgebroken.)

42

ALJECHIN'S VERLIES NIET TE VOORKOMEN.

Sterk spel van Botwinnik.

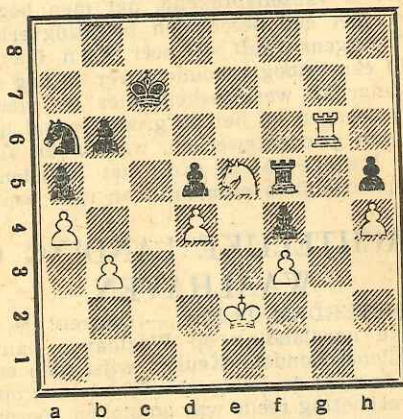
(Vervolg van pag. 1).

DE ontmoeting tusschen Aljechin en Botwinnik werd door velen als een principiële uiteenzetting tusschen de nieuwe en oude schaakkunst opgevat. De Sovjet-Rus legde van den aanvang af de partij zeer fijn en daar Aljechin zijn verdediging iets te nonchalant opbouwde, geraakte hij langzamerhand in een impasse.

De talrijke zwakke punten in de stelling van zwart lieten „bloedige tranen” zien. De huidige tweede zitting was eigenlijk een langzame ont-halsing.

De afgebroken stelling.

Zwart: dr. Aljechin.

Wit: Botwinnik.

41. Tg6—g7†

Deze in het couvert afgegeven zet bezit een eigen geschiedenis. Aljechin wilde namelijk reeds voor eenige dagen de partij zonder meer opgeven, indien Botwinnik den zet 41. Tg6—g5 zou hebben afgegeven. Hierop antwoordde Botwinnik, dat hij niet wilde meedeelen of hij inderdaad den betreffenden zet afgegeven had. Daarop maakten de psychologen de gevolgtrekking, dat Botwinnik een anderen zet had afgegeven.

41. Kc7—c8 42. Pe5—c6

Thans zou 42. Tg7—g5 niet meer dezelfde overtuigende kracht hebben, als bij den vorigen zet. Wit heeft echter — gelukkig voor hem — een andere, ja, zelfs elegantere voortzetting tot zijn beschikking, die tot winst leidt.

42. Tf5—f6

Om de dreiging 43. Pe7† eenigszins te verzwakken.

43. Pc6—e7† Kc8—b8 44. Pe7×d5 Tf6—d6

In weerwil van het zware bloedverlies wil zwart tot het bittere einde strijden.

45. Tg7—g5 Pa6—b4

Nog minder uitzichten bood 45. Pc7, wegens 46. Pc7; Kc7; 47. Kd3. Te6 48. Te5.

46. Pd5×b4 a5×b4

Echter is ook thans het toreneindspel trooseloos voor zwart, wiens pionnen iedere levenskracht missen.

47. Tg5×h5

Wit wil zonder eenig risico te nemen, de winst afdwingen. Na 47. Kd3 kon nu in ieder geval volgen: 47. Tc6 benevens Tc3†. Dan was nog mogelijk hetzij 47. Tb5, Td4: 48. Tb6† Kc7 49. Tb5 enz. of ook 47. d4—d5.

47. Td6—c6

Na 47. Td4; 48. Tb5, Kc7 49. h5, zou het lied gauw uit zijn.

48. Th5—b5

Deze vlucht per D.C. 4 Moskou—Amsterdam beslist de partij.

48. Kb8—c7

Of 48. Tc2† 49. Kd1, enz.

49. Tb5×b4

Wederom kiest wit principieel het eenvoudigste. Een elegante beslissing kon zijn: 49. a4—a5, b6×a5 50. Tb5—c5, en de h-pion van wit loopt door.

49. Tc6—h6

Eindelijk mag zwart zich ook de luxe permitteeren iets tot zich te nemen.

50. Tb4—b5 Th6×h4 51. Ke2—d3

De genadestoot. Zwart geeft op.

De eerste helft bracht spanning.

VAN de negen afgebroken partijen, die grootendeels van de provinciale ronden afkomstig waren, en welker ongewisse uitgang het geheele beeld van het toernooi vervaagde, werden er allereerst twee stuks automatisch uitgeschakeld, namelijk de „hotel-remise” Flohr—Botwinnik (uit de zesde ronde), die door bemiddeling der beiderzijdsche echtgenooten met het oog op het volkomen evenwicht der stellingen tot stand kwam, en dan de afgebroken partij Keres—Reshevsky (uit de vierde ronde), waarin zwart wel is waar met een stuk minder hulpeloos stond, maar niettemin toch nog graag even zien wilde, welke zet uit het couvert zou komen. De mensch blijft nu eenmaal nieuwsgierig. Op heldhaftige wijze trachtte daarentegen dr. Euwe zijn gecompromitteerde stelling tegen Reshevsky (uit de zesde ronde) te redden. Echter moest hij het onderspit delven tegen een geconcentreerden aanval van dame en toren.

„Het raadsel Euwe” werkt beangstigend. Velen meenen, dat hij in het bijzonder een matchspeler is, anderen keuren het in hem af, dat hij in iedere partij „op winst speelt”. Mij komt het voor, dat zijn jarenlange gewoonte, om in de paedagogie de betekenis van zijn existentie te zoeken, niet plotseling doorkruist moet worden. . . .

Misschien speelt ook de leeftijd reeds een groote rol, hetgeen men meer speciaal in den „gruwzamen” eindstrijd Aljechin—Fine (uit de zesde ronde) kon waarnemen, toen de zelfbewuste jeugd zegevierde. Slechts Capablanca — die den voorzichtigen maatregel trof het vroege aanvangsuur te ignoreeren — vermocht zijn partij met Reshevsky (uit de 5e ronde) tot een „uitputtingsremise” te reduceeren. Het is ongetwijfeld veel beter, dat de stukken zich vermoeien dan de spelers zelf!

In de avondzitting kon nog de voor de aan de spits staande spelers zoo gewichtige partij Aljechin—Keres (uit de 5e ronde) zeer snel worden beëindigd, namelijk na 2 zetten, daar de wereldkampioen, ditmaal voorzichtiger geworden, van alle winstpogingen direct afzag (zijn afgege-

ven zet was bovendien niet de beste, daar in plaats van 41. Dg6† wel eenvoudig 41. Tb4., Pd6: 42. Dc4†, enz. de voorkeur had verdiend en reële winstkansen zou hebben geboden).

Nu werd grootmeester Fine weer ten tooneele geroepen om zijn verongelukt spel tegen Keres (uit de 7e ronde) tot het bittere einde te voeren. En zoo blijkt dan Keres de eenige (tot nog toe) onoverwonnen speler van het illustere gezelschap te zijn gebleven, waarbij zijn achterstand bij den „leider” tot het kleinste denkbare minimum van een half punt werd gereduceerd.

Gelukkig zal hierdoor de sportieve belangstelling belangrijk worden verhoogd, daar men zich nu op een spannende achtervolgingsrace van tijger en jaguar mag voorbereiden!

Ook de voortzetting van de afgebroken partij Reshevsky—Flohr (uit de 7e ronde) bleek slechts een formaliteit. Reeds het opstellen van den afgegeven zet van wit op het wandbord was voldoende, om den ongelukkigen tegenstander op de vlucht te jagen (vermoedelijk richting bioscoop!).

De partij Botwinnik—Aljechin (uit de 7e ronde) blijft nog een dag „hangen”. Het lot van den wereldkampioen in deze partij hangt af van het feit, of wit den juisten, onmiddellijk beslissenden zet (Tg6—g5) in het couvert sloot. Daar dit wel aan te nemen is, zoo behoedde de verdagening van deze partij den wereldkampioen voor het onaangename feit, twee nederlagen op een dag te moeten accepteren!

In haar geheel heeft de eerste helft van het A.V.R.O.-toernooi geweldige spanningen opgewekt, zoodat de tweede helft bepaald epische momenten belooft op te leveren. Daarbij zijn vele, gewichtige correcties der tot dusver bereikte resultaten te verwachten van hen, die nog vol wilskracht, over een ongeschokt moreel beschikken. Een bekende toernooi-spreuk luidt: „Bezit zenuwen om ze te dwingen!”

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1—0		0—1		0—1		½—½	2
Flohr	0—1	V.	½—½	0—1	½—½	0—1	½—½	½—½	2
Aljechin	1—0	½—½	R.	0—1	*	½—½	½—½	½—½	3*
Fine	1—0	1—0	1—0	O.	1—0	1—0	½—½	0—1	5½
Botwinnik	½—½	½—½	*	0—1	I.	1—0	½—½	½—½	3* 4
Reshevsky	1—0	1—0	½—½	0—1	0—1	9	½—½	0—1	3
Capablanca	1—0	½—½	½—½	½—½	½—½	½—½	3	0—1	3½
Keres	½—½	½—½	½—½	1—0	½—½	1—0	1—0	8	5

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart)

Eindstand I ½ Heeft

28

Inhoudrijke remisepartij van Euwe en Keres.

Ultra-moderne strategie.

DE partij Keres—Euwe werd niet zonder uiterlijke effecten (het offeraanbod 17, Td8×d2) en niet grooten innerlijken gloed opgezet. Zij vormde — niettegenstaande het vroegtijdige vredige slot — een frische en elegante prestatie. Wel trachtte de in weerwil van zijn jeugd alwetende Keres in het vaarwater van de ultra-moderne strategie te laveeren, waarbij hij zijn loopers op de beide groote diagonalen van het schaakbord opstelde, doch toen hij zag, dat dr. Euwe booze plannen op den koningsvleugel had, werd hij de hoffelijkheid zelf en na twee keurige danspassen — eerst „changez les tours” en toen „changez les dames” — werd het vredesverdrag van Utrecht ondertekend.

Zonder in de wolken te moeten zijn over dit gelijke resultaat, mag dr. Euwe ten minste daarover verheugd zijn, dat hij zijn oude onbevangeheid teruggevonden heeft. Hierdoor heeft hij een kleinen sprong naar voren op de tabel gemaakt, terwijl Keres' stand ongeveer stationnair is gebleven. Het is te hopen, dat dr. Euwe zich iederen dag ongeveer een uur aan zijn geliefde mathematische meditatie zal overgeven, hetgeen zijn geest nog oprisschen, verstrooiing brengen en opwekken zal, in plaats van zijn kennis der openingen nog meer te willen vervolmaken. Tot nog toe bracht de theoretische voorbereiding hem geen geluk! Om echter het geluk tot zich te lokken, moet men, zooals bekend, bereid zijn van elk geluk afstand te doen.

Zukertort-Reti-opening.

Wit: Keres. Zwart: dr. Euwe.
1. Pg1—f3 d7—d5
2. c2—c4 c7—c6
3. b2—b3

In plaats van met 3. d2—d4 in de Slavische damegambiet variant over te gaan, blijft Keres het ultra-moderne openingsschema trouw, dat in het jaar 1924 als de „opening der toekomst” opdook, maar heden ten dage eerder als een opening van het verleden wordt beschouwd.

3. Lc8—f5

Door „Lasker den Ondernemende” in de praktijk ingevoerd, in plaats van door 3. e7—e6 voorloopig van de hulp van den dame-looper af te zien.

4. Lc1—b2 e7—e6
5. g2—g3 Pg8—f6

Ook onmiddellijk 5. h7—h6 is niet slecht.

6. Lf1—g2 Pb8—d7
7. 0—0

Met 7. Pf3—h4, Lf5—g6; 8. Ph4×g6, h7×g6 enz. zou wit niets buitengewoons bereiken.

7. h7—h6

Zwart besluit echter thans zijn damelooper een veilig terugtochtsveld te openen.

8. d2—d3

De voorbereiding van den opstoot e2—e4 begint. Echter vermag dit plan de opstelling van den tegenstander niet te verstoren. Een andere idee zou kunnen zijn 8. Pb1—c3, Lf8—d6; 9. d2—d4, 0—0; Pf3—d2, en wit zal op meer werkzame manier spanningen in het centrum te voorschijn roepen.

8. Lf8—c5

In plaats van dezen looper op den meer bescheiden post e7 te plaatsen, wil zwart den wildeman spelen.

9. Pb1—d2

In plaats van deze vlakke ontwikkeling was hier nog steeds 9. d3—d4 benevens Pb1—c3 mogelijk.

9. 0—0

10. Dd1—c2 Dd8—e7

11. e2—e4

De volgens het programma voorgenomen opstoot.

11. d5×e4

12. d3×e4 Lf5—h7

Ook vanuit de verte behoudt deze looper zijn werking.

13. a3—a4

Na de schermutseling in het centrum, wordt thans een andere op den uitersten linkervleugel ingezet. Zonder een breed opgezetten slag te leveren toont ons dit hypermoderne steekspel kleine, korte operaties.

13. a7—a5

14. h2—h3 Lc5—b6

Een manoeuvre om plaats te maken voor een volgend stuk.

15. Lb2—c3 Pd7—c5

De belegering van punt e4.

16. Pf3—e5 Tf8—d8

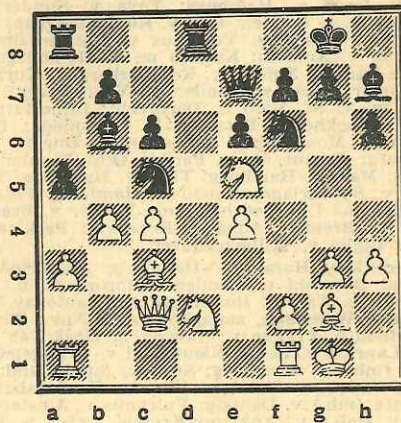
Zooals men ziet, heeft de elfde zet van wit de d-lijn geopend, waar zwart thans voordeel uit tracht te slaan.

17. b3—b4

Keres, de heftige, heeft haast, anders had hij den consolideerenden maatregel Tf1—e1 kunnen inschakelen.

Stelling na 17. b3—b4.

Zwart: dr. Euwe.

Wit: Keres.

17. Td8×d2

Een fraai antwoord.

18. Dc2×d2

In weerwil van zijn jeugd, is Keres toch de verstandigheid zelf! Pijnlijk zou het aannemen van het kwaliteitsoffer in zijn gevolgen zijn geweest (18. Lc3×d2? Pc5×e4!)

18. Pc5—b3

19. Dd2—e1

Noodzakelijk om zoowel het punt e4 als ook b4 te bewaken.

19. Pb3×a1

20. Lc3×a1 a5×b4

21. a3×b4 c6—c5

De spanningen zijn verminderd. In het gevolg der partij vecht zwart op origineele wijze om steunpunten te kunnen formeeren.

22. b4—b5 Lb6—c7

23. Pe5—d3

Dreigt door 24. Lf6., gf6., den koningsvleugel van zwart te ruïneeren.

23. e6—e5

24. De1—e3 Pf6—d7

25. La1—b2 f7—f6

Een Maginot-linie.

26. Tf1—c1 Lh6—g6

27. Lg2—f1

Voortzetting van het omgroepeeren.

27. Lg6—f7

28. Pd3—e1 Pd7—f8

Beide spelers manoeuvreren voortreffelijk. De zwarte ridder is op weg naar d4, terwijl zijn witte tegenstander zich later naar f5 begeeft om daar een winterkuur door te brengen.

29. De3—d3	Pf8—e6
30. Pe1—g2	Pe6—d4
31. Pg2—e3	Ta8—a2

Een looze demonstratie.

32. Dd3—b1	Ta2—a8

Thuis is het toch nog het beste!

33. Tc1—c3	De7—d7

Doelloos ware de transactie 33. Pf3†;

34. Kg2, Pd2; 35. Dc2, Pf1; 36. Kf1 enz.	

34. Tc3—a3	

De jonge Keres kan, als dit noodig is, ook zeer voorzichtig zijn!

34.	Ta8—a3

35. Lb2×a3	Pd4—f3†

In plaats van den dekkingszet 35. b7—b6 te doen tracht zwart den tegenstander bezig te houden.

36. Kg1—g2	Pf3—g5

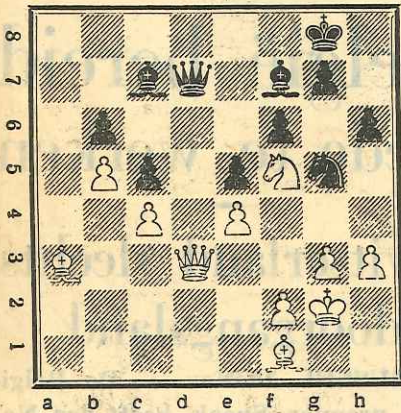
37. Pe3—f5	b7—b6

Nu dreigt zwart in het verdere vervolg der partij den tegenstander lastig te worden door 38. Kg8—h7 benevens g7—g6. Dus alweer voorzichtigheid geboden!

38. Db1—d3	

Remise. Beide tegenstanders onderscheiden zich door een kristal-heldere strategie.

Slotstelling na 38. Db1—d3.
Zwart: dr. Euwe.

Wit: Keres.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

Botwinnik-Fine.

Spaansch vierpaardenspel.
Wit: Botwinnik. Zwart: Fine.

1. e2—e4	e7—e5
2. Pg1—f3	Pg8—f6
3. Pb1—c3	Pb8—c6
4. Lf1—b5	Pc6—d4

Een voortzetting, die een tijdlang zeer populair is geweest. Ze is van den grooten Rubinstein afkomstig.

5. Lb5—a4	

Lasker gaf de voorkeur aan Lc4. Een cshere voortzetting is 5. Pe5; een tamme daarentegen 5. Pd4, ed4: 6. e5, dc3: 7. ef6; Df6: 8. dc3; enz.

5.	Lf8—c5

De geest van de opening eischt, dat zwart in gambietstijl voortzet.

6. d2—d3	

Solider dan 6. Pe5; waarop 6., De7 niet slecht is.

6.	0—0

7. 0—0	

Ook hier toont Botwinnik, dat de „voorzichtigheid het beste deel der dapperheid” vormt. Na 7. Pe5: zou namelijk het dan mogelijk geworden 7. d5! een sterk antwoord zijn. Ook na 7. Le3, d5! enz. of 7. Pd4, ed4: 8. Pe2, d5! zou zwart het initiatief krijgen.

7.	d7—d6

8. h2—h3	

Wit grendelt deuren en vensters.

8.	c7—c6

9. Pf3×d4	Lc5×d4

10. Pc3—e2	Ld4—b6

11. Pe2—g3	

Een andere voorzichtigheidsmaatregel ware 11. Lg5, h6 12. Lh4, enz.

11.	Pf6—e8

12. La4—b3	Pe8—c7

In plaats van de tijdroovende manoeuvre 12., Kh8 kiest zwart een meer actieve wijze van ontwikkeling.

13. Lc1—e3	Pc6—e6

14. c2—c3	g7—g6

15. Lb3×e6	

Mogelijk was hier ook (alhoewel met tempo-verlies verbonden) 15. Lh6. B.v. 15., Te8 16. Dd2, enz. of ook 15., Pg7 16. Dd2, enz.

15.	Lc8×e6

16. d3—d4	d6—d5!

Een onbevangen antwoord, dat een tijdelijk pionoffer inhoudt, maar het spel volkomen oplost.

17. d4×e5	Lb6×e3

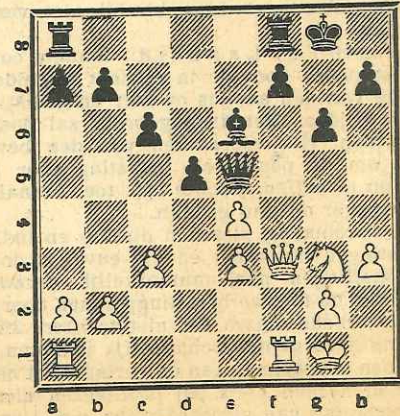
18. f2×e3	Dd8—g5

19. Dd1—f3	Dg5×e5

Remise gegeven.

Slotstelling na 19. Dg5×e5.

Zwart: Fine.

Wit: Botwinnik.

Levendige wendingen in de achtste ronde.

DE fysieke vermoeidheid bestaat voor alle menschen, doch niet voor de schaakmeesters: deze „dwangarbeiders der kunst”, die bovendien nog in hun eerezucht bereid zijn alles op het altaar van het succes te offeren!

Hoewel eigenlijk alle deelnemers reeds zes dagen achtereen bezig zijn te spelen, te reizen en hindernissen te nemen, zag men toch vandaag op alle vier de borden levendige wendingen ontstaan. Zoo voor alles in de ultra-modern behandelde partij (Zukertort-Réti-systeem) tusschen Keres en Euwe, waarin zwart op den 17en zet een vlot kwaliteitsoffer bracht, dat de Estlandsche grootmeester niet durfde aan te nemen. In het verdere verloop der partij, nam de spanning af. Dit remise-slot maakte echter een zeer prettigen indruk.

DE ontmoeting Botwinnik—Fine was reeds door de keuze der opening (Spaansche vierpaardenspel) vrij levendig. De Rus trachtte wel zijn verschrikkelijke nederlaag uit de eerste ronde te wreken, doch de aalgladde Fine wist zich van elken druk te bevrijden en ging zelfs door een tijdelijk pionoffer (16. ... d6—d5) tot een tegenaanval over. Dit had ten gevolge, dat het slagveld snel ontruimd werd en dat reeds na negentien zetten een „remise uit hoogachting” ontstond!

Zeer hardnekkig werd in de Nimzo-Indische partij tusschen Reshevsky en Aljechin gestreden. Met groote omzichtigheid wist de Amerikaan zijn eigen zwakten in de pionnenstelling te maskeeren, terwijl de gaten in de stelling van den tegenstander tot het verlies van een pion leidden. Afgebroken in een toreneindspel, mag worden aangenomen, dat de strijd ten gunste van Reshevsky zal uitvallen, alhoewel de hoffelijkheid hem zou moeten voorschrijven de winst op dezelfde wijze te laten varen als Aljechin dit tegen hem in de eerste ronde deed!

Wat nu het Oost-Indische duel tegen de beide best gekleede schaakmeesters ter wereld. Capablanca—Flohr, betreft, dient opgemerkt, dat zwart reeds in de opening door een tijdelijk pionoffer zich gewelddadig trachtte te bevrijden. Wel won hij later zijn pion terug, doch aarzelde hij op den 18en zet op verdere verwickelingen (Tc3—c1 i. p. v. den tekstzet b7×a6) in te gaan.

Langzamerhand wist daarop Capablanca door fijne diplomatieke bewegingen een superieure stelling op te bouwen. Dit kwam later, toen zijn beide witte torens zich van de zevende rij hadden meester gemaakt, sterk tot uitdrukking. De strijd nam echter een vroegtijdig einde, daar Flohr reeds bij den 29en zet den tijd overschreed.

ALHOEWEL deze overschrijdings-catastrophe zich voor de eerste maal in dit toernooi voerde, waren reeds in eenige vroegere partijen eenige deelnemers ternauwernood aan tijdsoverschrijding ontsnapt. De techniek om ook in den hoogsten tijdnood nog behoorlijk te spelen, is een kunst op zichzelf, waarin in het bijzonder Reshevsky en Sämisch uitblinken.

Voor Flohr spelen in het A.V.R.O.-toernooi, zooals hij ons mededeelde, in het bijzonder de uit Engeland geïmporteerde klokken met vlaggetjes een fatale rol, daar hij door het onzekere heen en weer gaan dezer vlaggen in de war wordt gebracht. Het zij hem een troost, dat zijn partij toch zeer kritiek was.

Zooals men zich misschien herinnert, had grootmeester Rubinstein in de laatste jaren van zijn openbaar schaakleven de gewoonte om bijna steeds, zoodra zijn partij slecht kwam te staan, in de zaal te gaan rondwandelen, waardoor hij dan door het overschrijden van den tijd de partij verloor. Daarentegen zijn de gevallen talrijk, dat door tijdoverschrijding een glad gewonnen stelling weggegooid werd. Bijzonder tragisch was een dergelijk geval in een geval dr. Bernstein—Maroczy uit de laatste ronde van het toernooi te Ostende in 1906, waar de Hongaarsche grootmeester door een onverdiend verlies zich den eersten prijs zag ontgaan.

Hoe het echter ook zij, een strenge tijdscontrole is noodig, want in den tijd toen men de toernooien nog met vrijen bedenktijd speelde, werd men vaak door den tegenstander letterlijk „doodgezet”. Niettemin mogen we hopen, dat in dit toernooi de tijdoverschrijding van den ongelukkigen Flohr een uitzondering zal blijven.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

Capablanca- Flohr.

Grünfeld-verdediging.

Wit: Capablanca. Zwart: Flohr.
 1. d2—d4 Pg8—f6
 2. c2—c4 g7—g6
 3. Pb1—c3 d7—d5
 4. Lc1—f4

Ook Capablanca is een overtuigde aanhanger van deze „Telegraaf“-voortzetting. (Zien af van copyright. — Red.)

4. Lf8—g7
 5. e2—e3 0—0
 6. Dd1—b3

Ook na 6. Pf3 wordt 6...., c5 als een noodzakelijke bevrijdingsmaatregel beschouwd.

6. c7—c5

Na het passieve 6...., c7—c6 zou 7. Pf3, e6 8. Ld2, enz. wit het merkbaar superieure spel bezorgen. Daarom beproeft Flohr een nieuw vuurwapen.

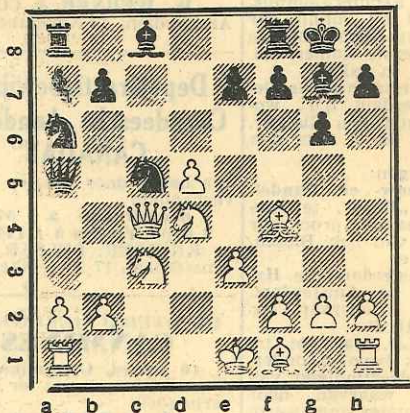
7. d4×c5 Pf6—e4
 8. c4×d5

Na 8. Pd5: zou niet 8...., Da5† (wegens 9. Db4) maar allereerst e6 volgen.

8. Dd8—a5
 9. Pgl—e2 Pe4×c5
 10. Db3—c4 Pb8—a6
 11. Pe2—d4

Wit heeft zich slechts met moeite kunnen ontwikkelen, maar daarvoor heeft hij ook een pion meer.

Stelling na 11. Pe2—d4.
 Zwart: Flohr.

Wit: Capablanca.

11. Lc8—d7

Een mislukte onderneming zou geweest zijn: 11., Pb4 12. Le2, Ld4: 13. ed4; Pc2† 14. Kd1, Pa1: 15. dc5; Lf5 16. b4, Dc7 17. Ld3 en daar het zwarte paard ingesloten blijft, komt wit in het voordeel.

12. Ta1—b1

12. Tf8—c8
 13. b2—b4

Hier had Capa reeds 1 uur 30 min. en Flohr 1 uur 57 min. gebruikt.

13. Da5—d8

14. b4×c5 Tc8×c5

15. Dc4—b3 Dd8—a5

Op die wijze krijgt Flohr zijn officier weer terug.

16. Lf1×a6

Maakt ruimte voor den koning.

16. Tc5×c3

17. Db3—b4 Da5×b4

18. Tb1×b4 b7×a6

Hier was Tc1† mogelijk, maar wit zou met Tb7: of Lb7: tegenspel houden.

19. Ke1—e2 Tc3—c5

20. Th1—b1 h7—h6

21. e3—e4 Ta8—c8

Capa had hier nog 24 min. en Flohr 10 min. voor 19 zetten.

22. Lf4—e3 Tc5—a5

23. Tb4—b7 Ta5×a2†

24. Ke2—f3 Ld7—a4

25. Tb7×e7 Ta2—a5

26. Pd4—c6 La4×c6

27. d5×c6 Ta3—c3

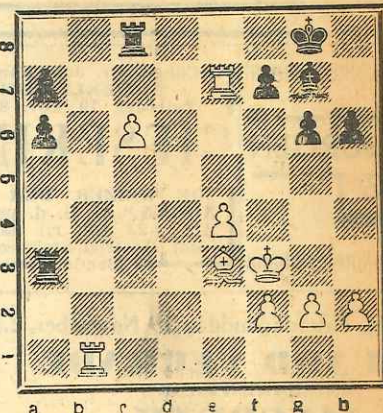
28. Tb1—b7 Tc8×c6

29. Tb7×a7

Flohr verliest door tijdoverschrijding.

MEESTER Flohr verzoekt ons mede te deelen, dat hij in zijn partij tegen Capablanca wel is waar bij den 37en zet den tijd heeft overschreden, maar dat hij op hetzelfde oogenblik de partij had opgegeven, om niet het succes van zijn tegenstander te verkleinen. De laatste fase van dezen strijd — waarin door den nijpenden tijdnood de zetten met razende snelheid gedaan werden! — ontstond in de volgende stelling:

Stelling na 27. d5×c6.
 Zwart: Flohr.

Wit: Capablanca.

Er volgde nu:
 27. Ta3—c3
 Een veel taaier tegenstand bood 27....
 Lg7—f8, want nu wordt de verdubbeling der

torens van Capablanca doodelijk.
 28. Tb1—b7 Tc8×c6 29. Te7×f7 Tc6—f6†
 30. Tf7×f6 Lg7×f6 31. Tb7×a7

Wit heeft nu een pion meer in een domineerende stelling.

31. Tc3—a3
 32. Kf3—e2 Lf6—g7 33. f2—f4 h6—h5
 34. e4—e5 Lg7—f8 35. Ta7—a8 Ta3—a2†
 36. Ke2—f3 Kg8—g7 37. Le3—d4

Zwart geeft op.
 Dr. S. G. TARTAKOWER.

Reshevsky- Aljechin.

Nimzowitsch-verdediging.

Wit: Reshevsky. Zwart: dr. Aljechin.

1. d2—d4	Pg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Pbl—c3	Lf8—b4
4. e2—e3	

Deze voortzetting van den „mysterieus“ glimlachenden Landau komt meer en meer in zwang.

4. 0—0

Evenals het volgende: 5... b6. Meer afwachtend dan 4... d5 of 4... c5.

5. Pg1—f3

Te gekunsteld ware 5. Pge2 met versperring van des loopers uitgang. Mogelijk is echter ook 5. Ld3 benevens Pge2.

5.	b7—b6
6. Lf1—d3	Lc8—b7
7. 0—0	

Wit laat de verdubbeling op c3 rustig toe. Anders is ook 7. Ld2 mogelijk met de voortzetting.

7. , Lc3: 8. Lc3., Pe4, 9. Le4! Pe4: 10. Pd2! Lb7 (10... Lg2: 11. Tg1) 11. Dg4 en wit blaast ten aanval.

7.	Lb4xc3
8. b2xc3	Lb7—e4

De wereldkampioen heeft na zijn nederlaag tegen Fine voorgoed besloten, voor zijn jeugdige concurrenten op zijn hoede te zijn.

9. Ld3xe4	Pf6xe4
10. Dd1—c2	f7—f5

Zwart heeft achteraf een Hollandsche opstelling bereikt.

11. Pf3—e5	Dd8—e8
12. f2—f3	Pe4—f6
13. Lc1—a3	d7—d6
14. Pe5—d3	c7—c5

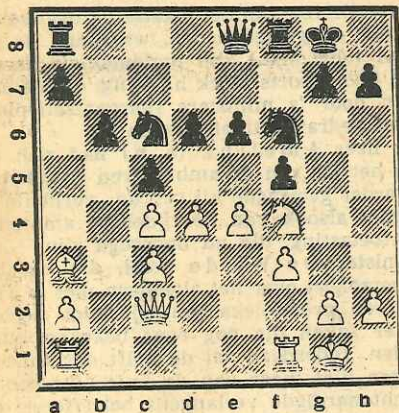
Hierdoor wordt wits dubbelpion gestopt.

15. Pd3—f4	Pb8—c6
16. e3—e4	

De bewegingsoorlog is in vollen gang.

Stelling na 16 e2—e4.

Zwart: Aljechin.

Wit: Reshevsky.

16.	f5xe4
17. f3xe4	Pc6—a5
18. De2—d3	Pf6—h5
19. Pf4xh5	De8xh5
20. e4—e5	d6xe5
21. d4xc5	Tf8—d8
22. Dd3—e4	Dh5—g6

Aljechin wil graag tot een volledige liquidatie komen.

23. De4—e2	e5—e4
23.	b6xc5
24. Tf1—f4	Pa5—c6
25. La3—c5	
26. Tf4xe4	
26.	Td8—d2
27. De2xd2	Dg6xc4
28. Ta1—e1	De4xc4
29. Dd2—d6	Ta8—c8
30. Dd6xe6†	Dc4xe6
31. Te1xe6	Kg8—f7
32. Te6—d6	a7—a5
33. Kg1—f2	Pc6—e7
34. Lc5—d4	Pe7—f5
35. Td6—d7†	Kf7—e6
36. Td7—a7	Pf5xd4
37. c3xd4	Tc8—c2
37. c3xd4	Tc8—c2†
39. Ta7xg7	Ta2—a3†
40. Kf3—e4	h7—h5
41. Tg7—g6†	Ke6—f7

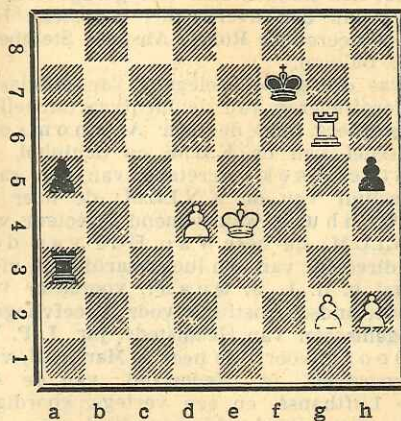
Afgebroken.

RESHEVSKY—ALJECHIN.

De afgebroken stelling.

De partij Reshevsky—Aljechin was gisteravond de eenige, die moest worden afgebroken. De stelling na 41... Kf7 ziet er als volgt uit:

Zwart: Aljechin.

Wit: Reshevsky.

En tegen Reshevsky?

WAT de nog niet beëindigde partij Reshevsky—Aljechin uit de 8e ronde betreft, deze wordt eerst Maandag 21 November ten einde gespeeld. Echter heeft ook in dit toreneindspel de wereldkampioen een zeer ondankebare rol. Merkwaardigerwijze is reeds in het tournooi te Pasadena 1932 een bijna identieke stelling tusschen de beide tegenstanders voorgekomen, waarin Aljechin op voorbeeldige wijze het winnende systeem aangetoond heeft, dat thans Reshevsky zou kunnen volgen om de winst af te dwingen!

Wat de partij uit de volgende (9e) ronde tusschen Aljechin en Capablanca betreft, daarbij valt de volgende pikante bijzonderheid op te merken: op dezen dag hoopt Capa zijn 50en geboortedag te vieren. In den kring der meesters is men nu nieuwsgierig wat voor een verjaardagsgeschenk de slimme Alexander voor zijn goeden vriend José Raoul weggelegd heeft.

Aljechin toont zich weer op z'n sterkst.

OP WONDERBAARLIJKE
WIJZE BEREIKT
HIJ REMISE.

Reshevsky laat zich een
prachtige kans op winst
voorbijgaan.

DAG DER HANGPARTIJEN.

L IET Aljechin in de eerste ronde van het A.V.R.O.-toernooi den aagladden Reshevsky in een gewonnen partij ontsnappen, thans waren de rollen omgedraaid. Zoo heerscht de godin Fortuna niet slechts op de roulette-tafel, maar zwaait zij haar scepter zelfs over de schaakborden. Natuurlijk moet zij daarbij door zulke grandiooze manoeuvres ondersteund worden, als Aljechin ditmaal te voorschijn tooverde. Een ding was allen toeschouwers — die aan het slot applaudisseerden! — wel duidelijk: de grootheid van den in goede zoowel als slechte situaties even geweldigen Aljechin is nog lang niet voorbij!

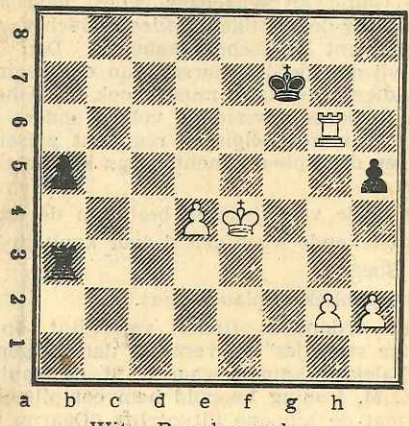
	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1-0		0-1		0-1		½-½	2½
Flohr		V.	½-½		½-½		½-½	½-½	2
Aljechin			R.	0-1		½-½		½-½	3**
Fine				O.	1-0		½-½	0-1	6
Botwinnik					I.	1-0		½-½	3½*
Reshevsky						9	½-½	0-1	3*
Capablanca							3	0-1	4½
Keres								8	5½

(In de bovenstaande vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart)

Deze partij was in den navolgenden stand afgebroken:

Stelling na 41. Ke6-f7.

Zwart: Aljechin.

Wit: Reshevsky.

Reshevsky had den volgenden zet in couvert afgegeven:
 42. Tg6-h6
 Om zich, zoo mogelijk, twee verbonden vrijpionnen te verschaffen. Een ander plan was 42. Ta6.
 42., Ta3-a2 43. Ke4-f3 Ta2-a3†
 44. Kf3-f2 Ta3-d3
 Doelloos ware 44., Ta2† 45. Kg3, Ta3†
 46. Kh4, Ta2 47. Kh3, Ta3† 48. g3, enz.
 45. Th6xh5 a5-a4
 De tegenkans.
 46. d4-d5 a4-a3 47. Th5-h7† Kf7-f6
 48. Th7-a7 Kf6-e5 49. Ta7-a5
 Op deze handige wijze heeft wit zijn overschot van twee pionnen behouden. Niettemin heeft zwart nog eenige giftige pijlen in zijn koker.
 49. Td3-d2†
 Eerst na lang nadenken gespeeld. Na 49., Kf4 zou 50. g3† en op 49., Tb3 50. h4 volgen.
 50. Kf2-f3 Td2-d3† 51. Kf3-e2 Td3-b3
 Een toren werkt het beste van uit de verte.
 52. Ke2-f2.
 Meer eerezucht toonde 52. h2-h4 en indien dan 52., Ke5-e4, dan 53. d5-d6.
 52. Tb3-b2† 53. Kf2-g3 Tb2-b3†
 Na 53., a3-a2 volgt 54. h2-h4.
 54. Kg3-h4 Tb3-b2 55. Kh4-h3 a3-a2
 Hiermede heeft zwart de tweede rij tot een maximum uitgebuit, want niet slechts is zijn eigen vrijpion tot den vreugdesprong naar al bereid, maar ook het paar vrijpionnen van den tegenstander staat nu onder controle.
 56. d5-d6†
 In grooten stijl gespeeld. Daarentegen zou na een onmiddellijk 56. g2-g4 Ke5-f4 57. d5-d6 Tb2-d2 58. Ta5-a4† Kf4-g5! 59. Ta4-a5† Kg5-f4, enz. de zwarte koning het den tegenstander uiterst lastig maken.
 56. Ke5xd6 57. g2-g4 Kd6-c6

In deze nieuwe fase van den strijd moet zwart al zijn hoop op het promoveeren van zijn eigen pion concentreeren. Geen ressource bood inderdaad 57., Ke6, wegens 58. Kg3, Kf6 59. h3, Kg6 60. Kh4 enz. met methodisch opspelen der pionnen.
 58. Kh3-g3

Niet 58. g4-g5 wegens 58., Tb2-b5.
 58. Kc6-b6 59. Ta5-a8 Kb6-b5
 Hier stond de wereldkampioen eenige malen van zijn stoel op, hetgeen bij hem op een innerlijke onrust wees. Inderdaad staat de hoofdcrisis voor de deur.
 60. h2-h3
 Methodisch gespeeld. Overrijld ware in ieder geval het zoo plausibel uitziende oploopen van den h-pion (60. h2-h4) wegens 60., Tb2-b3† 61. Kg3-g2 (niet 61. Kg3-f4? wegens 61., Tb3-b4† benevens Tb4-a4) 61., Tb3-b2† en zwart dwingt remise af.
 60., Kb5-b4 61. Kg3-f4

Verkeerd gedacht.

Meenende, dat nu 61., Tb2-h2 62. Kf4-g3 Th2-b2 zou volgen en dat op die wijze twee zetten voor de tijdcontrole uitgespaard zouden worden. Echter blijkt nu onmiddellijk, dat de tekstzet de taak van zwart beduidend verlicht.

Verbitterder was dus 61. Kg3-h4, echter toont het vervolg: 61., Kb4-b3 62. Kh4-g5 (Ook met 62. g4-g5 is geen winst af te dwingen) 62., Tb2-b1 63. h3-h4 a2-a1D 64. Ta8xa1 Tb1xa1 65. h4-h5 Kb3-c4 66. h5-h6 Kc4-d5 enz. dat zwart ook dan de remisehaven bereikt.
 61. Tb2-c2!

Nu dreigt zelfs zwart door middel van 62., Tc2-c4† benevens Tc4-c5† (benevens Ta5) eventueel Tc4-c3† (benevens Ta3) te winnen. Het is nu de beurt aan Reshevsky om remise te bewerkstelligen.
 62. Ta8-b8†

Het eenige.
 62. Kb4-c3 63. Tb8-a8 Kc3-b4
 Remise.

In dit door hem op zoo wonderbaarlijke wijze geredde eindspel heeft de wereldkampioen weer eens zijn leeuwenklauw getoond.

Waar heeft Reshevsky in dit toreneindspel gefaald? Van breeder visie dan 46. d4-d5 (deze pion zou later toch onder ongunstiger omstandigheden opgeofferd moeten worden), was wel 46. Th5-a5! Td3xd4 47. Kf2-f3 en nu is de zwarte koning eenige tempi verder van zijn vrijpion verwijderd dan in de partij, hetgeen de kansen voor wit zou begunstigen.

De slotstand luidt:
 Wit: Kf4, Ta8, pionnen op g4 en h3.
 Zwart: Kb4, Tc2, pion op a2.
 Dr. S. G. TARTAKOWER.
 (Nadruk verboden).

re eens

Botwinnik-Keres:

Een strijd tusschen twee jeugdige strategen, die elkaar overspelen wilden.

BEURTELINGS IN HET VOORDEEL.

BOTWINNIK en Keres, twee jonge spelers, waarvan elk de capaciteiten bezit om in de toekomst wereldkampioen te worden! Hetgeen de Rus aan diepte presteert, evenaart Keres door brillanten stijl. Reeds dit toernooi zal misschien beslissen, welken meester de rol van overwinnaar en welke slechts die van „onderkoning” beschoren zal zijn. Waar hun ontmoeting in de eerste hft van het toernooi — die ook hun eerste ontmoeting was! — zeer snel op het doode punt kwam, werd ditmaal van beide zijden alles op alles gezet.

Terwijl Botwinnik (wit) in het centrum naar troeven zocht, (het opgaan van den e-pion, 11. e3—e4) was Keres er op uit den dame-vleugel tot het voornaamste tooneel van den strijd te maken. Inderdaad gelukte het zwart zóóvele batterijen tegen het zwakke witte punt c4 op te stellen, dat wit gedurende de geheele séance met de verdediging van dit punt bezig werd gehouden. Dat echter Botwinnik eierzuchtige plannen koesterde, bewees hij, toen hij op den 19en zet de herhaling van zetten vermeed. Daar echter ook Keres full speed doorzette, ging het initiatief op hem over.

In een schijnbaar eenvoudige, doch in werkelijkheid nog zeer spannende stelling werd het duel tusschen de beide zwaar-gewicht kampioenen afgebroken.

Nimzo—Indisch.

Wit: Botwinnik. Zwart: Keres.
1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4 4. a2—a3

Het is teeknend, dat de Rus de allerscherpste voortzetting kiest, waardoor de structuur der pionnen ongunstig beïnvloed wordt en dat slechts om in het centrum de vrije hand te krijgen. In plaats van deze door Sämisch ingevoerde variant, is ook 4. f2—f3 zeer interessant.

4. Lb4×c3† 5. b2×c3 c7—c5
Gebruikelijker is 5. d7—d5 en dan eerst na 6. f2—f3 de opstoot 6. c7—c5. Passief zou zijn 5. d7—d6, waarna 6. f2—f3 0—0; 7. e2—e4 enz. de superioriteit van wit in het centrum bevestigt.

6. e2—e3
Wit legt zich voorloopig toe op de volle ontwikkeling van zijn stukken. Anders komt ook 6. Dd1—c2 in aanmerking om zoo mogelijk tot e2—e4 te komen.

6. 0—0 7. Lf1—d3 Pb8—c6
8. Pg1—e2
Soepeler dan 8. Pf3.

8. d7—d6

Meer terughoudend dan 8. d7—d5.

9. Pe2—g3 b7—b6 10. Lc1—b2

Hier kan de door den pion c3 ingesloten looper vanzelfsprekend slechts potentieel werken.

10. Lc8—a6

De belegering van het witte punt c4 neemt een aanvang.

11. e2—e4

Plaatst de hegemonie van wit in het centrum in een helder daglicht.

11. Ta8—c8

Om 12. Pc6—a5 benevens c5×d4 te dreigen.

12. Ta1—c1.

Een voorzorgsmaatregel. Na 12. Da4 zou komen 12. Pa5.

12. c5×d4.

Zwart wil de situatie in het centrum opklaren. Wel bevrijdt hij door dezen ruil (i.p.v. onmiddellijk, 12. e6—e5) den tegenstander van zijn dubbelpion, doch thans wordt het witte punt c4 zeer zwak.

13. c3×d4 e6—e5 14. Dd1—a4 Pc6—a5
15. 0—0.

Doelloos ware hier 15. d4×e5, d6×e5, aangezien wit dan de zorg van looper d3 op zich zou moeten nemen.

15. Dd8—e8

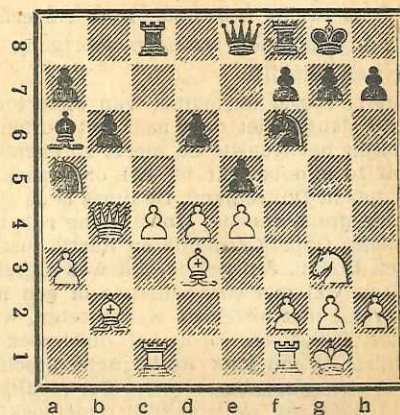
Directe dekking van het punt e5 in verbinding met een indirecten aanval tegen het punt c4.

16. Da4—b4

Inderdaad ware na 16. Da4×e8, Tf8×e8, de witte pion c4 niet meer te houden.

Stelling na 16. Da4—b4.

Zwart: Keres.

Wit: Botwinnik.

16. Pa5—c6 17. Db4—a4

Wit wil tijd winnen, alvorens hij heldhaftige besluiten neemt.

17. Pc6—a5 18. Da4—b4 Pa5—c6

Plaatst het pistool op de borst: remise of verandering van plannen!

19. Db4—d2

Een manmoedig besluit, dat toont, dat Botwinnik van plan is een grooten veldslag te leveren.

19. De8—d8

Zoowel 19. e5×d4; 20. Pg3—f5!, als ook 19. Pc6×d4; 20. Lb2×d4, e5×d4; 21. Pg3—f5!, als ook ten slotte 19. Pc6—a5; 20. Dd2—e2! enz. zou voor wit gunstig zijn.

20. d4—d5

Het centrum wordt afgesloten om een zoo groot mogelijke vrijheid van beweging op de vleugels te krijgen.

20. Pc6—a5 21. Dd2—b4

21. Pf6—d7

Zwart brengt de reserve-cavalerie naar den damevleugel over.

22. Ld3—e2

Voetje voor voetje opschieten. (Door terug te gaan!) Voorbarig ware hier nog 22. f2—f4 zoo lang het koningspaard van zwart het veld e5 controleert. Een pijnlijke blunder zou zijn geweest 22. Db4×d6, wegens 22. Tc8—c5; 23. Pg3—f5, Tf8—e8; en zwart zal nu onverbiddeijk met 24. Pa5—b7 de brutale dame van wit afvangen. Echt weer Keres!

22. Pd7—c5

23. Tc1—c3

De partij is in het stadium van laveeren overgegaan.

23. Tc8—c7 24. Lb4—c1 La6—c8

Van beide zijden worden de stellingen ongegroepeerd.

25. f2—f4 f7—f6 26. f4—f5

Een nieuwe etappe. Verschillende mogelijkheden om den koningsvleugel op te rollen, doemen in de verte op.

Natuurlijk niet 26. Tc3—f3 wegens 26. Lc8—g4.

26. Dd8—d7 27. Lc1—e3 Lc8—a6

28. Tf1—c1 Tf8—c8 29. Le2—d1

Dit verhindert 29. Da4.

29. Dd7—e8.

30. Ld1—e2

Verwisseling van plannen. Men ziet hier, dat het beiderzijdsche kunnen tegen elkaar opweegt en dat de strijd tot een afwachtende dan tot een ondernemende handeling overgaat.

30. Tc8—b8 31. h2—h3 La6—c8
32. Le3×c5

Na 27 zetten wordt eindelijk weer eens een stuk afgeruild.

32. Tc8×c5 33. Pg3—f1 Lc8—a6
34. a3—a4

Om de eventualiteit 34. De8—d8 benevens b6—b5 uit te schakelen.

34. La6—c8 35. Pf1—d2 Lc8—d7
36. Tc1—a1

Niet slechts om den aangevallen pion a4 te dekken, maar ook om eventueel later de a-lijn met a4—a5 open te maken.

36. De8—d8

Zwart manoeuvreert in het hem toegewezen terrein.

37. Tc3×b3 Tb8—c8 39. Tb3—c3 Dd8—c7

Het schema van den strijd heeft zich sterk vereenvoudigd.

40. Kg1—f2 Tc5—a5

Zwart blijft zich roeren. Hij dreigt thans met b6—b5. Heir werd de partij afgebroken, waarin geen der beide verbitterde strijders het laatste woord gezegd heeft.

De afgebroken stelling luidt:

Wit: Kf2, Db4, Ta1 en c3; Le2, pi. a4, d5, e4, f5, g2, n3.

Zwart: Kg8, Dc7, Ta5 en c8, Ld7, pi. a7, b6, d6, e5, f6, g7, h7.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

OPWINDENDE PARTIJEN IN TIENDE RONDE.

Euwe remise met Aljechin.

„Treinremise” tusschen Capa en Fine.

DE uitslagen van de opwindende tiende ronde van het A.V.R.O.-schaaktournooi Zondag gespeeld te Breda luiden:

Keres—Flohr	1/2—1/2
Euwe—Aljechin	1/2—1/2
Capablanca—Fine	1/2—1/2
Reshevsky—Botwinnik	afgebr.

De stand luidt thans: 1. Fine 6½ pnt. en 1 afgebroken partij; 2. Keres 6 pnt. en 1 afgebr. partij; 3. Capablanca 5 pnt.; 4. Botwinnik 4½ pnt. en 2 afgebr. partijen; 5. Aljechin 4½ pnt. en 1 afgebr. partij; 6. Euwe 3½ pnt.; 7. Reshevsky 3 pnt. plus 3 afgebr. partijen; 8. Flohr 3 pnt.

De hangpartijen uit deze en voorgaande ronden worden hedenavond te Amsterdam in Krasnapolsky afgewikkeld. Begonnen wordt om 6 uur. en wel met de partijen Reshevsky—Aljechin en Botwinnik—Keres. Daarna volgen eventueel Fine—Reshevsky en Reshevsky—Botwinnik.

* * *

Met het ingaan van het laatste gedeelte van het toernooi hebben ook die deelnemers, die het meest vermoeid of gedeprimeerd waren, zich van hun beste zijde laten kennen. Zoo zag men vooral in de Caro Kann-partij Keres—Flohr, hoe de Cechische grootmeester de opening zeer onbevangen speelde. De anders zoo opbruisende Keres begon vroegtijdig de stellingen te vereenvoudigen in de hoop in het eindspel zijn betere pionnenstelling op den damevleugel te kunnen uitbuiten. Door zeer actieve manoeuvres dwong Flohr echter een

remise af.

Ook in de West-Indische partij Euwe—Aljechin werd een fraaie, gelijkwaardige, deels zeer wilde strijd geleverd, die echter in een gelijkstaand eindspel met remise eindigde.

Crescendo ging de opwindende in de Nimzo-Indische partij tusschen Capablanca—Fine, waarin de Cubaan zijn lievelingsvariant aanwendde, die de Noord-Amerikaan door een zeer gewelddadig tegenspel trachtte te bedwingen. Op den 16en zet offerde Fine op verrassende wijze een heel stuk, won het — in weerwil van zijn verschrikkelijken tijdnood — terug, moest echter toelaten, dat de Cubaan in de afgebroken stelling met het betere toren-eindspel, maar moeilijke, naar huis ging. In den trein zag Capablanca in, dat voor hem geen winst te bereiken was en deswege bood hij remise aan, hetgeen geaccepteerd werd.

Alhoewel de extra-vorm, dien Fine in de eerste helft ten toon spreidde, thans door zijn vermoeidheid verminderd is, begint hij toch al zijn partijen met frisschen moed. Een strijder bij uitnemendheid!

Strijders zijn ook Reshevsky en Botwinnik, wier Nimzo-Indische partij na eenig laveeren in een woest handgemeen ontaardde. Als antwoord op een kwaliteitsoffer van zwart, (28 ... Td3xc3) offerde wit spoedig in schitterenden stijl zijn dame en verkreeg langzamerhand daarvoor meer dan voldoende materiaal. Vermoedelijk had hij door het openen van de e-lijn (37. e5xf6), i. p. v. 37. Lh7—c2 de partij tot een snel einde kunnen brengen, terwijl thans, in de afgebroken stelling, de zwarte dame nog goede vooruitzichten heeft een eeuwig schaak af te dwingen..

Alles bijeengenomen zijn dus vandaag in weerwil van de eenigszins „schablone-achtig” aangelegde openingen, onverwacht buitengewoon ingewikkelde gevechten ontstaan, doordat bij alle deelnemers de eerezucht tot artistieke prestaties inspireerde!

Flohr-Euwe.

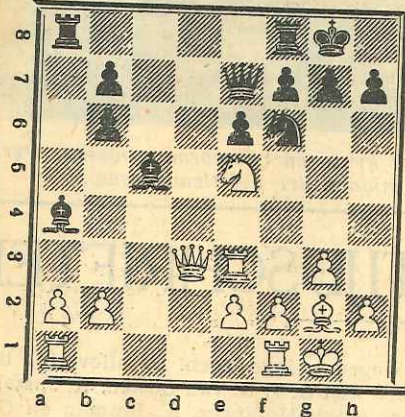
Catalaansch.

Wit: S. Flohr. Zwart: dr. Euwe.
 1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
 3. g2—g3 d7—d5 4. Lf1—g2 d5×c4
 5. Dd1—a4† Pb8—d7 6. Pb1—d2

Een kleine afwijking van de platgetreden paden.

6. c7—c5
 7. Pd2×c4 Lf8—e7 8. d4×c5 Le7×c5
 9. Pgl—f3 0—0 10. 0—0 Pd7—b6
 11. Da4—b3 Lc8—d7 12. Pc4×b6 a7×b6
 13. Pf3—e5 Ld7—a4 14. Db3—d3 Dd8—e7
 15. Lc1—e3

Stelling na 15. Lc1—e3.
 Zwart: dr. Euwe.

Wit: Flohr.

15. Tf8—d8 16. Le3×c5 b6×c5
 17. Dd3—c3 Pf6—d5 18. Dc3—c1 De7—c7
 19. Pe5—c4 La4—c6 20. Tf1—d1 Pd5—b4
 21. a2—a3 Td8×d1 22. Dc1×d1 Ta8—d8
 23. Dd1—c1 Pb4—a6 24. Lg2×c6 Dc1×c6
 25. Dc1—e1 Dc6—a4 26. Pc4—e3
 25. h2—h3 27. Ta1—d1 Td8—d4
 28. Td1—d2 Da4—a5 29. Pe3—f1 Remise.

*9de
Ronde*

Aljechin-Capablanca.

Fransche Partij.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: Capablanca.
 1. e2—e4 e7—e6 2. d2—d4 d7—d5
 3. Pb1—d2

Een voortzetting, die vroeger voor minderwaardig werd uitgekregen, maar door Keres e.a. gaarne gespeeld wordt, omdat de zet van Winawer nu geen effect ressorteert.

3. Pg8—f6
 Capablanca leest blijkbaar ons blad, waarin hem een verjaarsvariant werd toebedacht. Met den tekstzet wijkt hij van het aanbevolen recept 3. c7—c5 af.

4. e4—e5 Pf6—d7 5. Lf1—d3 c7—c5
 6. c2—c3 Pb8—c6 7. Pgl—e2 Dd8—b6
 8. Pd2—f3 c5×d4 9. c3×d4 Lf8—b4†
 10. Ke1—f1

Een koen besluit. Na 10. Ld2, Ld2†, 11. Dd2, zou het spel spoedig vervlakken.

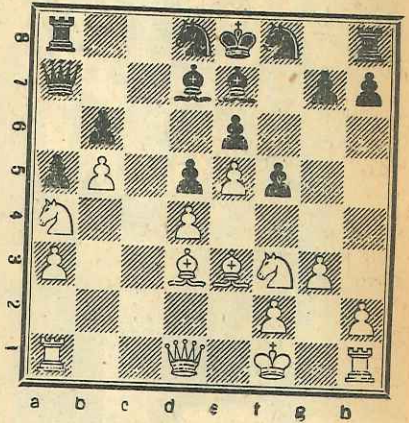
10. Lb4—e7 11. a2—a3 Pd7—f8
 12. b2—b4 Lc8—d7 13. Lc1—e3 Pc6—d8

Achterwaartsche concentratie.
 14. Pe2—c3! a7—a5 15. Pc3—a4 Db6—a7

Capablanca doet geen moeite zijn illusteren tegenstander het woord te ontnemen. Op zijn verjaardag moet men beleefd blijven.

16. b4—b7 b7—b6 17. g2—g3 f7—f5
 Nu de Cubaan op den damevleugel concessies aan ruimte heeft moeten doen, tracht hij op den anderen vleugel zijn schade in te halen.

Stelling na 71. f7—f5.
 Zwart: Capablanca.

Wit: Aljechin.

18. Kf1—g2 Pd8—f7 19. Dd1—d2 h7—h6
 20. h2—h4 Pf8—h7 21. h4—h5 Pf7—g5
 Er ontwikkeld zich thans een heftige strijd.
 22. Pf3—h4 Pg5—e4 23. Dd2—b2 Ke8—f7
 24. f2—f3 Pe4—g5 25. g3—g4 f5×g4
 26. Ld3—g6† Kf7—g8 27. f3—f4 Pg5—f3
 28. Lg6×h7† Th8×h7 29. Ph4—g6 Le7—d8
 30. Ta1—c1 Ld7—e8 31. Kg2—g3 Da7—f7
 32. Kg3×g4 Ph3—h4 33. Pg6×h4 Df7×h5†
 34. Kg4—g3 Dh5—f7 35. Ph4—f3 h6—h5

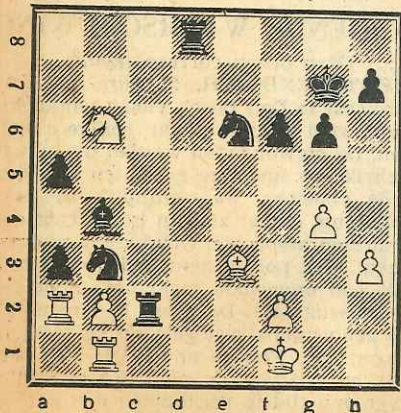
Hier overschreed Capablanca den tijd, waarmede de partij voor hem verloren ging.

Fine-Reshevsky.

TERSTOND na het beëindigen van zijn partij tegen Aljechin maakte Reshevsky zich gereed om zijn afgebroken partij uit de negende ronde tegen Fine voort te zetten. Er kwam echter vertraging, doordat Fine — zich beroepende op het reglement — weigerde dezen avond nog te spelen, daar er geen twee uur speeltijd meer restte. Toen het comité zich echter van Fine's weigering niets aantrok en dreigde zijn klok aan te zetten, koos hij de verstandigste partij en speelde derhalve.

De partij was in de volgende stelling afgebroken.

Stelling na 40. a4—a3.
 Zwart: Reshevsky.

Wit: Fine.

Fine had den volgenden zet afgegeven:
 41. b2×a3.

Om grootere onaangenaamheden te ontgaan, offert wit hier de kwaliteit. Mogelijk was ook dit afstaan van materiaal op de volgende wijze:

41. Ta2×a3, Lb4×a3; 42. b2×a3 enz. Echter ook 41. Pb6—c4 kwam in aanmerking.

41. Tc2×a2 42. a3×b4 Td8—d3
 Een andere mogelijkheid bood hier 42. Pb3—a1.

43. b4×a5 Ta2×a5

„Zeker is zeker,” denkt Reshevsky. Een zeer overtuigende wending was hier overigens:
 43. Pe6—g5. Bv. 44. Lg5, Tf3; 45. Le3, Te3; enz.; of: 44. Pg5, Te3; 45. fe3, Pd2†; 46. Ke1, Pb1; enz.

44. Kf1—g2 Ta5—a2 45. Kg2—g3

Er dreigde 45. Te3:!

45. Pe6—c5 46. Tb1—e1 Pc5—e4†

47. Kg3—g2 Ta2—c2 48. Pb6—a4 f6—f5

Fine had nu nog 1 minuut voor acht zetten.

49. g4×f5 g6×f5 50. Pf3—e5 Td3—d5

51. Pe5—f3 Kg7—f6 52. Te1—b1 Td5—a5

53. Tb1×b3 Ta5×a4 54. Tb3—b6† Kf6—e7

55. Pf3—d4

Hierna viel de vlag van Fine's klok, zoodat hij de partij door tijdoverschrijding verloor.

De slotstand luidde:

Wit: Kg2, Tb6, Le3, Pd4, pionnen op f2 en h3.

Zwart: Ke7, Ta4 en c2, Pe4, pionnen f5 en h7.

Reshevsky-Botwinnik

Nimzo-Indisch.

Wit: Reshevsky. Zwart: Botwinnik.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4 4. e2—e3

De practicus Reshevsky geeft de voorkeur aan de levenslustige voortzetting van zijn vriend Landau.

4. 0—0

Een ander idee, dat niet kwaad is, bestaat in b7—b5.

5. Pg1—e2

Deze door Rubinstein aangewende voortzetting doet kunstmatig aan (aangezien Lf1 er door ingesloten wordt). Zonder eenige eerbied is 5. Lf1—d3.

5. d7—d5

Een interessant idee ware hier 5., Te8 om na 6. a3 met den looper een volledige terugtocht naar f8 uit te voeren.

6. a2—a3 Lb4—e7

Vernuftiger dan 6., Lc3:† 7. Pc3:.

7. c4×d5 Pf6×d5

Na 7., e6×d5 verdient volgens Rubinstein 8. Pf4 en volgens r'lohr 8. Pg3 iedere aanbeveling.

8. Pc3×d5 e6×d5 9. g2—g3

Een universeel middel.

9. Pb8—d7 10. Lf1—g2 Pd7—f6

11. 0—0 Le7—d6 12. Pe2—c3

Een koningspaard dat damepaard is geworden.

12. c7—c6 13. b2—b4 a7—a6

14. Tf1—c1 Tf8—e8 15. Lc1—b2

Beide deelen hebben zich verschanst.

15. Ld6—f8 16. Dd1—d3 Lc8—e6

17. f2—f3 Pf6—d7 18. Pc3—a4 b7—b6

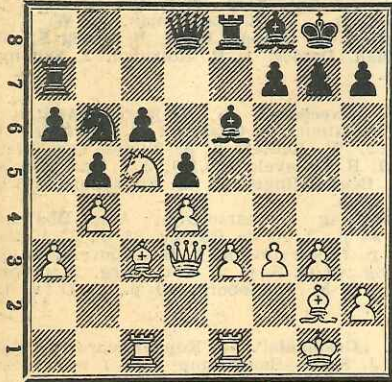
19. Ta1—c1 b6—b5 20. Pa4—c5

Dit paard kan moeilijk genomen worden.

20. Pd7—b6 21. Lb2—c3 Ta8—a7

Stelling na 21., Ta8—a7.

Zwart: Botwinnik.

a b c d e f g h

Wit: Reshevsky.

22. e2—e4!

Wit acht het oogenblik gekomen de stelling te openen.

22. Pb6—c4 23. Tc1—a1 Lf8×c5

24. d4×c5 Ta7—d7 25. Dd3—d4 f7—f6

26. f3—f4 d5×e4 27. Dd4×e4 Td7—d3

28. Ta1—c1 Td3×c3

Zwart heeft een voortzetting op het oog waarbij hij de witte dame voor twee torens wint.

29. Tc1×c3 Le6—f7 30. Tc3—d3

Na Db1 zou Dd4† volgen.

30. Dd8—b8 31. Te1—d1 Te8×e4

32. Lg2×e4 Db8—f8 33. Td3—d8 Lf7—e8

34. Td1—e1 Kg8—f7 35. Le4×h7

Na Lc6: volgt eenvoudig Lc6:, Tf8:†, Kf8: en zwart heeft L en P voor T.

35. Pc4—e5

Noodig, want na bv. Pa3: volgt Tee8:, De8:, Lg6† en wit behoudt T tegen P.

36. f4×e5 Df8—h8 37. Lh7—c2

In aanmerking kwam hier ef6:, Dh7:, Td8: enz.

37. Kf7—e7 38. Td8—c8 f6—f5

39. Lc2×f5 Dh8—h5 40. g3—g4 Dh5—g5

Hier werd de partij afgebroken.

Het kan nog een langdurige strijd worden.

De afgebroken stelling luidt:

Wit (Reshevsky): Kg1, Te1 en c8, Lf5, pi a3, b4, c5, e5, g4 en h2.

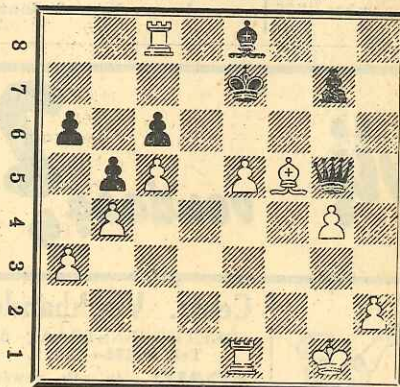
Zwart (Botwinnik): Ke7, Dg5, Le8, pi a6, b5, c6, g7.

Reshevsky—Botwinnik.

HET slot van de partij Reshevsky—Botwinnik, uit de 10e ronde, was voor de rangorde der leidende meesters van groote betekenis. Beide tegenstanders hebben slapeloze nachten aan de analyse der stelling besteed!

Hier volgt de afgebroken stelling na den 40en zet van zwart (Dh5—g5):

Zwart: Botwinnik.

a b c d e f g h

Wit: Reshevsky.

41. Tc8—c7†

De in het couvert afgegeven zet, waarmede wit een neutrale handeling wilde invoegen, met de bedoeling thuis de zaak nog eens op zijn gemak te bekijken.

(We grijpen de gelegenheid hier even aan om op te merken, dat, indien wit op den 38en zet Td8—a8! had gespeeld in plaats van Td8—c8?, thans 41. Ta8—a7† de partij snel beslist zou hebben. Een voorbeeld, dat opnieuw bewijst dat de toren tegen den koning het beste vanuit de verte werkt!).

41. Ke7—d8 42. Tc7—c8† Kd8—e7

43. e5—e6!

Een reële kans! Nu dreigt reeds 44. Tc8—c7† en indien nu 44. Ke7—d8 dan 45. Tc7—d7†!! Le8×d7 (of 45. Kc8 46. e7, enz.) 46. e6—e7† Kd8—e8 47. Lf5×d7† en wint. De zwarte dame moet zich hier dus naasten haar aanwezigheid te manifesteren.

43. g7—g6!

Eerst na zeer lang nadenken gespeeld. Een andere, zeer diep berekende speelwijze was:

43. Dg5—d2 44. Te1—f1 g7—g6 45. Tc8—

e8†! Ke7×e8 46. Lf5×g6† Ke8—e7 47. Lg6—f5 Dd2—e3† 48. Kg1—g2 De3×a3 49. g4—g5 en wit behoudt nog verschillende praktische kansen.

44. Tc8—c7†

Na 44. Lf5—e4 volgt niet 44., Dg5×g4† 45. Le4—g2 enz. maar thans met meer kracht 44., Dg5—d2.

44. Ke7—d8

Na 44., Ke7—f6 volgt niet 45. Te1—f1 (wegens 45., Dg5—e3† benevens 46., g6×f5), maar 45. Lf5—e4 (want 45., Dg4† 46. Lg2 enz. of 45., Dd2 46. Tf1† zou ten gunste van wit uitvallen).

45. Tc7—d7†! Kd8—c8

Want indien 45., Ld7: dan 46. e7† enz. 46. e6—e7

Een hallucinatie ware hier 46. Tg7? reeds wegens 46., Dd2.

46. g6×f5

47. Td7—d8† Kc8—c7 48. Td8×e8 Dg5×g4†

Nu komt de dame aan het woord.

49. Kg1—h1 Dg4—f3† 50. Kh1—g1 Df3—g4†

Remise door eeuwig schaak.

Botwinnik heeft zich weer een keer op geestige wijze uit de moeilijkheden gered. Opgemerkt zij, dat hij na zijn nederlaag in de eerste ronde (tegen Fine) door niemand meer overwonnen werd.

Daarbij speelt hij ononderbroken een zeer ondernemend en ideeënrijk schaak, terwijl zijn naaste concurrent Keres in de tweede helft van het toernooi een meer afwachtend spel vertoond heeft. De populariteit van Botwinnik in Nederland neemt toe.

De slotstand luidde: wit: Kg1, Te1 en e8, pionnen a3, b4, c5, e7, h2. Zwart: Kc7, Dg4, pionnen a6, b5, c6 en f5.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

55
b. d. Ronde

Capablanca-Fine

Nimzo-Indisch.

Wit: Capablanca.

Zwart: Fine.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4 4. Dd1—c2

Dit wordt vaak de „Capa“-sche voortzetting genoemd.

4., d7—d5

Deze zet wordt door Kmoch aanbevolen.

5. c4×d5 Dd8×d5

Deze zet werd naar aanleiding van een partij Rubinstein-Colle, Boedapest 1929, door Capablanca zelf aanbevolen, aangezien 5., e6×d5 6. Lc1—g5 het initiatief van wit in de hand zou werken.

6. Pg1—f3 c7—c5 7. Lc1—d2 Lb4×c3

8. Ld2×c3 Pb8—c6

Dit is koelbloediger dan 8., c5×d4, hetgeen in de partij Capa-Euwe (7e ronde) gebeurde.

9. Ta1—d1

Terwijl tot nog toe alles naar beroemde voorbeelden verliep (doordat de meesters uitgeput raken, wordt er minder scheppend werk geleverd!), kiest de Cubaan hier een meer vibrende voortzetting dan 9. e2—e3.

9. 0—0

Doelloos ware 9., De4 wegens 10. Da4.

10. e2—e3 b7—b6 11. a2—a3 Lc8—b7

12. d4×c5 Dd5×c5 13. b2—b4 Dc3—h5

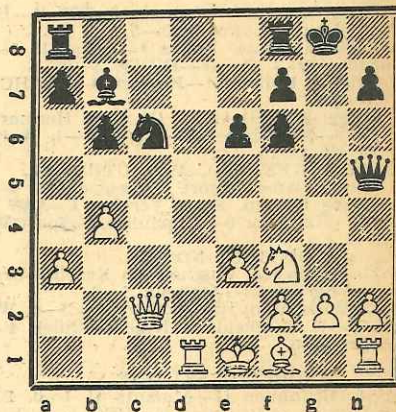
In plaats van voorzichtig De7 te spelen, geeft Fine met dezen zet blijk van een opstandigen geest.

14. Lc3×f6 g7×f6 15. Td1—d7

Wit heeft de leiding in de partij.

Stelling na 15. Td1—d7.

Zwart: Fine.

Wit: Capablanca.

15., Ta8—c8 16. Dc2—b2 Tf8—d8

Fine besluit tot het offer van een officier, dat vermoedelijk niet voor de volle 100 % correct is.

17. Td7×b7 Pc6—e5 18. Lf1—e2 Pe5×f3†

19. Le2×f3 Dh5—e5!!

De zet, dien niemand verwacht had.

20. Db2×e5

Gedwongen.

20. Tc8—c1† 21. Lf3—d1

Ke2? dan Tc2†.

21. Tc1—d1† 22. Ke1—e2 Td1—d2†

23. Ke2—f3 f6×e5 24. Tb7×a7 e5—e4†

25. Kf3—g3 Td2—a2 26. Ta7—a6 Td8—d2

27. Th1—f1 Td2—b2 28. Ta6×b6 Ta2×a3

29. b4—b5 Kg8—g7 30. h2—h4 Ta3—b3

31. Kg3—f4 Tb3×b5 32. Tb6×b5 Tb2×b5

33. g2—g4 Tb5—b4 34. Tf1—c1 Tb4—b2

35. Kf4—g3 Kg7—f6

Hier had Fine nog 35 seconden voor 5 zetten.

36. Tc1—c4 Kf6—e5 37. Tc4—c8 Ke5—f6

38. Tc8—g8 h7—h6 39. g4—g5† h6×g5

40. Tg8×g5 Tb2—b8 41. Kg3—h3 e6—e5

42. Tg5—g1.

Hier werd de partij afgebroken, waarna Capablanca in den trein huiswaarts aan Landau mededeelde, dat hij met remise genoegen nam.

Euwe weerstaat Aljechin.

Opwindende partij met kalm slot.

Offers en tegenoffers.

STERKE VERDEDIGING VAN DEN WERELDKAMPIOEN.

DE betekenis van de ontmoeting Euwe-Aljechin gaat verre uit boven het kader van een simpele tournooi-episode, want:

a. Dit is misschien voor langen tijd de laatste gelegenheid voor dr. Euwe geweest zijn kunnen en weten, zijn streven en wagen te meten met den maatstaf van Aljechin's genialiteit!

b. Hoewel dr. Euwe in dit tournooi slechts brokstukken van zijn schaakkraacht ten beste heeft gegeven (waarschijnlijk omdat hij op het laatste oogenblik toebereidselen moest maken voor de tournee!) zoo sluimeren toch spanningen in hem, die hij bij een gunstiger gelegenheid naar zijn bijzonderen aard kan verwerken.

c. In den laatsten tijd schijnt dr. Euwe den sleutel tot de verborgenheden van Aljechin's speelwijze verloren te hebben. Er is echter geen enkele reden om aan te nemen, dat hij dezen sleutel niet zou kunnen terugvinden.

De strijd tusschen de beide grootmeesters werd met de grootste hevigheid gevoerd, waarbij Aljechin zoo snel mogelijk trachtte den tegenstander van de bekende paden der theorie weg te lokken. (4. Lc8—a6).

Geweld met geweld beantwoordend gaf dr. Euwe zijn cavalerie het bevel de vijandelijke linie te bestormen (14. Pd4—b5 en 16. Pc3—d5). Hierop wijzigde Aljechin snel zijn plan, hetgeen echter niet zonder het verlies van een afdeling infanterie kon geschieden (19. Td1×d7). Echter was hij, doordat hij zich op tijd van den vijand wist los te maken, in staat de situatie te overzien en het gunstigste terrein voor den tegenaanval uit te kiezen (20. Db8—e5).

Hoewel de wereldkampioen nu weer een keer den „wildeman" speelde doordat hij met 24. ... De5—c5 in plaats van 24. ... Pdf—f5 de herhaling van zetten versmaadde, toonde dr. Euwe zijn oude onbevangenheid en wist hij zijn sloopje in weerwil van menige dreiging, in de veilige remise-haven binnen te loodsen.

Met deze hardnekkig bevochten remise tegen den weer op dreef zijnden wereldkampioen, heeft dr. Euwe in ieder geval een goede prestatie geleverd. Het is duidelijk, dat men niet juist tegen den geweldigen Aljechin het in dit tournooi verloren terrein kan terugwinnen.

West-Indische verdediging.

Wit: dr. Euwe. Zwart: dr. Aljechin.
1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4, e7—e6
3. Pg1—f3 b7—b6 4. g2—g3

Het meest wetenschappelijke. De witte groote diagonaal moet aan den invloed van den tegenstander worden ontrukkt.

4. Lc8—a6

Zeer origineel. Wel is waar is de idee van Nimzowitsch afkomstig, die haar tegen Grünfeld in het tournooi te Baden-Baden 1925 toepaste. Een soortgelijke wending zou kunnen volgen na 4. Lf8—b4†; 5. Lc1—d2; Lb4×d2†; 6. Dd1×d2 en nu eerst 6. Lc8—a6.

5. Dd1—a4.

Hierdoor wordt niet slechts de aangevallen pion c4 gedekt, maar ook het bevrijdende schaak 5. Lb4† verhinderd en ten slotte wordt op den brutalen damelooper van zwart een oogje gehouden. Goed was hier ook 5. Dd1—c2.

5. Lf8—e7 6. Lf1—g2 0—0
7. 0—0

7. Pf3—e5 is niet zoo sterk als het er uitziet, wegens 7. d7—d5. In elk geval is de dreiging met het demaskeerende paard voor zwart niet prettig, waarom hij er dan ook de voorkeur aan zal geven naar het prozaïsche schema terug te keeren.

7. La6—b7 8. Lc1—f4

Wit neemt aan, dat de door den tegenstander verloren tijd zijn uitwerking niet kan missen. Na 8. Pb1—c3, volgt het bevrijdende antwoord 8. Pf6—e4.

8. c7—c5

De in de stelling opgesloten bevrijdende maatregel. Na 8. d7—d5, houdt wit met 9. Pf3—e5 zijn druk in stand.

9. Pb1—c3

Ook 9. d4×c5 is een goed krijgsplan, daar wit dan de gelegenheid zou krijgen op de half-open d-lijn druk uit te oefenen.

9. c5×d4 10. Pf3×d4 Lb7×g2

11. Kg1×g2 Dd8—c8

Zwart zoekt naar een mogelijkheid om uitvallen te doen.

12. Tf1—d1 Dc8—b7† 13. f2—f3

Wit doet de partij breed opgezet en gaat thans ruimte winnen.

13. Tf8—c8

De bevrijdende opstoot 13. d7—d5, gaat nog niet wegens 14. c4×d5, P*6×d5; 15. Pc3×d5, Db7×d5; 16. Lf4×b8, benevens 17. Pd4—c6 en wint. Ook na 13. Pb8—c6; 14. Pd4—b5, zou zwart met moeilijkheden te kampen hebben.

14. Pd4—b5

Wit gaat tot concrete handelingen over. In de eerste plaats dreigt nu 15. Lf4—d6, Le7—d8; 16. Ld6—a3 enz. met beheersching van terrein.

14. Db7—c6 15. Tal—c1

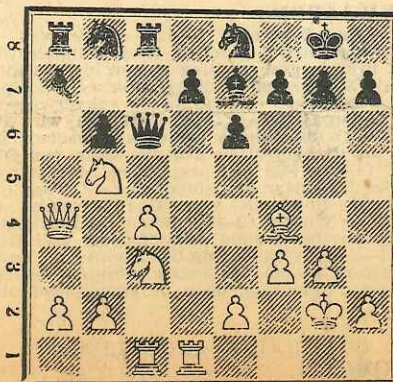
Wederom zeer fijn gespeeld. In plaats van angstig met 15. b2—b3, a7—a6; 16. Pb5—d4, Dc6×a4; 17. Pc3×a4, Le7—c5 enz. het verflauwen van den strijd toe te laten.

15. Pf6—e8

Noch 15. Dc6×c4 (wegens 16. Da4×c4, Tc8×c4; 17. Pb5—c7) noch 15. a7—a6, wegens 16. Pb5—d6 (met verovering van gewichtige strategische punten). Nu echter zou zwart reeds met 16. a7—a6 kunnen voortgaan. Echter vlamt thans het wonder der combinatie op.

Stelling na 15. Pf6—e8.

Zwart: dr. Aljechin.

Wit: dr. Euwe.

16. Pc3—d5

De cavalerie bestormt de vijandelijke loopgraven.

16. Le7—f8

Na 16. e6×d5 volgt 17. c4×d5, Dc6—b7; 18. Tc1×c8 (de parade tegen 18. De4 zou zijn geweest 18. Lf6) 18. Db7×c8; 19. Td1—c1, Dc8—d8 (of 19. Db7; 20. Pc7, Pc7; 21. Tc7; Da6; 22. Dc2, Lc5; 23. b4 enz.) 20. Lf1—c7!, Pe8×c7; 21. Pb5×c7, Dd8—c8; 22. Tc1—c2, en de aanval van wit wint. Dit alles werd door zwart prachtig gecombineerd, doch de wereldkampioen is op zijn hoede.

17. Pd5—b4 Dc6—b7 18. Lf4×b8 Db7×b8

Om zich te kunnen bevrijden geeft zwart tijdelijk een pion prijs, i.p.v. met 18. Tc8×b8 aan een passieve verdediging vast te houden.

19. Td1×d7 a7—a5

De cavalerie wordt teruggedreven.

20. Pb4—c2 Db8—e5 21. Pb5—c3

Hierdoor worden de beide aangevallen pionnen e2 en b2 beschermd.

21. Pe8—d6

Verandering van decor. Het passieve paard van zwart ontwaakt! Weer echt Aljechin.

22. Pc2—a3 Pd6—f5

Dreigt met 23. Pf5—e3† benevens eventueel Lf8—c5, de wet voor te schrijven.

23. Pa3—c2

„Verboden toegang!” Wits voornemen is bij de eerstvolgende gelegenheid e2—e4 te spelen.

23. Pf5—d6

Zwart is in de gelegenheid met indirecte dreigingen te werken.

24. Pc2—a3 De5—c5

Zwart hoopt het initiatief, dat hij op het oogenblik in handen heeft, tot iets beters dan herhaling van zetten uit te buiten.

25. Tc1—d1

Te passief zou inderdaad zijn 25. b2—b3, waarom wit er de voorkeur aan geeft zijn pionwinst terug te geven.

25. Dc5—b4 26. Da4—b3

Vanzelfsprekend niet 26. Db4:? a5×b4, met een onaangename vork. Van nu af verflauwt de strijd.

26. Pd6×c4 27. Pa3×c4 Tc8×c4

28. Td7—b7 Db4×b3 29. a2×b3 Tc4—b4

30. Pc3—a4

Doelloos ware het verdubbelen op de zevende lijn (30. Td1—d7) wegens 30. f7—f6. Nu worden over en weer onschuldige pionnen onthoofd.

30. Tb4×b3 31. Tb7×b6 Tb3×b6

32. Pa4×b6 Ta8—b8 33. Pb6—c4 a5—a4

Zwart zou nog gaarne uit niets iets willen maken. Echter blijft in het komende duel van paard tegen looper het slagveld te open.

34. Td1—d2

Wits basis (b2) wordt verdedigd.

34. g7—g6 35. Pc4—e5 Lf8—g7

36. Pe5—d3 Tb8—c8 37. Kg2—f1 Lg7—d4

38. Td2—d1 e6—e5 39. Td1—a1 Tc8—c4

40. Ta1—a3 f7—f5

Dreigt door 41. e5—e4 het sterk geposteerde paard te verjagen. Echter heeft wit intusschen een verdere doeltreffende liquidatie voorbereid.

41. b2—b3!

Remise, want na 41. a4×b3, Ta3×b3 is in het witte spel geen aanvalsobject meer aanwezig. Een van weerszijden vindingrijk en elegant gespeelde partij.

Slotstand: Wit (dr. Euwe) Kf1, Ta3; Pd3; pi. b3, e2, f3, g3, h2.

Zwart (dr. Aljechin) Kg8; Tc4; Ld4; pi. a4, e5, f5, g6, h7.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Keres-Flohr.

Caro-Kann-opening.

Wit: Keres. Zwart: Flohr.

1 e2—e4 c7—c6 2. Pb1—c3

De „moderne” voortzetting, die c6 als een tempoverlies wil brandmerken.

2. d7—d5 3. Pg1—f3 d5×e4

Het eenvoudige. Meer ondernemend is: 3. Lg4.

4. Pc3×e4 Pg8—f6

Zwart ziet blijkbaar geen nadeel in de verdubbeling op de g-lijn. Interessanter zijn de gevolgen van 4. Lf5. 5. Pg3, enz.

5. Pe4×f6† e7×f6 6. d2—d4

In het vervolg der partij tracht wit geen kunststukken uit te halen. Hij is reeds tevreden met de pionnenmeerderheid op den damevleugel. Anders kwam ook 6. Lc4 in aanmerking.

6. Lf8—d6 7. Lf1—e2 0—0

8. 0—0 Tf8—e8 9. Lc1—e3 Lc8—g4

10. Tf1—e1 Pb8—d7 11. Dd1—d3

Ook deze partij — zooals zoo vele uit de laatste rondes! — vertoont „Schablone”-achtige alures. De tekstzet beoogt niets anders dan de volledige mobilisatie der artillerie.

11. Dd8—c7

Dreigt Lf3: en Lh2:†

12. g2—g3 Pd7—f8 13. Pf3—d2 Dc7—d7

14. d4—d5

Iedere liquidatie van pionnen is wit welkom.

14. Lg4×e2 15. Te1×e2 Pf8—g6

16. d5×c6 Dd7×c6 17. Dd3—c4 Dc6—d7

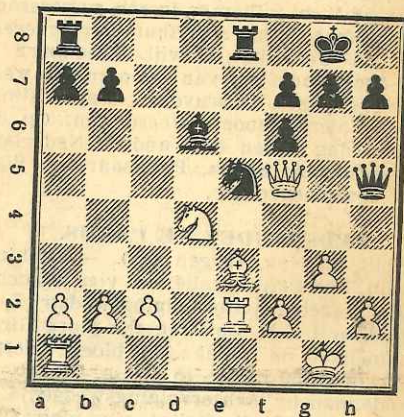
18. Pd2—f3 Dd7—f5 19. Pf3—d4 Df5—h5

20. Dc4—d3 Pg6—e5 21. Dd3—f5

Keres wil de zaak vereenvoudigen, omdat hij voor het eindspel gunstiger staat.

Stelling na 21. Dd3—f5.

Zwart: Flohr.

Wit: Keres.

21. Dh5×f5

Zwart kan den ruil, die niet gunstig voor hem is, niet meer ontwijken.

22. Pd4×f5 Ld6—f8 23. b2—b3 Ta8—d8

24. Kg1—g2 g7—g6 25. Pf5—h4 Pe5—g4

26. Ph4—f3 Lf8—c5

Zwart bevrijdt zich volkomen.

27. Ta1—e1 Pg4×e3 28. f2×e3 f6—f5

29. Kg2—f2 Lc5—b4 30. Te1—b1

Remise gegeven.

58

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1-0 ½-½	½-½ 0-1	0-1		0-1		½-½ ½-½	3½
Flohr	½-½ 0-1	V.	½-½	0-1	½-½		½-½ 0-1	½-½ ½-½	3
Aljechin	1-0 ½-½	½-½	R.	0-1		½-½ *	1-0 ½-½	½-½	4½*
Fine		1-0		O.	1-0 ½-½	* 1-0	½-½ ½-½	0-1	6½*
Botwinnik	½-½		1-0	½-½ 0-1	I	1-0 *		* ½-½ ½-½	4½**
Reshevsky		1-0	*	0-1	*	9	½-½		3***
Capablanca	1-0	1-0	½-½ 0-1	½-½ ½-½	½-½		3		5
Keres	½-½ ½-½	½-½ ½-½			½-½ *	1-0	1-0	8	6

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart.)

DR. M. EUWE VERBETERT EEN THEORETISCHE VARIANT.

PRACHTIG SPEL TEGEN FINE.

Door schijnoffer van de dame
werden alle verwikke-
lingen afgesneden.

HET EINDE REEDS NA 30 ZETTEN.

IN de partij Fine—Euwe heeft de oudwereld-
kampioen zichzelf teruggevonden, terwijl hij
op zijn oudsecondant uit de tweede match een
klinkende revanche nam voor zijn nederlaag
uit de eerste helft van het toernooi. Zeer pik-
kant was reeds de keuze der opening — de
zoogenaamde „Weensche variant” van het
damegambiet — daar beide spelers aan deze
speelwijze een speciale studie hebben gewijd.

O.a. won Fine met wit in deze variant tegen
Grünfeld in het toernooi te Amsterdam 1936,

Dr. M. Euwe.

echter ontdekte nu dr. Euwe een zwakte in de
opstelling van wit, hetgeen echter slechts door
een dynamisch offer van één officier voor drie
pionnen uitgebuit kon worden.

De poging van Fine, om den druk van den
tegenstander door een tegenoffer af te schud-
den, faalde jammerlijk en de talrijke fraaie
momenten, die zich in dezen „jungle”-veldslag
voordeden, stempelen deze partij tot een van
de voortreffelijkste prestaties van dit toernooi.

Euwe redivivus? Niemand heeft er
ooit aan getwijfeld, dat in Euwe scheppende
ideeën sluimeren, die hij echter van tijd tot
tijd al te geforceerd in zijn spel tot uiting
brengt.

Fine teruggevalen? Ook dit is
geenszins het geval, want hij zal juist integen-
deel misschien door deze „Weensche” cata-
strophe in de komende finish tot nieuwe daden
aangespoord worden.

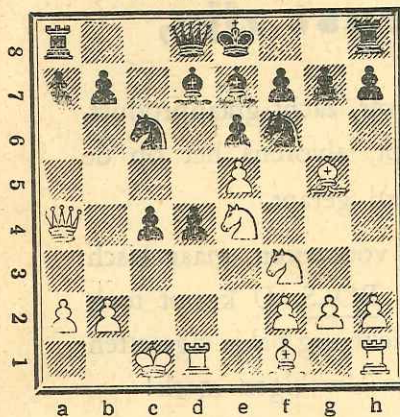
Weensche verdediging.

Wit: Fine. Zwart: Euwe.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pg1—f3 d7—d5 4. Lc1—g5 Lf8—b4†
Leidt de zoogenaamde Weensche verdedi-
ging in, die zeer diep uitgewerkt werd. Tot
nog toe hebben de meesters in bijna alle par-
tijen zich aan de beroemde voorbeelden ge-
houden.
5. Pb1—c3 d5×c4 6. e2—e4 c7—c5
7. e4—e5 c5×d4 8. Dd1—a4†
Na 8. ef6: volgt 8., gf6: 9. Lh4 en nu
natuurlijk niet 9., d4×c3 (wegens 10.
Dd8:†, Kd8: 11. Lf6:†, Kc7 12. bc3:† enz.), maar
eerst 9., Pc6!
8. Pb8—c6 9. 0—0—0 Lc8—d7
Leidt een stukoffer voor drie pionnen in.
10. Pc3—e4 Lb4—e7

Stelling na 10., Lb4—e7.

Zwart: Euwe.

Wit: Fine.

11. e5×f6 g7×f6 12. Lg5—h4 Ta8—c8
13. Kc1—b1 Pc6—a5 14. Da4—c2

Het eenige veld. Tot groote verrassing der
Rotterdamers ging Euwe hier wat rondwan-
delen, iets wat hij in Rotterdam nog nooit ge-
daan had.

14. e6—e5 15. Pf3×d4

Wit wil den Chineeschen muur breken.

Hij blijft dan wel een pion achter, maar
krijgt dan practische kansen de situatie te ver-
warren. Men zal echter zien, hoe Euwe dezen
pogingen den kop indrukt.

15. e5×d4 16. Td1×d4 Dd8—b6
17. Dc2—c3 Ld7—f5

Hier begonnen Fine en Euwe een gesprek
met elkaar, vermoedelijk over huishoudelijke
schaakaangelegenheden.

18. g2—g4 Lf5—g6

Niet 18., Lg4: wegens 19. Pf6:†, Lf6:
20. Lf6: en wint.

19. f2—f4

Ook de dekkingszet 20. Lg2 of 20. Ld3 redde
niet meer.

19. Le7—c5 20. Td4×c4 Pa5×c4
21. f4—f5

Na 21. Dc4: volgt 21., 0—0! 22. f5, Le3!
enz. Dit beseffende, tracht Fine nog verwarring
te stichten, maar zijn lot is reeds bepaald.

21. Lc5—d4 22. Dc3—b3 Db6—c6
23. Lf1—g2 Dc6×e4

Energiek gespeeld.

24. Lg2×e4 Pc4—d2† 25. Kbl—a1 Pd2×b3†
26. a2×b3 0—0 27. f5×g6 h7×g6

Zwart heeft nu de kwaliteit en een pion
meer.

28. Ka1—b1 Tf8—e8 29. Le4—d3 Te8—e3
30. Th1—d1 Ld4—e5

Wit geeft het op. Een fraaie revanche!

De slotstand luidde:

Wit: Kbl, Td1, Ld3 en h4, pionnen b2, b3,
g4 en h2 (8).

Zwart: Kg8, Tc8 en e3, Le5, pionnen a7, b7,
f6, f7 en g6 (9).

Botwinnik-Capablanca.

Nimzo-Indisch.

Wit: Botwinnik. Zwart: Capablanca.
 1. d2-d4 Pg8-f6 2. c2-c4 e7-e6
 3. Pb1-c3 Lf8-b4 4. e2-e3

Deze zet wordt in Russische schaakkringen het meest toegepast.

4. d7-d5
 Capablanca imiteert Keres.
 5. a2-a3

In de vijfde ronde speelde Aljechin tegen Keres zonder eenige pretentie 5 Pg1-f3.

5. Lb4xc3† 6. b2xc3 c7-c5
 Zwart wil in het centrum vasten grond verkrijgen.
 7. c4xd5 e6xd5 8. Lf1-d3 0-0
 9. Pg1-e2 b7-b6 10. 0-0

Na 10. dc5:, bc5: ware het pionnen centrum van zwart versterkt.

10. Lc8-a6
 Capa tracht het spel te vereenvoudigen.
 11. Ld3xa6 Pb8-a6 12. Lc1-b2 Dd8-d7
 13. a3-a4 Tf8-e8 14. Dd1-d3 c5-c4

Om de pionnenmeerderheid op den damevleugel te verkrijgen. Wit heeft echter dezen doorstoot blijkbaar geprovoceerd om zijn looper de diagonaal a3-f8 te verschaffen.

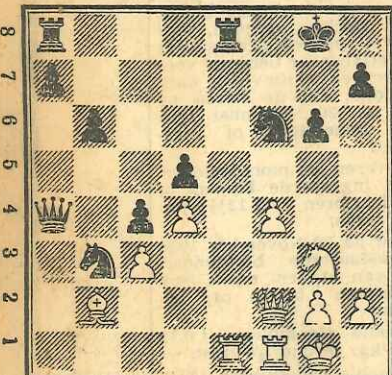
15. Dd3-c2 Pa6-b8
 Met verschillende bedoelingen. Er ontstaat nu een laveeringspartij.

16. Ta1-e1 Pb8-c6 17. Pe2-g3 Pc6-a5
 18. f2-f3 Pa5-b3 19. e3-e4 Dd7xa4
 20. e4-e5 Pf6-d7 21. Dc2-f2 g7-g6
 22. f3-f4

Capa heeft zijn doel bereikt: meerderheid op den damevleugel. Maar nu wacht hem een probleem op den koningsvleugel: hoe dezen te verdedigen?

22. f7-f5 23. e5xf6e.p. Pd7xf6

Stelling na 23, Pd7xf6.
 Zwart: Capablanca.

Wit: Botwinnik.

24. f4-f5! Te8xe1 25. Tf1xe1
 25. Ta8-e8 26. Te1-e6 Te8xe6
 27. f5xe6 Kg8-g7 28. Df2-f4 Da4-e8
 29. Df4-e5 De8-e7 30. Lb2-a3! De7xa3

Zwart moet wel nemen.
 31. Pg3-h5†
 Prachtig gespeeld.

31. g6xh5 32. De5-g5† Kg7-f8
 33. Dg5xf6† Kf8-g8 34. e6-e7 Da3-c1†
 35. Kg1-f2 Dc1-c2† 36. Kf2-g3 Dc2-d3†
 37. Kg3-h4 Dd3-e4† 38. Kh4xh5 De4-e2†
 39. Kh5-h4 De2-e4† 40. g2-g4 De4-e1†
 41. Kh4-h5 Zwart geeft het op.

Een prachtige partij!
 De slotstelling luidt:

Wit: Kh5, Df6, pionnen c3, d4, e7, g4 en h2 (7).

Zwart: Kg8, Del, Pb3, pionnen a7, b6, c4, d5 en h7 (8).

Aljechin-Flohr.

Spaansche partij.

Wit: dr. Aljechin. Zwart: Flohr.
 1. e2-e4 e7-e5 2. Pg1-f3 Pb8-c6
 3. Lf1-b5 a7-a6 4. Lb5-a4 Pg8-f6

Men kan nauwelijks gelooven, dat Flohr, die anders niet van 1., c6 af te brengen is, dit alles speelt.

5. 0-0 Lf8-e7 6. Tf1-e1 b7-b5
 7. La4-b3 d7-d6 8. c2-c3 Pc6-a5

Deze van Tschingorin afkomstige voortzetting, in plaats van het neutrale 8., 0-0, speelt Keres bij voorkeur.

9. Lb3-c2 c7-c5 10. d2-d4
 Deze zet is eerzuchtiger dan 10. d2-d3 of 10. h2-h3.

10. Dd8-c7 11. Pb1-d2
 In de partij Fine-Reshevsky (9e ronde) gebeurde 11. h3.

11. 0-0
 Ondernemender is 11., Lc8-g4.

12. Pd2-f1
 Ook 12. h2-h3 om Lg4 te verhinderen wordt hier vaak gespeeld.

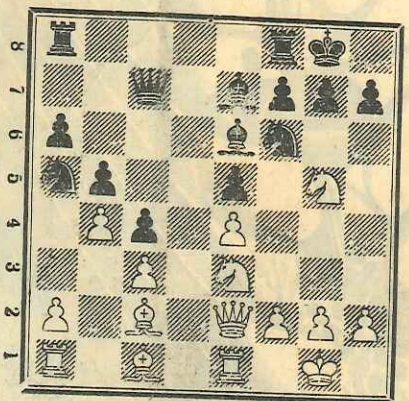
12. Lc8-g4 13. d4xe5
 Als Aljechin in het centrum vereenvoudigen gaat, in plaats van met 13. d4-d5 te vereenvoudigen, dan beteekent dit meestal, dat hij op de vleugels wil opereeren.

13. d6xe5 14. Pf1-e3 Lg4-e6
 15. Dd1-e2 Tf8-e8 16. Pf3-g5 c5-c4

Zwart wil 17. Pe6:, f6: toelaten, opdat dan de velden d5 en f5 ontoegankelijk blijven voor het witte paard.

17. b2-b4
 Een kleine episode.

Stelling na 17. b2-b4.
 Zwart: Flohr.

Wit: Aljechin.

17. c4xb3e.p. 18. Pg5xe6 f7xe6

19. a2xb3 b5-b4 20. c3xb4 Le7xb4
 21. Lc1-d2 Lb4xd2 22. De2xd2 Pa5-c6
 23. Dd2-c3 Dc7-b6 24. Lc2-d3 Pc6-d4
 25. b3-b4 Te8-c8 26. Pe3-c4 Ta8-b8

Nu beginnen de kunstenaarpartijen.
 27. Ta1-a5 Db6xb4 28. Dc3xb4 Tb8xb4
 29. Pc4xe5

Hier had wit nog 52 minuten, zwart 22 minuten bedenktijd.
 29. Pd4-b3 30. Ta5xa6

Het eerste gewin.
 30. Pb3-c5 31. Te1-c1 Tb4-b8

32. Ld3-c4 Kg8-h8 33. Pe5-f7† Kh8-g8
 34. Pf7-d6 Tc8-c7 35. Ta6-a1 Kg8-f8
 36. e4-e5 Pf6-g4 37. Tc1-e1 g7-g5
 38. Ta1-a3 Pg4-h6 39. Ta3-f3† Kf8-g7
 40. Tf3-g3 g5-g4 41. h2-h3 Kg7-h8

Hier werd de partij afgebroken.
 De afgebroken stelling luidt:

Wit: Kg1, Te1 en g3, Lc4, Pd6, pionnen e5, f2, g2 en h3 (9).

Zwart: Kh8, Tb8 en c7, Pc5 en h6, pionnen e6, g4, h7 (8).

Reshevsky stelt Keres zwaar op de proef.

Remise echter toch in zicht.

OPLOSSING VOOR ALLE MOEILIKHEDEN.

DE gruwelijke stoommachine, die de deelnemers van dit toernooi voortstuwt, heeft de zekerheid en het zelfvertrouwen van bijna allen gebroken. Vóór het begin van dit toernooi hoopte ieder, zoals Flohr geestig opmerkte, „minstens eerste te worden”. Voor bijna allen viel het echter heel anders uit. Wat speciaal Reshevsky betreft — die zich na zijn slechten start schitterend herstelde — zoo beudiden voor hem de beide slotspelen van laatstleden Maandag een harden dubbelen tegenslag, daar:

- a. eenerzijds Aljechin, die schijnbaar reeds „gevoerd” was, toch remise bereikte, en
- b. anderzijds Fine zich — hoewel hij den tijd overschreed — eigenlijk eveneens uit een vertwijfelde situatie redde.

Deze beide gevallen bewijzen dus, dat Reshevsky in zake de strategie nog rondtast. Het kwam er dus voor hem op aan, na deze beide ontgoochelingen het minderwaardigheidscomplex te boven te komen, indien hij tegen den „Olympisch” rustigen Keres met succes zou willen optreden. Dit gelukte hem, doordat hij het gedurende den geheelen duur van de partij zijn tegenstander lastig maakte. Slechts dank zij de beroemde slagvaardigheid van Keres vermocht zwart het evenwicht in de stelling tot aan het slot in stand te houden. Zou het waar zijn, dat Keres „de temperamentvolle” in een Keres „den remisekoning” veranderd is?

Nimzo-Indische verdediging.

Wit: Reshevsky. Zwart: Keres

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4 4. e2—e3

De geheimen van deze Landau-voortzetting zijn nog steeds niet volledig doorvorscht.

4. 0—0

In de partij Botwinnik—Capablanca, die aan het vierde bord gespeeld werd, gebeurde 4. d7—d5, hetgeen ook het geval was in een voorafgaande partij Aljechin—Keres. Ditmaal wil de Estlander echter een andere en meer terughoudende speelwijze met zijn damepion beproeven (5. d7—d6).

5. Lf1—d3

Reshevsky leert nog steeds! In zijn partij tegen Aljechin uit de achtste ronde speelde hij minder gekunsteld 5. Pg1—f3, terwijl hij nu een meer soepel gebruik van zijn koningspaard (naar e2) nastreeft.

5. d7—d6

Daar wit geen druk op e5 entameert, vat Keres het plan op, den koningspion naar e5 door te drukken.

6. Pg1—e2 e6—e5

Zwart streeft er naar het initiatief in handen te krijgen.

7. 0—0 Tf8—e8

Het principe der regelde ontwikkeling der officieren zou hier 7. Pb8—d7 eischen, doch Keres geeft er de voorkeur aan, den tegenstander in het centrum bezig te houden.

8. Pe2—g3

Na lang nadenken neemt Reshevsky het besluit den eventueelen zet e5—e4 te voorkomen, daar deze opstoot in de handen van zulk een aanvalsstrategie als Keres tot een machtig offensief zou kunnen aangroeien! Indien wit hier op gekunstelde wijze 8. Pc3—b1 speelt (dreigende het vangen van den looper door 9. a2—a3 enz.), volgt eenvoudig 8. c7—c6; 9. Dd1—a4, Dd8—a5 enz.

8. Lb4×c3

Eveneens na lang nadenken gespeeld. Zwart besluit tot dezen ruil, daar anders eventueel 9. Pc3—e2 zou kunnen volgen (opnieuw dreigende 10. a2—a3).

9. b2×c3 c7—c5

Positioneel.

Plotseling gaat Keres tot de zuiver-positioneele behandeling over, waarbij hij het afsluiten van den dubbelpion van wit wil bereiken. Een ander plan ware 9. Pb8—c6. Overigens valt de rustige stijl, waarmede Keres zijn laatste partijen opzet, algemeen op. Dit des te meer, daar zijn naaste concurrent Fine in dit toernooi het eene waagstuk na het andere onderneemt.

10. Dd1—c2 h7—h6

Een maatregel, die met de verre toekomst rekening houdt.

11. d4—d5 Pb8—d7 12. f2—f4

Met het oog op de pionzwakten van zijn damevleugel is wit wel genoodzaakt een aanval op den zwarten koningsvleugel in te leiden.

12. e5×f4 13. e3×f4

Na 13. Tf4, ware de zwakte op e3 voor wit niet voordeelig.

13. Pd7—f8 14. Lc1—d2 Lc8—d7

15. h2—h3 a7—a6

Zwart is voortdurend op zijn hoede.

16. a2—a4 b7—b5

Anders ware het blokkeerende 17. a4—a5 te vreezen.

17. a4×b5 a6×b5 18. Ta1×a8 Dd8×a8

19. c4×b5 Pf6×d5 20. Pg3—e4

Evenals in de 8e ronde tegen Aljechin, heeft de „ultra-practicus” Reshevsky, terwijl de pionnenzwakten van zijn damevleugel opgelost zijn, voor hem gunstige spanningen te voorschijn geroepen.

20. Da8—b8

Voor de volgende 20 zetten had wit nog 42 en zwart 45 minuten overgehouden.

21. f4—f5 Pf8—h7

Het critische veld f6 wordt beveiligd. Zelfmoord beteekende natuurlijk 21. Ld7×b5? wegens 22. Ld3×b5, Db8×b5; 23. Pe4×d6.

22. c3—c4

De partij heeft voor wit een vriendelijk aanzien gekregen. Dit mag voor elken tegenstander opgaan, doch niet tegen Keres, die in het uitvinden van krachtige antwoorden (zoals hij dit o.a. in zijn met zwart gespeelde partij tegen Fine uit de 7e ronde bewees!) onuitputtelijk is.

22. Pd5—b4

Na 22. Pd5—f6 zou volgen: 23. Ld2—f4, Pf6×e4; 24. Ld3×e4, Ph7—f6; 25. Le4—f3 en wit dreigt op vernietigende wijze 26. Tf1—d1. Daarom tracht Keres ten minste van het vijandelijke looperpaar af te komen.

23. Ld2×b4 c5×b4 24. Dc2—f2

Om naar d4 te komen, waarop het insnoeren van het vijandelijke spel mogelijk zou zijn. Na 24. Dc2—b2 zou gevolgd zijn 24.

- Db8—b6† 24. d6—d5

Krachtig antwoord.

Keres blijft zichzelf trouw, en vindt in den nood een krachtig antwoord. Een dergelijke doorbraak gelukte hem tegen Fine.
25. c4×d5 Ld7×b5 26. Df2—d4
Houdt nog even den tegenstander in den greep gevangen.

26. Lb5×d3 27. Dd4×d3 Db8—b6†
28. Kg1—h1 Ph7—f6 29. Pe4×f6† Db6×f6

Evenals tegen Aljechin in de vijfde ronde is een duel tusschen de zware officieren ontstaan, waarbij wit den d-pion, zwart echter den b-pion naar voren tracht te brengen.

30. d5—d6 Te8—d8 31. Tf1—d1 b4—b3
32. Dd3×b3 Df6×f5

Vanzelfsprekend niet 32.... Td6:? wegens
33. Db8†.

33. Db3—b6 Td8—d7 34. Db6—d4 Df5—e6
35. Dd4—d3 De6—g6

Zwart toont aan, dat hij over voldoende resources beschikt. Wit mag de dames niet ruilen, want dan zou hij zijn vrijpion nog verliezen.

36. Dd3—b5 Dg6—e6 37. Db5—c6
Wit denkt nog niet aan remise.

37. Kg8—h7 38. Dc6—c2† De6—g6
39. Dc2—d2 Dg6—e6 40. Dd2—f4 De6—g6

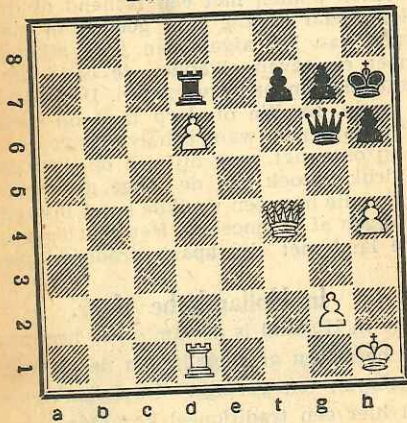
Zwart heeft een gemakkelijke verdedigingslinie geschapen, die wit thans echter uiteen tracht te rukken.

41. h3—h4.

Hier werd de partij afgebroken. De brug naar remise is aanwezig. Men weet het: niemand heeft Keres in dit toernooi een nul kunnen bezorgen en ook ditmaal zal deze wel uitblijven.

Afgebroken stelling na 41. h3—h4.

Zwart: Keres.

Wit: Reshevsky.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Hoelang blijft Keres remises maken?

DAAR de beide leiders Fine en Keres in de tweede helft van het A. V. R. O.-toernooi nog geen enkele partij hebben gewonnen, komt er nog steeds weinig tekening in den stand. De sportieve vraag bestaat nu minder daarin, wie van deze beiden naar voren zal komen (in het toernooi op den Semmering, 1937, werd hetzelfde duet gezongen!), dan wel of Botwinnik, die hen op de hielen volgt, zich ten slotte als „de lachende derde” zou kunnen ontpoppen, hetgeen de schaakwereld, die gaarne van afwisseling houdt, ongetwijfeld in geestdrift zou brengen!

Inderdaad gelukte het den evenzoo diepzinnigen als onverschrokken Russischen grootmeester niemand minder dan Capablanca in een Nimzo-Indische verdediging te overspelen en hierdoor niet slechts revanche te nemen voor Moskou 1936, maar tevens in de hoogste regionen van de toernooi-tabel door te dringen. De onzekerheid van den vroeger bijna onoverwinnelijken Cubaan valt sterk op. Hij „veroverde” een pion en kreeg later zelfs een stuk cadeau om ten slotte toch het onderspit te delven in een aanval, die op de meest economische wijze uitgevoerd werd. Het geluk van Botwinnik werd nog grooter, doordat intusschen de „halve” leider Fine tegen den ontwaakten Euwe een bloedige nederlaag moest incasseeren. En dat nog wel in zijn lijfvariant!

Als een leeuw ging intusschen ook Reshevsky te keer tegen den anderen leider, Keres, die echter kort vóór het afbreken een vereenvoudigd verdedigingsschema wist op te bouwen. Hoe lang zullen echter nog deze remise-barricades van den leider standhouden tegen de hem achtervolgende concurrenten?

Ook de Spaansche partij Aljechin—Flohr werd afgebroken. Wit veroverde een pion en het leek dat hij nog snoode plannen met zijn tegenstander had. Hedenochtend zag Flohr in dat verder strijden echter nutteloos was.

Een schitterende ronde.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Alle hangpartijen thans beslist.

OOK RESHEVSKY KON NIET VAN KERES WINNEN.

REMISE KWAM NA ENKELE ZETTEN.

Botwinnik redt zich tegen Reshevsky eveneens uit alle moeilijkheden.

WAT IS ALJECHIN VAN PLAN?

DOOR de „telefoon-overwinning” van Aljechin over Flohr — deze gaf per telefoon op — was Reshevsky gisteren weer de eenige grossier in afgebroken schaakfilms. Van de elf partijen, die hij speelde, bleven er liefst negen eenige dagen „hangen”. In een verbiterd slotgevecht tegen Botwinnik (uit de tiende ronde) beproefde de Amerikaan al het mogelijke om te winnen. Echter gunde Botwinnik (of beter gezegd Botwinnik’s dappere dame) hem niet meer dan de helft van den pudding.

Precies zóó verging het Reshevsky in zijn „tankachtig” eindspel met Keres (van hun partij uit de elfde ronde), waardoor de Estlander tot nader order de leiding alleen heeft.

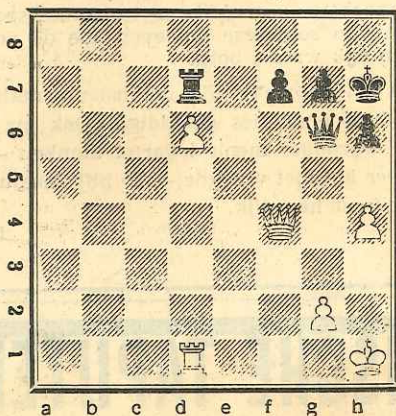
Want in de naaste toekomst mag men zeer waarschijnlijk veranderingen in de „hoogen rangen” verwachten, misschien wel pijnlijke „degradaties”!

Reeds zag men gistermiddag den wereldkampioen — die nog met al zijn „superieuren” (Keres, Fine en Botwinnik) moet spelen — als een bloeddorstigen leeuw in zijn kooi (de tournooizaal) op en neer wandelen.

Reshevsky—Keres.

De afgebroken stelling der partij Reshevsky—Keres na den 41sten zet h3—h4 was:

Zwart: Keres.

Wit: Reshevsky.

41. Dg6—e6

Mag men van den Amerikaan zeggen, dat hij van een „koperen” stelling als een moderne alchimist een „gouden” wil maken, Keres’ dame schijnt luide uit te roepen: „Als u mij niets doet, zal ik u niets doen!”

42. h4—h5

Een dwarskijker!

42. Kh7—g8 43. Td1—d4 Kg8—h7

Rustig wacht de zwarte koning achter zijn wal van pionnen de dingen, die komen, af.

44. Kh1—h2

Na zeer lang nadenken trekt Reshevsky een gezicht, alsof hij iets bijzonders heeft uitgedacht.

44. Kh7—g8 45. Td4—d2 Kg8—h7

46. Td2—d4

Wederom na zeer lang nadenken gespeeld, zoodat wit nog slechts vier minuten voor tien zetten overbleef. Dit gaf hem aanleiding tot het „heldhaftig” besluit af te zien van alle... heldhaftigheid. Deze had kunnen bestaan in de volgende manoeuvre: 46. g2—g4 benevens Kh2—g3, benevens eventueel Df4—d4—d5 enz. 46. Kh7—g8 47. Td4—d2 Kg8—h7 Remise.

Voor alle deelnemers aan dit tournooi schijnt Keres een onneembare vesting te zijn! Naar verluidt wil echter Aljechin in de komende twaalfde ronde hem trachten te verpletteren, waarvoor de Haagsche Dierentuin hem een geschikt terrein toelijkt!

STAND VAN HET A.V.R.O.-SCHAAKTOURNOOL.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1-0 ½-½	½-½ 0-1	0-1 1-0		0-1		½-½ ½-½	4½
Flohr	½-½ 0-1	V.	½-½ 0-1		½-½		½-½ 0-1	½-½ ½-½	3
Aljechin	1-0 ½-½	1-0 ½-½	R.	0-1		½-½ ½-½	1-0 ½-½	½-½	6
Fine	0-1 1-0	1-0		O.	1-0 ½-½	0-1 1-0	½-½ ½-½	0-1	6½
Botwinnik	½-½		1-0	½-½ 0-1	I	1-0 ½-½	1-0 ½-½	½-½ ½-½	6½
Reshevsky		1-0	½-½ ½-½	0-1 1-0	½-½ 0-1	9	½-½	½-½ 0-1	5½
Capablanca	1-0	1-0 ½-½	½-½ 0-1	½-½ ½-½	½-½ 0-1	½-½	3	0-1	5
Keres	½-½ ½-½	½-½ ½-½	½-½		½-½ ½-½	1-0 ½-½	1-0	8	7

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart.)

HET AVRO-SCHAAKTOERNOOI

Mr Ed. SPANJAARD

Precies op het oogenblik, dat « Het Hollandsche Weekblad » voor het eerst in zijn nieuwe vorm in Nederland uitkomt, begint te Amsterdam het sterkst bezette schaaktoernooi, dat ooit ter wereld plaatsvond.

Het spreekt dus wel vanzelf, dat wij onze openingsrubriek wijden aan dit door de AVRO georganiseerde schaakevenement en de acht eraan deelnemende grootmeesters, te weten: Aljechin, Botwinik, Capablanca, Euwe, Fine, Flohr, Keres en Reshevsky. Wij gebruiken met opzet de alphabetische volgorde, daar een rangschikking volgens kracht volstrekt ondoenlijk moet worden genoemd.

De wereldkampioen Aljechin mag met recht in ieder van de overige deelnemers een « Weltmeisterschaftskandidat » zien en zal dan ook met den winnaar van het toernooi (resp. met N° 2, wanneer hij zelf eerste mocht worden), een officieele tweekamp spelen om de wereldtitel. De krachtsverschillen tusschen de acht spelers zijn zóó gering, dat te voren niet bekende bijkomstigheden wel eens de doorslag zouden kunnen geven. Een verkoudheid, afleidende journalistieke bezigheden, een deprimeerende regenvaller in een van de beginpartijen, een ongewoon hotelbed, een maagstoornisje door het onbekende Nederlandsche voedsel, zie daar slechts enkele van die duizenden-één omstandigheidjes, welke de noodzakelijke 100 procent-concentratie beslissend kunnen beïnvloeden.

Daarom zullen wij ons niet aan voorspellingen wagen, doch trachten, een analyse te geven van de spelkwaliteiten der spelers en van de uiterlijke factoren, welke voor het tot hun recht komen van deze kwaliteiten van belang kunnen zijn. En in het bijzonder zouden wij onze lezers ervan willen overtuigen, dat iedere deelnemer bij de onderhavige krachtsgelijkheid, zoowel nummer één als nummer acht kan worden, omdat alle acht spelers naast en tegenover hun sterke zijden, ook hun zwakheden hebben, terwijl het, wij zouden willen zeggen, artistieke element, hetwelk het schaakspel méér eigen is dan menig leek kan vermoeden, het verloop van een partij zoo uiterst onberekenbaar maakt.

Beginnen wij met *Aljechin*, den wereldkampioen. Toevallig plaatst het alfabet dezen meester, die ook door het bezit van de hoogste schaaktitel aanspraak mag maken op het openen van onze rij, bovenaan. En wij zijn overtuigd, dat hij op dezelfde plaats zou belanden, indien wij een stemming onder de lezers zouden houden, om den winnaar van het tornooi aan te wijzen. De herinnering aan zijn tornooisuccessen als te San Remo 1930 (14 punten uit 15 partijen, de hoogste score, ooit in een meestertornooi gehaald) en te Veldes 1931 (geen enkel verliespunt uit 26 partijen), benevens aan de geweldige vitaliteit, vertoond in de revanche-match tegen Euwe, heeft nu eenmaal onuitwischbare sporen nagelaten. Aljechin is de kunstenaar onder de deelnemers, zijn scheppende kracht op het schaakbord grenst aan het ongelooflijke. Maar... hij heeft « les défauts de ses qualités » en bezit de overgevoeligheid en de emotionaliteit, welke den meesten kunstenaars eigen zijn. Deze eigenschappen kunnen hem beletten, op een *bepaald moment*, n.l. gedurende een *tevorens vastgestelde termijn*, het allerhoogste te geven, omdat hij nu eenmaal op dat moment niet de inspiratie heeft, welke zijn artistieke natuur behoeft. Van groote invloed op zijn resultaat zal stellig ook zijn levenswandel zijn. Indien hij zich evenals vóór de revanche-match tegen Euwe fysiek en psychisch getraind heeft, mogen wij alles van hem verwachten, doch er kunnen zich omstandigheden voordoen, waardoor wel eens, gelijk in de eerste tweekamp tegen Euwe, een teleurstelling kan volgen.

Nummer twee der alfabetische lijst is *Botwinik*, de sterkste speler van het sterkste schaakland ter wereld, Sovjet-Rusland. De jonge ingenieur is tegelijkertijd een bijzonder fijn positie-speler en een uiterst scherp tacticus en kan het door deze waardevolle combinatie ver brengen op het scorebord van de achtkamp. Zijn spel is buitengewoon regelmatig en vast en zijn eenige zwakte achten wij de omstandigheid, dat de overige deelnemers zoo bar sterk spelen ! Hij is de eenige van het achtal, die nog nooit in ons land was. Misschien is dit een kleine handicap, evenals het feit, dat hij slechts Russisch spreekt. Doch, kan het niet even goed een voordeel zijn, niet voortdurend door tientallen schaakliefhebbers te worden angeklampt?

Dan *Capablanca*, de nestor onder de deelnemers, oud-wereldkampioen en nog steeds een schaaktalent van de eerste rang. Zijn stijl vertoont een uitgesproken neiging tot vereenvoudiging, tot net bereiken van duidelijke stellingen, in welke hij een weergalooze techniek ten toon spreidt. Bij het zeer hooge peil van deze wedstrijd, zal het hem echter moeilijk vallen, op deze wijze veel winstpunten te bemachtigen, waartegenover staat, dat ook zijn verlieskansen klein zijn. Verbluffend is het gemak waarmee hij — meestal zonder eenige voorbereiding — speelt. Echter paart zich aan dit gemak een zekere gemakzucht, een zekere luiheid, waardoor hij er niet gauw toe komt, het alleruiterste te geven. Daarenboven is *Capablanca* niet vrij te pleiten van verwaandheid, van zelfoverschatting. Zoo spreekt hij over de titel van wereldkampioen nog steeds als van « my title », hoewel hij reeds in 1927 « his title » verloor. Een dergelijke instelling moet een — wellicht slechts onbewuste — onderschatting van de tegenstanders met zich medebrengen en kan in een milieu als van dit tornooi falikante gevolgen hebben.

Onze landgenoot *Euwe* staat natuurlijk in het middelpunt onzer belangstelling en iedere door hem gewonnen partij zal met vreugde worden begroet. Zijn uiterst snelle blik, zijn scherp analytisch vermogen, zijn mathematische logica, zijn geweldige wilskracht, en zijn meedoogenlooze zelfcritiek, zouden hem de hoogste sport der tornooiladder kunnen doen bereiken. Doch de harde maatschappelijke werkelijkheid zou wel eens het tegenovergestelde resultaat kunnen bewerkstelligen. Immers, *Euwe* blijft tijdens het reeds zoo inspannende tornooi zijn betrekking als leeraar volledig vervullen en slechts insiders kunnen ten volle beseffen, wat deze dubbele rol van hem vergen moet. Gelukkig bezit onze landgenoot als geen tweede het vermogen, zichzelf te organiseeren, een eigenschap, welke in deze omstandigheden van het hoogste belang is.

Fine, de jonge Amerikaan, heeft — echt Amerikaansch ! — een stijl, welke de jazz-liefhebber « commercial » zou noemen. Met ijzeren geduld streeft hij naar het ééne doel : een zoo hoog mogelijke score. Liever zal hij een omweg maken van vijftig zetten, dan een directe doch iets minder safe methode kiezen. Hij is wellicht beter dan eenige andere deelnemer doordrongen van het feit, dat men in een tornooi als dit hoog uit kan komen, door het verzamelen van vele remises plus slechts betrekkelijk weinig winstpunten. Zoodoende zit hij als een spin in haar web, geduldig doch fel loerend tot de kans schoon is. Er wordt wel eens spottend, als variatie op het bij opgaven gebruikelijke onderschrift : « wit speelt en wint », gezegd :

« Fine speelt niet en wint » en in dit gezegde schuilt een kern van waarheid. Echter, de kracht van de overige deelnemers is zoo groot, dat zij niet gauw in het web verstrikt zullen raken, zoodat Fine ook een — hem overigens stellig niet ontbrekend — scheppend element in zijn spel zal moeten leggen. Anders zou er wel eens « Fine speelt en verliest » kunnen worden vermeld !

Flohr is een jong speler met een oude stijl. Hij speelt « unheimisch » sterk, beschikt over een perfecte techniek en een volleerde tornooiroutine, kwaliteiten die hem tot een topprestatie in staat kunnen stellen. Maar zijn spel mist vaak inspiratie, krijgt soms zelfs een eenigszins machinaal karakter. Een ontleding van zijn tornooi-resultaten leert, dat hij tegen de sterken gewoonlijk remise maakt en de zwakkeren afmaakt met de regelmaat van een uurwerk. Wanneer hij, wat te verwachten is, in dit tornooi boven de 50 % zal trachten te komen, moet hij zijn stijl wijzigen, wat risico's met zich mede brengt. Een bijkomende minder gunstige factor voor dezen speler is het feit, dat hij nogal eens gauw geprikkeld en driftig wordt, zoodat de meer of minder perfecte leiding van het tornooi op zijn spel van groote invloed kan zijn.

Keres, de Benjamin van de achtkamp, is in de omgang een allerbeminnelijkst jongmensch, doch op het schaakbord een mededoogenloos tegenstander. Hij bezit alle pro's en contra's van zijn jeugd : een onbevangen blik, nieuwe ideeën en een groot uithoudingsvermogen tegenover een soms te groote onstuimigheid en een relatief wat mindere ervaring. Dat hij naast zijn frissche, agresieve stijl ook tot keurige positioneele prestaties in staat is, bewees hij nog kort geleden te Noordwijk.

Tenslotte, « last but not least », de tweede Amerikaan van het illustere gezelschap, *Reshevsky*. Zijn natuurlijke aanleg is van dien aard, dat hij reeds op zes-jarige leeftijd simultaanséances gaf tegen eenige tientallen volwassenen. Nadien verdween hij niet, zooals de meeste wonderkinderen, van het tooneel, doch wist hij uit te groeien tot een volleerden tornooispeler. Evenals zijn landgenoot Fine, is hij in de eerste plaats practicus, met slechts het scorebord voor oogen. Een merkwaardige zwakte in zijn spel is zijn slechte tijdverdeeling ; meestal besteedt hij het overgrootste deel van zijn bedenktijd aan de eerste 15 tot 20 zetten, om daarna nog slechts luttele minuten over te houden voor de overige 20 à 30 zetten. Deze moeten dan vrijwel à tempo worden uitgevoerd. Hierbij toont *Reshevsky* echter een schier fabelachtige slagvaardigheid, terwijl de psychologische druk van de tijdnood vaak niet hem, doch juist zijn tegenstander ongunstig beïnvloedt. Zodoende schuilt in deze zwakke zijde dikwijls juist zijn kracht, doch wij vragen ons af, of dit laatste ook hier in een dergelijk grootmeestertoernooi het geval zal zijn.

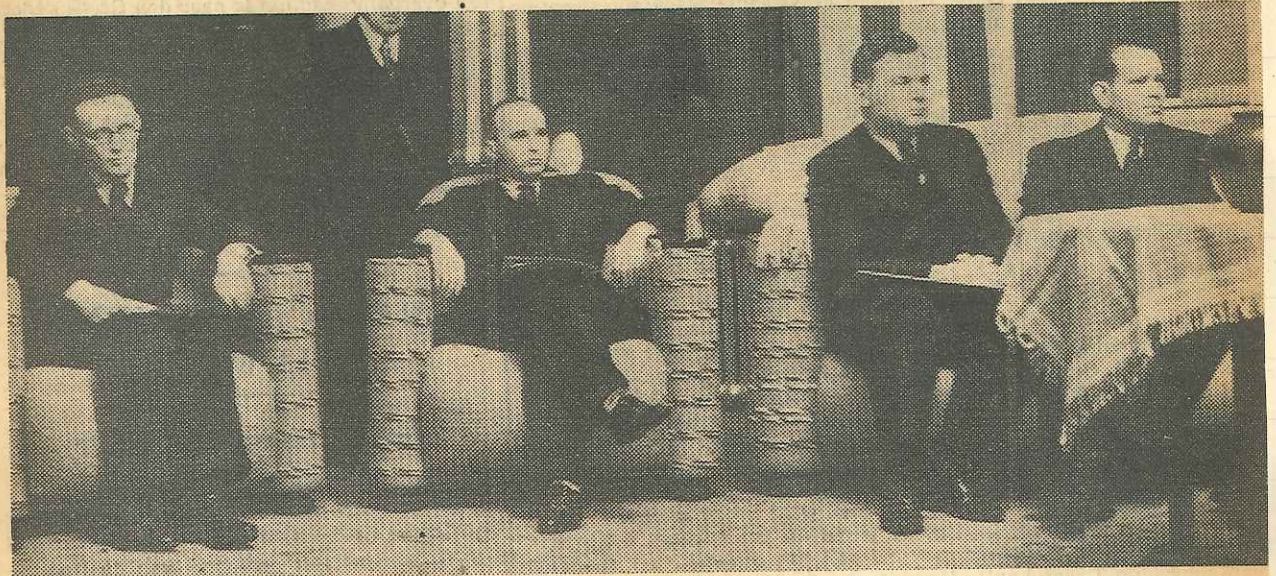
70/

Zondag 6 November begint de titanenstrijd en vermoedelijk zullen onze beschouwingen wel grovelijk gelogenstraft worden. Aljechin en Keres zullen droge positiepartijen spelen, Flohr en Capablanca halsbrekende combinaties ten beste geven, Euwe zal tegen alle beginselen der logica in gaan, Fine zal een reeks roekeloze offers brengen en Reshevsky misschien een uur bedenktijd overhouden. Doch hoe het zij, er zal worden gespeeld en gestreden en de schakers zullen genieten. En dat is tenslotte de hoofdzaak!

Alle correspondentie omtrent deze rubriek te zenden aan Mr Ed. Spanjaard, Damrak, 97, Amsterdam.

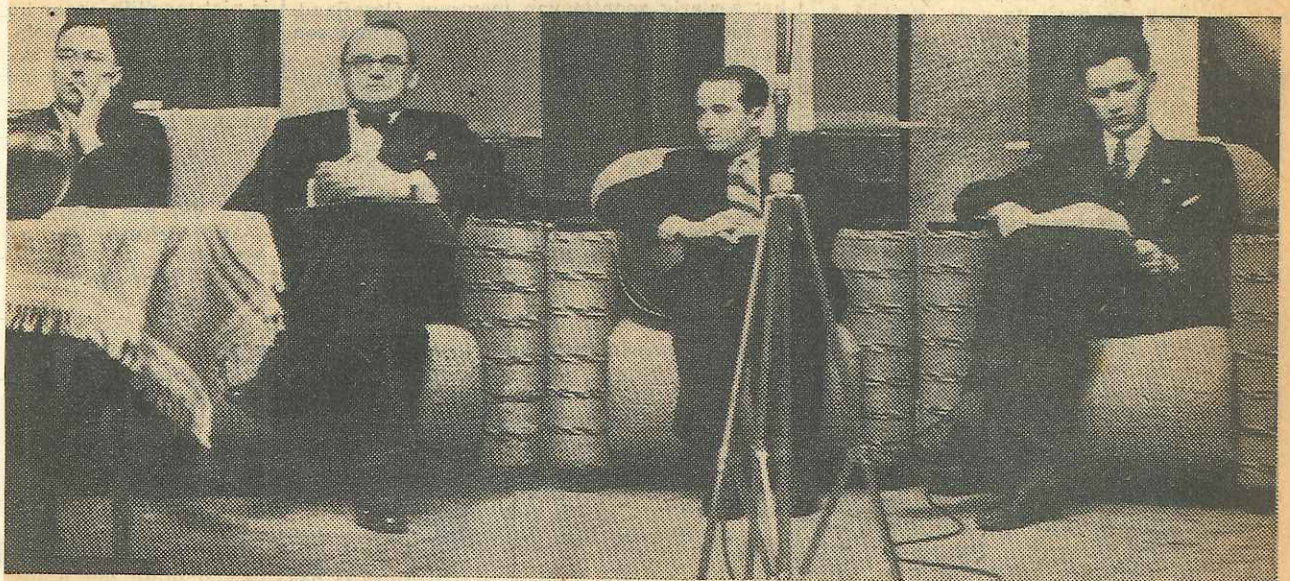
De grootste Schakers

Het „neusje van den zalm” van 's werelds schaakintellect was gisteravond in het Amstelhotel bijeen bij de plechtige opening van het

A.V.R.O.-schaaktournooi. Men had de zeven aanwezige grootmeesters in gemakkelijke stoelen neergevlid en daarin luisterden zij naar de

ter Wereld op een rij

verschillende redevoeringen en naar de toespraken van den schaakkoning en schaakkoningin die in vol ornaat de plechtigheid opluister-

den. Van links naar rechts: Botwinnik, Reshevski, Fine, Landau (die Capablanca vertegenwoordigde), Euwe, Aljechin, Flohr en Keres.

Zal Aljechin thans ook nog remise bereiken?

KERES HEEFT EEN PION MEER.

Beiden speelden fel op winst.

WELOVERWOGEN, RUSTIG SPEL VAN KERES.

In de voor de verdere ontwikkeling van het schaakspel zoo gewichtige ontmoeting Keres—Aljechin zag men inderdaad den stralenden held der schaaktoekomst tegen den roemrijken Titaan van het verleden om de heerschappij in het schaakspel strijden. Immers, de overwinning van Keres in deze partij zou hem den eersten prijs verzekeren in dit „sterkst bezette tournooi van alle tijden.” Gewoonlijk behoort Aljechin niet tot diegenen, die zich door de gebeurtenissen laten beheerschen en daarom trachtte hij den Estlander den weg naar de overwinning af te snijden. Daardoor verkreeg deze partij epische grootschheid.

Daar er evenwel heden ten dage geen wonderen gebeuren, faalden de pogingen van Aljechin. Terwijl hij nl. eenigen tijd de rol van den aanvaller speelde, bereidde Keres met wonderbaarlijke rust de verovering van strategische punten voor, van waaruit hij later nog een gewichtigen pion a's buit in de wacht sleepte. Tegenover deze „kaperstactiek” — zooals Aljechin ze zelf in zijn glanstijd toepaste! — schijnt de ver opgedrongen, maar nog niet voldoende gedekte vrijpion van zwart (op d3) geen volwaardige compensatie op te leveren.

Het afspelen van deze partij zal Aljechin's roem — om kritieke stellingen door zijn energie te redden — op een nieuwe en zeer zware proef stellen. „Qui vivra, verra!”

Caro Kann-opening.

Wit: Keres. Zwart: Aljechin.

1. e2—e4 c7—c6

De wereldkampioen vermijdt, tegen zijn gewoonte in, het open antwoord 1. e7—e5, vermoedelijk omdat hij in een Spaansche partij tegen Keres in een Britsch tournooi derailleurde en verloor.

2. d2—d4 d7—d5 3. e4×d5 c6×d5
4. c2—c4

De geheime eigenschappen van deze schijnbaar slechts vereenvoudigende voortzetting werden door Aljechin zelf tegen Tartakower in een tournooi te Parijs gedemonstreerd, waarbij zwart toen slechts met de grootste moeite remise vermocht te maken.

4. Pg8—f6 5. Pb1—c3 Pb8—c6
„Het half-open drie paardenspel”.

6. Lc1—g5

De z.g. „Noordsche voortzetting”, die in de match Botwinnik—Flohr 1934 voor het eerst toegepast werd, nadat men tegen 6. Pg1—f3 (het „half-open vierpaardenspel”) erkennen moest, dat de uitval 6. Lc8—g4 speelbaar was.

6. e7—e6

Vermijdt de moeilijk te overziene verwickelingen, die zich na 6. d5×c4, 7. d4—d5 zouden kunnen voordoen.

7. Pg1—f3 Lf8—e7

Snelle ontwikkeling.

Hiermede laat zwart koelbloedig den volgenden insluitenden zet toe, daar hij als compensatie een zeer snelle ontwikkeling der officieren nastreeft. In het vaarwater van het aangenomen damegambiet zou 7. d5×c4; 8. Lf1×c4, Lf8—e7; 9. 0—0, 0—0, enz. leiden. (Partij Hasenfuss—Flohr, Kemer, 1937, welke partij door zwart op schitterende wijze gewonnen werd. Met weemoed denkt grootmeester Flohr aan zijn vroegere triomfen, die hem echter juist in dit historische tournooi niet gegund worden!)

8. c4—c5 0—0 9. Lf1—b5

Na 9. Lf1—d3, zou onmiddellijk de „mijnwerkersarbeid” 9. b7—b6 ondernomen kunnen worden.

9. Pf6—e4 10. Lg5×e7 Dd8×e7

Hier wordt door de alwetende theorie — die tot dusver het programma regelde! — de voorkeur gegeven aan 10. Pc6×e7.

11. Dd1—c2 Pe4—g5

Al te tijdroovend zou de terugtocht 11. Pe4—f6 zijn en te verzwakkend ware 11. f7—f5.

12. Pf3×g5 De7×g5 13. Lb5×c6 b7×c6
14. 0—0.

Na 14. Dc2—e2 zou zwart niettemin 14. e6—e5 kunnen antwoorden (B.v. 15. d4×e5, Te8; of 15. De2×e5, Dg5×e5†; 16. d4×e5, Tf8—e8; 17. f2—f4, f7—f6 enz.). Bovendien kon na 14. Dc2—e2 ook 14. a7—a5 zeer goed volgen. (Met het doel Lc8—a6 te spelen.)

14. e6—e5

De actieve verdedigingskunst. Zwart wil het strategische punt e5 niet in de macht van zijn tegenstander laten. Daarbij verkrijgt hij door het opspelen een gedekten vrijpion op d5, terwijl wit op zijn pionnenmeerderheid op den damevleugel zal moeten steunen.

15. d4×e5 Dg5×e5 16. Tf1—e1 De5—f6
17. Ta1—d1 Ta8—b8 18. Dc2—d2 Lc8—g4

Hier dacht de wereldkampioen 24 minuten na, daar in het bijzonder ook 18. Lc8—a6 in aanmerking kwam. Alhoewel sterk vereenvoudigd, biedt de strijd voor beide tegenstanders nog veelvuldige spanningen, waarbij voorloopig de looper van zwart zich nuttiger voordoet dan het paard van wit.

19. f2—f3 Lg4—e6

Sluit de e-lijn af, in plaats van met 19. Lg4—d7, benevens Tf8—e8 op een verdere vereenvoudiging aan te sturen.

20. b2—b3

Alhoewel 20. d5—d4 (wegens 21. Pc3—e4, Df6—g6; 22. b2—b3 enz.) nog niet dreigde, geeft wit er de voorkeur aan de b-lijn bijtijds af te sluiten. Na 20. b2—b4, zou wel is waar 20. Tb8×b4? niet kunnen gebeuren (wegens 21.

Pc3×d5), maar zouden na 20. Df6—g6, onnodige complicaties ontstaan.

20. Df6—e7 21. Dd2—e3 Tf8—e8

Wit verbruikte tot nog toe 50 minuten tegen zwart 1 uur en 20 minuten.

22. Pc3—e2 h7—h6 23. De3—c3 De7—g5
24. Pe2—d4

Prachtige plaats.

Hier staat het paard voortreffelijk, waarbij het niet slechts den vrijpion van den tegenstander blokkeert, maar ook de zwakte c6 aanvalt.

24. Le6—h3 25. g2—g3
Sterk vereenvoudigend ware 25. Te1×e8†, Tb8×e8; 26. Dc3—d2, Dg5×d2; 27. Td1×d2, Lh3—d7; 28. Kgl—f2 enz. Te gewaagd ware 25. g2—g4.
25. Dg5—f6
Arglistiger dan onmiddellijk 25. Ld7. Zwart wil n° 26. g3—g4 provooceren, waarop 26. h6—h5 een sterk antwoord zou zijn.
26. Te1—e3 Lh3—d7 27. Td1—e1 Te8×e3
28. Te1×e3 h6—h5

In plaats van nu vrede aan te bieden door 28. Tb8—e8, blijkt Aljechin nog steeds zijn aanvalslusten te willen botvieren. Keres tracht echter dezen aanval op zachtzinnige wijze te bedwingen.

29. Pd4—e2 Df6—f5
Na 29. Df6×c3, zou vanzelfsprekend niet 30. Pe2×c3? volgen (wegens 30. d5—d4), maar 30. Te3×c3, Tb8—e8; 31. Kgl—f2 enz., met superieure troeven voor wit.

30. Dc3—d3
Na 30. Dc3—a5, ware 30. Df5—b1†; 31. Kgl—g2 (of 31. Kf2, Lh3 enz.) 31. g7—g5, dreigende 32. Lh3†!, 33. Kh3; Df1 mat! een onnoodige complicatie.

30. Df5—f6 31. Dd3—d4
In plaats van de zetten te herhalen door 31. Dc3, Df5 enz. heeft Keres groter aspiratië. We moeten constateeren, dat hij in deze tweede helft van het toernooi een rustigen, klassiek-aandoenden stijl laat zien.

31. Df6—f5 32. Kgl—f2
Nu ontbrandt een felle strijd.

32. Df5—b1
Niet 32. Dh3, daar dit veld voor een ander stuk opgehouden moet worden. Wit zou na 32. Dh3, i. p. v. de herhaling van zetten 33. Kgl, Df5 enz. evenals in den tekst voortgezet hebben met 33. Df4!, Dh2†; 34. Ke1, Tf8; (niet Te8 wegens 35. Te8†, Le8; 36. Db8, Kf8; 37. Dd6†, Kg8; 38. De7 en wint!) 35. Te7 enz.

33. Dd4—f4! Tb8—f8.
Zooals reeds in de vorige aanteekening vermeld, ware 33. Tb8—e8? wegens 34. Te3×e8†, Ld7×e8; 35. Df4—b8, Kg8—f8; 36. Db8—d6†, Kf8—g8; 37. Dd6—e7, met winst van een officier fataal voor zwart.

34. Te3—e5
Thans ware 34. Te7 wegens 34. Lh3 een slag in de lucht.

34. Ld7—h3.
Wit had hier 1 uur 51 min. tegen Aljechin reeds 2 uur 20 min. gebruikt. (Dus nog 10 min. voor 6 zetten).

35. g3—g4! h5×g4.
Na 35. h5—h4; 36. Df4—a4, zou niet zwart, maar wit den tegenstander omsingelen! 36. f3×g4 d5—d4.

Zwart probeert van alles.
37. Kf2—g3 d4—d3 38. Pe2—d4 Db1—f1

Nog één minuut!

Terwijl wit nog 16 minuten over heeft, had zwart hier nog slechts 1 minuut voor twee zetten. Een rilling ging door de zaal.

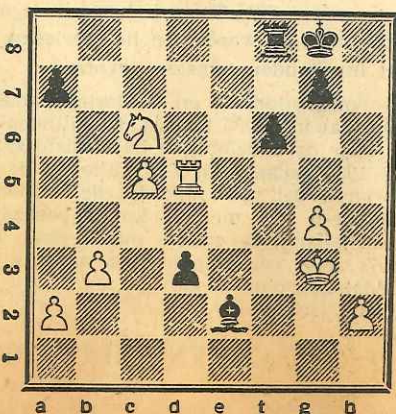
39. Df4×f1 Lh3×f1 40. Pd4×c6
Een gewichtige buit. Zwart mag vanzelfsprekend noch 40. Tc8?, wegens 41. Pe7†, noch 40. d2, wegens 41. Td5 antwoorden.
40. f7—f6 41. Te5—d5 Lf1—e2

Hier werd de partij afgebroken. Het was een harde strijd, maar die voor den toeschouwer veel genot opleverde.

Afgebroken stelling na

41. Lf1—e2.

Zwart: Aljechin.

Wit: Keres.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

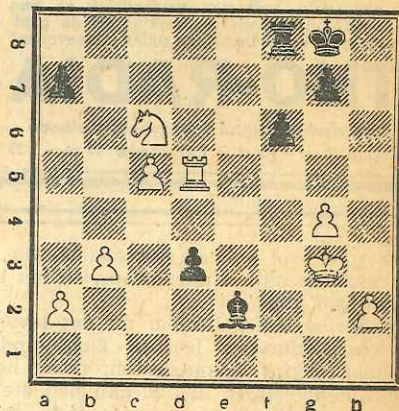
73
IN de afgebroken partij Keres—Aljechin (uit de 12e ronde) scheen de overwinning van den Estlander en hiermede de zege der jeugd, niet meer te vermijden.

Echter, zooals de bijbelsche veldheer Joshua de zoon deed stilstaan, zoo gelukte het ook den wilskrachtigen Aljechin de Estlandsche furie te bedwingen.

Slechts een Aljechin vermag dergelijke kunststukken te volbrengen!

Deze partij uit de 12e ronde was na den 41sten zet van zwart afgebroken en wel als volgt:

Zwart: Aljechin.

Wit: Keres.

42. Kg3—f2

De in het couvert afgegeven zet. Wit schijnt bevreesd te zijn voor de troef (pion d3) van zwart en wijdt daar nu zijn volle aandacht aan. Daarbij stelt hij de volgende transactie voor:

42. Lg4; 43. Td3: enz.
Indien 42. Pa7, dan 42. Ta8 43. Td7, Ta7; 44. Ta7, d2 45. Td7, d1D 46. Td1; Ld1: 47. c6, Le2 48. c7, La6 en zwart zal zich redden. En indien 42. Pb4, dan in ieder geval 42. Te8. Nu dreigt echter reeds wit met een van deze strenge maatregelen.

Uiteraard was Keres' ingesloten zet niet de beste. 42. h2—h3 had moeten gebeuren.

42. Kg8—f7 43. Td5—d7†
Eerst wil wit de stelling van zijn controleerenden toren nog iets verbeteren, hoewel de vraag rijst, of hij niet ideaal stond. Nog steeds was 43. h2—h3 mogelijk.

43. Kf7—e6 44. Td7—d6† Ke6—f7
45. Pc6×a7

Gaat in een nieuwe fase over, die den tegenstander doet opademen. Nog steeds had 45. h2—h3 moeten gebeuren.

45. Le2×g4
Zwart weert zich verbitterd. Na 45. Ta8 ware 46. Td7†, Kg6 (of 46. Ke6 47. Tg7): 47. a4, enz. het antwoord.

46. Td6×d3 Tf8—a8 47. Td3—d4

Gaat hiermede in een zuiver toreneindspel over, waarbij hij zijn pionnovermacht gemakkelijker meent te kunnen uitbuiten.

47. Ta8×a7
Anders volgt 48. Ta4 met behoud van twee pionnen meer.

48. Td4×g4 Ta7×a2† 49. Kf2—e3

Te vrijgevig. Waarom niet 49. Kg3?

49. Ta2×h2 50. b3—b4

Onttrekt zich aan de dreiging 50. Th2—h3† benevens Tb3: Slecht ware 50. c6? wegens 50. Tc2.

50. 97—g5

De strijder Aljechin heeft al het mogelijke gepresteerd en laat nu ook zijn pionnleger oprukken.

51. c5—c6

Nog voorbarig. Van veel meer nut was hier 51. Tg4—d4!

51. Kf7—e7

Niet 51. Ke6 wegens 52. Tc4.

52. b4—b5

Of 52. Tc4, Kd8 enz. Zonder overtuigende kracht was hier ook 52. Td4.

52. Th2—b2 53. Tg4—c4 Ke7—d8

54. Tc4—c5

77

ALJECHIN, EINDSPELKUNSTENAAR BIJ UITNEMENDHEID.

Partij tegen Keres uit het vuur gesleept.

De ronde der wreedheid.

JA, de wreedheid van dit toernooi, want zij, die niet slaagden, zien eerst thans zeer duidelijk den omvang van hun val, terwijl in de hoogere regionen ieder half punt het geluk of het ongeluk voor een geheel volgend schaakdecennium kan uitmaken! Daarbij mag men de laatste drie ronden als een klein toernooi op zichzelf beschouwen, een handicap-toernooi, daar tusschen den eersten en den vierden der leidende meesters, tusschen wie de strijd om den eersten prijs mogelijk is, een heel punt afstand bestond.

Heel Amsterdam sprak gisteren van den jongen Keres, die niet slechts tot nog toe geen enkele partij verloor, maar die ook alleen de leiding wist te veroveren, nadat deze elf ronden lang in handen van Fine berust had.

Ook in de uitstekende partij tegen Aljechin toonde Keres zich een strateeg van den eersten rang. Na de afgebroken stelling heeft hij, indien al niet het volle punt, toch ten minste een gezonden pluspion in zijn macht.

In de Catalaansche partij Flohr—Fine, veroverde zwart een pion, die echter niet veel waard was (verdubbeld), maar toch in ieder geval voldoende was om remise te maken en wel reeds na 19 zetten.

In de Oost-Indische partij Capablanca—Reshevsky scheen het pionverlies van zwart geen bijzonder kwade gevolgen te hebben, daar het langzaam aan tot een vereenvoudigd eindspel van torens en pionnen kwam. In ieder geval heeft men nog rekening te houden met de geometrische eindspelkunst van den Cubaan!

De held van den dag was wederom de ontwaakte Euwe, die een experiment van Botwinnik in de Oost-Indische partij met groote slagvaardigheid weerlegde, daarbij een kwaliteit annexeerde en ten slotte de laatste bolwerken van den Rus in storm nam.

Niet voor niets had Aljechin voor den aanvang der partij voorspeld, dat dr. Euwe een zeer streng paedagoog kan zijn, die den jongen meesters nog eenige lesjes over het organisch samenspel der officieren kan leeren!

Nu het slot van het toernooi nadert, ziet men, dat eenige grootmeesters door de wreede raderen van dit toernooi tot moes worden. Tot deze meesters behoort echter zeker niet dr. Euwe, die geroepen schijnt nog menige glorierijke bladzijde der schaakgeschiedenis te zullen vullen....!

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden.)

Dr. Aljechin.

Wit staat sterk, kan echter zijn slagorde niet meer versterken.

54. g5—g4

Zwart bewijst daarentegen, dat hij nog terrein kan veroveren.

55. Ke3—f4 Tb2—b4† 56. Kf4—g3

Niet 56. Kf5 wegens 56. g3.

56. Kd8—c7 57. Kg3—h4

De strijd om het tempo.

57. Kc7—c8

„Ook ik kan nog op en neer gaan,” zegt zwarts koning.

58. Tc5—h5

Een poging om het van den anderen kant te probeeren.

58. Kc8—c7

60. Th7—b7 Tb4—c4 59. Th5—h7† Kc7—c8

Om 61. b6 te verhinderen. Wel is waar was ook 60. f5 61. b6, Tb3, enz. te spelen.

61. Kh4—g3 f6—f5

Bezegelt een vredig slot.

62. Kg3—h4

Indien 62. Tf7 dan 62., Tc5.

62. Tc4—c5

Hier keek Aljechin zijn tegenstander zeer vriendelijk aan. Keres begreep den wenk en gaf, na even te hebben nagedacht, de partij remise.

De „halve overwinnaar” Aljechin werd door het publiek met een klaterend applaus voor zijn bravourstukje beloond. Zijn winstaandeel in deze partij was evenwel toch van dubieuzen aard, want — zooals hij ons medeelde — had hij Donderdagnacht tot in den morgen zijn stelling met Keres geanalyseerd, zoodat hij Vrijdag zijn partij met Fine als een slaapwandelaar speelde.

Zoo verschijnt Fine bij deze heele aangelegenheid in dubbele beteekenis als de „lachende derde”. Want niet slechts won hij, dank zij het voorafgaande duel Keres—Aljechin, zijn eigen partij, maar ook bereikte hij zoodoende gelijk aantal punten als zijn fallende concurrent. Voor Keres, dien men reeds den „schrik der grootmeesters” begint te noemen, een bedroevende ontgoocheling.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

Flohr-Fine.

Catalaansche damegambiet
Wit: Flohr. Zwart: Fine.
1. d2—d4 Pg8—f6; 2. c2—c4 e7—e6
3. g2—g3 d7—d5 4. Lf1—g2 d5×c4
Imiteerde Flohr Alexander den Grooten met
3. g3, hier imiteert Fine... zichzelf. Het aan-
genomen damegambiet speelt hij gaarne.

5. Dd1—a4†
Op een andere manier is de gambietpion
niet terug te winnen.

5., Lc8—d7
Het meest eierzuchtige is hier 5., Pb8—
d7, het tamste 5., c7—c6.

6. Da4×c4 Ld7—c6 7. Pg1—f3 Lc6—d5
8. Dc4—c2

Met 8. Db5†, Lc6 (of 8., c6, 9. Da4, enz)
9. Dc4, Ld5, enz. ware een record-remise te
bereiken. Echter, in den Haagschen Dierentuin
mag men zulke korte gevechten leveren.

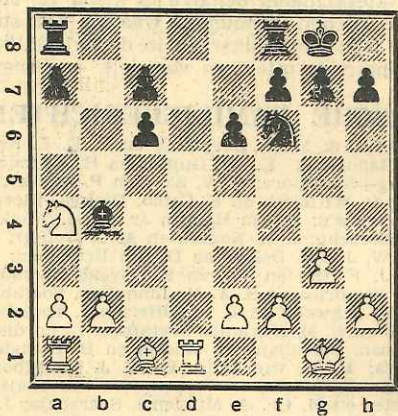
8., Pb8—c6
Strategie der officieren. Dreigt 9., Lf3:
benevens 10., Pd4; enz.

9. Dc2—d1
Na 3. e3 zou er kunnen volgen 9., Le4,
10. Da4, (10. Dd1, Pb4), 10., Dd5, 11. Pc3,
Lb4, 12. Db4; Pb4; 13. Pd5; Pc2†, 14. Kd2,
Pd5; 15. Tb1, Pce3; enz. zwart voordeel geven.
9., Lf8—b4† 10. Pb1—c3 0—0
11. 0—0

Indien 11. e3, dan Lc4. Daarom geeft wit
er de voorkeur aan een positioneel pion-offer
te brengen, dat Fine moedig aanneemt.

11., Ld5×f3 12. Lg2×f3 Dd8×d4
13. Lf3×c6 Dd4×d1 14. Tf1×d1 b7×c6
15. Pc3—a5

Stelling na 15. Pc3—a5.
Zwart: Fine.

Wit: Flohr.

Om Lc3: uit den weg te gaan.
15., Tf8—d8 16. Lc1—g5 Td8×d1†
17. Ta1×d1 Pf6—d5 18. a2—a3 h7—h6
19. Lg5—d2. Remise.

Strijdensmoe steken de beide „Effen” de
degens in de scheede.

De eindstelling luidde:

Wit: Kg1, Td1, Ld2, Pa4, pionnen a3, b2, e2,
f2, g3, h2.

Zwart: Kg8, Ta8, Lb4, Pd5, pionnen a7, c6, c7,
e6, f7, g7, h6.

Euwe-Botwinnik.

Grünfeldverdediging.

Wit: Euwe. Zwart: Botwinnik.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 g7—g6
3. Pb1—c3 d7—d5

De zet, die den naam Grünfeld tot aanzien
bracht.

4. Pg1—f3 Lf8—g7 5. Dd1—b3 c7—c6
6. Lc1—f4 d5×c4

Anders volgt 7. e3 met gemakkelijk spel
voor wit.

7. Db3×c4 Lc8—e6

In de match Aljechin—Euwe 1935 herhaal-
delijk gespeeld.

8. Dc4—d3 Pf6—d5 9. Lf4—d2 Pd5—b4
10. Dd3—b1

Het eenige veld, maar ook volkomen safe.
Direct dreigt wit met a3 de vijandelijke cava-
lerie terug te werpen.

10., c6—c5

Zwart wil overrompend te werk gaan.
11. d4×c5 Pb8—a6

Wit had hier 20 min., zwart 50 min. nage-
dacht.

12. e2—e4

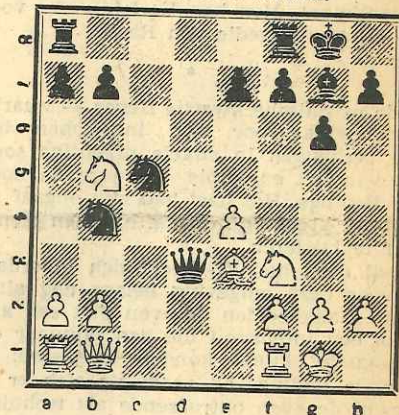
Wit wil het initiatief behouden, want na
12. a3 zou er kunnen volgen Lb3 13. ab4,
Pb4; enz.

12., Pa6×c5 13. Lf1—b5† Le6—d7
14. 0—0, 0—0 15. Ld2—e3 Ld7×b5

16. Pc3×b5 Dd8—d3?

Stelling na 16., Dd8—d3?

Zwart: Botwinnik.

Wit: Euwe.

Een kapitale bok! Zwart ziet wits antwoord
over het hoofd. Echter dient gezegd, dat de
Rus toch al niet goed meer stond.

17. Pb5—c7 Pc5×e4 18. Pc7×a8 Tf8×a8
19. Tf1—d1 Dd3×b1 20. Ta1×b1 e7—e6
21. Td1—d7

Wit is nu niet alleen een kwaliteit voor, maar
staat tevens beter.

21., b7—b6 22. Tb1—c1 Lg7—f8
23. Pf3—e5 Pb4—d5 24. Pe5×f7 Lf8—e7

Zwart vecht tegen de beruchte Haagsche
Bierkade. De blunder 16., Dd3 valt niet
meer te herstellen.

25. Pf7—e5 Le7—f6 26. Pe5—d3 Pd5×e3
27. f2×e3 Lf6—g5 28. Tc1—c7 Lg5×e3†

29. Kg1—f1 Pe4—f6 30. Tc7×a7 Ta8—c8
31. Td7—g7† Kg8—h8 32. Tg7—c7 Tc8—d8

33. Pd3—e5 Td8—e8 34. Tc7—e7

Zwart geeft het op. Euwe's tweede over-
winning „en suite”.

De slotstelling luidde: Wit: Kf1, Ta7 en e7,
Pe5, pionnen a2, b2, g2 en h2 (8).

Zwart: Kh8, Te8, Le3, Pf6, pionnen b6, e6,
g6 en h7 (8).

70 Capablanca-Reshevsky.

41. Ta7—d7 Tc6—c4† 42. Kf4—g3
 Hier werd de partij afgebroken.
 De afgebroken stelling luidt:
 Wit: Kg3, Td7, pi. e5, f2 en h3.
 Zwart: Kg6, Tc4, pi. f5, f7 en h7.

Grünfeldverdediging.

Wit: Capablanca. Zwart: Reshevsky.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 g7—g6
3. Pb1—c3 d7—d5 4. Lc1—f4 Lf8—g7
5. e2—e3 0—0 6. Ta1—c1 c7—c5
7. d4×c5 Dd8—a5 8. c4×d5 Tf8—d8

Capablanca, die de openingen niet met veel zorg speelt, had hier 2 min. gebruikt, zijn tegenstander liefst 58! minuten.

9. Dd1—a4

Wie voor is, ruilt af.

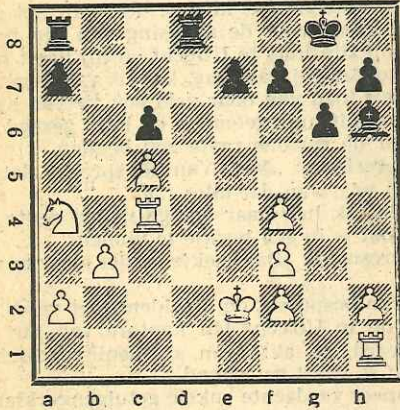
9. Da5×a4 10. Pc3×a4 Pf6×d5
11. Lf1—b5 Pd5×f4 12. e3×f4 Lc8—e6
13. b2—b3 Le6—d5 14. Pgl—f3

Ik bekommer mij niet om een triple-pion, zegt Capa wijlen Tarrasch na.

14. Ld5×f3 15. g2×f3 Pb8—c6
16. Lb5×c6 b7×c6 17. Ke1—e2 Lg7—h6
18. Tc1—c4

Stelling na 18. Tc1—c4.

Zwart: Reshevsky.

Wit: Capablanca.

18. e7—e5!!

Zeer energiek gespeeld. Na 19. f4×e5 volgt reeds 19. Td2†.

19. f4×e5 Td8—d2† 20. Ke2—f1 Td2×a2
21. Kf1—g2 Lh6—e3 22. Th1—f1 Ta8—b8
23. Kg2—g3 Le3—d2 24. Pa4—c3 Ld2×c3
25. Tc4×c3 Ta2—b2 26. Tf1—d1 Tb2×b3
27. Tc3×b3 Tb8×b3 28. Td1—d6 Tb3—c3
29. Td6×c6 a7—a5 30. Kg3—f4 Kg8—f8
31. Tc6—c7 a5—a4 32. c5—c6 a4—a3
33. Kf4—g3 a3—a2 34. Tc7—a7 Tc3×c6
35. Ta7×a2 Kf8—g7

Merkwaardigerwijze heeft zwart met zijn energie niet anders bereikt dan dat Capablanca een pion meer heeft overgehouden.

36. Ta2—a7 Tc6—e6 37. f3—f4 Te6—b6
38. h2—h3 Tb6—c6 39. f4—f5?

Het is dubieus of dit teruggeven van den pion ook maar iets uithaalt.

39. g6×f5 40. Kg3—f4 Kg7—g6

Capablanca, de gemakzuchtige.

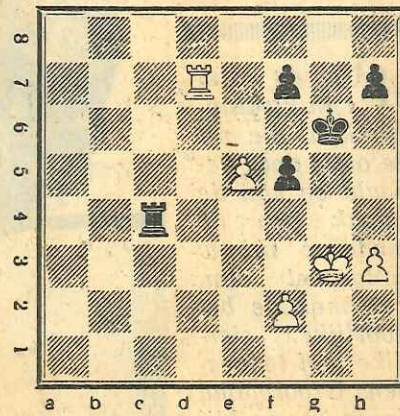
CAPABLANCA maakte het zich gisteren wel erg gemakkelijk. Twee afgebroken partijen had de Cubaan, in allebei stond hij beter, doch beide partijen, resp. tegen Keres en tegen Reshevsky gaf hij zonder verder spelen remise.

Volledigheidshalve geven wij hieronder de afgebroken stellingen en de afgegeven zetten.

CAPABLANCA—RESHEVSKY.

Deze partij uit de 12e ronde was afgebroken na 42. Kf4—g3.

Zwart: Reshevsky.

Wit: Capablanca.

Reshevsky had in couvert afgegeven 42. h7—h5, waarna Capablanca remise aanbood, hetgeen Reshevsky accepteerde.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1—0 ½—½	½—½ 0—1	0—1 1—0	1—0 ½—½	0—1	0—1	½—½ ½—½	5½
Flohr	½—½ 0—1	V.	½—½ 0—1	½—½ 0—1	½—½	0—1	0—1	½—½ ½—½	3½
Aljechin	1—0 ½—½	1—0 ½—½	R.	0—1	0—1 ½—½	½—½ ½—½	1—0 ½—½	½—½ *	6*
Fine	0—1 1—0	1—0 ½—½	1—0	D.	1—0 ½—½	0—1 1—0	½—½ ½—½	0—1	7
Botwinnik	½—½ 0—1	½—½	1—0	½—½ 0—1	I.	1—0 ½—½	1—0 ½—½	½—½ ½—½	6½
Reshevsky	1—0	1—0 ½—½	½—½ ½—½	0—1 1—0	½—½ 0—1	S.	½—½ *	½—½ 0—1	5½*
Capablanca	1—0	1—0 ½—½	½—½ 0—1	½—½ ½—½	½—½ 0—1	* ½—½	3	0—1	5*
Keres	½—½ ½—½	½—½ ½—½	* ½—½	1—0	½—½ ½—½	1—0 ½—½	1—0	8	7*

(*In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart.)

77

Voorlaatste ronde
van het A.V.R.O.-toernooi

ALJECHIN AL SPOEDIG IN MOEILIKHEDEN.

DE EENIGE, DIE IN TIJDNOOD WAS.

Ongelukkig begin van
Capablanca.

HET PODIUM ZAKTE ONDER HEM WEG.

(Vervolg van pag. 1).

LEIDEN, 25 Nov. — De spanning in de Stadsgehoorzaal kon men tegen elf uur, zooals men dat noemt, snijden. Eenerzijds de hopelooze strijd tegen den aanstormenden Fine, die zijn zesde overwinning ging behalen en op het andere einde van het podium de worsteling tusschen den wat dubieus staanden Keres en den gelijkmoedigen Capablanca. Naderde daar de eerste nederlaag voor den Estlander? Vol spanning wachtte men af, of vóór het belseignaal, dat de klok van elf zou aangeven, nog een beslissing zou vallen. Maar Keres hield stand. Van Aljechin kon dat niet gezegd worden; nochtans wilde hij de vlag niet strijken; ook zijn partij werd afgebroken.

DE avond zette onfortuinlijk in voor Capablanca, die juist toen hij over zijn vierden zet zat te piekeren bijna een salto mortale van het podium maakte. De achterste pooten van zijn stoel zakten n.l. onverhoeds door een spleet van het provisorische podium, waardoor de oudwereldkampioen ruggelings in de zaal dreigde te tuimelen. Gelukkig liep het zoo'n vaart niet; de stoel bleef steken en in een weinig gracieuze houding zat Capa plotseling achter zijn bord met het denkershoofd ongeveer op gelijke hoogte met het tafelblad. Keres, die juist liep te wandelen, schoot onmiddellijk toe en bevrijdde zijn rivaal van dezen avond uit zijn wat lachwekkende situatie.

Er werd ook hartelijk om gelachen, al beklagden anderen den Cubaan, omdat zij van meening waren dat zoo'n grapje je beter niet kon gebeuren bij den aanvang van de dertiende ronde! Alles had gelachen, behalve Aljechin, die wel even keek wat er met zijn erfvijand gebeurde, maar daarbij toch geen spier van zijn gezicht — dat nogal zorgelijk, ja bijna norsch stond — vertrok.

Aljechin zat precies aan het tegenovergestelde eind van het podium en hem kon dus theoretisch hetzelfde gebeuren als Capablanca. Een paar A.V.R.O.-handen waren spoedig er bij om het podium onder den stoel wat hechter te maken. En dat was maar goed ook, want de groote Alexander was niet in een stemming om een eventueel door zijn stoel zakken met de gemoedelijkheid van een Capablanca te aanvaarden. Zoo naar het uiterlijk te oordeelen ging het Aljechin ook niet al te zeer naar den vleeze. Hij draaide zich reeds paviljotjes omstreeks den dertienden zet — de 13e zet van zwart brr. . . . — en dat is steeds een veeg teeken. De dubbelpion, dien hij zijn tegenstander bezorgd had, leek hem slechts een dubieuze compensatie voor zijn matige koningsstelling.

Moordend toernooi.

Een moordend toernooi heeft men deze schakerij genoemd en zij die het van dag tot dag volgen, weten dat dat een waarheid is. Toch zagen de acht virtuozen er zeer beheerscht uit. Op de gezichten althans stond niet te lezen, wat er voor hen op het spel stond. Keres onbewogen als altijd, Capa goed geluimd en zelfs een beetje slaperig. Reshevsky ernstig een stukje kauwgom bewerkend, Euwe vriendelijk en erg stoelvast, Botwinnik hautant in zijn allure en ook innerlijk onbewogen, Flohr juist beweeglijk, Fine met verwarde haren, maar niet met verwarde gedachten. Ten slotte Aljechin somber dezen avond, als uitvloeisel vermoedelijk van hetgeen zich gisteravond in den Haagschen Dierentuin afspeelde.

En dan te bedenken, wat er voor hen op het spel stond. Winst betekende voor Keres bijna zeker den eersten prijs, maar verlies betekende voor Capablanca een tweede nul tegen denzelfden tegenstander, iets dat nog niet is voorgekomen.

En dan Fine tegen Aljechin! Een overwinning van den Amerikaan zou hem nog „aan het wiel” houden van Keres, den leider, maar zou tevens een vierde nul voor den wereldkampioen beteekenen, wien zoo iets niet past noch als wereldkampioen, noch als beroepsschaker. Dat zijn de factoren, waaruit het moordende karakter van dit toernooi voortspuit, dat de zenuwen van de spelers aanpakt.

Die andere beroepsschaker, Flohr bijvoorbeeld, die aan zijn zevende en laatste zwartpartij bezig is en uit de vorige zes en een halve punt haalde! Weer zoo'n factor, die innerlijke spanningen teweegbrengt, die zwaar wegen in deze laatste dagen van het toernooi.

Zoo omstreeks den twintigsten zet, toen de dames van het bord verdwenen waren, liet Capa een glas melk aanrukken en Keres een kopje thee en terzelfdertijd bood Euwe, heel offervaardig, zijn laatsten looper aan Reshevsky in ruil voor een simpel pionnetje. Reshevsky vertrouwde de zaak maar half en zette zich aan het peinzen, grondig en langdurig, zooals alleen hij het kan. Het offer aanvaarden deed hij echter niet en ten slotte snelde zijn dame te hulp, hetgeen onmiddellijk de belangstelling en van Euwe uiteraard, maar ook van Flohr, Capa en Aljechin trok, welke laatstgenoemde twee elkaar bij deze gelegenheid moesten passeeren op het smalle podium, wat op zichzelf al een probleem is.

Het klopte precies.

Twee kasteelen, twee dames en twee lopers; daarna snel van het tooneel weg en een stelling over, die een remise-achtig aanschijn kreeg, ondanks den plus-pion van Euwe. En het klopte ook precies: er werden, zooals dat heet, nog wat pionnetjes „gegeten”, waarna het gegons in de zaal het teeken was, dat de zaak in kannen en kruiken was. Euwe en Reshevsky begonnen een opgewekt gesprek, waaruit wel bleek dat er weinig anders dan remise in zat.

De eenige, die dezen avond in tijdnood

kwam, was dr. Aljechin: op een gegeven moment vier minuten voor veertien zetten. En zijn lange nadenken bracht hem een weinig glorieuzen stand. Langzaam maar zeker, terwijl zijn tijdnoed hoe langer hoe nijpender werd — een kwart minuut voor zes zetten op een gegeven oogenblik! — steeg het water den wereldkampioen tot aan de lippen. Drie vrijpionnen raakte hij achter!

Flohr redde zich uit een wat precaire stelling in het middenspel in zijn partij tegen Botwinnik. Na 32 zetten accepteerde de Russische grootmeester het aanbod van Flohr om de degen weger in de scheede te steken.

Wat Keres nog tegen Capablanca zal bereiken? In een uiterst interessante stelling werd de

Botwinnik-Flohr.

Grünfeldverdediging.

Wit: Botwinnik. Zwart: Flohr.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 g7—g6
3. Pb1—c3 d7—d5 4. Pg1—f3 Lf8—g7
5. Dd1—b3

Botwinnik imiteert Euwe's speelwijze uit de vorige ronde.

Om echter direct weer eigen wegen te volgen en den druk tegen d5 te verhoogen.

7. Lc1—g5 e7—e6

Anders is verlies van een pion niet te vermijden.

8. e2—e4 d5×e4 9. Lf1—b5† Ke8—f8

Na 9., Pbd7 zou Pe4 kunnen volgen met allerlei nevendreigingen.

10. Pc3×e4 h7—h6 11. Lg5×f6

Natuurlijk geen kunsten met 11. Lh4, wegens g5.

11., Lg7×f6 12. Pe4×f6 Dd8×f6

13. Ta1—c1 Df6—d8 14. 0—0 a7—a6

Flohr werkt voorzichtig aan.

15. Lb5—d3

Niet Lc4 wegens b5.

15., Pb8—c6 16. Ld3—e4 Pc6—e7

Zwarts grootste zorg is het punt d5.

17. Tc1—c5 Ta8—a7

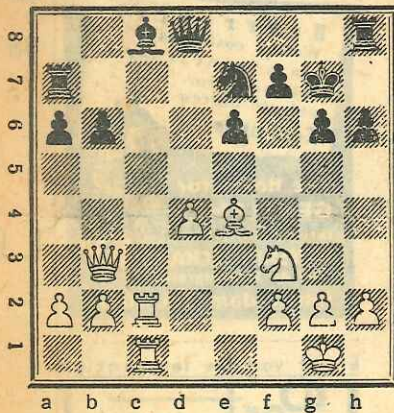
Om b5 of b6 te kunnen spelen.

18. Tf1—c1 b7—b6 19. Tc5—c2 Kf8—g7

De kleine Flohr heeft zich nu met kunst en vliegwerk een weinig losgewerkt.

Stelling na 19., Kf8—g7.

Zwart: Flohr.

Wit: Botwinnik.

20. Db3—a3 Lc8—d7 21. Pf3—e5 Ld7—b5

22. Da3—b4 Th8—f8 23. a2—a4 Lb5—e8

Voortdurend kleine schermutselingen.

24. b2—b3 a6—a5

Hier had de Rus reeds 1 uur 59 min. tijd gebruikt, de Cech 1 uur 53 min.

25. Db4—d2

25., f7—f6 26. Pe5—f3 Dd8—d6

27. h2—h3 Le8—f7 28. Dd2—e3 Tf8—d8

29. g2—g3 Td8—d7 30. De3—e2 Ta7—c7

31. Tc2×c7 Td7×c7 32. Tc1×c7 Dd6×c7

De tijdnoed dreef beide meesters tot een volledige liquidatie.

33. De2—d2 Lf7—e8 34. h3—h4 h6—h5

Remise gegeven.

De slotstelling, waar nog wel iets in zat — maar o, die tijdnoed — luidde:

Wit: Kg1, Dd2, Le4, Pf3, pionnen a4, b3, d4,

f2, g3 en h4.

Zwart: Kg7, Dc7, Le8, Pe7, pionnen a5, b6, e6, f6, g6 en h5.

Reshevsky-Euwe

Orthodox damegambiet.

Wit: Reshevsky. Zwart: Euwe.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 d7—d5 4. Lc1—g5 Lf8—g7
5. e2—e3 0—0 6. Ta1—c1

Na 6. Pf3 zou heel goed Lasker's uitval, Pe4 kunnen gebeuren, terwijl de tekst zet hiertegen maatregelen neemt.

6., h7—h6

Een nuttig tusschenzetje.

7. Lg5—h4 Pf6—e4 8. Lh4×e7 Dd8×e7

9. c4×d5 Pe4×c3 10. Tc1×c3 e6×d5

11. Lf1—d3 c7—c6 12. Pg1—e2

Eenvoudiger ware hier 12. Pf3.

12., Pb8—d7 13. 0—0 Pd7—d8

14. Pe2—f4 Lc8—g4 15. Dd1—c2 Pf6—g5

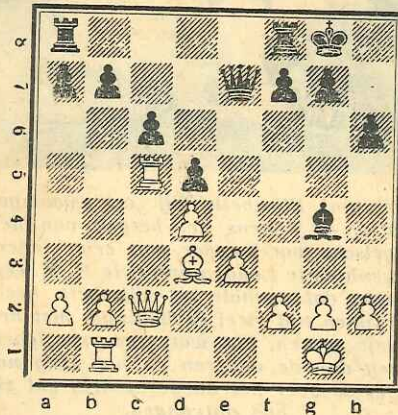
16. Pf4×h5 Lg4×h5 17. Tc3—c5

Om zoo mogelijk met b2—b4—b5 voort zetten. Hoewel de stellingen al zeer eenvoudig zijn, wil wit toch nog een poging doen op den damevleugel den bekenden „mince teits"-aanval te ondernemen.

17., Lh5—g4 18. Tf1—b1

Alles staat nu klaar voor het gevecht.

Stelling na 18. Tf1—b1.
Zwart: Euwe.

Wit: Reshevsky.

18., Ta8—e8 19. b2—b4 De7—g5

20. Kg1—h1 a7—a6 21. a2—a4 f7—f5

Euwe zit intusschen niet stil en tracht tegen spel op den koningsvleugel te verkrijgen.

22. f2—f4

Een onverwachte riposte. Het punt e3 wordt nu al zeer zwak.

22., Dg5—e7 23. Tb1—e1 Tf8—f6!

Euwe begint zich te roeren.

24. h2—h3 Tf6—e6

Pikant gespeeld (25. h3×g4? dan Dh4†).

25. Dc2—f2

Over dezen zet dacht wit een half uur na. Zijn tijdsverbruik bedroeg toen 2 uur 5 min., dat van Euwe 1 uur 12 min.

25., Te6×e3 26. Tel×e3 De7×e3

27. Df2×e3 Te8×e3 28. Ld3×a6 b7×a6

Zwart moet wel eerst terugnemen, want wits molen maalt het hardst (Lh3; Lb7:).

29. h3×g4 f5×g4 30. Kh1—h2

Er dreigde immers g3 en Tel mat.

30., Te3—d3 31. Tc5×c6 Td3×d4

32. Tc6×a6 Td4×b4 33. Kh2—g3

Remise gegeven. Er zit niets meer in.

De slotstelling luidde:

Wit: Kg3, Ta6, pionnen a4, f4 en g2.

Zwart: Kg8, Tb4, pionnen d5, g4, g7 en h6.

Capablanca-Keres.

Onregelmatige opening.

Wit: Capablanca. Zwart: Keres.

1. d2—d4 e7—e6 2. c2—c4 Lf8—b4†
 3. Pb1—c3
 Vlotter dan Ld2.
 3. c7—c5

Keres keert tot zijn lijfopening terug, in plaats van als in de eerste partij met Euwe met f7—f5 in de Hollandsche partij over te gaan.

4. e2—e3
 Na 4. dc5: volgt Da5 en het wordt een Nimzo-Indiër.

4. Pg8—f6 5. Pg1—e2 c5×d4
 6. e3×d4 0—0 7. a2—a3 Lb4—e7
 Ook 7., Lb4† 8. Pc3:, d5 is speelbaar.
 8. Pe2—f4 d7—d5

Noodig, daar anders 9. d4—d5 een zekeren druk zou uitoefenen. De tekstzet is echter eenigszins verantwoordelijk.

9. c4×d5 Pf6×d5 10. Pf4×d5 e6×d5
 11. Dd1—b3 Pb8—c6

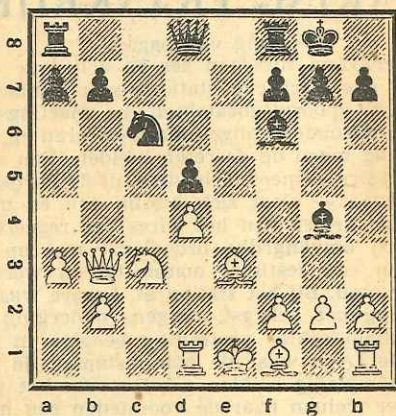
Indirecte verdediging van pion d5.

12. Lc1—e3 Le7—f6 13. Ta1—d1 Lc8—g4

Er dreigde opnieuw pionverlies.

Stelling na 13. Lc8—g4.

Zwart: Keres.

Wit: Capablanca.

14. Lf1—e2 Lg4×e2 15. Ke1×e2 Tf8—e8
 Wederom tegenaanval tegen het punt d4.
 16. Ke2—f1 Pc6—e7 17. g2—g3 Dd8—d7
 18. Kf1—g2 Ta8—d8 19. Db3—b5

De aanval tegen d5 is afgeslagen en wit streeft nu naar een vreedzaam eindspel.

19. Pe7—f5 20. Db5×d7 Td8×d7
 21. Td1—d3 h7—h6 22. h2—h4 Te8—c8
 Changement de décor.
 23. h4—h5 b7—b5

Hier had wit 1 uur 49 en zwart 1 uur 25 min. gebruikt.

24. g3—g4 Pf5×e3† 25. f2×e3
 Capa heeft zich met zijn pionzetten op den koningsvleugel onnoodig verzwakt, in stede van zijn h-toren te ontwikkelen.
 25. a7—a5 26. b2—b4 a5×b4
 27. a3×b4

Gelukkig voor Capa zijn de punten b5 en d5 nu even zwak als b4 en e3.

27. Lf6—e7 28. Th1—b1 Tc8—c4
 Keres denkt: neem maar op b5. Ik krijg b4.
 29. Pc3×b5 Tc4×b4 30. Tb1×b4 Le7×b4
 31. Kg2—f3 g7—g6 32. Td3—b3 Lb4—a5
 33. Tb3—a3 La5—d2 34. Kf3—e2 Td7—b7

Het paard is in deze stelling sterker dan de looper. Zwart wil dus graag ruilen.

35. Pb5—d6 Tb7—b2 36. Ta3—a8† Kg8—h7
 37. Pd6×f7 g6×h5 38. Pf7—e5 Ld2—c1†
 39. Ke2—d3 Tb2—d2† 40. Kd3—c3 Td2—g2
 41. g4×h5 Lc1×e3

Hier werd de partij afgebroken.

De afgebroken stelling luidde:

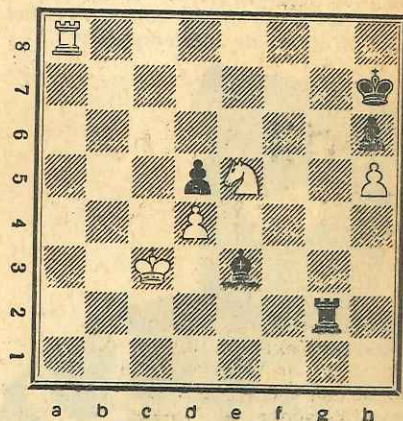
Wit: Kc3, Ta8, Pe5, pionnen d4 en h5.

Zwart: Kh7, Tg2, Le3, pionnen d5 en h6.

CAPABLANCA—KERES.

Deze partij uit de voorlaatste ronde was afgebroken na 41., Lc1×e3.

Zwart: Keres.

Wit: Capablanca.

De afgegeven zet van Capablanca was: 42. Ta8—a7†, waarna beide combattanten met een verdeling der punten genoeg namen.

TOURNOOIBOEK VAN EUWE.

AMSTERDAM, 26 Nov. — Naar wij vernemen is dr. Max Euwe door de A.V.R.O. belast met de samenstelling van het tournoiboek. Euwe is dit omvangrijke werk reeds begonnen en de eerste pagina's heeft hij ingeleverd. Met de verschijning wordt groote spoed betracht, zoodat dit belangwekkende boek binnenkort te gemoet gezien kan worden.

Een Fine in topvorm, overspeelde Aljechin.

SPANNENDE RACE MET KERES.

Sublieme partij van
den jeugdigen
Amerikaan.

GROOTMEESTER FINE verdient den drievoudigen dank der schaakwereld en wel om de volgende redenen: Ten eerste was zijn start — $5\frac{1}{2}$ punt uit de eerste zes ronden — fenomenaal. Ten tweede heeft hij in het vervolg van het toernooi — zij het tot zijn nadeel! — denzelfden kordaten stijl behouden, in plaats van met het bereikte aantal punten — een grooten schat — voorzichtig om te springen. Ten derde, is hij nog de eenige, die de sportieve belangstelling in dezen wedloop levendig houdt, daar hij tot in de slotronde een concurrent blijft voor Keres!

In het duel tegen Aljechin — die door zijn herhaaldelijk falen in dit toernooi niet zoozeer gedeprimeerd is, maar veeleer verbitterd! — toonde Fine de verbazingwekkende onbevangeheid der jeugd, die weet, dat de natuurwet in haar voordeel werkt. Uit een bekende stelling van de Spaansche partij tooverde Fine door den ruimte-winnenden opstoot 10. f2—f4! nieuwe effecten te voorschijn. Wel trachtte de wereldkampioen door den spoedigen ruil der dames verlichting te brengen in de situatie en wist hij een tijdelijk pionverlies in te halen, maar hij kon niet voorkomen, dat wit in weerwil van het beperkte materiaal zekere positievoordeelen kon behalen.

Zijn koning dwaalde rusteloos over het schaakbord rond, zijn leger aan pionnen versmolt en met drie pionnen minder mag Aljechin in het afgebroken eindspel van paarden slechts nog op een wonder hopen. Dit zou dan dus de eerste voltreffer van Fine in de tweede helft van het toernooi worden. Niet onmogelijk is het, dat hij dit bijzonder belangrijke winstpunt — tegen den wereldkampioen zelf! — opgespaard had. Men ziet dus, dat dit toernooi tot aan het slot ongedachte sensaties oplevert.

Spaansche partij.

Wit: Fine. Zwart: Aljechin.

1. e2—e4

Tegen Euwe (in de elfde ronde) riskeerde Fine in plaats van dezen zet 1. d2—d4 en.... verloor!

1., e7—e5

Aljechin neemt den open strijd aan.

2. P_{g1}—f3 P_{b8}—c6 3. L_{f1}—b5 a7—a6

4. L_{b5}—a4 d7—d6

De kwaliteiten van deze „uitgestelde Steinitz-verdediging” werden in het jaar 1928 door Capablanca in verschillende partijen gedemonstreerd. (A. Steiner—Capablanca, Boedapest 1928 en Reti—Capablanca, Berlijn 1928).

5. 0—0.

Onder de vele hier mogelijke voortzettingen kiest Fine die van de snelste mobilisatie der officieren. Na onmiddellijk 5. c2—c3, is het „Siesta-gambiet” 5., f7—f5 mogelijk. Keres geeft hier de voorkeur aan 5. c2—c4, waarmee hij tegen Aljechin in een Britsch toernooi de overwinning behaalde.

5., L_{c8}—d7

Na 5., P_{g8}—f6 is 6. L_{a4}×c6†, b7×c6, 7. d2—d4 enz. aan te bevelen.

6. c2—c3.

Te gewaagd ware onmiddellijk 6. d2—d4 wegens 6., b7—b5, 7. L_{a4}—b3, P_{c6}×d4; 8. P_{f3}×d4, e5×d4 en nu mag, zooals bekend, geen 9. D_{d1}×d4? volgen (wegens 9., c7—c5, benevens c5—c4 met winst van looper b3.).

6., g7—g6.

Bekende stelling.

In plaats van dit late fianchetteeren is ook de verdediging van het punt e5 door 6., P_{g8}—e7; 7. d2—d4, P_{e7}—g6 enz. mogelijk.

7. d2—d4 L_{f8}—g7.

Thans is een bekende stelling ontstaan, waarin wit de keuze heeft tusschen verschillende verleidelijke voortzettingen.

8. d4×e5.

Deze tendens om te vereenvoudigen valt te loven. Fine heeft ingezien, dat hij met zijn forceeren van het spel in de tweede helft van het toernooi slechts zijn eigen schaduw na-jogt! Met 8. L_{c1}—e3 of ook 8. L_{c1}—g5, f7—f6; 9. L_{g5}—e3 enz. bereikt wit niet veel.

8. P_{c6}×e5

Logischer ziet 8., d6×e5 er uit, alhoewel wit ook dan met 9. L_{c1}—e3 meer bewegingsvrijheid zou verkrijgen.

9. P_{f3}×e5.

Een interessant idee ware hier ook 9. P_{f3}—d4.

9., d6×e5

10. f2—f4!

In plaats van den terugtocht 10. L_{a4}—b3, of 10. L_{a4}—c2 tracht wit het strijdperk uit te breiden.

10., L_{d7}×a4

Zwart zoekt in liquidatie zijn heil.

11. D_{d1}×a4† D_{d8}—d7 12. D_{a4}×d7† K_{e8}×d7

In de nu volgende phase zonder dames meende zwart spoedig het evenwicht der stellingen te verkrijgen, aangezien de volgende pionwinst van wit slechts van voorbijgaanden aard is.

13. f4×e5 K_{d7}—c6

De koning treedt hier zelf als de voornaamste acteur op, maar, zooals bekend, brengt dit talrijke gevaren mede.

14. L_{c1}—f4 T_{a8}—f8

Minder doeltreffend ware 14., P_{g8}—e7?, wegens 15. P_{b1}—d2, P_{e7}—c6, 16. P_{d2}—f3 en wit kan reeds tot sancties overgaan.

15. P_{b1}—d2 L_{g7}×e5 16. P_{d2}—b3 L_{e5}×f4

17. T_{f1}×f4

Wit koestert de gerechtvaardigde verwachting, dat zijn betere ontwikkeling tot iets concreets zal leiden.

17., b7—b6 18. a2—a4

In plaats van met 18. T_{a1}—f1 zich in te stellen op een enkele krijgsoperatie, wilde wit geen afstand doen van een operatie langs de a-lijn.

De dreiging wordt nu 19. a4—a5 en indien 19., b6—b5, zoo volgt 20. P_{b3}—c5†.

18., K_{e6}—e5 19. g2—g3 P_{g8}—f6

De tendens van dezen zet is feitelijk den vijand te verontrusten, maar omzichtiger ware 19., P_{g8}—h6 geweest.

20. P_{b3}—d2

Houdt den greep vast. Daarentegen waren na 20. T_{a1}—f1, P_{f6}×e4 noch aan 21. T_{f4}×f7, T_{f8}×f7; 22. T_{f1}×f7, K_{e5}—d6 enz. noch aan 21. T_{f1}—e1, f7—f5; 22. P_{b3}—d2, K_{e5}—d6! (doelloos is 22., g5; 23. T_{f3} enz.) 23. P_{d2}×e4†, f5×e4; 24. T_{f4}×e4, T_{f8}—f7 enz. bijzondere sancties verbonden.

20., P_{f6}—h5 21. T_{f4}—f2

Methodische wijze.

Mogelijk was hier zelfs 21. P_{f3}†, K_{d6}; 22. e5†, K_{e6}; 23. T_{c4}, c5; 25. a5 enz. Echter wil

wit op methodische wijze te werk gaan.

21. Ke5—e6
Een rusteloze koning.

22. a4—a5 Tf8—a8

Zwart wil vanzelfsprekend zijn ketens van pionnen niet laten verbreken (22. ... b5; 23. Pb3).

23. Ta1—f1

Geheel in den stijl van zijn grooten tegenstander jongleert wit van links naar rechts!

23. Th8—d8 24. Pd2—f3 Ke6—e7

Zwart is wel verplicht zich aan dit katenmuisspel te onderwerpen. Na 24. f7—f6, zou volgen 25. g3—g4, Ph5—f4; 26. Pf3—d4†, Td8×d4; 27. Tf2×f4!, Td4—d2; 28. Tf4×f6† (het eerste dividend!) 28. Ke6—e5; 29. a5×b6 en wit houdt zijn voordeel vast. Men ziet dus, dat Aljechin de situatie als een tactisch probleem beschouwt, waarbij zijn koning speciaal den lastigen schaakjes van het paard te rechter tijd uit den weg moet gaan. Wit had hier 1 uur 37 min. verbruikt, Aljechin daarentegen 2 uur 10 minuten.

25. a5×b6 c7×b6 26. Pf3—g5

„Embarras de richesse!” De tekstzet bereikt meer dan 26. Pd4, Tf8 of ook 26. Pe5, Tf8.

26. h7—h6

Bittere nood, want na 26. f7—f6; 27. Pg5×h7, Td8—d6; 28. e4—e5!, f6×e5; 29. Tf2—f7†, Ke7—e6; 30. Ph7—g5†, Ke6—d5; 31. Tf7—c7, (dreigende 32. Tf1—d1 mat!) 31. Td6—c6; 32. Tf1—d1†, Kd5—c5; 33. Pg5—e4†, Kc5—b5; 34. Pe4—d6†, Kb5—c5; 35. b2—b4 mat! ware geen ontsnapping meer mogelijk. Daarbij had zwart nog slechts 3 minuten voor 14 zettten.

27. Tf2×f7†

Een verloren zaak.

De triomf der f-lijn. In het volgende gedeelte van de partij strijdt zwart reeds voor een verloren zaak, daar zijn stelling bloedende wonden vertoont.

27. Ke7—d6 28. Pg5—f3 g6—g5
29. Pf3—d4 Td8—c8 30. Tf7—h7 Te8—h8
31. Tf1—f7 Th8×h7 32. Tf7×h7 Ta8—f8

Nog een onschuldig offer van Fine's woede.

33. Ph5—f6 34. Pd4—f3 Kd6—c5
35. Pf3—d2

Zorgt, dat de vijandelijke koning niet kan binnendringen.

35. g5—g4 36. Th6—g6 Pf6—d7
37. Tg6×g4

Alle goede dingen bestaan in drieën.

37. Pd7—e5 38. Tg4—g5 Kc5—d6

De zwarte koning vindt gedurende deze heele partij geen minuut rust.

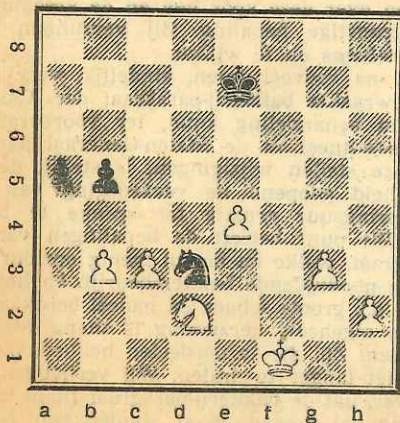
39. Tg5—f5 Tf8—d8 40. Pd2—f3 Pe5—d3
41. Tf5—d5† Kd6—e7 42. Td5×d8 Ke7×d8

Nu is een voor zwart melancholiek eindspel van waarden ontstaan.

43. b2—b3 Kd8—e7 44. Pf3—d2 a6—a5
45. Kg1—f1 b6—b5

De afgebroken stelling luidt:

Zwart: Aljechin

Wit: Fine.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Aljechin's stijl aan het veranderen.

SLECHTS voor bijgeloovige naturen kon het feit, dat het gisteravond de dertiende ronde was en bovendien nog een Vrijdag, het lijden van deze Leidenronde vergrooten. Voor werkelijke strijders was het integendeel zaak hun laatste resources te verzamelen om met het oog op den huidige toernooistand er nog zooveel mogelijk uit te halen! Door deze harmonie in het denken kwam het echter op alle vier de borden slechts tot partijen met kleine schermutselingen en wel:

a. In de Nieuw-Indische partij Capablanca—Keres wist de Cubaan op de hem alleen eigen wijze van manoeuvreeren een klein positie-voordeel op den damevleugel te behalen. Wel antwoordde de Estlander op energieke wijze, doch Capablanca heeft in de afgebroken stelling nog steeds het voordeel van het soepele paard tegenover den minder beweeglijken looper.

In de voorgaande ronde wist Keres zelf tegen Aljechin eenzelfde resultaat te bereiken. Schaken schijnt toch een spel der gerechtigheid te zijn! Mocht het initiatief van Capablanca overwinnen, dan heeft hij met de door hem zoo geliefde „kleine combinaties” eindelijk een zwak punt in de pantser-uitrusting van den Estlander ontdekt. Zooals bekend, nam Keres het wel-overlegd besluit zijn stijl in de tweede helft van dit toernooi te veranderen en zijn gewonen ondernemingslust door een systeem van afwachten te vervangen. Tot nog toe wierp deze verandering van stijl hem rijpe vruchten in den schoot!

Ook Fine heeft eindelijk ingezien, dat het geen zin heeft met het hoofd tegen den muur te loopen. Hij behandelde daarom zijn Spaansche partij tegen Aljechin in een gedegen stijl en liet verschillende vereenvoudigingen toe, om dan toch door de meer werkzame postering van zijn stukken een mooi succes te boeken. Dit zal zijn eerste voltrefter in de tweede helft van dit toernooi zijn, welk winstpunt echter door de bijkomstige omstandigheden (overwinning over den wereldkampioen!, inloopen op den leider!) bijzonder zwaar weegt.

Aljechin kennen wij echter niet terug. Daarbij is bij hem veel minder een verstoring van zijn gemoedsrust dan wel de onzekerheid van zijn concepties opvallend. Er is een kentering in zijn stijl te bespeuren. Hij behandelt het openingsstadium op ietwat nalatige wijze, daar hij geheel op zijn vindrijkheid vertrouwt, die hem inderdaad reeds zoo dikwijls redde. In dit toernooi laten zich echter zijn jonge tegenstanders op geen enkele wijze overbluffen (over zijn oude tegenstanders weet hij daarentegen nog steeds te domineeren).

Behalve de problemen Keres, Fine en Aljechin, die wij hierboven voor de lens hielden, werd ook het probleem Euwe in deze voorlaatste ronde voor ons aanzienlijk verhelderd. Ditmaal wist hij wederom tegen Reshevsky een spel op te bouwen, dat rijk aan ideeën was. Slechts met moeite vermocht de aagladde Amerikaan zich in een toren-eindspel te redden.

Met remise werd ook de Oost-Indische partij Botwinnik—Flohr besloten. Door den opstoot 8. e2—e4 wist wit den strijd wederom te doen oplaaien. Hij stiet echter op een vernuftige verdediging van zijn kleinen tegenstander.

De algemeene opheldering in de voorlaatste ronde bestaat dus daarin, dat er nog in het geheel geen opheldering komt en dat wij eerst in de laatste ronde zullen weten, aan wien de eerste prijs te beurt zal vallen.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Crootsche strijd in de KERES-FINE OM DE EERSTE PLAATS.

Na een worsteling van drie weken is thans gebleken dat de meeste deelnemers hun eigen schaduw gevolgd zijn. Capablanca — de schaduw van zijn vroegere onoverwinnelijkheid; Aljechin — de schaduw van zijn alles vernietigende wil om te winnen; Flohr — de schaduw van zijn officieelen titel van candidaat; enz.

De zorgeloze jeugd zegeviert, terwijl al het formeele (zooals de „papieren vorm”, officieele titels, theoretische geleerdheid, enz.) zulk een débâcle beleeft, dat een revisie van alle bestaande schaakwaarden dringend noodig schijnt.

In deze wetenschap ligt de voor naamste verdienste van het tournooi van de A.V.R.O. Het meest vermoeiende in dit tournooi was overigens noch het circusreizen, noch het dag aan dag spelen, maar de gelijkwaardigheid van alle deelnemers, die elkander niettemin, uit sportieve eerezucht, woedend wilden, maar tevens moesten bestrijden!

Het mooiste cadeau, dat dit tournooi het publiek nog heeft aan te bieden, bestaat in het feit dat — als het ware door een wonder! — juist in de laatste ronde de beide pretendentes voor den eersten prijs: Fine en Keres, samen moeten spelen.

Van Fine neemt men aan dat hij den Estlander vreest. Bovendien heeft hij zwart. In zijn voordeel is echter de omstandigheid dat hij een geheel vrijen dag had om rust te nemen, terwijl Keres in een hardbevochten eindspel tegen Aljechin een deprimeerende teleurstelling ondervond.

Teleurstelling? Dit gevoel heeft de oud-jonge Keres uit zijn psychisch leven gebannen, daar hij zich voor tournooien een trotsche en hartstochtlooze ziel heeft gesmeed!

Het geheim.

Dit is het geheim van zijn successen, die hem reeds heden ten dage het recht verschaffen de hand uit te strekken naar den titel van wereldkampioen — „pardon zoover is het nog niet,” hoort u in de beide kampen Fine en Aljechin weerklinken. In

derdaad zijn de beide jonge meesters, Keres en Fine, vertegenwoordigers van een frischen en ondernemenden stijl.

Niettemin is een onbeslist tusschen deze beide en daardoor het deelen van de eer der overwinning zelfs niet uitgesloten, maar zelfs zeer waarschijnlijk, waarbij men de volgende omstandigheden in aanmerking moet nemen:

a. Er zal door een der beide spelers weder getracht door een of ander nieuwtje zijn tegenstander te imponeeren (hetzelfde geval deed zich voor in een partij te Monte Carlo tusschen dr. Tarrasch en Maroczy, waarin zwart door zijn diep doordacht spel de overwinning behaalde);

b. Onder de toenemende nervositeit zullen ook in deze gewichtige partij van beide zijden fouten worden gemaakt (een zelfde geval deed zich voor in de ontmoeting Capablanca—Lasker in een tournooi te New York 1924, waar in de voorlaatste fout door wit gemaakt werd);

c. In weerwil van vele tijgersprongen zal een eindspel van zwaar kaliber ontstaan, dat eerst laat op den avond beëindigd kan worden;

d. De strijdlust is uit het feit te verklaren, dat de beide tegenstanders door een remise veel meer te verliezen zouden hebben dan zij door een overwinning zouden kunnen veroveren, want de weg tot den strijd om den titel gaat slechts over het „lijk” van den ander!

Opdat de sportieve bekoring van de slotronde nog iets verhoogd zou worden, heeft de geheimzinnige wet der loting ook de beslissing over den derden prijs in handen gesteld van de ontmoeting tusschen de beide concurrenten Aljechin en Botwinnik. Voor den wereldkampioen geldt het nu wel — afgezien van nog enkele geheime motieven! — door de eventueele verovering van de derde plaats een „succes d'estime” te bereiken, terwijl in het tegenovergesteld geval zijn schaakkroon zal wankelen.

En nog een ontmoeting, die het programma van deze laatste ronde nog een bijzonder cachet verleend, n.l. Euwe—Capablanca. Het „driejaren-plan” tot herstel van Euwe's schaakroem (na welke drie jaar de herovering van den wereldtitel niet onmogelijk toeschijnt) moet wel met een bevredigende doorzetten van den strijd tegen „vijand no. 2” worden ingezet. Alles bijeengenomen kan men reeds een zekeren winnaar bij de slotronde van het A.V.R.O.-tournooi aankondigen, n.l. het publiek.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

STAND VAN HET A.V.R.O.-SCHAAKTOURNOOL.

	Euwe	Flohr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1-0 ½-½	½-½ 0-1	0-1 1-0	1-0 ½-½	0-1 ½-½		½-½ ½-½	6
Flohr	½-½ 0-1	V.	½-½ 0-1	½-½ 0-1	½-½ ½-½		½-½ 0-1	½-½ ½-½	4
Aljechin	1-0 ½-½	1-0 ½-½	R.	0-1 0-1		½-½ ½-½	1-0 ½-½	½-½ ½-½	6½
Fine	0-1 1-0	1-0 ½-½	1-0 1-0	D.	1-0 ½-½	0-1 1-0	½-½ ½-½	0-1	8
Botwinnik	½-½ 0-1	½-½ ½-½	1-0	½-½ 0-1	I	1-0 ½-½	1-0 ½-½	½-½ ½-½	7
Reshevsky	½-½ 1-0	1-0	½-½ ½-½	0-1 1-0	½-½ 0-1	9	½-½ ½-½	½-½ 0-1	6½
Capablanca	1-0	1-0 ½-½	½-½ 0-1	½-½ ½-½	½-½ 0-1	½-½ ½-½	3	½-½ 0-1	6
Keres	½-½ ½-½	½-½ ½-½	½-½ ½-½		½-½ ½-½	1-0 ½-½	1-0 ½-½	8	8

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart.)

Korte, doch krachtige remise- partij Keres-Fine.

Na 19 zetten het pleit reeds beslecht.

IN een met electriciteit geladen sfeer begon de laatste ronde van het A.V.R.O.-toernooi, waarbij de voorzitter, de heer G. de Clercq, ditmaal zelfs zoowel voor wit als voor zwart, bij het uitdenken van den eersten zet medehielp.

Daar de heer De Clercq een open mensch is, was het geen wonder, dat deze openingszetten aanleiding gaven tot een open strijd (dus Spaansche partij!). Met razende snelheid werden de eerste tien zetten (die reeds zoo menigmaal verricht zijn) gedaan, alsof de beide jonge helden van den geest al met den eerstvolgenden trein naar hun vaderland wilden terugkeeren. Daarop echter werd het tempo zoo veel langzamer in de inmiddels ingewikkeld geworden partij, dat het er op geleek alsof de beide meesters nog een heel jaar in Nederland wilden blijven. Een kort onweder met een enkelen bliksemstraal volgde. Dat daarna zoo snel de stellingen in evenwicht kwamen, bevredigde het rechtvaardigheidsgevoel.

Spaansche partij.

Wit: Keres. Zwart: Fine.

1. e2—e4 e7—e5 2. Pgl—f3 Pb8—c6
3. Lf1—b5

Zonder dat hier van een „gentlemen-agreement” sprake was, is het wel opmerkelijk, dat ook in de eerste helft van het toernooi tusschen dezelfde tegenstanders een Spaansche partij gespeeld werd. Reeds lang voor de „oneenheden” in Spanje werd deze opening als een zeer strijdlustige speelwijze erkend, waarbij de interventies van vele bekende theoretici het terrein van den strijd meer en meer verbreed en verdiept hebben.

3. a7—a6 4. Lb5—a4 Pg8—f6
5. 0—0 Pf6×e4

Met deze „open”verdediging (in plaats van 5. Lf8—e7), volgt Fine de voetstappen van dr. Euwe.

6. d2—d4 b7—b5 7. La4—b3 d7—d5
8. d4×e5 Lc8—e6 9. c2—c3 Lf8—e7
10. Pb1—d2

De zoogenaamde St. Petersburg-voortzetting, die in het bijzonder in het grootmeestertournooi 1914 aangewend werd. Zij dwingt Pe4 zich terstond te verklaren.

In de zesde ronde koos Aljechin tegen Fine den revolutionnair zet 10. Pf3—d4.

10. 0—0
Het beste! Na 10, Pe4×d2 volgt 11. Lc1×d2! Pc6—a5 12. Pf3—d4! (om f2—f4 voor te bereiden). Ook met den terugtocht 10. Pe4—c5 begunstigt zwart de oogmerken van den tegenstander, want er volgt op: 11. Lb3—c2 d5—d4 12. Pd2—e4 enz. Om al deze redenen geeft het moedige paard er de voorkeur aan op zijn post te blijven.

11. Pf3—d4
Strijd in het centrum! Tegen 11. Lb3—c2 gebeurt noch 11., Pe4—c5? (wegens 12. Pf3—d4!), noch 11., Pe4×d2 (wegens 12. Dd1×d2), maar moedig 11., f7—f5 met verdere beveiliging van het punt e4.

11. Pc6×d4
Beslist nadeelig ware: 11., Pc6×e5 wegens 12. Pd2×e4 d5×e4 13. Lb3×e6 f7×e6 14. Pd4×e6.

12. c3×d4 Pe4×d2

Na lang nadenken gespeeld. Veel te ge-

waagd ware hier 12., f7—f5 wegens 13. Pd2×e4 f5×e4 14. Lc1—e3 en wit blijft meester van de situatie.

13. Lc1×d2 c7—c5

De consequente voortzetting, waardoor zwart eveneens een „joker” fokt.

14. d4×c5 Le7×c5

15. Ta1—c1

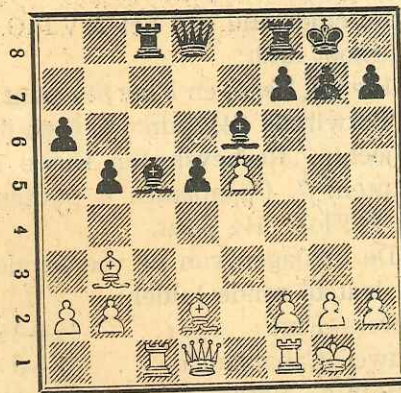
Wit bezet de c-lijn met tempowinst en gaat daarmee over tot den positie-oorlog.

15. Ta8—c8

Slechts schijnbaar ware 15., Dd8—b6 scherper, daar later toch de geïsoleerde pion d5 zorgen zou baren. Thans echter grijpt „Paul de Tweede” de gelegenheid aan eenige opruiming op de c-lijn te houden.

Stelling na 15. Ta8—c8.

Zwart: Fine.

Wit: Keres.

16. Tc1×c5!

Weg vlieg! spot Keres.

16. Tc8×c5 17. Ld2—b4 Dd8—c7
18. Dd1—d4! Tc5—c1

Zwart wil zich met een ruk bevrijden, waarbij hij tijdelijk een pionoffer aanbiedt.

19. Lb4×f8 Kg8×f8

Nu had wel is waar wit met 20. Ld5: een oogenblik een pion kunnen te pakken krijgen, maar dan zou na 20., Ld5: 21. Dd5: Tf1:† 22. Kf1:, Dc1:† 23. Ke2, Db2:† enz. eerder zwart in het voordeel komen. Ook de voortzetting 20. f2—f4, die het publiek algemeen verwachtte, laat zwart tegenkansen, die tegen die van wit opwegen. Daarom besloot men hier tot remise.

Wel is waar geen vreedzame remise, maar in ieder geval een objectief gelijk spel, dat na een korten, maar dynamischen strijd verkregen werd.

Eere zij den 22-jarigen Keres, die het heele toernooi zonder verlies ten einde speelde. Indien zijn vroegere triomf op den Semmering 1937 nog een bekrachtiging noodig had, zoo is ze hier gevolgd. Waar Semmering 1937 genoemd werd, dient ook Fine gememoreerd te worden, die in plaats van den daar behaalden 2en prijs thans tot deeling van den eersten prijs kwam. Ga zoo door, zou men hem willen toeroepen.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

Flohr-Reshevsky.

Nimzo-Indisch.

Wit: Flohr. Zwart: Reshevsky.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6
3. Pb1—c3 Lf8—b4 4. Dd1—c2 d7—d5
5. c4×d5 Dd8×d5 6. Pg1—f3

Aljechin geeft hier de voorkeur aan 6. e2—e3 om later Pg1—e2 te laten volgen.
6 c7—c5

Om zich zoo snel mogelijk vrij te maken.
7. Lc1—d2 Lb4×c3 8. Ld2×c3 c5×d4

In de partij Capablanca—Fine (10e ronde) gebeurde hier 8 Pb8—c6. Dit lijkt Reshevsky nog te veel romantiek. De tekstzet lijkt hem concreter.

9. Pf3×d4 0—0

In de partij Capablanca—Euwe (7e ronde) gebeurde hier onmiddellijk 9. e6—e5 (10. Pd4—f5), hetgeen agressiever dan de tekstzet is.

10. e2—e3 e6—e5 11. Pd4—f3
„Ik heb geen kwaad in den zin, en ben tevreden met mijn looperpaar.”

11. Pb8—c6 12. Lf1—e2 Lc8—g4
13. h2—h3 Lg4—h5 14. 0—0 Tf8—d8
15. a2—a3 Lh5—g6 16. Dc2—c1 Pf6—e4
17. Tf1—d1 Dd5—c5 18. Td1×d8† Ta8×d8
19. Lc3—e1 Dc5—e7 20. b2—b4

Wit staat nog eenigszins krampachtig, maar werkt zich langzaam aan los.

20. Pc6—b8

Zwart kwam hier reeds langzaam maar zeker in tijdnoed.

21. Dc1—b2 f7—f6 22. Ta1—c1 Lg6—f7

23. Db2—b1 Pe4—d6

Het is nu nog even wachten op de partij Aljechin—Botwinnik.

24. b4—b5 Pb8—d7 25. Le1—a5 Pd7—b6

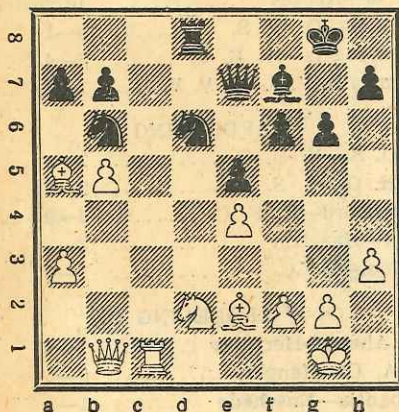
Dat is toch de vredelievendheid zelf.

26. Pf3—d2 g7—g6 27. e3—e4

Ook Capablanca had al opgegeven. Waartoe het tournoi nog langer opgehouden, waar de microfoon reeds stond te trappelen van ongeduld? Remise.

Slotstelling na 27. e3—e4.

Zwart: Reshevsky.

Wit: Flohr.

Aljechin-Botwinnik.

West-Indische verdediging.

Wit: Aljechin. Zwart: Botwinnik.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6.
3. Pg1—f3 b7—b6 4. g2—g3 Lc8—b7.
5. Lf1—g2 Lf8—e7.

Meer terughoudend dan 5., Lb4†. Een andere mogelijkheid is hier 5., Dc8 (dekt Lb7 om zoo mogelijk 6., c7—c5 door te drukken, daar na onmiddellijk 5., c7—c5 het recept van Rubinstein 6. d4—d5, e6×d5 7. Pf3—h4! mogelijk ware).

6. 0—0, 0—0 7. Pb1—c3 Pf6—e4.

Een bekende vereenvoudigende manoeuvre, die door Sämisch ingevoerd werd.

8. Dd1—c2.

Strijdlustiger dan 8. Pc3×e4 Lb7×e4 9. Pf3—e1 Le4×g2 10. Pe1×g2 met goed, maar al te vereenvoudigd schema.

8. Pe4×c3.

9. Dc2×c3.

Positioneel sterk gespeeld, maar na 9. b2×c3 zijn nog geniepige wendingen in de stelling (bv. 10. Pf3—g5!)

9. f7—f5.

Hier is onmiddellijk 9., Lf6 het meest solide.

10. Lc1—e3.

Hier zou 10. Pe1 weer te sterk vereenvoudigen.

10. Le7—f6 11. Dc3—d2 d7—d6.

12. d4—d5.

Wit wordt energiek.

12. e6—e5 13. Pf3—g5 Lf6×g5.

14. Le3×g5 Dd8—e8 15. e2—e4.

Nu wit het looperpaar bezit, wil hij wat meer ruimte winnen.

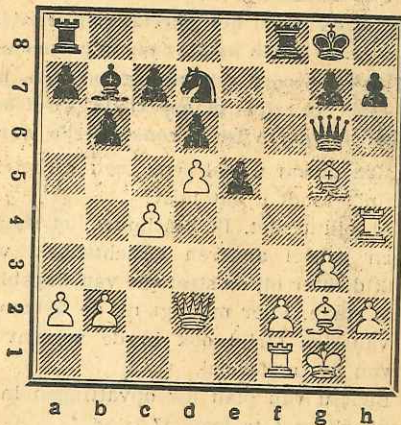
15. f5×e4 16. Ta1—e1 Tb8—d7.

Haalt zijn achterstand in de ontwikkeling in. h7—h6 zou maar verzwakken.

17. Tel×e4 De8—g6 18. Te4—h4.

Stelling na 18. Te4—h4.

Zwart: Botwinnik.

Wit: Aljechin.

Het ziet er zoo naar uit, dat de strijd grootsche allures aanneemt. De Rus is echter waakzaam.

18. Pd7—f6 19. f2—f4 e5×f4.

20. Lg5×f6 Tf8×f6 21. Th4×f4.

Nu lossen zich het spel en de spanning spoedig op.

21. Ta8—f8 22. Lg2—e4.

Een slag in de lucht!

22. Tf6×f4!

Afdoende (Lg6? Tf1:†).

23. Tf1×f4 Dg6—e8 24. Le4—f5.

Hij wil naar e6.

24. Lb7—c8 25. Lf5×c8 De8×c8.

26. Tf4×f8† Dc8×f8 27. Dd2—e3.

Wit wacht nog even om te zien hoe Euwe het tegen Capa maakt, alvorens remise te geven.

27., h7—h6 28. De3—e6† Df8—f7.

29. De6—c8† Kg8—h7 30. Kgl—g2 De7—g6.

Remise gegeven. Neemt wit op c7: dan volgt eeuwig schaak door De4† enz.

De slotstelling luidde:

Wit: Kg2, Dc8, pionnen op a2, b2, c4, d5, g3 en h2 (8).

Zwart: Kh7, Dg6, pionnen op a7, b6, c7, d6, g7 en h6 (8).

Euwe-Capablanca.

West-Indische verdediging.

Wit: Euwe. Zwart: Capablanca.

1. d2—d4 Pg8—f6 2. c2—c4 e7—e6.
3. Pg1—f3 b7—b6 4. g2—g3 Lc8—b7.
5. Lf1—g2 Lf8—e7 6. 0—0; 0—0.
7. Pb1—c3 d7—d5.

In de partij aan het tweede bord gebeurde hier 7...., Pf6—e4.

8. Pf3—e5 Pf6—e4.

Solider ware 8...., c7—c6. Capablanca ruimt gaarne het middenterrein op. Na 8...., Pb8—d7 volgt 9. Lc1—f4 ten gunste van wit. Vermoedelijk is de tekstzet de oorzaak, dat zwart het mindere spel krijgt. In ieder geval speelt Euwe van hier af de partij met een klassieken eenvoud en klaarheid ten einde.

9. c4×d5 e6×d5 10. Pe3×e4 d5×e4.

11. Dd1—c2 f7—f5 12. Lc1—e3 Pb8—a6. Jammerlijke noodzaak. Na Pb8—d7 zou niet Db3† volgen maar Pe6.

13. Ta1—c1.

Door de eenvoudigste middelen heeft wit nu een belangrijken druk tegen het punt c6 verkregen.

- 13.... Dd8—d5 14. Pe5—c6 Lb7×c6.

15. Dc2×c6 Dd5×c6. Niet Da2? wegens Ta1!

16. Tc1×c6 Tf8—f6 17. Tf1—c1 Tf6×c6.

18. Tc1×c6 Le7—d6 19. a2—a3. Belet Pb4.

- 19.... Ta8—e8 20. Le3—f4 Ld6×f4.

Hier kwam in aanmerking Pb8. Bv. Tc2, Lf4, gf4, c6, f3, Kf8, enz. Capablanca meent ook op zijn manier remise te bereiken, echter de moderne techniek weet wel raad met een stelling vol gaten.

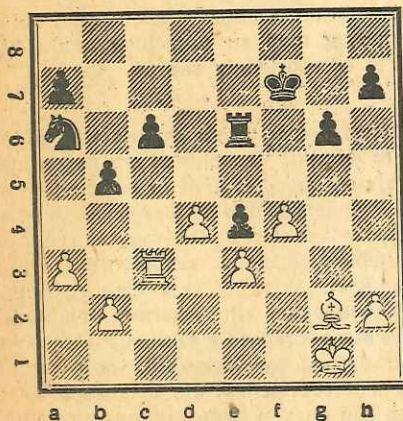
21. g3×f4 Kg8—f7 22. e2—e3 Te8—e6.

23. Tc6—c4 b6—b5 24. Tc4—c3 c7—c6.

25. f2—f3 g7—g6 26. f3×e4 f5×e4.

Stelling na 26...., f5×e4.

Zwart: Capablanca.

Wit: Euwe.

27. a3—a4. Een fraai pionoffer, dat de zwarte stelling ruïneert.

- 27.... b5×a4 28. Tc3—c4 Kf7—f6.

Capablanca weet het niet meer. In aanmerking kwam nog Pc7, gevolgd door Pb5.

29. Tc4×a4 c6—c5

Capablanca ziet wits antwoord over het hoofd. Hij verliest nu een officier.

30. Lg2—f1 c5×d4 31. Ta4×a6

Sterker dan La6.

31. d4×e3 32. Ta6×e6† Kf6×e6

33. Lf1—h3† Ke6—d5

Een koningsmarsch, die echter geen baat meer brengt.

34. Kg1—f1 Kd5—c4 35. Kf1—e2 Kc4—b3

36. Lh3—e6† Kb3×b2 37. Le6—g3

Zwart geeft het op. Een door Euwe zeer fraai gespeelde partij.

Wit: Ke2, Lg8, pionnen op f4 en h2 (4).

Zwart: Kb2, pionnen op a7, e3, e4, g6 en h7 (6).

Ronde der halve sancties.

DAAR de geheimzinnige wetten der tournoo-loting zich zoo van den sportieven kant hadden doen kennen, dat juist in de laatste ronde, de beide rivalen om de eerste en de derde plaats (Fine—Keres en Aljechin—Botwinnik) tegen elkaar moesten uitkomen, waren de spelers wel moreel verplicht ook werkelijk strijd te leveren.

Inderdaad beloofde zoowel de Spaansche partij Keres—Fine alsook de West-Indische partij Aljechin—Botwinnik leyendige momenten op te leveren. In deze beide zoo buitengewoon gewichtige partijen kwam echter de kracht der traagheid van de massa (of zooals Lasker het zoo brillant genoemd heeft: „the balance of the position”) tot uiting. Hierdoor ontstonden snelle (voor het publiek zelfs veel te snelle!) remises.

— Daarvoor ben ik nog wel met mijn auto uit Rijssel speciaal overgekomen! — sprak min of meer ontgoocheld, een bekende Fransche schaakliefhebber, de heer Thalmant.

— Maar waarom niet —, antwoordde ik, — want nu hebt gij de mogelijkheid niet mis gelopen twee bekenden in plaats van een enkel geluk te wenschen!

Wel had deze remise voor Keres meer waarde dan voor Fine, want zij verzekerde hem volgens het Sonneborn—Berger systeem, het formeele recht van voorkeur, den wereldkampioen dr. Aljechin zijn visitekaartje te overhandigen. Ook voor Botwinnik was het door hem door menigvuldige en ingespannen afruilen, bereikte remise, van groote waarde, daar het hem in dezen kamp der titanen een eervolle derde plaats verzekerde, wat hem dus naar de begrippen in de sport (zie de paardenrennen!) tot een „placé” bevorderde.

Zeer kalmjes ging het in de Nimzo-Indische partij Flohr—Reshevsky toe, waardoor de Cechische meester in staat gesteld werd zijn triomfale remise-serie voort te zetten.

Het doet er niet toe, vriend Flohr! In een volgend tournoi zult ge wellicht de zaak precies omdraaien, want ge hebt in dit voor u zoo ongunstig verlopen tournoi het gewichtigste niet verloren, nl. een goed humeur!

DE eer van den dag werd echter door dr. Euwe gered, die Capablanca's West-Indische verdediging (met een nieuw experiment 8...., Pf6—e4, i.p.v. c7—c6) op even heldere als energieke wijze behandelde en nog op een bord vol stukken den Cubaan een officier ontfuselde.

Hierbij leverde dr. Euwe niet slechts zijn beste partij van dit tournoi, die uitblonk door een kristalheldere strategie, maar behaalde hij ook zijn allereerste overwinning op den Cubaan. Bijgevolg beteekent het einde van het A.V.R.O.-tournoi het begin van een nieuw, veelbelovend tijdperk in dr. Euwe's schaakloopbaan. Voor liefhebbers van statistieken zij vastgesteld, dat dr. Euwe in de tweede helft van het tournoi met vijf punten overwinnaar werd.

Dr. S. G. TARTAKOWER.

(Nadruk verboden).

EINDSTAND VAN HET A.V.R.O.-TOURNOOL.

	Euwe	Flöhr	Aljechin	Fine	Botwinnik	Reshevsky	Capablanca	Keres	Totaal
Euwe	A.	1-0	½-½	0-1	1-0	0-1	1-0	½-½	7
		½-½	0-1	1-0	½-½	½-½	0-1	½-½	
Flöhr	½-½	V.	½-½	½-½	½-½	½-½	½-½	½-½	4½
	0-1		0-1	0-1	½-½	0-1	0-1	½-½	
Aljechin	1-0	1-0	R.	0-1	½-½	½-½	1-0	½-½	7
	½-½	½-½		0-1	0-1	½-½	½-½	½-½	
Fine	0-1	1-0	1-0	D.	1-0	0-1	½-½	0-1	8½
	1-0	½-½	1-0		½-½	1-0	½-½	½-½	
Botwinnik	½-½	½-½	1-0	½-½	I.	1-0	1-0	½-½	7½
	0-1	½-½	½-½	0-1		½-½	½-½	½-½	
Reshevsky	½-½	1-0	½-½	0-1	½-½	9.	½-½	½-½	7
	1-0	½-½	½-½	1-0	0-1		½-½	0-1	
Capablanca	1-0	1-0	½-½	½-½	½-½	½-½	3.	½-½	6
	0-1	½-½	0-1	½-½	0-1	½-½		0-1	
Keres	½-½	½-½	½-½	½-½	½-½	1-0	1-0	8.	8½
	½-½	½-½	½-½	1-0	½-½	½-½	½-½		

(In de bovenste vakjes staan de resultaten der witpartijen, in de onderste die van zwart)

LESSEN VAN HET A.V.R.O.- TOURNOOI.

Jeugd verdrong oude garde.

Fine's spel vol
élan.

EUWE'S SCHITTEREND HERSTEL.

DAAR Keres volgens een (zij het bestreden!) waardeeringssysteem voor ons verschijnt als de bevoorrechte mede-overwinnaar, willen wij ons het eerst met den scheppenden arbeid van dezen stralenden schaakstrateg bezighouden. Alle profeten hebben bij hun voorspellingen de plank misgeslagen, want de jonge, en naar het scheen, onervaren Keres, werd bijna door iedereen te laag getaxeerd. Echter wist hij zich in het A.V.R.O.-toernooi als een onbekende Keres nummer twee te ontpoppen!

Daarbij gelukte het hem den gloed van zijn combinaties te temperen en hierdoor een andere zijde van zijn talent, nl. zijn vindingrijkheid, naar voren te brengen. Dit stelde hem in staat niet alleen het geheele toernooi zonder een enkele nederlaag te beëindigen (alhoewel hij in twee ontmoetingen — nl. tegen dr. Euwe in de eerste ronde, zoowel als tegen Aljechin in de vijfde ronde — aan den rand van den afgrond zweefde!), maar ook in de beide deelen van het toernooi het niveau van zijn spel te handhaven.

Ieder werkelijk groot succes bestaat, zooals bekend, in het bijzonder in de gelijkmatigheid en daarom gelukte het den Estlander den razend snellen start van Fine, het vaak diepe spel van Botwinnik, het gevreesde élan van Aljechin, alsmede de verbazingwekkende taaiheid van Reshevsky als gemakkelijke hindernissen te overwinnen, terwijl de overige deelnemers eigenlijk in vele gevallen door „hara-kiri” hun partijen vergooiden!

De triomf van Keres is dus welverdiend!

Wij herinneren hierbij aan het voorstel, dat wij indertijd hebben gedaan om slechts die grootmeesters in onzen gezichtskring te betrekken, die reeds in een vroeger twee-ronden-toernooi de overwinning behaalden, nl. Capablanca, Euwe, Keres en Aljechin. Daarbij stond ons destijds vooral een succes van den wereldkampioen voor oogen (Bled 1931, dus reeds zeven jaar geleden!), dat ons sterk imponeerde, terwijl wij beter zouden hebben gedaan ons aan de wreede en toch zoo wijze wetten der natuur te houden, die het laatste woord, het uiteindelijke succes, aan het jonge leven, met één woord, aan de zelfbewuste jeugd laten.

Voor Keres sprak het feit, dat hij in het toernooi op den Semmering en te Baden, bij Weenen, 1937, den eersten prijs won, terwijl de herhaling in het zoeven beëindigde toernooi, hem ongetwijfeld tot een der grootste schaakmeesters van alle tijden stempelt. Zijn stijl kan stormachtig, maar ook gedegen zijn, hetgeen wel de beste combinatie is in de moderne schaaktechniek. Dit heeft zich ook in de onneembaarheid van de Keres-vesting geopenbaard.

Bloedig afgeslagen.

Zoowel de bombardementsvliegtuigen van Fine (zevende ronde) als ook de motorbrigade van Aljechin (in de twaalfde ronde), ja zelfs de dynamiet-aanvallen van Reshevsky (in de elfde ronde) werden bloedig afgeslagen. De schaakwereld kan zoowel op den meester als op den mensch Keres trotsch zijn. Een match om den titel tegen Aljechin (waarbij men nog niet weet, wie van beiden het meest zal leeren!) — is wel een eisch voor het jaar 1939.

GELDT alles, wat wij hierboven uiteenzetten, ook ten volle voor den mede-winaar Fine? Eigenlijk ja, waarbij men bovendien zou moeten vermelden, dat Fine ten opzichte van het reeds geciteerde Semmering-toernooi (waarin hij „slechts” tweede werd!) nog een stap naar voren deed en dus om zoo te zeggen zich in opgaande lijn beweegt! Ook Fine is nog zeer jong (bijna te jong voor zulke succesvolle prestaties!).

Ook hij heeft in het A.V.R.O.-toernooi met schitterend élan (ja, af en toe zelfs te veel élan!) gespeeld. Ook voor hem gaat de studie der wiskunde boven het genot van het schaken; ook hij toont als mensch een voortdurend streven naar vervolmaking; ook hij zoekt in de schaakkunst nieuwe strategische wegen, stelt zich niet tevreden met zuiver technische virtuositeit, maar tracht den factor van het combinatie-wonder aan de logica te onderwerpen.

Indien men ten slotte de „onoverwinnelijkheid” van Keres op den voorgrond plaatst, zoo is daar tegen in te brengen, dat Keres de remise-koning van dit toernooi was (elf stuks), terwijl Fine met zes winstpunten de meeste overwinningen van alle deelnemers behaalde.

Alles bijeengenomen mag de schaakwereld op twee van dergelijke jonge titanen van het oude zoowel als van het nieuwe continent trotsch zijn, waarbij de herinnering teruggaat naar de roemrijke rivaliteit tusschen Morphy en Anderssen, Steinitz en Tschigorin, Lasker en Pillsbury.

Zoals reeds in den aanvang opgemerkt, is het waardeeringssysteem van Sonnenborn-Berger (zooals trouwens alle systemen!) niet als onaanvechtbaar te beschouwen, daar de in het toernooi behaalde punten — als levende organismen! — zich niet aan eenige klassificatie laten onderwerpen. Met een moderne variant van de Fransche spreuk zou ik willen zeggen: „On ne juge pas les co-vainqueurs!”

De oude garde.

NA den lof dien wij den overwinnaars hebben toegezwaaid, zullen wij ons thans een oogenblik verdiepen in de resultaten van de overige deelnemers en deze nader belichten.

Zonder dat de oude garde (Euwe, Aljechin, Capa) als uitgeschakeld beschouwd mag worden, was de verlamrende invloed van den leeftijd — en in het bijzonder bij dit reistournooi! — niet te miskennen.

Psycho-technisch is het bekend, dat de

89

reflexbewegingen van menschen boven de 40 jaar langzamer en onnauwkeuriger worden dan bij de elastische jeugd en de verkregen resultaten van deze nieuwe wetenschap werden wellicht door geen enkel meetinstrument op zoo kernachtige wijze gedemonstreerd als door den strijd in het schaakspel. Zoo zag men b.v. dat Aljechin in zijn tragische partij tegen Fine (in de zesde ronde) niet slechts op het schaakbord, maar ook in geestelijk opzicht in den Amerikaan zijn meerdere moest erkennen.

Een Aljechin, die geen ware Aljechin — deze Bengaalsche tijger! — meer is. Dit is de openbaring van dit tournooi en hierdoor zijn de vermoedens van Nottingham 1936 zoowel als van Kemer 1937 bevestigd. (De wereldkampioen meent echter, dat hij in een match à deux een heel andere speelwijze met veel meer slagvaardigheid en veel minder inzinkingen zal kunnen toonen).

Een Capablanca, die het tournooispeel niet meer als een springplank tot nieuwe triomfen, maar slechts als een wijze van uitbetaling uit een invalidenfonds beschouwt — dit was een tweede openbaring van dit tournooi. Door zijn resultaat zijn zijn aanspraken op den titel voorgoed begraven, niettegenstaande het feit, dat hij nog steeds een elegante schaakstrategie demonstreeren kan.

Botwinnik — wien het ontbroken heeft aan verdoende oefening met echte grootmeesters om alle schatten van zijn scheppenden geest ten volle tot uiting te brengen, heeft zijn laatste woord nog lang niet gezegd. Integendeel, na de beide winnaars blijft hij de hoop van het schaakspel.

Reshevsky — die naast groote kwaliteiten wat uithoudingsvermogen en temperament betreft, ook geweldige gebreken vertoont, zooals den eeuwigen tijdnood en technische slordigheden — is dus ook nog voor verbetering vatbaar.

Flohr — die door vele innerlijke zoowel als uiterlijke oorzaken zich in een zenuwslopend overgangsstadium bevindt — moet naar nieuwe bronnen van energie speuren.

Fraaie eindspurt.

HEEL anders is het met dr. Euwe gesteld, die zoowel in goede als in slechte situaties zijn hoofd koel houdt. Zijn spurt in de tweede helft van het tournooi (de Euwe-helft!) deed weldadig aan, want het was voor iedereen duidelijk, dat zijn tijdelijke inzinking hoofdzakelijk slechts aan factoren toe te schrijven was, die buiten het schaakspel liggen. (Of was het de psychologische schok, dien Aljechin hem in de derde ronde met zijn dolkstoot-strategie toediende, zooals trouwens Aljechin vermoedelijk ook schuld had aan Capablanca's falen na de negende ronde? Men ziet dus, dat de wereldkampioen in dit tournooi zoo niet in positieven dan ten minste in negatieven zijn zijn verwoestingen heeft aangericht!) Anderzijds heeft dr. Euwe de eer van de slotronde gered, zooals Fine de openbaring in de startronde vormde.

Vele schoone zoowel als spannende momenten hebben het verloop van het A.V.R.O.-tournooi in bonte mengeling gegarneerd en nu mag de schaakwereld dank zij het initiatief van de organisatoren de volgende conclusies trekken:

10. Een superklasse bestaat er heden ten dage niet meer. Echter zal het noodig zijn dat er een of meer matches om den wereldtitel zullen worden gehouden.

2. De zekerheid van de oude garde werd . . . onzekerheid, terwijl integendeel de vroeger eenigszins droog aandoende strategie der jonge grootmeesters (Fine, Reshevski, Flohr) veel rijker is geworden aan combinatorische ideeën.

30. In weerwil van alle virtuositeit worden nog door de grootste meesters — en dat zelfs nog in een vereenvoudigd stadium van het eindspel! — markante fouten gemaakt.

40. Het publiek heeft het recht in de vroeger zoo geheimzinnig verborgen gehouden „laboratoria der schaakkunstenaars” door te dringen.

Het voorgaande aan te passen in het moderne kader van techniek, pers en radio, m.a.w. aan te passen aan de tegenwoordige eischen van tijd en ruimte, dit werd door de A.V.R.O. nagestreefd en ook bereikt!

Dr. S. G. TARTAKOWER.

90/

Twee winnaars: Keres en Fine

Euwe herstelde zich prachtig.

DE laatste ronde van het A.V.R.O.-schaaktournooi mag dan geen magistrale partij tusschen Paul Keres en Rueben Fine opgeleverd hebben, maar toch was wel de oogst, dat de jongste twee deelnemers van de acht schaakmatadores eendrachtig en met een gelijk aantal punten als overwinnaars van het zwaarste schaaktournooi aller tijden te voorschijn zijn gekomen. Beiden scoorden $8\frac{1}{2}$ uit 14, een voor een tournooi van een dergelijk kaliber prachtige prestatie. Kan Keres wijzen op het indrukwekkende feit, ongeslagen te zijn gebleven en dat hij een winstpunt heeft behaald op Fine, zijn meest geduchten tegenstander, Fine mag zich er op beroemen, het grootste aantal partijen te hebben gewonnen, waarvan twee op den tegenwoordigen wereldkampioen, dr. Alexander Aljechin.

Verheugend is het, dat onze landgenoot, dr. Max Euwe, zijn laatste partij tegen den vroegeren wereldkampioen Raoul José Capablanca in een fraaie partij heeft gewonnen, waardoor hij zich bij Aljechin en Reshevsky kon voegen en met hen den vierden prijs deelen. Met 5 punten uit 7 heeft Euwe de tweede helft van het tournooi gewonnen. De Rus Botwinnik heeft beslag gelegd op den derden prijs met $7\frac{1}{2}$ punt; hij speelde remise tegen Aljechin.

SPONTANE HULDE VAN PUBLIEK.

Snelle laatste ronde van A.V.R.O.-tournooi.

DE groote beslissing viel reeds om klokke 2 uur, toen na rond twee uur spelen Keres en Fine er het bijtje bij neerlegden en elkaar, nadat een torenpaar van het bord was verdwenen, kameraadschappelijk de hand schudden.

Het gat de noodige opschudding in de zaal, die druk bezet was en die op dat moment niets liever zou gedaan hebben dan een stevig applaus in te zetten om Keres' ongeslagen record toe te juichen en Fine te huldigen voor zijn prachtige score. Alle A. V. R. O.-officials begonnen echter om strijd te sissen, ten einde de concentratie van de zes andere strijders niet te verstoren en dat heel terecht, want het tournooi was nog niet beëindigd, al wist men dan op dat oogenblik, dat Keres en Fine den eersten prijs (f 1.000) en den tweeden prijs (f 750) zouden deelen.

Keres en Fine speelden na hun remise-besluit nog even door, praatten druk over de mogelijke voortzetting en gaven elkaar daarna nogmaals de hand.

Maar al mochten de toeschouwers de twee winnaars dan niet toejuichen en gelukwensen, de officials, de journalisten en enkele anderen, die hadden weten door te dringen in het officieele gedeelte, lieten zich dit buitenkansje niet ontgaan en beide schakers hadden handen te kort om deze naar ieder, die op hen toestapte, uit te steken.

Eindstand

De eindstand van het A.V.R.O.-tournooi luidt:

1. en 2. Keres en Fine $8\frac{1}{2}$ punt;
3. Botwinnik $7\frac{1}{2}$ punt; 4, 5 en 6. Aljechin, Reshevsky en Euwe 7 punten; 7. Capablanca 6 punten en 8. Flohr $4\frac{1}{2}$ punt.

De uitslagen van de veertiende en laatste ronde luiden:

Keres—Fine	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
Euwe—Capablanca	1—0
Aljechin—Botwinnik	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$
Flohr—Reshevsky	$\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$

Dr. Aljechin was een der eersten van de meesters, die zijn partij in den steek liet om zijn twee jonge collega's te complimenteeren. Hij deed dat royaal en vol vriendelijkheid.

Keres bleef nog wat in de zaal, liet zich door deze en gene interviewen en ging wat zitten praten met zijn vriend en den voorzitter van den Estlandschen schaakbond, die speciaal voor hem de lange reis naar Nederland had ondernomen. Fine daarentegen snelde naar het Telegraafkantoor om zijn moeder in New York direct te seinen, dat hij had gewonnen.

Niet te stuiten bravo's.

DAT er in de zaal overigens eenige teleurstelling merkbaar was over dit snelle einde tusschen de beide schakers is begrijpelijk. Alle aandacht concentreerde zich nu op de partij Euwe—Capablanca, waarin Euwe's kansen lang niet slecht schenen te staan. Bij de sterkste voortzetting kon Euwe de winst niet ontgaan, zoo redeneerde men en dan zou gebeuren wat nog nooit gebeurd was: Euwe zou Capablanca een nederlaag toebrengen.

Euwe vond de sterkste voortzetting en om precies kwart over vier gaf Capablanca zich over, bukkend voor de kracht van Euwe's raadsheer. Vijf minuten te voren hadden Botwinnik en Aljechin vrede gesloten en vijf minuten er na volgden Reshevsky en Flohr dit voorbeeld.

Er zaten toen geen denkende figuren meer op het podium en de zaal popelde om haar schaakmatadores toe te juichen en nu konden wel enkele hooggeplaatsten ssst, ssst roepen, maar er was toen tóch geen houden meer aan.

Een luid applaus klaterde op, er werd bra-

vo, bravo geroepen en toen Keres en Fine ten tooneele verschenen was het hek geheel van den dam. Allen juichten en nitten op luidruchtige wijze hun bewondering voor de schaakprestaties van de twee jonge meesters, die maar stonden te glimlachen en te knikken.

De voorzitter van de A. V. R. O., de heer De Clercq, was de eerste die het woord nam. Hij dankte spelers en publiek en zei, dat het best zou kunnen zijn, dat de A. V. R. O. in de toekomst nog eens iets dergelijks op touw zou zetten, een mededeeling, die met nieuw gejuich werd begroet. De heer De Clercq wenschte Keres en Fine geluk met het feit, dat zij met een gelijk aantal punten waren geëindigd en hij constateerde, dat Paul Keres als de hoogstgeplaatste te beschouwen was.

Ook wedstrijdleader Landau kreeg het woord. Hij schilderde het A. V. R. O.-toernooi als een gebeurtenis van groot kaliber. Dat Fine en Keres hadden gewonnen verheugde hem in het bijzonder, omdat het twee jonge spelers waren, die bescheiden en waardig hun succes droegen.

Er kwamen nog meer sprekers.

De voorzitter van den K. N. S. B., de heer Van Zittersteyn, noemde Keres een waardigen uitdager van den wereldkampioen en roemde de rust, waarmee Fine en Keres in dit toernooi hadden gespeeld, Milner Barry, namens de buitenlandsche journalisten, memoereerde het feit, dat Keres 14 partijen in dit zware toernooi had gespeeld zonder er één te verliezen, terwijl Fine het had klaargespeeld Aljechin tweemaal te verslaan!

De heer v. d. Pol bracht namens de Nederlandsche journalisten hulde aan de twee winnaars en voorts aan de A. V. R. O., die dit toernooi had mogelijk gemaakt.

Ook Keres nam achter de microfoon plaats. Heel even verlegen nam hij het woord, dankte allen die hem hadden gelukgewenscht. „Ik ben naar Nederland gekomen zonder veel hoop op succes,” zoo vertelde hij. „En ik begrijp eigenlijk zelf niet, hoe het komt, dat ik zoo hoog ben uitgekomen. Zeker is dat de sympathie van het Nederlandsche publiek een groote steun voor mij is geweest bij het behalen van mijn resultaat, dat eigenlijk ons resultaat is, want Fine en ik zijn toch samen op de eerste plaats geëindigd. Wij zijn de jongste twee deelnemers. Ons parool is geweest, strijden en alleen maar strijden. Daaraan alleen hebben wij gedacht. Ik hoop, dat de A. V. R. O. zich nogmaals de tolk mag maken van schaaklievend Nederland. Leve dat schaaklievend Nederland”, riep Keres ten slotte uit.

Ook ik voel mij dankbaar gestemd jegens de A. V. R. O., sprak Fine in uitstekend Nederlandsch en ik ben achteraf heel blij, dat men mij heeft overgehaald in dit toernooi mee te spelen, want aanvankelijk gevoelde ik daar niet zooveel voor. Ik dank ook het publiek en ik durf te constateeren, dat nergens ter wereld zooveel belangstelling voor het schaken bestaat als in Nederland.

De zaal stroomde eerst leeg toen de heer Clercq allen een tot weerziens had toegevoegd.

Cijfer- en feiten- materiaal.

VAN de 56 partijen eindigden er 32 in remise (57%).

In de zevende ronde (Amsterdam) kwam geen enkele remise voor.

In de tiende ronde (Breda) eindigden alle partijen onbeslist.

Grootste aantal remises: Keres, nl. elf.
Beste resultaat in de eerste toernooihelft: Fine, nl. 5½ uit 7.

Beste resultaat in de tweede toernooihelft: Euwe, nl. 5 uit 7.

Slechtste resultaat in de eerste toernooihelft: Euwe en Flohr, nl. 2 uit 7.

Slechtste resultaat in de tweede toernooihelft: Capablanca en Flohr, nl. 2½ uit 7.

Ongeslagen bleef Keres.

Nimmer won Flohr.

Flohr haalde één punt uit zijn zeven partijen met zwart; al zijn partijen met wit werden remise.

Fine won de meeste partijen, nl. 6.

Flohr verloor de meeste partijen, nl. 5.

Beste resultaat met wit: Botwinnik, nl. 5 uit 7.

Beste resultaat met zwart: Fine, nl. 5 uit 7.

Aljechin won geen enkele partij met zwart.

Reshevsky had voor 12 partijen een 2e zitting noodig.

Langste bedenktijd: Reshevsky, nl. 40 uur 19 min. 44 sec.

Kortste bedenktijd: Keres: 35 uur 33 min. en 19 sec.

Langste partij: Keres—Aljechin uit de 12e ronde, nl. 62 zetten.

Drie partijen eindigden in 19 zetten.

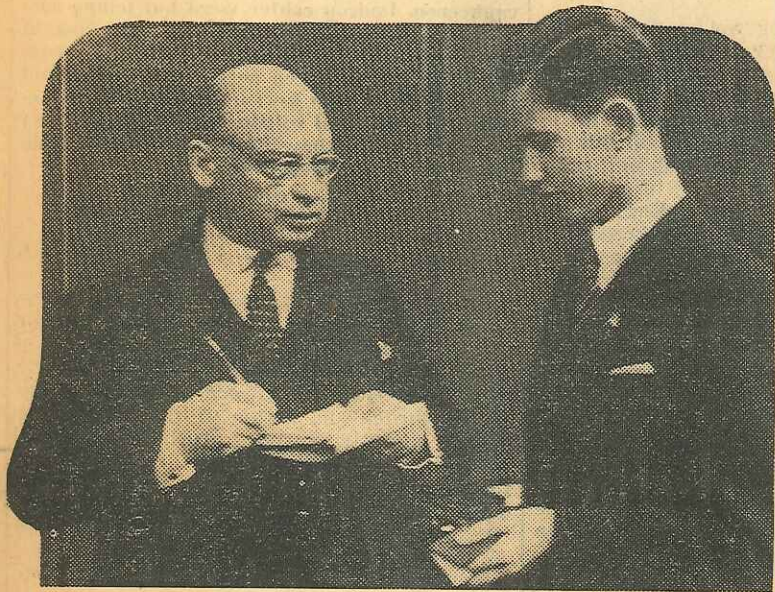
Grootste aantal remises in successie: Keres, nl. alle zeven partijen uit de tweede helft van het toernooi.

Drie partijen werden door tijdoverschrijding verloren.

Langste bedenktijd voor één zet: Reshevsky, nl. 52 minuten.

Graag een titelmatch met Aljechin.

TERWIJL grootmeester Fine naar het telegraafkantoor snelde om zijn moeder het groote nieuws te telegrafeeren, kon ik den stralenden Keres „mijn verhoor” afnemen:

— Voor wie is u w eerste telegram bestemd?

— Aan de redactie van mijn krant („Uus Eesti” in Talinn), van welke ik juist voor deze laatste partij een telegrafische aanmoediging ontving. „Met hartkloppingen van spanning,” aldus het telegram, „volgen wij uw laatste partij” en deze „hartkloppingen” waren voor mijn zenuwen juist kalmeerend.

— Hozoo „uw zenuwen?” Het schijnt, dat u met uw uiterlijke onbewogenheid en zwijgzaamheid in het geheel geen zenuwen hebt.

— Maar dat hebt u toch mis. In dit zoo verantwoordelijke tournoi — en vooral tegen het einde van deze zoo spannende maand — begon ik zelfs een beetje aan slapeloosheid te lijden.

— Tegenover wie voelde u zich dan verantwoordelijk?

— Minder tegenover mezelf, daar ik nog een lange loopbaan in zicht heb, dan wel tegenover mijn vaderland, dat zich zoo voor mij interesseert, en tegenover de geheele schaakwereld, die toch ongetwijfeld in de prestaties der jongeren haar vertrouwen heeft gesteld.

— Denkt u niet met spijt aan uw kleine inzinking in de finish?

— In de sport mag men nergens spijt van hebben, maar alleen leering trekken. Dadelijk na de remise in de hangpartij tegen Aljechin begreep ik, dat de nivelleerende gerechtigheid de kansen van Fine aan de mijne had gelijkgesteld, want Fine heeft het geheele tournoi door een moedig schaak gespeeld, dat een belooning waard was.

— En hoe stond het met uw eigen strategie?

— Wat dit betreft, zou ik de beweringen willen weerleggen, dat ik mijn vroegeren moed door een te groote voorzichtigheid heb vervangen. Slechts één ding heb ik in dit standaardtournoi, om zoo te zeggen uit respect voor mijn tegenstanders, probeeren uit te schakelen: mijn vroegeren drang om te experimenteren.

— Nu wordt het me duidelijk, daar ook uw tegenstanders op hun beurt diep respect voor uw spel hadden, ontstonden dikwijls vereenvoudigde stellingen.

— Welke van uw partijen vindt u de beste?

— Mijn partij met wit tegen den ex-wereldkampioen Capablanca, die aan het dynamische van mijn schijnbaar rustige voorbereidingen niet wilde gelooven.

— Zou u gaarne een titelmatch tegen Aljechin spelen?

Het is natuurlijk de droom van iederen schaakmeester om het wereldkampioenschap te spelen. Aljechin heeft, naar mijn meening, zijn laatste woord nog niet gesproken, hoewel zelfs in zijn glansperiode kwetsbare plekken in speelwijze te constateeren waren.

— Men noemt u wel eens „een verbeterden Aljechin”. Vindt u dat juist?

— Absoluut niet. Ik beschouw het schaken uit een geheel anderen gezichtshoek, waardoor ik dichterbij de strategie van Capablanca kom te staan. Voor mij ligt nl. de dynamisering van den strijd ook in de vereenvoudiging van het materiaal.

— Bent u van plan uw opvattingen in een schaakboek vast te leggen?

— Zoo'n boek is reeds voor een derde klaar. Het zal in de Estlandsche taal verschijnen en alle fasen eener schaakpartij volgens nieuwe principes belichten. Ik zal daarin de gebruikelijke splitsing in drie deelen (opening, midden en eindspel) verwerpen, daar men als regel veel te weinig aandacht aan de overgangsfasen in een partij schenkt.

— Hebt u zich voor het A.V.R.O.-tournoi goed voorbereid?

— Zou ik een liefhebber zijn van woordspelingen, dan kon ik antwoorden, dat mijn voorbereiding..... bestond in geen enkele voorbereiding. Ik moest nl. hard studeeren voor mijn op handen zijnd wiskunde-examen. Wellicht hebben echter de strenge mathematische formules mijn denken en wilskracht tijdens het tournoi op gunstige wijze beïnvloed.

— Wanneer bent u klaar met uw mathematische studie?

— Over ongeveer drie jaar, wanneer ik me tevreden stel met een leeraarsfunctie, maar het is mogelijk, dat ik het besluit neem me geheel en al aan de universitaire studie te wijden en een doctoraat in de wiskunde ga halen. Om geen „voortijdige offercombinatie” te maken, behoud ik me echter een desbetreffende beslissing voor.

— Had u uw laatste partij tegen uw rivaal Fine scherper kunnen behandelen om daardoor de kans te hebben geheel alleen de eer van den eersten prijs te veroveren?

— Neen! U kunt er van verzekerd zijn, dat van beide kanten — ondanks den schijnbaren vredeswil — van alles geprobeerd is, en pas toen wij bemerkten op een radio-actieven tegenstand te stuiten is ons remise-besluit ontstaan. Overigens is het een eerste gebod in elken kamp niet afgunstig te zijn op de prestaties van den rivaal en het gelijktijdige succes van Fine verheugt me daarom zoo oprecht, omdat het me bewijst, dat het veroveren van de hegemonie in het schaakspel zeer zwaar is.

— Nog een vraag, de laatste: op welke plaats had u in het diepst van uw hart voor den aanvang van dit tournoi gerekend?

— Openhartig gesproken, had ik mij ongeveer in het midden van dit illustere gezelschap gedacht. Toen ik echter in de voorbeschouwing van „De Telegraaf” las, dat ik tot de kandidaten voor den eersten prijs behoorde, begonnen er nieuwe krachten in mij te werken.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden).

Eerst studeeren, dan pas schaken.

TIJDENS mijn interview met Keres was Fine weer in de speelzaal verschenen.

— U hebt door het telegram aan uw moeder bewezen

— begon ik — dat u niet alleen een schitterende schaakspeler, maar ook een voorbeeldige zoon bent!

— Dit was des te meer mijn plicht, antwoordde de Amerikaan lachend, omdat ik misschien vooral dank zij den raad van mijn moeder dit succes heb behaald. Deze raad luidde: „Wees niet bang voor jezelf” en deze woorden heb ik tijdens het toernooi dikwijls voor mezelf herhaald.

— Beschouwt u uw succes van vandaag als uw beste toernooiresultaat?

— Ja. Ondanks het feit, dat ik den eersten prijs moet deelen, sla ik mijn plaats in dit uitermate belangrijke toernooi hooger aan, dan mijn alleen behaalden eersten prijs in Zandvoort en elders. Want hoewel het formeele uitdagingrecht aan mijn rivaal is toegekend, mag ik me er op beroemen, met hem gelijk te staan.

— Wat was volgens uw opinie de grondslag van uw succes?

— De keuze van een strategie, die niet allen meesters goed zal liggen, hoewel zij mij af en toe ook diepe teleurstellingen heeft bezorgd. Het is onjuist, mij als „hazardspeler” te beschouwen, daar ik er steeds een positioneelen gedachtengang doorheen mengde, en in dit mengsel van sluimerende combinaties en van den positioneelen ondergrond van hetgeen op het bord gebeurt, zie ik ook de toekomstige ontwikkeling van de schaakkunst.

— Had u uw laatste partij niet scherper kunnen spelen, omdat u immers wist, dat remise u van het formeele recht om Aljechin uit te dagen, zou berooven?

Remise onvermijdelijk.

— Ik speelde zonder eenige vrees, maar Keres is zonder eenigen twijfel een groot speler en daarbij een meester in zoowel alle theoretische als algemeen strategisch finesses. Zijn voordeel van met wit te spelen werd wel is waar door mij genivelleerd, maar het gelukte me toch niet, het evenwicht van zijn stelling uit zijn voegen te rukken, en daarom was ook het besluit om remise te geven gerechtvaardigd. Nu waren het slechts 19 zetten, maar ook in 99 zetten was remise onvermijdelijk geweest.

— Stond u misschien ook onder druk van het ongelukkige resultaat van uw eerste ontmoeting met Keres?

— Absoluut niet, daar ik er door mijn experiment in die partij (het tweesnjiddende zwaard van den dame-zet De2x5) te voren op gerekend had, dat het ook verkeerd kon afloopen. In deze laatste ronde zou echter experimenteren niet als een uitvloeisel van ondernemingslust, maar alleen als een bewijs van zwakheid gelden. Ik herhaal: Keres is een groot speler, en ik ben er trotsch op, dat ik gelijk met hem ben geëindigd.

— Hoe stond het met uw voorbereiding voor het toernooi?

Stijl van mijn jeugd.

— Wat de theorie der openingen betreft, heb ik geprobeerd met mijn analyses niet te ver te gaan, maar me vooral van een gezonde positie bij het begin van het middenspel te verzekeren. In psychologisch opzicht dacht ik steeds aan de reeds genoemde uitspraak van mijn lieve moeder. Daarom ben ik tot den stijl van mijn „jeugd” teruggekeerd (zoals ik in 1932 bij mijn eerste optreden in het openbaar in een internationaal toernooi te Pasadena op 17-jarigen leeftijd heb gedaan!): ik was niet bang voor het offeren van een pion en andere „zwevende” strijdwijzen, terwijl ik daarentegen in de tusschenperiode (1935—1937) liever zag, dat mijn tegenstanders offerden!

— Vindt u steun bij het schaken in uw mathematische kennis?

— In elk geval, want daardoor houd ik steeds voor oogen, dat ik niet in het schaken, maar in de wetenschap mijn levenstaak moet vinden. Vier en een half jaar heb ik reeds mathematiek gestudeerd; nog een half jaar van uiterst hard werken wacht me. Hieraan ga ik me nu, na dit schaaksucces, met dubbele vreugde wijden. Al heel spoedig keer ik naar New York terug.

— Gaat u zich later weer aan het schaken wijden?

— Van tijd tot tijd. Want de strijd op het schaakbord oefent steeds een bijzondere aantrekkingskracht op me uit.

— Wat was uw beste A.V.R.O.-partij?

— Mijn overwinning op Flohr, wiens aarzelende verdediging de logische aanvalsfurie van mijn stukken ontketende en alles, wat logisch is, is mooi.

— Nog één vraag, de laatste: Is naar uw meening 't eindresultaat van dit toernooi logisch?

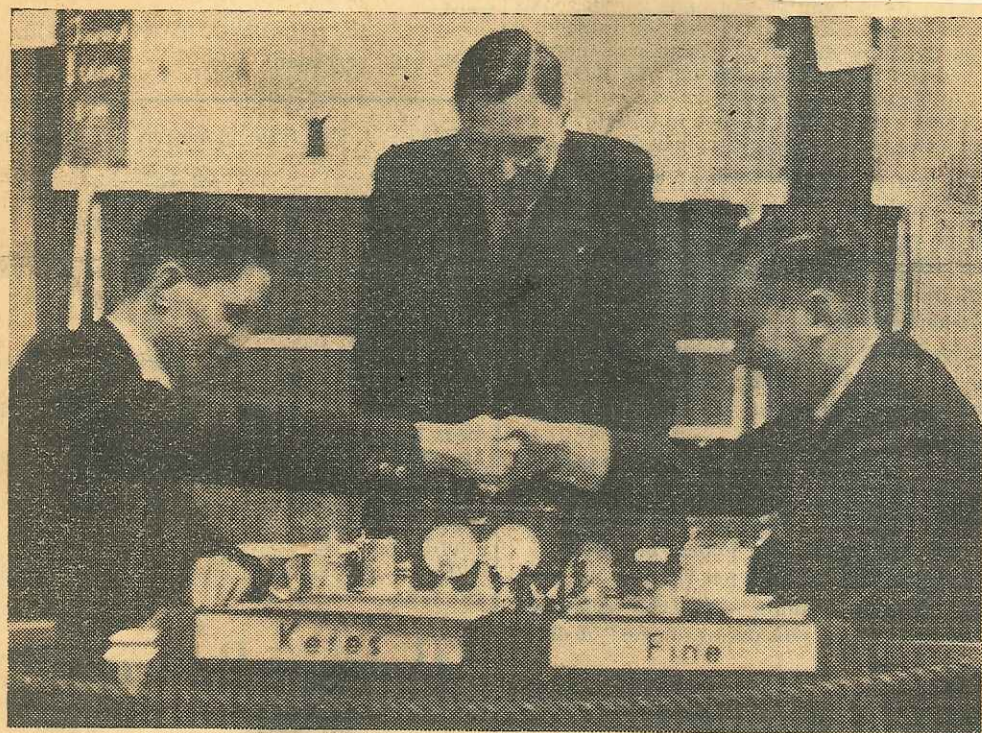
— Ik als jonge meester wil, met alle hoogachting die ik voor de oude garde koester, uitroepen: de schaakkunst schrijdt ononderbroken en onverbiddeijk voort. Dit is hier in dit toernooi wel heel duidelijk bewezen. De gelijke stand van twee spelers heeft echter tegelijkertijd aangetoond, dat er geen superklasse bestaat.

Dr. S. G. TARTAKOWER.
(Nadruk verboden.)

94/

Fini la guerre.

Het gedenkwaardigste moment uit het A.V.R.O.-schaaktournooi, Zondagmiddag 2 uur: Keres en Fine sluiten vrede, waardoor hun gezamenlijke overwinning is komen vast te staan.

Van Warschau begon hun victorie.

PAUL KERES:

Geboren 7 Januari 1916 te Narwa; 22 jaar oud. Grootte reputatie in correspondentiepartijen. In 1935 internationaal schaakdebuut. Goed resultaat te Warschau. In 1936 te Bad Nauheim samen met Aljechin één. Fraaie resultaten te Margate '37, Hastings, Noordwijk, maar vooral Semmering '37.

RUEBEN FINE:

Geboren 11 October 1914 te New York; 24 jaar oud. Ook internationaal debuut in landenwedstrijd Warschau '35. Enorme successen te Hastings '35, Zandvoort '36, Amsterdam '36 en Margate '37. Secondant van Euwe tijdens revanchematch tegen Aljechin.

DE VIJFTIENDE RONDE.

* **W**AS sagen Sie?" Aljechin staart ons, wezenloos van schrik, aan en stoot woorden van verbazing uit over onze vraag. „Wat ik in de 15e ronde van plan ben?" — Maar we stellen den wereldkampioen gerust. Er is geen ronde aan het Avro-tournooi toegevoegd; we willen alleen weten, wat de meesters in de eerstvolgende dagen gaan doen en „de 15e ronde" is alleen de titel van ons artikel. . . . „Dat is wat anders", herademt Aljechin. „Nou, wat mij betreft, ik ga zoo gauw mogelijk naar ons kasteel bij Parijs terug, want ik moet me voorbereiden voor mijn tournee in Zuid-Amerika, die begin volgend jaar plaats vindt. Ik heb echter dezer dagen nog wat te bespreken in Nederland, doch dat kan gauw afgelopen zijn."

* * *
Voor Keres is de vijftiende ronde zeer belangrijk. Z'n wiskunde-examinatoren staan al te popelen om hem onder het mes te nemen. „Ziet U er erg tegen op?" — „Och, ik heb een maand kunnen blokken." — „Toch niet de afgelopen maand?" vragen we, want bij zoo'n genie kun je nooit weten, wat-ie er onder het schaken door nog bij doet. — „Nee, in October." — „En na het examen een match tegen Aljechin om het wereldkampioenschap?" — „Tja, ik wil wel en Fine erkent mijn recht daartoe, maar zoiets is in de eerste plaats een financieele kwestie. Het is niet onmogelijk, dat er iets in de maak is, maar als de financiën voor elkaar zijn, dan moet Aljechin nog bereid gevonden worden. Ik wacht maar af en ga voorloopig Dinsdag naar huis terug."

* * *
Voor den heer en mevrouw Botwinnik bestaat de „vijftiende ronde" uit de vervulling van een lang gekoesterden wensch. Ze zouden hem reeds eerder hebben kunnen realiseeren, als hun Nederlandsche gastheeren maar beter Russisch verstonen; maar eindelijk heeft men hun verlangen begrepen: Ze willen het Czaar Peterhuisje in Zaandam zien. „Kan gebeuren", zei de Russische gezant uit Brussel, die ook over was komen wippen, „en als het even kan, ga ik met jullie mee."

* * *
RESHEVSKY poetst aandachtig zijn brillen op, als we hem onze vraag stellen. Met de accuratesse, een accountant (want dat is-ie van z'n vak) waardig, maakt hij ons op onze vergissing attent. Als we hem uit den droom hebben geholpen, zegt hij ons, dat hij

95
* op 10 December met de „Queen Mary" terug naar Amerika gaat. Spotters beweren, dat 't met z'n accountantspraktijk wel niet zoo best zal gaan, ten minste niet, wanneer hij over elke berekening zoo lang nadenkt als over z'n schaakzetten. . . .

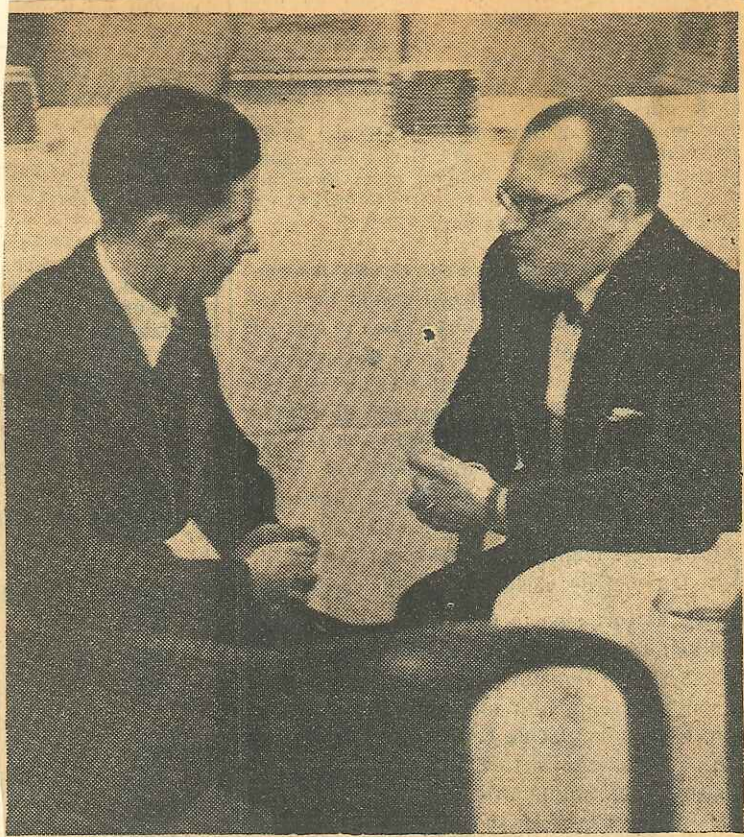
* * *
Flohr ziet er als laatst-aangekomene niet mismoediger uit dan aan het begin van het tournooi. Z'n officieele F.I.D.E.-candidatuur heeft hem minstens evenzeer gedrukt als de treurige gebeurtenissen in zijn vaderland. „Ik blijf nog twee of drie weken in Nederland, om wat simultaanséances te geven. Daarna ga ik naar Moskou."

* * *
Capablanca, die in diplomatieke onschendbaarheid heelhuids zijn Leidschen val door het podium doorstaan heeft, pakt zijn koffers al voor zijn vertrek naar Brussel. Hij houdt niet van reizen, heeft hij de A.V.R.O. meermalen verzekerd. We vreezen voor hem, dat het diplomatieke werk, dat hem de eerstvolgende weken in Brussel en Parijs wacht, hem ook wel eens van bed zal doen verwisselen. Maar eerlijk is eerlijk, het maakt ten slotte verschil, of je in Parijs of in Zwolle slaapt. . . .

* * *
Fine's vijftiende ronde speelt op de „Nieuw-Amsterdam", waarmee hij over enkele dagen naar Amerika terugkeert en eerlijk gezegd denkt hij al evenmin meer aan schaken, als zijn medewinnaar van den eersten prijs. Ook hem wacht een wiskunde-examen en de plannen om het schaken voorgoed op te geven. . . . ja, als-ie niet zoo hoog was uitgekomen, waren ze vast doorgegaan! Maar nu? Afwachten. „In elk geval heeft Keres het recht, om den wereldkampioen uit te dagen", meent hij. Fine is geen eierzuchtig man en misschien denkt hij: Dan ben ik er voorloopig van af.

* * *
En waar speelt zich Euwe's vijftiende ronde af? In de klas! Vanochtend om negen uur staat hij alweer met het krijt in de hand de stelling van Pythagoras aan de leergierige, vrouwelijke jeugd te verklaren. De weg van het demonstratiebord naar het schoolbord is voor hem maar kort. Moge hij voor Fine en Keres even snel af te leggen zijn, waarmee den beiden winnaars een voorspoedig examen zij toegewenscht. Maar dat zal wel losloopen, want kunt U zich een prof voorstellen, die Caïssa's grootste profeten zou durven laten zakken in de kunst van het rekenen. . . . ?

Toch hebben de beide grootmeesters nog over deze kwestie gesproken, nl. tijdens de officieele sluiting van het tournooi in het Amstelhotel gisteravond. Onze fotograaf ontdekte hen in een achteraf-hoekje

Aljechin aanvaardt Keres' uitdaging voor 1940.

Eerst nog een andere titelmatch?

PAUL KERES, de eerste-prijswinnaar van het A.V.R.O.-schaaktournooi, heeft hedenmorgen een bezoek gebracht aan den wereldkampioen dr. Aljechin en dezen officieel in kennis gesteld van zijn uitdaging. Aljechin heeft deze uitdaging in principe aangenomen, nadat beide schaakmeesters het in groote lijnen over de financieele en sportieve condities eens waren geworden. Op voorstel van Keres werd echter besloten, deze titelmatch niet voor den herfst van 1940 te doen plaats vinden.

De paragraaf van Aljechin's contract met de A.V.R.O., volgens hetwelk hij zich verplichtte een uitdaging van den eerste-prijswinnaar van het zoo juist beëindigde tournooi te accepteren, luidt als volgt:

„Dr. Aljechin verklaart zich bereid met den winnaar van het A.V.R.O.-tournooi onder nader overeen te komen voorwaarden en op een nader te bepalen tijdstip een match om den wereldtitel te spelen. Dr. Aljechin behoudt zich echter het recht voor eerst met andere schaakmeesters een titelmatch te spelen.”

In één stad.

IN het korte onderhoud, dat de wereldkampioen ons toestond, verklaarde Aljechin, dat uiteraard alleen de groote lijnen en nog niet de details waren besproken.

„Nu is het woord aan Keres. Deze moet nu, zooals vanzelf spreekt, in samenwerking met de A.V.R.O., de nadere bijzonderheden voor de komende match vaststellen, welke dan aan mij voorgelegd moeten worden. De sportieve voorwaarden, die ik heb gesteld, zijn in groote lijnen dezelfde als die, welke golden voor mijn wedstrijden met dr. Euwe en Flohr, doch, zooals ik gisteren reeds aan uw blad heb medege-deeld, zal ik nimmer afstappen van mijn voorwaarde om alle partijen in één stad te spelen.”

De bovenvermelde contract-clausule verleent dr. Aljechin het recht om voor dien tijd nog een titelmatch te spelen met een anderen schaakmeester en op onze vraag of hij dacht, dat er voor dien tijd nog een andere zou komen, antwoordde de wereldkampioen glimlachend:

„Ik behoef nu niet meer te denken. Dat moeten anderen nu voor mij doen.”

Dr. Aljechin is niet bang. Mochten andere schaakmeesters voor herfst 1940 interesse hebben voor een titelmatch en kunnen zij overeenkomst bereiken over de financieele en sportieve voorwaarden, dan zullen zij den huidige wereldkampioen zeker bereid vinden, zijn titel tegen hen op het spel te zetten.